

รายงานการบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธโฆศาราม
ตำบลสำเภาล้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา
ปีงบประมาณ 2541

เสนอ

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3
พระนครศรีอยุธยา

โดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สรศักดิ์ก่อสร้าง

คณะกรรมการให้รางวัลชมเชยผู้กล้าหาญ

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....กรรมการ

(.....)

.....กรรมการ

(.....)

.....กรรมการ

(.....)

.....กรรมการ

(.....)

.....กรรมการ

(.....)

.....กรรมการ

(.....)

รายงานการบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธโฆศวรารักษ์
ตำบลสำเภาล้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา
ปีงบประมาณ 2541

เสนอ
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3
พระนครศรีอยุธยา

โดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด สรุศักดิ์ก่อสร้าง

อธิบดีกรมศิลปากรจาก
อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

ผู้ดำเนินงาน

นายสุรศักดิ์	ธรรมธัช	ผู้จัดการหางหุ้นส่วนจำกัดสุรศักดิ์ ก่อสร้าง
นายสุรชัย	ธรรมธัช	รองผู้จัดการหางหุ้นส่วนจำกัดสุรศักดิ์ ก่อสร้าง
นายมณฑนะ	ธงศิลา	สถาปนิก
นายธงชัย	สาโค	นักโบราณคดี
นายบุรินทร์	สิงห์โตอาจ	
นายสมภาพ	พงษ์พัฒน์	
นายดิษพงษ์	เนตรล้อมวงศ์	
นายวันชัย	ฤทธิเจริญ	ช่างเทคนิค
นายนพดล	จิตุชัย	นายช่างโยธา

และคณะทำงานการบูรณะของหางหุ้นส่วนจำกัดสุรศักดิ์ก่อสร้าง

คณะกรรมการตรวจการจ้าง

นายสด	แดงเอียด	ผู้อำนวยการสำนักงานโบราณคดีและ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา (เจ้าหน้าที่บริหารงาน โบราณคดี 8) ประธานกรรมการ
นายเอนก	สีหมาดย์	ผู้อำนวยการอุทยานประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา (เจ้าหน้าที่บริหารงาน โบราณคดี 8) กรรมการ
นายประทีป	เพ็งตะโก	ภัณฑารักษ์ 7 ว. กรรมการ
นายสมเกียรติ	ม่วงศรีเขียว	เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง 7 กรรมการ
นายวโรภาสตร์	วงศดุรวพันธ์	ภูมิสถาปนิก 6 ว. กรรมการ
นางสาวทัศนารัตน์	สุดทาศวิน	นายช่างศิลปกรรม 6 กรรมการ

ผู้ควบคุมงาน

นายพิชัย	บุญแจ้ง	นายช่างโยธา 6 กรรมการ
----------	---------	--

คำนำ

วัดพุทไธศวรรย์ เป็นวัดที่อายุเก่าแก่ในช่วงอยุธยาตอนต้น ตามพงศาวดารกล่าวไว้ว่า สร้างขึ้นในรัชสมัยของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) เมื่อราวพุทธศักราช 1816 บริเวณพระตำหนักเวียงเหล็ก (ปัจจุบัน คือ วัดพุทไธศวรรย์ ต.ลำภาลม) ซึ่งเป็นที่ประทับของท่านก่อนที่จะยกไพร่พลไปสร้างพระราชวังที่ตำบลไสน์ ถือได้ว่าเป็นวัดที่สำคัญอีกวัดหนึ่งของกรุงศรีอยุธยา

ปัจจุบันวัดพุทไธศวรรย์ ตั้งอยู่ที่ ต.ลำภาลม อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา วัดนี้เคยได้รับปฏิสังขรณ์ในส่วนของยอดปราสาทมาแล้วครั้งหนึ่ง ในสมัยรัชกาล การบูรณะองค์ปราสาทประธาน และปรับสภาพภูมิทัศน์โดยรอบในครั้งนี้ ห้างหุ้นส่วนจำกัดสุรศักดิ์ก่อสร้าง ซึ่งได้รับมอบหมายจากกรมศิลปากร ได้ดำเนินการตามหลักวิชาการบูรณะการอนุรักษ์โบราณสถาน ภายใต้การควบคุมดูแลของนักโบราณคดี และนักวิชาการจาก สนง.บค.พช. ที่ จ.พระนครศรีอยุธยา

จุดมุ่งหมายในการบูรณะองค์ปราสาทประธานในครั้งนี้ ก็เพื่อเสริมความมั่นคงแข็งแรงให้กับองค์ปราสาทประธาน ซึ่งมีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ ด้านศิลปสถาปัตยกรรมไทย และการปรับแต่งภูมิทัศน์ เพื่อเสริมความงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบริเวณโบราณสถาน เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สารบัญเนื้อเรื่อง

	หน้า
คำนำ	ก.
สารบัญเนื้อเรื่อง	ข.
สารบัญภาพถ่าย	ค.
บทนำ	1
1. ความเป็นมาของโครงการ	4
2. หลักการและเหตุผล	7
3. เป้าหมายในการดำเนินงาน	9
4. วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน	9
5. วิธีในการดำเนินงาน	10
6. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	10
7. งบประมาณในการดำเนินงาน	10
8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 1 วัดพุทธโฆสวรรัย	12
1.1 ตำแหน่งที่ตั้ง	12
1.2 ประวัติความเป็นมา	12
1.3 แผนผังโดยรวมของโบราณสถาน	14
บทที่ 2 โบราณสถานก่อนการดำเนินการ	18
2.1 กำแพงแก้ว	18
2.1.1 กำแพงแก้วทิศใต้	19
2.1.2 กำแพงแก้วทิศตะวันตก	19
2.1.3 กำแพงแก้วทิศเหนือ	19
2.2 เจดีย์ราย	19
2.2.1 เจดีย์รายหมายเลข 4-5	19
2.2.2 เจดีย์รายหมายเลข 6	20

	หน้า
2.2.3 เจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18 และ 19	20
2.3 พระปราสาทประธาน	21
2.4 สภาพพื้นที่ก่อนการปรับภูมิทัศน์	28
การอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมในพระปราสาทประธานวัดพุทธไสสวรรคย์	29
บทที่ 3 การดำเนินการบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์	31
3.1 ขั้นตอนการเตรียมวัสดุ	31
3.1.1 วัสดุที่นำมาใช้	31
3.1.2 อัตราส่วนผสมของวัสดุใหม่	32
3.2 ขั้นตอนการบูรณะเสริมความมั่นคง	34
3.2.1 กำแพงแก้ว	34
3.2.2 เจดีย์ราย	36
3.2.3 ปราสาทประธาน	37
3.3 ขั้นตอนการปรับปรุงภูมิทัศน์	39
3.3.1 งานพื้นทางเดิน	39
3.3.2 งานอาคาร	40
3.3.3 งานอื่น ๆ	41
บทที่ 4 โบราณสถานหลังการดำเนินการ	42
4.1 กำแพงแก้ว	42
4.2 เจดีย์ราย	43
4.2.1 เจดีย์รายหมายเลข 4, 5, 6	43
4.2.2 เจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18, 19	43
4.3 ปราสาทประธาน	44
4.4 งานปรับปรุงภูมิทัศน์	44

บทที่ 5 บทสรุป

บรรณานุกรม

รูปภาพประกอบ

ภาคผนวก ก. รายการประกอบแบบและสัญญาจ้าง

ภาคผนวก ข. ทะเบียนฟิล์ม

สารบัญภาพถ่าย

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 1	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 3/ 1)	48
ภาพที่ 2	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 2/22)	49
ภาพที่ 3	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 2/21)	50
ภาพที่ 4	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 5/ 1)	51
ภาพที่ 5	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 5/11)	52
ภาพที่ 6	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการขุดแต่งและบูรณะ (ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 3/10)	53
ภาพที่ 7	กำแพงแก้วทิศตะวันตกด้านใน สภาพก่อนการบูรณะ (ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 6/27)	54
ภาพที่ 8	กำแพงแก้วทิศตะวันตกด้านนอก สภาพก่อนการบูรณะ (ถ่ายจากทิศเหนือ) (ฟิล์ม 5/16)	54
ภาพที่ 9	หัวเม็ดมุมกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือ สภาพก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 5/15)	55
ภาพที่ 10	กำแพงแก้วทิศเหนือด้านใน สภาพก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 6/14)	55
ภาพที่ 11	กำแพงแก้วทิศเหนือด้านนอก สภาพก่อนการบูรณะ (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 6/32)	56
ภาพที่ 12	กำแพงแก้วทิศเหนือด้านนอก สภาพก่อนการบูรณะ (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 6/36)	56

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 13	เจดีย์ร่ายหมายเลข 4 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 4/5)	57
ภาพที่ 14	เจดีย์ร่ายหมายเลข 4 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 2/34)	58
ภาพที่ 15	เจดีย์ร่ายหมายเลข 5 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 2/33)	59
ภาพที่ 16	เจดีย์ร่ายหมายเลข 5 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 4/7)	60
ภาพที่ 17	เจดีย์ร่ายหมายเลข 4,5 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 2/35)	61
ภาพที่ 18	เจดีย์ร่ายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 4/2)	62
ภาพที่ 19	เจดีย์ร่ายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 3/35)	63
ภาพที่ 20	เจดีย์ร่ายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 3/7)	64
ภาพที่ 21	เจดีย์ร่ายหมายเลข 4-6 สภาพก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 3/5)	65
ภาพที่ 22	เจดีย์ร่ายหมายเลข 16-17 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 2/25)	66
ภาพที่ 23	เจดีย์ร่ายหมายเลข 16-17 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 2/24)	67
ภาพที่ 24	เจดีย์ร่ายหมายเลข 18-19 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 4/8)	68
ภาพที่ 25	เจดีย์ร่ายหมายเลข 18-19 สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 2/23)	69
ภาพที่ 26	ชั้นรัดประคดของปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 1/3)	70

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 27	ชั้นรัตประคดของปรารงค์ประธาน สภาก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 5/18)	71
ภาพที่ 28	ซุ้มหน้าบ้านปรารงค์ประธาน สภาก่อนการบูรณะด้านทิศ ตะวันออก (ฟิล์ม 5/20)	72
ภาพที่ 29	ปรารงค์ประธาน สภาก่อนการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 4/14)	73
ภาพที่ 30	ปรารงค์ประธาน สภาก่อนการบูรณะด้านทิศตะวันตกเฉียง เหนือ (ฟิล์ม 1/22)	74
ภาพที่ 31	ตรีมุขของปรารงค์ สภาก่อนการบูรณะด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 1/24)	75
ภาพที่ 32	ตรีมุขของปรารงค์ สภาก่อนการบูรณะด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 1/33)	75
ภาพที่ 33	ชั้นฐานของปรารงค์ สภาก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 1/14)	76
ภาพที่ 34	ปรารงค์ประธานและมณฑปทิศเหนือ สภาก่อนการบูรณะ (ถ่ายจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ) (ฟิล์ม 1/25)	77
ภาพที่ 35	ปรารงค์ประธานและมณฑปทิศใต้ สภาก่อนการบูรณะ (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 1/37)	77
ภาพที่ 36	เจดีย์ยอดของตรีมุข สภาก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 5/30)	78
ภาพที่ 37	เสากำแพงฐานไพที สภาก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 5/24)	79
ภาพที่ 38	หัวสัตว์ราวบันไดฐานไพทีทิศตะวันตก สภาก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 5/32)	80
ภาพที่ 39	ภาพจิตรกรรมบนฝาเพดานไม้ สภาก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 11/23)	81

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 40	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 16/26)	82
ภาพที่ 41	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม 16/12)	83
ภาพที่ 42	พื้นที่ทางเดินรอบพระอุโบสถ สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือ (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 12/4)	84
ภาพที่ 43	พื้นที่ทางเดินรอบพระอุโบสถ สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศใต้ (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 12/12)	84
ภาพที่ 44	พื้นที่รอบพระอุโบสถ สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ด้านทิศ ตะวันตก (ถ่ายจากทิศเหนือ) (ฟิล์ม 12/3)	85
ภาพที่ 45	พื้นที่รอบพระอุโบสถ สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ด้านทิศ ตะวันออก (ถ่ายจากทิศเหนือ) (ฟิล์ม 12/7)	85
ภาพที่ 46	งานพื้นที่ทางเดิน สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ฟิล์ม 13/9)	86
ภาพที่ 47	งานพื้นที่ทางเดิน สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ฟิล์ม 13/11)	87
ภาพที่ 48	งานอาคารบ้านพักครู พื้นที่ก่อนการก่อสร้าง (ฟิล์ม 14/5)	87
ภาพที่ 49	งานลานจอดรถ สภาพพื้นที่ก่อนปรับปรุงภูมิทัศน์ (ฟิล์ม 16/36)	88
ภาพที่ 50	สระน้ำ สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ถ่ายจากทิศเหนือ) (ฟิล์ม 14/23)	88
ภาพที่ 51	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะด้านทิศใต้ (ด้านนอก) (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 9/37)	89
ภาพที่ 52	หัวเม็ดกำแพงแก้ว ทิศตะวันตกเฉียงใต้ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 7/21)	90

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 53	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะด้านทิศเหนือ (ด้านใน) (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 9/14)	90
ภาพที่ 54	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะด้านทิศเหนือ (ด้านใน) (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 9/12)	91
ภาพที่ 55	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะด้านทิศใต้ (ด้านนอก) (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 9/31)	91
ภาพที่ 56	กำแพงแก้วทิศตะวันตก ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวันตก (ด้านนอก) (ฟิล์ม 7/23)	92
ภาพที่ 57	กำแพงแก้วทิศตะวันตก ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวันตก (ด้านนอก) (ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 8/11)	93
ภาพที่ 58	กำแพงแก้วทิศตะวันตก หลังการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ด้านใน) (ถ่ายจากทิศเหนือ) (ฟิล์ม 8/28)	94
ภาพที่ 59	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือด้านนอก ขณะทำ การบูรณะ (ฟิล์ม 7/ 2)	95
ภาพที่ 60	การปรับตัดแนวกำแพงแก้วทิศเหนือด้านทิศใต้ (ด้านใน) (ฟิล์ม 8/ 9)	96
ภาพที่ 61	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะด้านทิศ เหนือ (ด้านนอก) (ฟิล์ม 6/33)	96
ภาพที่ 62	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะด้านทิศเหนือด้าน นอก (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 10/5)	97
ภาพที่ 63	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะเตรียมการบูรณะเพื่อเสริมโครง สร้างที่ฐานด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 7/ 8)	97
ภาพที่ 64	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการเสริมความมั่นคงฐานราก (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 8/ 4)	98
ภาพที่ 65	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 9/21)	99

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 66	เจดีย์รายนหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 9/28)	100
ภาพที่ 67	เจดีย์รายนหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 9/18)	101
ภาพที่ 68	เจดีย์รายนหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 9/27)	102
ภาพที่ 69	เจดีย์รายนหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะเสริมความมั่นคง (ฟิล์ม 8/24)	103
ภาพที่ 70	เจดีย์รายนหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 9/ 6)	104
ภาพที่ 71	เจดีย์รายนหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนของบันได (ฟิล์ม 9/25)	105
ภาพที่ 72	เจดีย์รายนหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนขององค์เจดีย์ (ฟิล์ม 10/4)	106
ภาพที่ 73	เจดีย์รายนหมายเลข 4-5 และ 6 ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 9/29)	107
ภาพที่ 74	เจดีย์รายนหมายเลข 16,17 ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 7/10)	108
ภาพที่ 75	เจดีย์รายนหมายเลข 16 ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 9/10)	109
ภาพที่ 76	เจดีย์รายนหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 6/ 4)	110
ภาพที่ 77	เจดีย์รายนหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 7/17)	111
ภาพที่ 78	เจดีย์รายนหมายเลข 18-19 ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 6/ 3)	112

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 79	เจดีย์รายหมายเลข 18-19 ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 8/ 7)	113
ภาพที่ 80	กลุ่มเจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18 และ 19 ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 8/17)	113
ภาพที่ 81	ปรangk์ประธาน ขณะทำการติดตั้งที่นั่งร้าน (ฟิล์ม 13/1)	114
ภาพที่ 82	ปรangk์ประธาน ขณะทำการสกัดปูนฉาบเดิมออก (ฟิล์ม 15/10)	115
ภาพที่ 83	ปรangk์ประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัดประคด (ฟิล์ม 15/30)	116
ภาพที่ 84	ปรangk์ประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะส่วนของหน้าบัน (ฟิล์ม 18/17)	117
ภาพที่ 85	ปรangk์ประธาน ขณะทำการบูรณะ (ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้) (ฟิล์ม 19/33)	118
ภาพที่ 86	ปรangk์ประธาน ขณะทำการบูรณะส่วนของตรีมุขด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 18/20)	119
ภาพที่ 87	ปรangk์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศใต้ของตรีมุข (ฟิล์ม 20/20)	120
ภาพที่ 88	ปรangk์ประธาน ขณะทำการบูรณะ (ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้) (ฟิล์ม 18/35)	121
ภาพที่ 89	ปรangk์ประธาน ขณะทำการบูรณะส่วนของชั้นฐาน (ฟิล์ม 21/18)	122
ภาพที่ 90	ปรangk์ประธาน ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 21/1)	123
ภาพที่ 91	ปรangk์ประธาน ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 22/20)	124

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่ 92	ชั้นรัดประคดของปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 22/21)	125
ภาพที่ 93	ซุ้มจระนำทิศใต้ของตรีมุข ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 21/24)	126
ภาพที่ 94	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะและติดตั้งสายล่อฟ้าด้าน ทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 21/21)	127
ภาพที่ 95	ชั้นเรือนธาตุปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวัน ตกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 22/26)	128
ภาพที่ 96	เสากำแพงฐานไพที ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 21/20)	129
ภาพที่ 97	ฐานไพที ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 22/22)	130
ภาพที่ 98	บันไดฐานไพทีด้านทิศตะวันตก ขณะทำการบูรณะ (ฟิล์ม 22/27)	131
ภาพที่ 99	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 22/1)	132
ภาพที่100	ภาพจิตรกรรมบนฝาเพดานภายในห้องครรภธาตุของปราสาท (ฟิล์ม 22/11)	133
ภาพที่101	งานฝาเพดานไม้ ขณะเตรียมการบูรณะ (ฟิล์ม 22/10)	133
ภาพที่102	งานฝาเพดานไม้ ขณะทำการบูรณะเสริมโครงสร้างความม ั่นคง (ฟิล์ม 22/16)	134
ภาพที่103	งานพื้นทางเดิน ขณะดำเนินการวางผังและเตรียมพื้นที่ด้านทิศ เหนือพระอุโบสถ (ฟิล์ม 15/28)	135
ภาพที่104	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นทางเดินด้านทิศเหนือของ พระอุโบสถ (ฟิล์ม 16/32)	135

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่105	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ (ฟิล์ม 19/26)	136
ภาพที่106	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ (ฟิล์ม. 19/23)	136
ภาพที่107	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นอิฐมอญด้านนอกกำแพงแก้ว ทิศเหนือ (ฟิล์ม 17/21)	137
ภาพที่108	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นและสร้างศาลาทรงไทยหลังที่ 1 นอกกำแพงแก้วทิศเหนือ (ฟิล์ม 17/22)	137
ภาพที่109	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่ด้านนอกกำแพงแก้วทิศ ตะวันออก (ฟิล์ม 19/12)	138
ภาพที่110	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่ด้านนอกกำแพงแก้วทิศ ตะวันออก (ฟิล์ม 19/14)	138
ภาพที่111	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่ของซุ้มประตูทางเข้า กำแพงแก้วทิศตะวันออก (ฟิล์ม 19/13)	139
ภาพที่112	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นอิฐมอญ ด้านนอกกำแพง แก้วทิศตะวันออก (ฟิล์ม 20/33)	140
ภาพที่113	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นของซุ้มประตูทางเข้ากำแพง แก้วทิศตะวันออก (ฟิล์ม 20/36)	141
ภาพที่114	สระน้ำ ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ฟิล์ม 17/20)	142
ภาพที่115	ลานจอดรถยนต์ ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ฟิล์ม 19/2)	142
ภาพที่116	ลานจอดรถยนต์ ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ฟิล์ม 19/3)	143
ภาพที่117	งานอาคารบ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง (ฟิล์ม 15/34)	143

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่118	งานอาคารบ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง (ฟิล์ม 17/9)	144
ภาพที่119	งานอาคารศาลาทรงไทย ขณะทำการก่อสร้างหลังที่ 2 (ฟิล์ม 17/25)	144
ภาพที่120	งานพื้น ขณะทำการปูพื้นและขณะทำการก่อสร้างศาลาทรง ไทยหลังที่ 2 (ฟิล์ม 20/32)	145
ภาพที่121	งานอาคารศาลาทรงไทย ขณะทำการก่อสร้างหลังที่ 1 (ฟิล์ม 19/5)	145
ภาพที่122	งานอาคารห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง (ฟิล์ม 17/17)	146
ภาพที่123	งานลานจอดรถยนต์ ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ฟิล์ม 21/33)	146
ภาพที่124	กำแพงแก้วทิศใต้ด้านใน หลังการบูรณะ (ถ่ายจากทิศตะวัน ออก) (ฟิล์ม 10/29)	147
ภาพที่125	กำแพงแก้วทิศใต้ด้านนอก หลังการบูรณะ (ถ่ายจากทิศตะวัน ออก) (ฟิล์ม 10/28)	147
ภาพที่126	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงใต้ด้านนอก หลังการ บูรณะ (ฟิล์ม 10/33)	148
ภาพที่127	กำแพงแก้วทิศตะวันตกด้านนอก หลังการบูรณะ (ถ่ายจาก ทิศเหนือ) (ฟิล์ม 10/13)	148
ภาพที่128	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือด้านนอก หลังการ บูรณะ (ฟิล์ม 11/18)	149
ภาพที่129	กำแพงแก้วทิศเหนือด้านนอก หลังการบูรณะ (ถ่ายจากทิศ ตะวันออก) (ฟิล์ม 10/9)	149
ภาพที่130	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือด้านใน หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 19/19)	150

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่131	กำแพงแก้วทิศเหนือด้านใน หลังการบูรณะ (ถ่ายจากทิศตะวันตก)	150 (ฟิล์ม 10/36)
ภาพที่132	กำแพงแก้วทิศเหนือด้านใน หลังการบูรณะ (ถ่ายจากทิศตะวันออก)	151 (ฟิล์ม 10/35)
ภาพที่133	เจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	152 (ฟิล์ม 13/14)
ภาพที่134	เจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะด้านทิศใต้	153 (ฟิล์ม 13/13)
ภาพที่135	เจดีย์รายหมายเลข 5 หลังการบูรณะ	154 (ฟิล์ม 13/20)
ภาพที่136	เจดีย์รายหมายเลข 6 หลังการบูรณะ	155 (ฟิล์ม 13/18)
ภาพที่137	เจดีย์รายหมายเลข 4, 5, 6 หลังการบูรณะ	156 (ฟิล์ม 13/12)
ภาพที่138	เจดีย์รายหมายเลข 16-17 หลังการบูรณะ	157 (ฟิล์ม 11/14)
ภาพที่139	เจดีย์รายหมายเลข 18-19 หลังการบูรณะ	158 (ฟิล์ม 11/15)
ภาพที่140	กลุ่มเจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18 และ 19 หลังการบูรณะ	159 (ฟิล์ม 20/5)
ภาพที่141	กลุ่มเจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18 และ 19 หลังการบูรณะ	159 (ฟิล์ม 20/9)
ภาพที่142	ปรางค์ประธาน หลังการบูรณะด้านทิศตะวันออก	160 (ฟิล์ม 25/12)
ภาพที่143	ปรางค์ประธาน หลังการบูรณะด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	161 (ฟิล์ม 25/7)

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่144	ปราสาทประธาน หลังการบูรณะด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 25/11)	161
ภาพที่145	ปราสาทประธาน หลังการบูรณะด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 23/13)	162
ภาพที่146	ปราสาทประธาน หลังการบูรณะด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 25/9)	163
ภาพที่147	ปราสาทประธาน หลังการบูรณะด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 23/10)	163
ภาพที่148	ยอดนภศูลปราสาทประธาน หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 25/25)	164
ภาพที่149	กลีบขนุนชั้นรัดประคดของปราสาทประธาน หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 25/26)	164
ภาพที่150	ซุ้มใต้กลีบขนุนของปราสาทประธาน หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 25/24)	165
ภาพที่151	ซุ้มหน้าบันปราสาทประธาน หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 25/27)	166
ภาพที่152	เรือนธาตุปราสาทประธาน หลังการบูรณะด้านซุ้มทิศเหนือ (ฟิล์ม 24/27)	167
ภาพที่153	เรือนธาตุปราสาทประธาน หลังการบูรณะด้านซุ้มทิศตะวันตก (ถ่ายจากทิศเหนือ) (ฟิล์ม 24/28)	168
ภาพที่154	เรือนธาตุปราสาทประธาน หลังการบูรณะด้านซุ้มทิศตะวันตก (ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 25/18)	169
ภาพที่155	เรือนธาตุปราสาทประธาน หลังการบูรณะด้านซุ้มทิศใต้ (ถ่าย จากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 24/10)	170
ภาพที่156	ตรีมุขปราสาทประธาน หลังการบูรณะด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 24/13)	171

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่157	ซุ้มจรณะนำตรีมุขปรารงค์ประธาน หลังการบูรณะด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 24/12)	172
ภาพที่158	ตรีมุขปรารงค์ประธาน หลังการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 25/6)	173
ภาพที่159	ตรีมุขปรารงค์ประธาน หลังการบูรณะด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 24/30)	174
ภาพที่160	ซุ้มจรณะนำตรีมุขปรารงค์ประธาน หลังการบูรณะด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 24/25)	175
ภาพที่161	ซุ้มจรณะนำทิศเหนือของตรีมุข หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 25/28)	176
ภาพที่162	หน้าบันซุ้มจรณะนำทิศเหนือของตรีมุข หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 25/33)	177
ภาพที่163	ฐานปรารงค์ประธาน หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 25/3)	178
ภาพที่164	ฐานปรารงค์ประธาน หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/24)	179
ภาพที่165	ฐานปรารงค์ประธาน หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 25/4)	180
ภาพที่166	ฐานปรารงค์ประธาน หลังการบูรณะด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 25/16)	180
ภาพที่167	พื้นลานทักษิณฐานไพที หลังการบูรณะ	181
ภาพที่168	กำแพงลานทักษิณของฐานไพที หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/21)	181
ภาพที่169	ฐานไพทีปรารงค์ประธาน หลังการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 23/21)	182

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่170	ฐานไฟที่ปรารภ์ประธาน หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 25/29)	183
ภาพที่171	ฐานไฟที่ปรารภ์ประธาน หลังการบูรณะด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 24/4)	183
ภาพที่172	บันไดฐานไฟที่ปรารภ์ประธาน หลังการบูรณะด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 24/2)	184
ภาพที่173	เสากำแพงฐานไฟที่ หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 25/31)	185
ภาพที่174	กระเบื้องประดับบนเสากำแพงฐานไฟที่ หลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/34)	186
ภาพที่175	พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ (ฟิล์ม 20/6)	187
ภาพที่176	พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 20/10)	187
ภาพที่177	พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันตกของพระอุโบสถ (ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 20/14)	188
ภาพที่178	พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 20/13)	188
ภาพที่179	พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 20/4)	189
ภาพที่180	พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันออกของพระอุโบสถ (ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 20/3)	189
ภาพที่181	พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 22/34)	190
ภาพที่182	พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 22/35)	190

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
ภาพที่183	เส้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการปรับปรุงภูมิ- ทัศน์ (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 23/24)	191
ภาพที่184	เส้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการปรับปรุงภูมิ- ทัศน์ (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 20/31)	191
ภาพที่185	เส้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการปรับปรุงภูมิ- ทัศน์ (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 23/33)	192
ภาพที่186	เส้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการปรับปรุงภูมิ- ทัศน์ (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 23/32)	192
ภาพที่187	ทำการปลูกพืชพันธุ์ไม้ประดับ (ฟิล์ม 23/7)	193
ภาพที่188	เส้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการปรับปรุงภูมิ- ทัศน์ (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 20/34)	194
ภาพที่189	เส้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หลัง การปรับปรุงภูมิทัศน์ (ถ่ายจากทิศเหนือ) (ฟิล์ม 23/26)	194
ภาพที่190	เส้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก หลังการปรับปรุง ภูมิทัศน์ (ถ่ายจากทิศเหนือ) (ฟิล์ม 23/35)	195
ภาพที่191	เส้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก หลังการปรับปรุง ภูมิทัศน์ (ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 23/4)	195
ภาพที่192	เส้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก หลังการปรับปรุง ภูมิทัศน์ (ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 23/3)	196
ภาพที่193	เส้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก หลังการปรับปรุง ภูมิทัศน์ (ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 23/30)	196
ภาพที่194	เส้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออกเฉียงใต้ หลังการ ปรับปรุงภูมิทัศน์ (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 23/29)	197
ภาพที่195	พื้นที่หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ด้านทิศใต้ของโบราณสถาน (ฟิล์ม 23/2)	197

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า	
ภาพที่196	เรือนพะชะ	หลังการก่อสร้าง (ฟิล์ม 17/16)	198
ภาพที่197	บ้านพักครู	หลังการก่อสร้าง (ฟิล์ม 19/10)	198
ภาพที่198	ศาลาทรงไทย	หลังการก่อสร้าง (ฟิล์ม 19/4)	199
ภาพที่199	ศาลาทรงไทย	หลังการก่อสร้าง (ฟิล์ม 23/31)	199
ภาพที่200	ลานจอดรถยนต์	หลังการก่อสร้าง (ฟิล์ม 23/27)	200

บทนำ

1. ความเป็นมาของโครงการ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือในอดีตมีนามว่า “กรุงศรีอยุธยา” ดำรงฐานะเป็นราชธานีของอาณาจักรสยามในบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเวลาร่วม 417 ปี (พ.ศ.1893–2310) อันเป็นผลให้กรุงศรีอยุธยามีพัฒนาการทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง จึงนับได้ว่าเป็นมหานครที่ยิ่งใหญ่ในยุคนั้นของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีหลักฐานที่ยืนยันถึงอดีตอันรุ่งโรจน์ของกรุงศรีอยุธยา ได้แก่ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และเอกสารที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ

หลังจาก พ.ศ. 2310 ราชอาณาจักรสยามได้เปลี่ยนเป็นกรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ในที่สุด กรุงศรีอยุธยาจึงถูกทิ้งร้างไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ การอนุรักษ์เกาะเมืองอยุธยาจึงดำเนินและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีลำดับการอนุรักษ์ดังนี้

พ.ศ. 2451 ตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้พระยาโบราณราชธานินทร์ สมุหเทศาภิบาล ผู้สำเร็จราชการมณฑลกรุงเก่า ดำเนินการสำรวจเขตแดนและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ภายในพระราชวังโบราณ รวมทั้งสงวนที่ดินเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาไว้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ห้ามบุคคลถือสิทธิครอบครอง

พ.ศ. 2475 หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง หลวงประดิษฐมนูธรรมได้สนับสนุนให้มีการตราพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินและที่ดินวัดร้างภายในกำแพงเมืองพระนครศรีอยุธยา ให้กระทรวงการคลัง

พ.ศ. 2478 กรมศิลปากรในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานที่สำคัญในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา เป็นโบราณสถานของชาติจำนวน 69 แห่ง

พ.ศ. 2481 กรรมสิทธิ์ที่ดินเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา เป็นของกระทรวงการคลังตามพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงสภาพเมืองร้างให้เป็นศูนย์กลางการค้าและการปกครอง

พ.ศ. 2499 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ให้ดำเนินการขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาหลายแห่ง เช่น วัดมหาธาตุ, วัดราชบูรณะ, วัดพระศรีสรรเพชญ์ เป็นต้น แต่การดำเนินการได้หยุดชะงักในปีถัดมา (พ.ศ. 2500) เนื่องจากเกิดเหตุการณ์ไม่สงบ และกระทรวงวัฒนธรรมถูกสั่งยุบ

พ.ศ. 2510 สำนักผังเมืองในสังกัดกระทรวงมหาดไทย เสนอให้กรมศิลปากรร่วมกับสำนักผังเมืองพระนครศรีอยุธยา และเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา ดำเนินการพัฒนาเกาะเมืองตามโครงการสำรวจ ขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและบริเวณใกล้เคียงต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้รับอนุมัติโครงการ ดังกล่าว

พ.ศ. 2511 กรมศิลปากรได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 1,000,000 บาท สำหรับดำเนินการตามโครงการพัฒนาเกาะเมือง ได้ดำเนินการขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานที่สำคัญ

พ.ศ. 2519 กรมศิลปากร ได้ประกาศเขตพื้นที่ภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,810 ไร่ เป็นเขตโบราณสถาน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2519

พ.ศ. 2525 ปรับปรุงโครงการอุทยานประวัติศาสตร์

พ.ศ. 2530 เริ่มโครงการจัดทำแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์ และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และบริเวณใกล้เคียง ❶ โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น 2,137 ล้านบาท ตามแผนงาน 8 แผนงานให้แล้วเสร็จในระยะเวลา 11 ปี

❶กรมศิลปากร, โครงการปรับปรุงแผนแม่บทโครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. (กรุงเทพฯ : เอ็น เอส พี พรินติ้งกรุ๊ป , ตุลาคม 2537), หน้า 38

และด้วยการตระหนักถึงความสำคัญและความยิ่งใหญ่ในอดีตของกรุงศรีอยุธยา องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) มีมติ ณ กรุงคาร์เธจ ประเทศตูนีเซีย ให้ขึ้นทะเบียนนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ไว้ในบัญชีมรดกโลก เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2534

๒ ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบตามแผนแม่บท เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2536 และได้ปรับปรุงแผนแม่บทอีกครั้งหนึ่ง งบประมาณเพิ่มขึ้น 2,946.78 ล้านบาท

ดังนั้นกรมศิลปากร ภายใต้การดำเนินการควบคุมและประสานงาน ของสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา ได้ทำการขุดแต่ง บูรณะและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โบราณสถานในเกาะเมืองและนอกเกาะเมือง โดยคำนึงถึงหลักพื้นฐาน ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของการสงวนรักษามรดกทาง สถาปัตยกรรมของสภาวะระหว่างประเทศ ว่าด้วยอนุสรณ์สถานและแหล่งโบราณคดี (INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENT SITES) ซึ่งมีดังนี้

- การป้องกันการเสื่อมสภาพ (PROTECTION)
- การสงวนรักษาสภาพ (PRESERVATION)
- การอนุรักษ์ (CONSERVATION)
- การเสริมความมั่นคงแข็งแรง (CONSOLIDATION)
- การบูรณะปฏิสังขรณ์ (RESTORATION)
- การฟื้นฟูสภาพตามเค้าโครงเดิมทางสถาปัตยกรรม (RECONSTRUCTION)
- การรื้อแล้วประกอบคืนตามสภาพเดิม (ANASTYLOSIS)

๒ กรมศิลปากร, นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สมานันท์, ธันวาคม 2539), หน้า 35.

โบราณสถานทั้งหมด ภายในเกาะเมืองและนอกเมืองพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนประมาณ 530 แห่ง แบ่งออกเป็น 7 เขต สำหรับแผนแม่บท ฉบับดังกล่าวใช้สำหรับเขตที่ 1 คือพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา 1,810 ไร่ ส่วนอีก 6 เขตจะดำเนินการตามแผนแม่บทต่อไป แต่หากใน 6 พื้นที่นั้นมีโบราณสถานสำคัญที่ควรจะได้รับ การอนุรักษ์เร่งด่วนนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา สามารถพิจารณาดำเนินการได้ก่อน

2. หลักการและเหตุผล

วัดพุทไธสวรรย์ เป็นวัดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่นอกเกาะเมืองด้านทิศใต้ ตรงข้ามกับสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ (ฝั่งตรงข้าม) วัดนี้มีประวัติการก่อสร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น ซึ่งถือเป็นวัดที่เก่าแก่ที่สุดวัดหนึ่งของกรุงศรีอยุธยา ในพงศาวดารหลายฉบับกล่าวตรงกันว่า สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 เป็นที่ตั้งทัพเดิมก่อนที่จะข้ามแม่น้ำเจ้าพระยามาตั้งเมืองที่บริเวณบึงพระรามในปัจจุบัน โดยสร้างวัดพุทไธสวรรย์ เมื่อปี พ.ศ. 1896 หลังจากสถาปนากรุงศรีอยุธยาได้ 3 ปี

วัดพุทไธสวรรย์จึงนับว่าเป็นวัดที่มีความสำคัญในฐานะเป็นหลวงสมัยอยุธยา (ปัจจุบันมีฐานะเป็นวัดราษฎร์) ดังจะเห็นจากการที่มีโบสถ์รอบพระอุโบสถ จากความสำคัญของการเป็นวัดหลวงดังกล่าวจึงมีการบูรณะปฏิสังขรณ์โบราณสถานภายในวัดมาโดยตลอด เช่นเจดีย์ทรงระฆังที่ถูกสร้างทับด้วยเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง รวมทั้งการก่อสร้างเจดีย์รายเพิ่มภายในโบราณสถาน เป็นต้น ซึ่งการบูรณะปฏิสังขรณ์ดังกล่าวไม่ได้มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ศึกษาได้จากรูปทรงและองค์ประกอบทรงสถาปัตยกรรมเป็นส่วนใหญ่

มีหลักฐานยืนยันว่า ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์พระปรางค์ประธาน ในปี พ.ศ. 2441 โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติ ในสมัยต่อมา โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 75 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2478

สภาพโดยทั่วไปของวัดพุทไธสวรรย์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเขตสังฆาวาสซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของสงฆ์ อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของโบราณสถานนอกกำแพงวัด ส่วนที่สองเป็นเขตพุทธาวาสจะอยู่ด้านนอกของกำแพงวัด ทิศตะวันออกซึ่งเป็นโรงเรียนวัดพุทไธสวรรย์

ในปี พ.ศ. 2512 กรมศิลปากรได้ดำเนินการอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมฝาผนังและเสริมความแข็งแรงของอาคารที่ตำหนักพระพุทโธโมษาจารย์ ซึ่งเป็นโบราณสถานที่อยู่ในเขตสังฆาวาส เป็นภาพจิตรกรรมที่เขียนขึ้นสมัยอยุธยาตอนปลาย แต่โบราณสถานอื่น ๆ ภายในวัดยังไม่ได้รับการบูรณะซ่อมแซม

ปีงบประมาณ 2534 กรมศิลปากรได้มอบหมายให้กองสถาปัตยกรรม ร่วมกับอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ดำเนินการขุดแต่งและบูรณะซ่อมแซมโบราณสถานภายในวัดโดยใช้งบประมาณเป็นเงิน 13,456,000 บาท โดยได้ทำการบูรณะโบราณสถานต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- วิหารน้อย
- เจดีย์รายหมายเลข 1 (เจดีย์หลังวิหารน้อย)
- วิหารแกลบ
- วิหารพระสี่ทิศ
- วิหารทรงศีล
- มณฑป 2 หลัง
- พระระเบียงคด รอบปราสาทประธาน
- ตำหนักพระพุทโธโมษาจารย์

ปีงบประมาณ 2536 กรมศิลปากรได้รับงบประมาณเป็นเงินอีก 4,670,000 บาท ทำการขุดแต่งบูรณะและเสริมความมั่นคงของโบราณสถานต่าง ๆ อีก คือ

- วิหารหลวง
- กำแพงแก้วทิศตะวันออก
- เจดีย์รายหมายเลข 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 และ 15

ในปีงบประมาณ 2537 (1 ตุลาคม 2537 – 16 กรกฎาคม) กรมศิลปากรได้รับงบประมาณอีกประมาณ 2,000,000 บาท ดำเนินการขุดแต่งขุดแต่งขุดค้น และบูรณะโบราณสถานที่เหลืออีก ดังนี้

- ดำเนินการขุดค้นทางโบราณคดีจำนวน 3 หลุม
- ดำเนินการขุดแต่งเจดีย์รายหมายเลข 3, 4, 5, 6, 16, 17, 18 และ 19

■ ดำเนินการบูรณะโบราณสถาน คือ เจดีย์รายหมายเลข 3, วิหารระหว่างเจดีย์รายหมายเลข 14-15 และวิหารพระพุทธไสยาสน์ แล้วเสร็จตั้งนั้น เพื่อให้การดำเนินงานบูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน วัดพุทไธศวรรย์ให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ตามโครงการพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา กรมศิลปากรโดยสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยาจึงได้อนุมัติเงินงบประมาณปี 2540 ทำการบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ในส่วนที่เหลือให้สมบูรณ์ต่อไป

3. เป้าหมายการดำเนินงาน

การดำเนินงานในครั้งนี้มีเป้าหมายที่จะทำการบูรณะซ่อมแซมโบราณสถานในส่วนที่เหลือดังนี้

- 3.1 งานบูรณะซ่อมแซมกำแพงแก้วโดยรอบ
- 3.2 งานบูรณะซ่อมแซมเจดีย์รายหมายเลข 4, 5, 6, 16, 17, 18, และ 19 (ตามผังบริเวณ)
- 3.3 งานบูรณะซ่อมแซมปราสาทประธาน
- 3.4 งานปรับปรุงภูมิทัศน์

4. วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมไว้ซึ่งโบราณวัตถุสถาน อันเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติไทยให้คงอยู่สืบไป
- เพื่อสงวนรักษาไว้ให้เป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้ เป็นแนวทางในการศึกษาด้านศิลปะและสถาปัตยกรรมของการก่อสร้างอาคารสมัยอยุธยา และการใช้วัสดุตลอดถึงวิธีการทางช่างต่าง ๆ ในสมัยนั้นให้เป็นที่ปรากฏอย่างชัดเจน
- เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลวิชาการด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และสถาปัตยกรรมในการศึกษาและอ้างอิงต่อไป
- เพื่อป้องกันการพังทลายของโบราณสถาน รวมทั้งป้องกันการบุกรุกทำลาย
- เพื่อให้เป็นสถานที่พักผ่อน แหล่งท่องเที่ยว และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรอบตามเป้าหมายของรัฐบาลโดยส่วนรวม

5. วิธีการดำเนินงาน

ทางหุ้นส่วนจำกัด สุรศักดิ์ก่อสร้าง ได้เป็นผู้ดำเนินการบูรณะซ่อมแซม และปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ทั้งหมด โดยใช้วิธีการจ้างเหมาประกวดราคาจากกรมศิลปากร ภายใต้การควบคุมงานจากเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญของกรมศิลปากร

6. ระยะเวลา

ตามสัญญาเลขที่ 29/2540 ตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม 2540 - 1 มกราคม 2542

7. งบประมาณ

เงินงบประมาณปี 2540 เป็นเงินจำนวน บาท

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ช่วยให้สามารถศึกษาลักษณะทางด้านสถาปัตยกรรม ของโบราณสถานได้อย่างชัดเจน
2. บูรณะเสริมความมั่นคงในส่วนที่พังทลาย ให้คงอยู่อย่างมั่นคงแข็งแรงสืบไป
3. ช่วยให้การศึกษารูปทรงสถาปัตยกรรมของตัวอาคาร โบราณสถานวัดพุทธไธศวรรักร์กระจ่างชัดขึ้น และอาจได้ข้อมูลเพิ่มเติมเพราะได้ข้อสรุปอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิชาการทางประวัติศาสตร์โบราณคดี และทางสถาปัตยกรรมต่อไป
4. ช่วยปรับปรุงสภาพแวดล้อมของโบราณสถานให้ดูสวยงามต่อผู้พบเห็น และเป็นการกำหนดขอบเขตโบราณสถานให้ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งป้องกันการบุกรุกทำลายโบราณสถาน
5. ช่วยสร้างทัศนคติและความเข้าใจอันดีงาม ในการอนุรักษ์โบราณสถานให้กับประชาชน โดยทั่วไปที่มีต่อกรมศิลปากร
6. ช่วยทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ที่จะให้ทั้งความรู้และความสวยงามกับนักท่องเที่ยวทั่วไป
7. ช่วยสนับสนุนนโยบายรัฐบาล ที่ให้ช่วยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างประเทศนำเงินเข้าประเทศ

8. ส่งเสริมและพัฒนาสภาพชีวิต สังคม และเศรษฐกิจที่กำลังตกต่ำในปัจจุบันให้เกิดความคล่องตัวขึ้นในท้องถิ่น

9. พัฒนาเมืองพระนครศรีอยุธยาให้ดำรงความเป็น “แหล่งมรดกโลก” ตราบนานเท่านาน

บทที่ 1 วัดพุทธโศภนาราม

1.1 ตำแหน่งที่ตั้ง

วัดพุทธโศภนาราม เป็นวัดที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านทิศใต้ของเกาะเมือง แต่อยู่คนละฝั่งตรงข้ามกับสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ อยู่ในเขตการปกครองของตำบลสำเภาล่ม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในแนวพิกัดทางภูมิศาสตร์ระหว่างแนวเส้นรุ้งที่ 14 องศา 20 ลิปดา 14 ฟลิปดาเหนือ และ เส้นแวงที่ 100 องศา 33 ลิปดา 44 ฟลิปดาตะวันออก (แผนที่ทหารระวาง 5137 IV มาตรฐาน 1:50,000 ลำดับชุด L-7017) เนื้อที่ของวัด 46 ไร่ 2 งาน 46 ตารางวา มีขอบติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยา
ทิศใต้	ติดต่อกับที่ของวัดตำหนัก (ร้าง)
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับโรงเรียนวัดพุทธโศภนาราม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับวัดพุทธโศภนาราม (ปัจจุบัน)

การเดินทางเข้าสู่แหล่งโบราณสถาน โดยเริ่มต้นจากเกาะเมือง ใช้เส้นทางได้ 2 สาย คือ

- ทางเรือ โดยลงเรือข้ามฟากที่บริเวณหน้าโรงพยาบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือ ลงข้ามฟากที่บริเวณสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์
- ทางรถยนต์โดยใช้เส้นทางข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาที่สะพานหน้าวัดกษัตราธิราช เมื่อลงสะพานแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าไปตามเส้นทางหลวงสาย 3469 ซึ่งเป็นถนนลาดยางฝ่ายวัดไชยวัฒนาราม วัดสนามไชย วัดกลางปากกราน แล้วถึงสี่แยกเลี้ยวซ้าย ขึ้นสะพานข้ามคลอง ผ่านวัดยอแซฟ จนถึงวัดพุทธโศภนาราม ระยะทางจากแยกเชิงสะพานวัดกษัตราธิราช จนถึงวัดพุทธโศภนาราม ประมาณ 6 กิโลเมตร

1.2 ประวัติความเป็นมา

วัดพุทธโศภนาราม เป็นวัดสำคัญแห่งหนึ่ง วัดนี้มีฐานะเป็นพระอารามหลวง แต่เป็นพระมหากษัตริย์ ผู้สร้างมิได้เลือกภูมิสถานภายในเขตกำแพงพระนคร ๓ หากแต่ทรงเลือกที่นอกกำแพงพระนครคนละฝั่งแม่น้ำในบริเวณ ซึ่งเรียกกันปัจจุบัน

นี้ว่า ตำบลเวียงเหล็ก วัดนี้สร้างโดยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) ในพงศาวดาร ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) กล่าวถึงการสร้างดังนี้ ④

"ศักราช 715 ปีมะเส็ง เบญจศก (พ.ศ. 1896) วันพฤหัสบดี เดือน 4 ขึ้น 1 ค่ำ เพลา 2 นาฬิกา 5 นาที ทรงพระกรุณาตรัสว่าที่พระตำหนักเวียงเหล็กนั้นให้สถาปนาพระวิหารและพระมหาธาตุเป็นพระอาราม แล้วให้นามชื่อว่า "วัดพุทธโศวรรย์"

พระตำหนักเวียงเหล็กที่กล่าวไว้ในพงศาวดารนี้ คือ บริเวณที่ประทับเดิมของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) ก่อนที่จะยกข้ามแม่น้ำไปสร้างพระราชวังที่หนองโสน หรือที่เรียกว่า "บึงพระราม" ในเวลาต่อมา

ในจดหมายเหตุไทยกล่าวว่า ⑤ เมื่อพระเจ้าอู่ทองอพยพมาไพร่พลหนีโรคภัย มาจากเมืองอู่ทองนั้น ในชั้นแรกได้มาตั้งที่ตำบลเวียงเหล็ก เมื่อปีกุนจุลศักราช 709 (พ.ศ.1890) และได้พักไพร่พลอยู่ ณ ที่นี้ 3 ปี จนกระทั่งเห็นว่าไพร่พลของพระองค์พ้นจากความอดโรย มีความเข้มแข็งทั้งกำลังกาย กำลังใจ สมควรจะประกาศอิสรภาพเป็นการเปิดเผย จึงได้ยกพลข้ามฟากแม่น้ำมาสร้างพระนครศรีอยุธยาในบริเวณปัจจุบันนี้ และทำพระราชพิธีราชาภิเษกสถาปนาพระนคร เมื่อปีเถาะ โทศก จุลศักราช 712 (พ.ศ.1893)

③ กรมศิลปากร, พระราชวังและวัดโบราณในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2511). หน้า 39

④ เรื่องเดียวกัน

⑤ เรื่องเดียวกัน

ครั้นเมื่อพระองค์ขึ้นครองราชสมบัติได้ 3 ปี จนถึง จ.ศ. 715 พ.ศ. 1896 จึงได้สถาปนาวัดพุทโธศวรราชขึ้นเป็นเกียรติแก่บริเวณนี้

วัดนี้ได้ทำการปฏิสังขรณ์ยอดปราสาทครั้งหนึ่งในรัชกาลที่ 5 โดยชาวอยุธยา เรียกรันซ่อมขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2441 ⑥

1.3 แผนผังโดยรวมของโบราณสถาน (คู่มือบริเวณประกอบ)

รูปแบบทางกายภาพของวัดในสมัยอยุธยาตอนต้นเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงออกถึงคติศาสนาเกี่ยวกับแบบจำลองในเรื่องไตรภูมิพระร่วง มีพระปราสาทเป็นอาคารประธาน หันด้านหน้าไปทางทิศตะวันออก มีองค์ประกอบของอาคารสำคัญในแกนราบ (ในแนวตะวันออก - ตะวันตก) ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับอาคารประธาน คือ วิหารทางด้านทิศตะวันออกและอุโบสถทางด้านทิศตะวันตก

พระปราสาทประธาน

วัดพุทโธศวรราชเป็นวัดที่ให้ความสำคัญแก่พระปราสาทเป็นประธานของวัด องค์พระปราสาทคือคล้ายมาจากศิลปกรรมแบบขอม รูปทรงขององค์ปราสาทเป็นรูปฝักข้าวโพด มีการออกแบบให้เป็นลักษณะของพระปราสาทไทยที่เป็นลักษณะเฉพาะ องค์ปราสาทประธานถูกรองรับด้วยฐานไพทีที่มีลักษณะย่อเหลี่ยม มีบันไดขึ้นไปสู่ฐานไพที 2 ทาง คือ ทางต้นตะวันออกและตะวันตก ส่วนทางด้านเหนือและด้านใต้ของฐานไพที มีมณฑปอยู่ 2 หลังตั้งอยู่ มีบันไดทางขึ้นทางด้านตะวันออก ภายในมณฑปมีพระปราสาทประธาน ประดิษฐานอยู่ (รายละเอียดของพระปราสาทจะกล่าวในสภาพปัจจุบันของโบราณสถาน)

⑥ ตรี อมาตยกุล, จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (พิมพ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพพันเอกขุน เนื่องวโรภาส พ.ศ.2516), หน้า 53.

พระระเบียงคด

พระปราสาทประธานวัดพุทไธศวรรย์จะถูกล้อมรอบด้วยระเบียงคด อยู่ติดกับวิหารหลวงเกือบจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส คือ กว้าง 54 เมตร ยาว 74 เมตร

⑦ พระระเบียงคดยังมีสภาพดีอยู่ มีประตูเข้าออกทางด้านตะวันออก 2 ประตู และทางด้านตะวันตก 2 ประตู พระระเบียงก่อด้วยอิฐสอปูน การเรียงอิฐด้วยระบบ Flemish Bond มีเสาเชิงเป็นระยะ ๆ ตลอดแนวผนังด้านนอก มีความเหมาะสมที่จะช่วยรับน้ำหนักหลังคาที่เป็นแบบโครงจั่ว ซึ่งต้องการจังหวะในการวางช่วงท้อง ⑧

โครงหลังคาทำด้วยไม้ มุงกระเบื้องดินเผา เเชิงชายหลังคาทำด้วยไม้เป็นแนวยาว กระเบื้องที่ใช้มุงมี 2 ลักษณะ คือ

1. กระเบื้องว่าว เป็นแผ่นรูปสี่เหลี่ยมคล้ายว่าวปักเป้า ยกขอบตอนบนจากมุมบนถึงชายขวา ขอบกว้าง 1.5 เซนติเมตร ส่วนด้านหลังก็ยกขอบเช่นกัน การยกขอบนั้น เพื่อเป็นการวางแต่ละแผ่นให้ขบกัน เพื่อป้องกันฝนย้อยเข้า

2. กระเบื้องมอญ เป็นกระเบื้องดินเผา มีปลายทั้ง 2 ข้างตัดเฉียงเข้าหากัน ผิวด้าน มีสีตามเนื้อดินสุก เช่นเดียวกับกระเบื้องเกล็ดเต่า

โครงหลังคามุงด้วยกระเบื้อง 3 ต้น ทลบหลังคาจะฉาบด้วยปูน ตอนมุมหลังคาพระระเบียง มีประติมากรรมหน้าบุคคลติดอยู่

⑦ กรมศิลปากร, พระราชวังและวัดโบราณในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, หน้า 40.

⑧ โชติ กัลยาณมิตร, ทฤษฎีการกำหนดองค์ประกอบ ในงานศิลปะและสถาปัตยกรรมไทย, (กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2517), หน้า 47.

สภาพภายในของพระระเบียงมีพระพุทธรูปประดิษฐานตลอดแนวโดยรอบระเบียงทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีบ่อน้ำรูปดอกบัว ตั้งอยู่ระหว่างปราสาทประธานกับระเบียงคด มีที่ว่างรอบ ๆ บริเวณ เรียกได้ว่าเป็นลานซึ่งสามารถประกอบกิจกรรมทางศาสนาได้ บ่อน้ำนี้ได้ถูกออกแบบขึ้นอาจจะเนื่องมาจากความจำเป็นเกี่ยวกับพิธีในทางศาสนานั้นเอง (พระระเบียงคดได้รับการบูรณะแล้ว)

พระวิหารหลวง

พระวิหารเชื่อมต่อกับพระระเบียงคดของพระปราสาททางด้านตะวันออก กว้าง 16 เมตร ยาว 48 เมตร พระวิหารหลวงนี้เมื่อมองจากด้านในจะเห็นผนังด้านหลัง ติดอยู่กับพระระเบียงก่อด้วยอิฐสอปูน ประตูที่เชื่อมระเบียงมี 4 ด้าน ผนังมีเสาอิง (กระเปาะ) เป็นระยะ ๆ มีประตูทางขึ้นด้านทิศตะวันออกของวิหาร 2 ประตู และประตูติดต่อกับพระระเบียงด้านทิศตะวันตกอีก 2 ประตู (พระวิหารได้รับการบูรณะแล้ว)

พระอุโบสถ

พระอุโบสถตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของปราสาทประธาน นอกกระเบียงคดมีความยาว 32 เมตร กว้าง 14 เมตร มีประตูทางเข้าด้านตะวันออก 2 ประตู ทางด้านทิศใต้และทิศเหนือ อีกด้านละ 1 ประตู ภายในพระอุโบสถประดิษฐานพระประธาน พระอุโบสถได้รับการซ่อมแซมและทาสีใหม่ เมื่อมีการทอดกฐินวัดนี้ใน พ.ศ. 2499 หลังคาพระอุโบสถจะตัดตรงจั่วด้านหลัง หน้าบันทำด้วยไม้เป็นจั่วลูกฟัก ช่วงผนังของพระอุโบสถจะมีเสาอิงโผล่เป็นระยะ ๆ สลับกับช่องระบายอากาศ ปลายเสาอิงมีบัววงประดับซึ่งเป็นกลีบของดอกบัวสาย มีลักษณะกลีบตั้งยาวในด้านศิลปะประกอบสถาปัตยกรรม มักทำหุ้มหัวเสา มีทั้งเสาเหลี่ยมและเสากลม นอกจากนี้ยังนิยมทำเป็นลายคูนประดับพานและกระโถน รอบ ๆ พระอุโบสถจะมีซุ้มโอบเสมา 8 ซุ้ม ซึ่งโอบเสมา หมายถึงหลักแสดงเขต หรือสิทธิ เช่น เสาที่ปักล้อมพระอุโบสถ กำหนดเป็นเขตที่พระสงฆ์ทำสังฆกรรม หากโอบเสมาที่ปักบนกำแพงก็เป็นเครื่องกำหนดเมืองเป็นต้น โอบเสมาเป็นโอบเสมาคู่ มีหลังคาครอบลงไปทำให้ดูกลมและมองไม่เห็นโอบเสมา เสาทั้งสองของหลังคามีบัวหัวเสาอยู่เรียกว่า บัวกลุ่ม ซุ้มโอบเสมาทำเป็นไม้ออกแบบให้เป็นอาคารทรงไทย มีหน้าจั่วทำด้วยไม้มุงด้วยกระเบื้องมอญ ปัจจุบันได้รื้อสร้างใหม่อีกครั้งโดยมีเสาสูงชลุ่ขึ้น เพื่อที่จะให้เห็นโอบเสมาข้างใน

โบราณสถานอื่น ๆ (คูฝังบริเวณประกอบ)

หมู่พระวิหาร (ได้รับการบูรณะแล้ว)

- พระวิหารแกลบ, พระวิหารน้อยและพระวิหารกัจจายณะ รวมทั้งเจดีย์รายหมายเลข 1 (หลังพระวิหารน้อย) จะเป็นหมู่โบราณสถานทางด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ เป็นพระวิหารขนาดเล็ก มีรูปแบบของตัวอาคารเป็นโค้งทรงแสาเกา
- พระวิหารทรงธรรม และวิหารพระนอนตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของพระวิหารหลวง

เจดีย์ราย

- เจดีย์รายหมายเลข 1 อยู่หลังพระวิหารน้อย (ได้รับการบูรณะแล้ว)
- เจดีย์รายหมายเลข 2 ประกอบด้วยเจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18 และ 19 อยู่ทางด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ (อยู่ในโครงการบูรณะ)
- หมู่เจดีย์รายหมายเลข 3 อยู่ระหว่างด้านทิศตะวันออกของพระอุโบสถกับพระระเบียงคดด้านทิศตะวันตก (ได้รับการบูรณะแล้ว)
- เจดีย์รายหมายเลข 4, 5 และ 6 ตั้งอยู่นอกพระระเบียงคดทิศเหนือ (อยู่ในโครงการบูรณะ)
- เจดีย์รายหมายเลข 7 และ 8 อยู่ด้านทิศเหนือของพระวิหารในแนวเดียวกับเจดีย์รายหมายเลข 4, 5, 6 และพระวิหารสี่ทิศ, พระวิหารทรงสี่ล (ได้รับการบูรณะแล้ว)
- เจดีย์รายหมายเลข 9, 10, 11, 12 และ 13 ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกของพระวิหารหลวงในแนวแกนเหนือ-ใต้ (ได้รับการบูรณะแล้ว)
- เจดีย์รายหมายเลข 14 และ 15 อยู่ระหว่างพระวิหารทรงธรรมและพระวิหารพระนอน (ได้รับการบูรณะแล้ว)

กำแพงแก้ว

เป็นโบราณสถานที่เป็นส่วนกำหนดเขตภายในโบราณสถานระหว่างเขตพุทธาวาสกับสังฆาวาส (จะกล่าวรายละเอียดต่อไป)

บทที่ 2 โบราณสถานก่อนการดำเนินการ

โบราณสถานวัดพุทธโศภนารามที่จะดำเนินการบูรณะมีสภาพปัจจุบันในรายละเอียดดังนี้

2.1 กำแพงแก้ว

กำแพงแก้วของโบราณสถานเป็นตัวกำหนดขอบเขตแยกจากกันของเขตพุทธาวาสกับเขตสังฆาวาส โบราณสถานวัดพุทธโศภนารามได้ดำเนินการบูรณะซ่อมแซมกำแพงแก้วทิศตะวันออก ซึ่งเป็นทางเข้าหลักสู่เขตโบราณสถานภายใน มีซุ้มประตูทางเข้า 1 ช่อง ในการดำเนินการบูรณะได้บูรณะเพิ่มเติมรูปแบบโดยยึดถือหลักฐานเดิมจากกำแพงแก้วทิศเหนือเป็นเกณฑ์ กำแพงแก้วทิศตะวันออกช่องที่ต่อกับกำแพงแก้วทิศใต้ ได้บูรณะโดยละไว้เนื่องจากกำแพงแก้วทิศใต้ได้พังทลายลง

2.1.1 กำแพงแก้วทิศใต้

กำแพงแก้วทิศใต้ของโบราณสถานวัดพุทธโศภนาราม เกิดการพังทลายลงจนหมดเหลือปรากฏหลักฐานจากการบูรณะส่วนนี้ต่อกับกำแพงแก้วด้านทิศตะวันออก (รูปที่ 1) จากสภาพที่ปรากฏของแนวกำแพงแก้วทิศใต้เหลือหลักฐานเฉพาะส่วนของฐานรากและบัวคว่ำ ซึ่งมีสภาพชำรุด เศษอิฐที่เสื่อมสภาพของแนวหลักฐานเดิม บางช่วงมีเศษดินปกคลุมอยู่ (รูปที่ 2-3)

จากสภาพเดิมของแนวกำแพงแก้วทิศใต้ที่ยังไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน จึงดำเนินการขุดแต่งแนวกำแพงแก้วทิศใต้ โดยวางผังหลุมขุดแต่งกว้าง 3 เมตร ยาว 1.80 เมตร ตามหลักวิชาการทางโบราณคดี แต่เว้นช่องทางเพื่อให้รถผ่านเข้าภายในบางส่วนไว้ เพื่อความสะดวกในการดำเนินการบูรณะโบราณสถานภายในภายหลังกการขุดแต่งปรากฏแนวของกำแพงแก้วทิศใต้ยาว 180 เมตร ส่วนฐานรากกว้างประมาณ 1 เมตร แนวกำแพงเฉียงออกด้านทิศใต้ ลักษณะสถาปัตยกรรมที่ปรากฏของกำแพงมีบัวคว่ำที่ฐานทั้งสองด้าน แต่บางช่วงไม่ปรากฏบัวคว่ำดังกล่าวพบเพียงฐานเฉียง (รูปที่ 4-5)

2.1.2 กำแพงแก้วทิศตะวันตก

ช่องหัวเม็ดทิศตะวันตกเฉียงใต้ ของกำแพงแก้วทิศตะวันตกและแนวกำแพงบางส่วนพังทลายลงจนหมด เหลือหลักฐานเฉพาะส่วนฐานรากเตี้ย ๆ เท่านั้น จึง

บุรณะ แนวกำแพงยังเหลือหลักฐานของส่วนหน้ากระดานสูงประมาณ 2 เมตร แต่มีบางช่วงที่มีสภาพพังทลาย และช่วงกลางของแนวกำแพงมีการตัดถนนทางเดินเข้าสู่เขตโบราณสถาน ในส่วนยอดของกำแพงแก้วทิศตะวันตกได้พังทลายลงจนหมด (รูปที่ 6) สภาพแนวกำแพงด้านในถูกทับด้วยพื้นปูนซีเมนต์ของพระอุโบสถ จึงปรากฏเฉพาะหน้ากระดาน (รูปที่ 7) ส่วนแนวกำแพงด้านนอกนั้น มีสภาพของส่วนบัวคว่ำพังทลายชำรุดอย่างมาก หัวเม็ดทิศตะวันตกเฉียงเหนือเป็นเสาสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง ส่วนของฐานบัวคว่ำและส่วนยอดได้หักหายไป (รูปที่ 8-9)

2.1.3 กำแพงแก้วทิศเหนือ

เป็นแนวกำแพงที่ปรากฏหลักฐานสมบูรณ์ที่สุด แต่ยังคงมีบางส่วนของสภาพของอิฐชำรุดทั้งส่วนฐานบัวคว่ำ ส่วนยอดกำแพงและการทรุดตัวเอียงออกจากแนวเดิม ส่วนของปูนฉาบก็ยังคงมีสภาพสมบูรณ์อยู่ กำแพงแก้วด้านนี้มีซุ้มประตูทางเข้าตรงกลางของช่องกำแพงซึ่งเป็นช่องประตูขึ้นจากท่อน้ำเจ้าพระยา ซึ่งลักษณะของซุ้มประตูมีสภาพสมบูรณ์อยู่มาก สภาพพื้นที่ทั้งด้านนอก ด้านในแนวกำแพงมีดินและวัชพืชปกคลุมอยู่มาก (รูปที่ 9-12)

2.2 เจดีย์ราย

2.2.1 เจดีย์รายหมายเลข 4-5 (รูปที่ 13-17 และ 21)

- ตำแหน่ง เป็นหมู่เจดีย์รายที่ตั้งอยู่นอกกระเบื้องคดของปราสาทประธานด้านทิศเหนือ (คู่มือบริเวณประกอบ) เจดีย์รายทั้งสององค์มีองค์ระฆังเป็นลักษณะเด่น ที่มีรูปทรงสถาปัตยกรรมโดยรวมคล้ายคลึงกัน คือเป็นเจดีย์ทรงระฆังที่ตั้งอยู่บนรากเขียง รองรับฐานปัทม์และมาลัยเถาทรงกลม ที่รองรับองค์ระฆังอีกชั้นหนึ่งเหนือองค์ระฆังมีบัลลังค์รูปสี่เหลี่ยม ส่วนเสาฐานได้หักหายไปแต่ยังปรากฏร่องรอยหลักฐานอยู่ เหนือขึ้นไปเป็นปล้องโฉนและปลียอด

เจดีย์รายหมายเลข 4-5 มีสภาพชำรุดในส่วนฐานเป็นอย่างมากซึ่งมีการทรุดตัดพังทลายออกจากแนวฐานเขียงกลมเดิม โดยเฉพาะเจดีย์รายหมายเลข 4 นั้น ตั้งแต่ส่วนฐานจนถึงชุดมาลัยเถา รองรับองค์ระฆังมีสภาพพังทลายลงเกือบหมด แต่ยังปรากฏหลักฐานให้เห็นอยู่บางส่วนขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม ในส่วนขององค์เจดีย์ก็มีการลักลอบขุดเจาะทำลายส่วนเจดีย์รายหมายเลข 5 นั้นคงมีสภาพโดยรวมสมบูรณ์กว่าเจดีย์รายหมายเลข 4 ซึ่งมีสภาพการพังทลายเพียงส่วนฐานปัทม์และชุดมาลัยเถาบางส่วนเท่านั้น

จากสภาพการพังทลายของเจดีย์รายทั้ง 2 องค์ดังกล่าว เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในส่วนของชุตฐานที่รองรับองค์ระฆัง ซึ่งเป็นผลมาจากการลักลอบขุดเพื่อหาโบราณวัตถุ และจากการทรุดตัวของส่วนฐาน จึงทำให้แนวของฐานและอิฐก่อเกิดการชำรุดพังทลาย

2.2.2 เจดีย์รายหมายเลข 6

ตั้งอยู่ในแนวเดียวกับเจดีย์รายหมายเลข 4-5 ซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของเจดีย์รายหมายเลข 5 ลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นเจดีย์ทรงปราสาท ยอดระฆังย่อมุมไม้สิบสอง ตั้งอยู่บนฐานประทักษิณสี่เหลี่ยมจัตุรัส เป็นฐานบัวลูกแก้วอกไก่ 2 ชั้น ทรงสูง ย่อมุมเช่นเดียวกัน มีทางขึ้นสู่ลานทักษิณทางด้านทิศตะวันออกเพียงด้านเดียว บนลานทักษิณมีกำแพงแก้วล้อมรอบส่วนของฐานองค์เจดีย์ที่เป็นชุตฐานสิงห์ ส่วนเรือนธาตุออกเกิดเป็นซุ้มทิศประดิษฐานพระพุทธรูปภายใน (ด้านทิศใต้) เหนือซุ้มทิศมีเจดีย์ยอดประดับอยู่ เหนือส่วนเรือนธาตุเป็นเจดีย์ทรงระฆังตั้งอยู่ บนฐานบัวลูกแก้วอกไก่ ย่อมุมไม้สิบสองจนถึงส่วนของเสาดานเหนือขึ้นไปเป็นปล้องโถงทรงกลม

สภาพปัจจุบันของเจดีย์รายหมายเลข 6 มีการทรุดตัวเป็นรอยร้าวขนาดใหญ่ที่ส่วนฐานประทักษิณอย่างเห็นได้ชัด รวมทั้งส่วนบันไดทางขึ้นด้านทิศตะวันออกที่ปรากฏรอยแยกออกจากชุตฐานประทักษิณ ในส่วนของกำแพงแก้วบนลานทักษิณบางส่วนมีสภาพพังทลายหายไป ส่วนฐานของเรือนธาตุมีสภาพชำรุดของอิฐก่อบางส่วน รวมทั้งปูนฉาบที่มีการหลุดร่อนออกเหนือส่วนฐานองค์เรือนธาตุยังปรากฏหลักฐานเก็บสมบูรณทั้งปูนฉาบและสภาพของแนวชั้นอิฐเดิม (รูปที่ 18-20 ประกอบ)

2.2.3 เจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18 และ 19

ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ (ดูผังบริเวณประกอบ) เจดีย์รายหมายเลข 16 เป็นเจดีย์ทรงระฆังที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกลุ่มเจดีย์ดังกล่าว คือมีเส้นผ่านศูนย์กลางที่ฐาน 6.50 เมตร ลักษณะทางสถาปัตยกรรมนับว่ามีความสมบูรณมาก มีสภาพชำรุดที่เฉพาะส่วนฐานเชิงและฐานบัวเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ตั้งแต่ส่วนของชุตมาลัยเถา, องค์ระฆัง, บัลลังค์ จนถึงส่วนยอดปล้องโถงนับว่ามีสภาพสมบูรณอยู่มาก (รูปที่ 22-23)

ส่วนเจดีย์รายหมายเลข 17 เป็นเจดีย์ทรงปราสาทขนาดเล็ก ลักษณะทางสถาปัตยกรรมตั้งแต่ส่วนฐานเชิงเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีขนาด 4.20x4.20 เมตร

ตัดขึ้นมาเป็นฐานเชียงย่อมุมไม้ยี่สิบ 3 ชั้น เหนือขึ้นไปเป็นชุดฐานสิงห์ 3 ชั้น ซึ่งข้างสิงห์ทำเป็นลวดลายปูนปั้นรูปนก ส่วนนมสิงห์เป็นลายปูนปั้นรูปใบไม้ 3 ใบ ออกจากวงกลม ยกเว้นฐานสิงห์ชั้นบนสุดที่ทำเป็นรูปใบไม้ใหญ่เพียงใบเดียว ต้องขึ้นไปเป็นเรือนธาตุซึ่งมีมุขยื่นออกมาทั้ง 4 ด้าน หรือเรียกว่า จตุรมุข แล้วชั้นบนสุดก็เป็นองค์ปราสาท ซึ่งมีลักษณะคล้ายพระปราสาทประธาน จากลักษณะรูปทรงสถาปัตยกรรมของเจดีย์รายองค์ดังกล่าวนี้มีสภาพโดยรวมนับว่ามีความสมบูรณ์มาก เพียงแต่มีส่วนฐานและส่วนยอดของปราสาทเท่านั้นที่มีสภาพชำรุดหักพังเพียงเล็กน้อย (รูปที่ 23)

เจดีย์รายหมายเลข 18-19 เป็นเจดีย์ทรงระฆัง 2 องค์ ตั้งอยู่บนฐานเดียวกันสร้างในแนวทิศเหนือ-ใต้ เจดีย์รายหมายเลข 18 อยู่ทางด้านทิศเหนือ ส่วนหมายเลข 19 อยู่ทางด้านทิศใต้ ซึ่งเจดีย์หมายเลข 18 นั้นส่วนของมาลัยเถาและองค์ระฆังยังคงสภาพเกือบสมบูรณ์ ปูนฉาบกระเทาะหลุดร่อนออกไปเพียงเล็กน้อย แต่ส่วนยอดตั้งแต่บัลลังก์ขึ้นไปพังทลายหักหายไปเกือบหมด เหลือหลักฐานส่วนบัลลังก์สี่เหลี่ยมเพียงบางส่วนเท่านั้น ส่วนฐานองค์เจดีย์เป็นชุดฐานบัวลูกแก้วอกไก่มีสภาพชำรุดพังทลาย ส่วนเจดีย์รายหมายเลข 19 มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมแบบเดียวกัน ซึ่งมีสภาพสมบูรณ์กว่า ไม่ว่าจะเป็นชุดมาลัยเถาองค์ระฆังและส่วนยอดคือ บัลลังก์ ปล้องโฉน ขำรดเพียงปลียอดเท่านั้น ขนาดขององค์เจดีย์ 2 องค์นี้เท่ากัน องค์เจดีย์รายหมายเลข 18 สูงประมาณ 5 เมตร ส่วนเจดีย์รายหมายเลข 19 สูงประมาณ 6 เมตร ซึ่งเจดีย์ทั้ง 2 องค์ตั้งห่างกันประมาณ 150 เซนติเมตร ในส่วนฐานที่รองรับเจดีย์ทั้ง 2 องค์เป็นฐานสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 5.40x10.20 เมตร ชั้นล่างสุดเป็นฐานเชียงสูงประมาณ 30 เซนติเมตร (จากพื้นดินที่ขุดแต่งเอาไว้) ถัดขึ้นมาเป็นชุดฐานบัวสูงประมาณ 120 เซนติเมตร ซึ่งพังทลายแยกตัวทรุดออกมาจากแนวเดิม ยังพอเหลือหลักฐานให้เห็นที่มุมตะวันออกเฉียงเหนือ ตรงหน้ากระดานหรือ "เอวบัน" ทำเป็นช่องสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 60x84 เซนติเมตร กั้นด้วยแนวอิฐที่ก่อยื่นออกมาคล้ายเสาสี่เหลี่ยมกว้าง 25 เซนติเมตร รอบ ๆ ฐานดังกล่าว แต่ไม่พบร่องรอยหลักฐานว่าประดับตกแต่งด้วยลายปูนปั้นแต่อย่างใด (รูปที่ 24-25)

2.3 พระปราสาทประธาน

พระปราสาทประธานเป็นสัญลักษณ์แทนเขาพระสุเมรุ ซึ่งในการออกแบบพระปราสาทเพื่อให้สื่อความหมายของเขาพระสุเมรุนี้ จึงสำคัญในการจัดองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม (Elements) ให้มีเรื่องราวและเนื้อหาที่จะครอบคลุมในแต่ละองค์ประกอบ^๑ พระปราสาทประธานวัดพุทธไธศวรารักษ์ ก็มีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม

ที่แสดงให้เห็นเรื่องราวอันเป็นแนวความคิดทางวัฒนธรรม ที่ปรากฏในรูปขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งในสภาพปัจจุบัน ก่อนการบูรณะนั้น มีสภาพชำรุดหักพังในบางส่วน เช่น ปูนฉาบที่มีการหลุดร่อนเสื่อมสภาพ การแตก ร้าวของส่วนประกอบองค์ประกอบหรือการแยกตัวของส่วนฐานองค์ประกอบ เป็นต้น

เพื่อความเข้าใจในเรื่องราวและเนื้อหาขององค์ประกอบพระปรางค์ประธาน วัดพุทธไสยาสน์ รายละเอียดต่อไปนี้แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสถาปัตยกรรมเป็น ส่วน ๆ ดังนี้

ยอดนภศูล

เป็นองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมส่วนปลายสุดของเครื่องยอดของปรางค์ ประกอบด้วย ลำภูษันธ์ หรือเรียกกันเป็นสามัญว่า ผักเพกา ใช้ประดับยอดปรางค์ทำด้วยเหล็กฝังเป็นแกนมีกลีบคล้ายใบมีดแลงซ้อนกันสามชั้น ที่ปลายยอดมีรูปคล้ายพระขรรค์ เหนือขึ้นไปส่วนบนสุดเป็นยอดฉัตร อันเป็นเครื่องหมายให้ประจักษ์ว่าพระมหากษัตริย์ได้ทรงสร้างถวายเป็นพุทธบูชา (รูปที่ 26)*

๑ ปิ่นเพชร สาดราวมหะ. การศึกษาพระปรางค์ในสมัยอยุธยาตอนต้นที่จังหวัดอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม; 2534, หน้า 44

โมฬีหรือจอมโมฬี

เป็นองค์ประกอบสถาปัตยกรรมส่วนปลาย ก่อด้วยอิฐเป็นพุ่มหรือเป็นชั้น ทำหน้าที่เป็นฐานรองรับภคูล ก่ออิฐเป็นชั้นขึ้นไปเป็นฐานหน้ากระดานตามมุมที่ย่อไปจนสุดปลายของยอดปราสาท (รูปที่ 26)*

ซุ้มใต้ถื่นชุน

ลักษณะเป็นซุ้มคล้ายชญา ตรงกลางถูกเจาะซีกเข้าไปน่าจะแสดงให้เห็นถึงเป็นสถานที่หรือที่อยู่ของเทพ ซุ้มจะอยู่ในแนวเดียวกับฐานถื่นชุนและอยู่ใต้ถื่นชุนเต็มใบที่เจาะช่องตรงกลาง (รูปที่ 27)

ถื่นชุน

เป็นองค์ประกอบของปราสาทบนชั้นรัดประคดโดยรอบแบบปราสาทชอม ใช้ประดับตอนย่อมุมของปราสาทที่มาจากนาคปัก : บันแถลงของชอม ถื่นชุนถูกฉาบปูนเรียบตอนปลายโค้งมน ฐานถื่นชุนสูงมีด้านละ 6 ซึ่งรวมทั้งที่ใช้ประดับบันแถลง ส่วนตรงมุมนั้นเป็นถื่นชุนร่วม (ใช้สองด้าน) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถื่นชุนก็มีหน้าที่เช่นเดียวกับบันแถลง คือเป็นที่อยู่ของเทพนั่นเอง (รูปที่ 26-27)

ชั้นรัดประคด

คือส่วนที่เป็นผิวโดยรอบของแต่ละชั้นของยอดพระปราสาท จะมีถื่นชุนตั้งประดับอยู่ข้างบนชั้นนอกโดยรอบ ซึ่งชั้นรัดประคดมีทั้งหมด 6 ชั้น รองรับถื่นชุน และรัดประคดจะอยู่ตรงกับบันแถลง ช่วงที่มีซุ้มคล้ายชญา เป็นเส้นลวดตั้งชั้น 3 เส้น ซึ่งหากจะหาความหมายแล้วจึงน่าจะเป็นชั้นแบ่งของที่อยู่ของเทพเหล่านั้น (รูปที่ 26, 27 และ 28)

* รูปเดียวกัน

ชั้นอัสดง

เป็นส่วนที่ใช้เรียกตอนบนสุด คือ ผิวพื้นเหนือหน้ากระดานของเรือนธาตุที่ตั้งรับชั้นประคด ตอนที่เป็นยอดปรางค์ ⑩ ชั้นอัสดงนี้จะทำเป็นฐานบัวทวยรอย ๆ ปรางค์มี 2 ชั้น ในตอนล่างสุดเป็นเส้นลวด (รูปที่ 28)

เรือนธาตุ

เป็นองค์ประกอบสถาปัตยกรรมอันเป็นส่วนกลางของปรางค์ มีห้องภายในซึ่งเรียกว่า ครอบธาตุ ภายนอกจะเต็มไปด้วยย่อมุมทั้งสี่ด้านและก่อทำเป็นซุ้มทิศและซุ้มตรีมุข หรือซุ้มคูหาโดยประกอบด้วยลายละเอียดดังนี้

ซุ้มทิศ เป็นซุ้มที่ก่อออกจากผนังโดยใช้เสาเสริมประกอบอาคารเพื่อให้เป็นที่บรรจุพระพุทธรูป มีหน้าบันเหนือซุ้มซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ที่ฐานของซุ้มเหนือประตูส่วนใหญ่เป็นกระจังชั้นลาย หรือลายที่มีเส้นขอบนอกคล้ายรูปดอกบัวใช้เรียงประดับให้เกิดจังหวะในแนวทางนอนตามขอบของวัตถุ หรือสิ่งของ ซึ่งต่อมาน่าที่จะวิวัฒนาการไปสู่ความเป็นหน้าหน้าบันที่มีหน้าจั่ว ซ่อฟ้าและใบระกา ซุ้มด้านทิศใต้พระพุทธรูปได้หายไป, ซุ้มด้านทิศเหนือเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางประทานอภัย และซุ้มด้านทิศตะวันตก (รูปที่ 30) ผนังได้ถูกเจาะซีกเข้าไปเป็นห้องตอนบนมีพระพุทธรูปปางสมาธิ ตอนล่างมีพระพุทธรูป นั่งห้อยพระบาทและสาวกชายชวา ต่อด้วยบันไดลงสู่ด้านหลังตรงบันไดทางลงที่ห้วงบันไดมีรูปหัวของสัตว์ในเทพนิยาย (รูปที่ 38)

⑩ เสนอ นิลเดช. รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์เมืองพิษณุโลก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
กรรมศาสนา, 2522.), หน้า 271

ซุ้มตรีมุข หรือที่เรียกว่า มุขหรือซุ้มคูหา เป็นมุขที่ยื่นออกไปทางทิศตะวันออก มีซุ้มตรีมุขอยู่ 3 ด้าน ซึ่งรวมกันกับทิศตะวันออกที่เป็นทางเข้า (รูปที่ 29) หลังคาตรีมุขทำเป็นโค้งประดับหรือโค้งตกแต่ง¹¹⁾ การเรียงอิฐสร้างโครงประดับลักษณะตามแบบฉบับการก่อเรียงอิฐโค้ง คือ เรียงตั้งตลอดแนวโค้ง (รูปที่ 31-32) ลอนของหลังคานั้นทำด้วยปูนเป็นลอนลักษณะเรียงแบบหลังคาลูกฟูก ส่วนที่รองรับเจดีย์ยอดนั้นได้ก่อเป็นฐานหน้ากระดานโดยมีมุขทางทิศเหนือและทิศใต้เป็นฐานรองรับน้ำหนักอีกชั้นหนึ่ง ฐานโดลงด้านหน้าเป็นรูปเศียรพญานาค ส่วนของซุ้มทิศเหนือของตรีมุข (รูปที่ 31) ได้แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนล่างเป็นพระพุทธรูปปางประทานอภัยหรือปางห้ามญาติ ปางนี้ทำเป็นพระพุทธรูปประทับยืนยกพระหัตถ์ขวาขึ้นเสมอ พระอุระหงายฝ่าพระหัตถ์ยื่นออกไปข้างหน้า พระหัตถ์ซ้ายห้อยลง ตอนบนเป็นปางไสยาสน์ ปางนี้ทำเป็นพระพุทธรูปลีลาพระเนตร พระเศียรหนุนพระเขนย ฝ่าพระหัตถ์ขวารองรับพระเศียร พระกรซ้ายวางไว้บนพระปรัศว์ ซ้อนพระบาทซ้ายบนพระบาทขวา ปลายเอียงกัน¹²⁾ ส่วนซุ้มด้านทิศใต้พระพุทธรูปหักหายไป (รูปที่ 32) หลังคาของตรีมุขหรือซุ้มคูหานี้มีเจดีย์ยอดตั้งอยู่บนส่วนของหลังคามุข ตำแหน่งของเจดีย์ประดับเหนือซุ้มมุข (รูปที่ 36) ซึ่งไม่พบว่ามีนิยมใช้ประดับในศาสนสถานแบบลังกา พบว่าแบบแผนการประดับแบบดังกล่าวนิยมมากและเป็นเอกลักษณ์ของศิลปะพม่าแบบพุกาม¹³⁾ จากลักษณะเจดีย์ยอดซึ่งในส่วนของปล้องโฉนได้หักหายไปเท่านั้น จะเห็นว่ามีกรวยมุมของเจดีย์ แสดงว่าเป็นเจดีย์ทรงระฆังย่อมมนั่นเอง

11) เรื่องศักดิ์ กันตบุตร, "วิเคราะห์โครงสร้างอาคารในประเทศไทยในอดีต". เอกสารวิชาการและสรุปผลการสัมมนาเรื่อง เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมในประเทศไทย, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527) หน้า 158.

12) ผาสุข อินทรวิรุฒ. พุทธศาสนาและประติมาณวิทยา. ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร (นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531), หน้า 70-75.

13) สันติ เล็กสุขุม. "ปรากฏการณ์ประติมาณียุคอยุธยาตอนต้น". วารสารเมืองโบราณ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2523), หน้า 98.

ฐานองค์ปรางค์

ก่อด้วยอิฐฉาบปูน ฐานสูงย่อมุม ซึ่งบังคับให้อาคารสูงขึ้น และการย่อมุม ทำให้ปรับสัดส่วนลดลงในช่วงบนได้อย่างเป็นระบบ ฐานนี้ตั้งอยู่บนฐานไพทีอีกชั้นหนึ่ง ส่วนฐานชั้นล่างสุดก่อด้วยอิฐเป็นชุดฐานบัวลูกฟักในชั้นแรก และชั้นบัวลูกแก้วอกไก่ถัดขึ้นไปจนถึงชั้นบัวเชิง จากสภาพปัจจุบันส่วนฐานของพระปรางค์มีสภาพชำรุดอย่างส่วนจนเห็นผนังอิฐ และบางส่วนก็ปรากฏรอยแตกร้าวของฐานอย่างชัดเจน (รูปที่ 33)

ฐานไพที

เป็นฐานใหญ่ที่วางรองรับอาคารต่าง ๆ ไว้โดยที่นอกเหนือจากองค์ปรางค์ประธานแล้ว ยังเป็นฐานรองรับมณฑปอีกชั้นหนึ่ง (รูปที่ 34-35) เป็นฐานที่ใช้ในการเรียนประทักษิณ มีทางขึ้น 3 ทางด้านทิศตะวันออกคือ ขึ้นทางปรางค์และมณฑป 2 ข้าง ลักษณะของฐานได้ถูกสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งน่าจะสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เพราะลูกกรงและราวบันได ตกแต่งด้วยองค์ประกอบที่เรียกว่า เสาเม็ดทรงมณฑ์ (รูปที่ 37) และมีกระเบื้องกระดับเป็นดอกไม้ต้นไม้บ้าง

สภาพมณฑปปัจจุบัน

มณฑปเป็นชื่อของสถาปัตยกรรมซึ่งมีพื้นที่ใช้สอยภายในได้มีหลังคาครอบคลุม การใช้สอยพื้นที่ภายใน ตำแหน่งของมณฑปอยู่ 2 ข้างปรางค์คือ ทิศเหนือและทิศใต้ (รูปที่ 34-35) ภายในมณฑปทิศเหนือประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัย ซึ่งจากความแตกต่างของลักษณะของรูปแบบทางประติมาณวิทยา ซึ่งขัดแย้งกันทั้งมุมมองและการก่อสร้าง รวมทั้งการออกแบบทำให้มองไว้ว่าเป็นของที่สร้างขึ้นใหม่ในสมัยหลัง กล่าวคือเป็นพระพุทธรูปนั่งขัดสมาธิราบบนฐานบัว พระพุทธรูปนั่งขัดสมาธิ พระหัตถ์ข้างซ้ายวางหงายบนพระเพลา พระหัตถ์ข้างขวาวางค้ำาลงบนพระชานุ (เข่า) นิ้วชี้ธรณี

สภาพปัจจุบันองค์ประกอบภายในพระปรางค์

ห้องภายในองค์เรือนธาตุมีขนาด 410x412 เซนติเมตร บรรจุสตูปของบุคคลสำคัญไว้ตรงกลางห้อง ผนังด้านทิศตะวันตกตอนล่างนั้นถูกเจาะเพื่อบรรจุพระพุทธรูปนอน ส่วนทางตอนบนของผนังด้านทิศเหนือและทิศใต้ ปรากฏว่าช่อง 2 ช่องนั้นถูกเจาะเข้าไปในผนังตั้งแต่เริ่มแรก จากสภาพพื้นที่ภายในที่คับแคบไม่สามารถใช้พื้นที่ดังกล่าวประกอบกิจกรรมทางศาสนาของคนหมู่มากได้ โครงสร้างภายในนั้นก่ออิฐเหลื่อมกันขึ้นไปเป็นส่วนโค้ง มีไม้เป็นคานโดยมีฝ้าเพดานทำจาก

ไม้ ซึ่งเพดานดังกล่าวนี้ปูด้วยไม้หลายชั้นต่อกัน มีภาพจิตรกรรมลวดลายดอกไม้ลงด้วยสีเขียว สีแดง สีดำ ส่วนกรอบเพดานนั้นออกแบบให้เป็นลายไทยสวยงาม

ผนังทั้ง 3 ด้านฉาบด้วยปูนมีร่องรอยของภาพจิตรกรรมฝาผนังติดอยู่แต่สภาพปัจจุบันได้เลือนหายไป คงเหลือร่องรอยเพียงบางส่วน ส่วนของปูนฉาบก็หลุดร่อน เสื่อมสภาพจนเห็นอิฐก่อในบางแห่ง ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าพื้นที่ภายในดังกล่าวไม่ได้รับการดูแลรักษาเท่าที่ควร มีสภาพอับชื้น กลิ่นอับจากมูลค้างคาว

ถัดจากห้องครภธาออกมาทางทิศตะวันออก เป็นทางเดินของห้องคูหาซึ่งคั่นด้วยกรอบประตูไม้และคานไม้ตรงเหนือกรอบประตู ผนังทั้งสองด้านคือ ทิศเหนือและทิศใต้ มีรอยพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ ส่วนตอนบนของผนังด้านทิศเหนือมีพระพุทธรูปบรรจุอยู่เหนือรอยพระพุทธรูปบาท ที่ผนังทั้ง 2 ด้านดังกล่าวปรากฏร่องรอยของภาพจิตรกรรมฝาผนังอยู่ บนเพดานของห้องคูหาทำด้วยไม้หลายชั้นต่อกัน มีภาพจิตรกรรมลงสีทองในเส้นของภาพ มีทั้งภาพดอกไม้แมลงสัตว์ในเทพนิยาย ซึ่งน่าจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นป่า พระอาทิตย์ซึ่งสังเกตได้จากนกฟีนิกซ์ (หงส์จีน)⁽¹⁴⁾

(14) คำเนิน เลชะกุล. ชุดเรื่องนำรัฐสัตว์ในเทพนิยาย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2521), หน้า 127.

ฝ้าเพดานไม้ของห้องคูหา มี 2 ชั้น ซึ่งทำด้วยไม้แบบเดียวกันเพียงแต่อยู่ในระดับของเพดานที่แตกต่างกัน ตามระดับกรอบประตูของทางเดินออกสู่อันใด โดยกรอบประตูทำด้วยไม้ตรงประตูทางเข้าด้านทิศตะวันออกนั้นเป็นกรอบประตูไม้ที่ผุกร่อน มีทับหลังปรากฏอยู่ ซึ่งลวดลายบนทับหลังได้หายไปแล้ว (ดูรูปภาพที่ 28 ประกอบ)

2.4 สภาพพื้นที่ก่อนการปรับภูมิทัศน์

พื้นที่บริเวณที่จะทำการปรับภูมิทัศน์นั้นได้ถูกกำหนดตามรูปแบบรายการที่จะดำเนินการ ดังนี้

งานพื้น-ทางเดิน

- พื้นที่โดยรอบพระอุโบสถและทางเดินออกไปสู่ซุ้มประตูของกำแพงแก้วทิศเหนือ ซึ่งเดิมเป็นพื้นปูนซีเมนต์ (รูปที่ 42-47)
- พื้นที่ภายในบริเวณโบราณสถานเดิมที่ยังไม่ได้ระดับ ซึ่งจะได้ทำการปรับระดับให้ใกล้เคียงกันทั้งหมดตามแบบรายการที่กำหนด
- พื้นที่ด้านนอกกำแพงแก้วโดยเฉพาะทางด้านทิศตะวันออกที่มีบ้านพักครูปลูกติดอยู่ จะทำการโยกย้ายและปลูกสร้างอาคารบ้านพักครูให้ใหม่ในบริเวณที่กำหนด (รูปที่ 48)
- พื้นที่ด้านนอกกำแพงแก้วทิศใต้ ซึ่งเดิมเป็นถนนทางเข้า (รูปที่ 49) รวมทั้งสระน้ำ (รูปที่ 50) และพื้นที่โล่งเดิม จะดำเนินการสร้างลานจอดรถและปลูกสร้างศาลาทรงไทยริมสระน้ำ พร้อมทั้งปรับปรุงสระน้ำด้วย ส่วนพื้นที่โล่งจะดำเนินการก่อสร้างรั้วลวดหนามและปลูกพืชพันธุ์ไม้เพื่อความสวยงาม

งานก่อสร้างอาคารอื่น ๆ (ตามแบบรายการ)

การอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมในพระปรางค์ประธานวัดพุทไธสวรรย์

งานจิตรกรรมภายในห้องคูหาปรางค์ (ธาตุกรรม) วัดพุทไธสวรรย์ ประกอบไปด้วย งานจิตรกรรมบนฝาเพดานไม้ และจิตรกรรมบนฝาผนัง ซึ่งเป็นงานจิตรกรรมที่จัดอยู่ในสมัยอยุธยาตอนปลายโดยปรากฏการใช้สีหลายสีในภาพ โดยเป็นภาพเขียนสีฝุ่นผสมกาว (Tempera)

งานจิตรกรรมบนฝาเพดานเขียนขึ้นบนวัสดุที่เป็นไม้แผ่นการะดานหลายชั้นต่อกัน วาดลวดลายดอกไม้ ดาวเพดาน และสัตว์ในเทพนิยาย ลงด้วยสีเขียวแดง ดำ และลงสีทองในเส้นรอบภาพ บริเวณกรอบเพดานออกแบบให้เป็นบายไทยสวยงาม ส่วนงานจิตรกรรมบนฝาผนังซึ่ง ฉาบปูนทั้ง 3 ด้าน ปรากฏร่องรอยของคราบสีติดอยู่และภาพลวดลายพุ่มข้าวบิณฑ์ เขียนด้วยสีเขียว เทียนเนื้อกัน จนเต็มผนังบนพื้นสีแดง

สภาพปัจจุบันของภาพจิตรกรรมบนฝาเพดานไม้ สีที่ใช้ในภาพที่ความชื้นจางและปรากฏคราบสกปรกเป็นฝ้าขาว ทำให้ภาพดูหมองมัว ในขณะที่ภาพจิตรกรรมบนฝาผนังก็เกิดการขูดจางในบริเวณที่ถูกแสงแดด และมีกรงหลุดร่อนของชิ้นสีออกมาจากผนังปูน ซึ่งผนังปูนบางส่วนที่มีรอยแตกร้าวและเสื่อมสภาพตามอายุ ความเสียหายอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้น คือการทำลายด้วยน้ำมีอมนุษย์ เนื่องจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ โดยปรากฏรอยขีดขีดทับบนฝาผนังด้วยถ่านไม้ ทำให้ฝาผนังมีความสกปรก

การอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมในห้องคูหาปรางค์ประธานวัดพุทไธสวรรย์ เพื่อที่จะรักษาจิตรกรรมของเดิมให้คงอยู่ได้อย่างมั่นคงสถาพร ทำให้ภาพที่ความสะอาดสดใส และช่วยให้ความงดงามของภาพปรากฏเด่นชัดขึ้น

การอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมในแต่ละแห่งจะมีเทคนิควิธีที่แตกต่างกันเพื่อให้การอนุรักษ์ได้ผลเต็มที่ โดยไม่มีความบกร่อง ซึ่งในการอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมในห้องธาตุกรรมของวัดพุทไธสวรรย์นี้มีเทคนิค การปฏิบัติการณ์ดังนี้

การทำความสะอาด เริ่มด้วยการปิดฝุ่นด้วยแปรงอ่อนแล้วเอาสำลีหมาด ๆ ชั้บเบา ๆ ผ่านกระดาษสา (เฉพาะบริเวณที่ชั้บได้) ด้วยสารละลายแอลกอฮอล์ ในกรณีที่มีสีไม่ตกเมื่อถูกน้ำ คราบบางอย่างจะไม่ออกเช่น เชม่า คันไฟและ

คราบแมลง เป็นต้น ต้องซักเบา ๆ ด้วยสารละลายแอมโมเนียเจือจางแล้วซักด้วย น้ำสะอาดตาม การทำความสะอาดนี้จะขจัดคราบสกปรกออกเพียงส่วนหนึ่งหรือมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ตามแต่สภาพของจิตรกรรม โดยเมื่อทำความสะอาดแล้ว จะเห็นเส้นและสีของจิตรกรรมให้ถลอกหรือเข้าไปโดยเด็ดขาด การทำความสะอาดนี้จะทำในภาพจิตรกรรมทั้ง 2 ส่วน

การเสริมความมั่นคงของชั้นปูน ในบริเวณของภาพจิตรกรรมบนฝาผนังใน ส่วนที่มีการแตกร้าวหรือหลุดร่อนของปูนฉาบโดยทำความสะอาดรอยนั้น ไม่ให้มี ฝุ่นและสิ่งสกปรก และอุดรอยนั้นให้มีผิวหยาบและถมรอยนั้นให้เต็ม โดยใช้ปูน ขาว, ทราย, กาวน้ำอ้อย และกาวหนังในอัตราส่วน ปูน 1 ส่วน ต่อทราย 3 ส่วน ผสมกาวพอประมาณ แล้วจึงถือปูนทรายให้สูงขึ้นมาเรียบถึงระดับเดียวกันกับผิว จิตรกรรม โดยไม่ให้พื้นที่ใหม่นี้ล้นขึ้นทับบนจิตรกรรมของเดิม

การเคลือบผิวเพื่อป้องกัน เมื่อภาพจิตรกรรมมีสภาพสะอาดสดใสมันคงแข็ง แกร่งและสวยงาม ขั้นตอนสุดท้ายคือ การอาบน้ำด้วยสารละลายโกลูอินผสมพารา ลอยด์บี 72 ในอัตราส่วน 20 ลิตรต่อ 7 ชีด เพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดจากทางผิว ของจิตรกรรมไว้ ข้อสำคัญในการอาบน้ำคือ ต้องอาบเป็นชั้นบางไม่ให้เกิดผิมนัว วาว สภาพของจิตรกรรมยังคงตัวตามปกติ เพื่อให้เกิดผลในการป้องกันปฏิกิริยา ทางวิทยาศาสตร์ที่จะเกิดขึ้นตามธรรมชาติไม่ให้กระทบสีของจิตรกรรมได้ และฝุ่นละ ออก คราบสกปรก หรือการทำลายของมดแมลง ละอองน้ำ ควันเขม่าต่าง ๆ จะไม่ กระทบถึงสีของจิตรกรรมและจะช่วยพยุงชั้นสีที่อาจจะพองออกไม่ให้หลุดร่อนออกไม่ ง่ายขึ้น ทั้งยังเป็นผลช่วยให้การอนุรักษ์ที่จะทำในโอกาสข้างหน้าง่ายขึ้น

พาราลอยด์บี 72 มีคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการนี้คือ

- สามารถอาบให้บางเรียบสม่ำเสมอและไม่เป็นมันวาว
- ไม่มีสีคล้ำลงและไม่เปลี่ยนสีของจิตรกรรม
- ทำลายออกได้เมื่อมีความจำเป็น

การอนุรักษ์ภาพจิตรกรรมในท้องคูหาปราสาทวัดพุทธโศภารักษ์ ดำเนินงานโดย ผู้เชี่ยวชาญจาก ฝ่ายอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนังและประติมากรรมติดที่ กอง โบราณคดี กรมศิลปากร

บทที่ 3 การดำเนินการบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์

การดำเนินการบูรณะโบราณสถานวัดพุทธโธศวรรย์ มีเป้าหมายที่จะทำการซ่อมแซมในส่วนของโบราณสถานที่เหลือ คือ บูรณะกำแพงแก้ว, เจดีย์รายหมายเลข 4,5,6,16,17,18 และ 19, บูรณะพระปรางค์ประธาน และปรับปรุงภาพภูมิทัศน์โดยมีแนวทางในการบูรณะดังนี้

- รักษาสภาพเดิมของโบราณสถานที่ปรากฏ โดยมีวิธีการอนุรักษ์ไว้ให้มากที่สุด
- เสริมความมั่นคงแข็งแรงแก่โบราณสถาน ให้มีความคงทนสืบต่อไป
- ปรับปรุงเสริมเติมอาคารตามควรแก่ประโยชน์ใช้สอยในปัจจุบันเท่าที่จำเป็น โดยแสดงความแตกต่างของโบราณสถานที่เดิมกับสิ่งที่ก่อสร้างขึ้นมาใหม่
- ส่วนผสมของวัสดุ และวัสดุที่นำมาใช้งาน ดำเนินการตามรูปแบบที่กรมศิลปากรกำหนด

การปฏิบัติงานการบูรณะโบราณสถานได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนการเตรียมวัสดุ

3.1.1 วัสดุที่นำมาใช้

วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานบูรณะครั้งนี้ ได้ใช้วัสดุที่มีมาตรฐานคุณภาพวัสดุตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของกระทรวงอุตสาหกรรมแต่ถ้าในกรณีที่จะต้องใช้วัสดุที่ยังไม่มีผู้ผลิตรายใด ได้รับเครื่องหมายมาตรฐานก็จะให้สถาปนิกโครงการทำการตรวจสอบก่อนที่จะใช้วัสดุนั้น ๆ

วัสดุที่นำมาใช้ประกอบด้วย

* อิฐ ที่ใช้ในการซ่อมแซมครั้งนี้ใช้อิฐขนาดเท่าของเดิมที่เผาสุกดีทั้งก่อนมีลักษณะแข็งแรงได้รูปทรง ขนาดที่นำมาใช้ตามสัดส่วน หน้ากว้างxยาว ทั้งหมด 3 ขนาดดังนี้

- ขนาด 4x15x30 เซนติเมตร
- ขนาด 5x15x30 เซนติเมตร
- ขนาด 6x15x30 เซนติเมตร

* **ปูนซีเมนต์** ที่ใช้ในงานนี้ทั้งหมดใช้ปูนซีเมนต์ ปอร์ตแลนด์ เช่น ดรา เสือ ตรารูเท่า ปูนซีเมนต์ที่มีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานกระทรวงอุตสาหกรรม และเป็นปูนใหม่ที่ออกจากโรงงานไม่เกิน 2 เดือน ไม่จับตัวเป็นก้อน และเก็บไว้ในที่ที่ไม่เปียกชื้น

* **ปูนขาว** เป็นปูนขาวสดที่ได้จากการเผาหินปูน (แคลเซียมคาร์บอเนต) ซึ่งยังไม่ได้ทำปฏิกิริยากับน้ำ ลักษณะเป็นปูนที่เผาสุกดีแล้ว มีเนื้อละเอียด เม็ดสีขาวล้วนและไม่จับตัวเป็นก้อน ในการนำมาใช้งาน จำต้องร่อนด้วยตะแกรงเสียก่อน ส่วนปูนขาวที่เป็นส่วนผสมของปูนหมัก เป็นปูนก้อนที่ยังไม่ได้ผ่านการบดเป็นผงและถูกความชื้น โดยนำมาใส่ภาชนะทั้งก้อน หมักด้วยน้ำสะอาด และถ่ายทิ้งทุกวันตามระยะเวลาที่กำหนด

* **ปูนซีเมนต์ขาว** ที่ใช้ผสมปูนก่อ กำหนดให้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์

* **ทราย** ที่นำมาผสมคอนกรีต และปูนก่อปูนถือ เป็นทรายน้ำจืดที่สะอาดปราศจากสิ่งอื่นเจือปน เม็ดมีลักษณะแข็งแกร่ง และร่อนด้วยตะแกรงตามลักษณะงานที่จะนำมาใช้

* **หิน** เป็นหินที่ใช้ในงานก่อสร้าง มีลักษณะโตสม่ำเสมอได้ขนาด แข็งแกร่งมีแรงสั่นเทิ้มและเป็นหินที่สะอาดปราศจากสิ่งอื่นเจือปน

* **เหล็ก** เป็นเหล็กเสริมที่ใช้ในงานคอนกรีตที่ได้มาตรฐานกระทรวงอุตสาหกรรม และได้ขนาดตามที่ระบุไว้ในแบบแปลนคือมีค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.50 มิลลิเมตรและเป็นเหล็กใหม่จากโรงงาน ไม่เกิดสนิมขุดหรือคดงอจนเสียรูปทรง

* **ไม้** ใช้ไม้เนื้อแข็งที่มีคุณสมบัติดี เช่น ไม้เต็ง ไม้ตะเคียน ไม้แดง หรือไม้ที่มีคุณสมบัติเทียบเท่าตามบัญชีรายชื่อไม้เนื้อแข็งประเภทเดียวกัน และเป็นไม้ที่ไม่ติดกระพี้ ไม่มีตา และโค้งงอมากจนเกินไป

* **น้ำ** ใช้น้ำที่สะอาดปราศจากสิ่งเจือปน

- * วัสดุเคลือบผิว-น้ำยารักษาเนื้อไม้และป้องกันปลวก-แมลง
 - น้ำยารักษาเนื้อไม้ ชนิดไม่มีสีและสีชา ใช้น้ำยาเซลล์หรือตราเครื่องบิน หรือชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า ทารักษาเนื้อไม้ตามที่ระบุไว้ในรายการประกอบแบบ และต้องปฏิบัติตามรายละเอียดของบริษัทผู้ผลิต
 - น้ำยาราดพื้นป้องกันปลวก-แมลง ใช้น้ำยาเซลล์โดรท์ 20 อี.ซี. หรือน้ำยาโครโนมหรือชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า เทราดพื้นตามอัตราส่วนที่บริษัทผู้ผลิตได้ระบุไว้
 - สีน้ำมัน ใช้น้ำยาเนื้อไม้บางส่วนที่ระบุไว้ในรายการประกอบแบบและเป็นสีด้านซึ่งเมื่อทาเสร็จแล้วสามารถแสดงลายไม้ให้เห็นได้ เช่น สีตราคาร์บอร์ท หรือชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติเทียบเท่าตามต้องการ

3.1.2 อัตราส่วนผสมของวัสดุใหม่

* คอนกรีต ที่ใช้ในงานนี้ทั้งหมดใช้อัตราส่วน 1:2:4 (ปูนซีเมนต์: ทรายหยาบ:หิน

* ปูนก่อ ปูนก่อใช้อัตราส่วน 1:2 (ปูนขาว:ทรายกลาง) ผสมให้เข้ากันด้วยน้ำและหมักไว้อย่างน้อย 48 ชั่วโมง เมื่อจะใช้งานนำปูนหมักนี้มาผสมกับปูนซีเมนต์ขาวโดยใช้อัตราส่วน 1:6 (ปูนซีเมนต์ขาว:ปูนหมัก)

* ปูนถือและปูนปั้น บัวฐานใช้ปูนหมักแบบโบราณ อัตราส่วน 50:1:1 (ปูนขาว:กาวหนังสือ:น้ำตาลอ้อย) โดยดำเนินการดังนี้

- นำปูนขาวชนิดเป็นก้อนมาหมักใส่ภาชนะพร้อมกับน้ำ โดยจะต้องถ่ายน้ำที่หมักปูนทิ้งทุกวันจนครบกำหนด 30 วัน
- นำเอากาวหนังสือกับน้ำตาลอ้อยมาผสมกันตามอัตราส่วน โดยใช้ความร้อนเคี่ยวจนเหนียวพอสมควร แล้วจึงนำไปผสมกับปูนขาว คลุกเคล้าจนเข้ากันดี
- เมื่อจะใช้งานนำปูนหมักผสมกับทรายละเอียด โดยใช้อัตราส่วน 1:2 (ปูนหมักผสม:ทรายละเอียด) คลุกเคล้าจนเข้ากันดี และมีความเหนียวจนสามารถฉาบผนังและปั้นบัวฐานพระวิหารตามรูปแบบรายการที่กำหนดไว้

* ปูนปั้น ปูนปั้นลวดลายบัวเส้าใช้ปูนดำแบบโบราณตามอัตราส่วนดังนี้
คือ

- ปูนหมัก 60 ส่วน
- เยื่อกระดาษ 7 ส่วน
- กาวหนังสัตว์ 1 ส่วน
- น้ำตาลอ้อย 2 ส่วน
- ข้าวเหนียว 3 ส่วน (ต้มจนเม็ดข้าวและและเหน้าทิ้งจนแห้ง)
- ทรายละเอียด 90 ส่วน

นำวัสดุมาผสมให้เข้ากันเสียก่อนแล้วจึงใส่ทรายละเอียดลงในครกไม้ตำประมาณ 40 นาที จนเนื้อละเอียดและเหนียว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของวัสดุที่จะนำมาใช้ในการตำ ซึ่งอาจจะต้องเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนเล็กน้อย

3.2 ขั้นตอนการบูรณะเสริมความมั่นคง

3.2.1 กำแพงแก้ว

กำแพงแก้วทิศใต้ ได้ดำเนินการบูรณะภายหลังการขุดแต่ง ซึ่งปรากฏแนวหลักฐานของส่วนฐานรากที่มีสภาพพังทลาย แนวกำแพงแก้วบางแห่งทรุดเอียงออกจากแนวฐานเดิม แนวกำแพงบางช่วงมีสภาพชำรุดมากจนขาดหายไป เหลือเฉพาะส่วนของฐานแผ่เท่านั้น

ในการดำเนินงานบูรณะนั้นจึงทำการปรับระดับที่เป็นเกณฑ์แน่นอนตลอดความยาวของกำแพงประมาณ 180 เมตร โดยกำหนดเอาแนวชั้นของอิฐที่ได้ระดับเป็นเกณฑ์ส่วนอิฐที่หมดสภาพ มีลักษณะเปื่อย ฝุ่ กร่อน ได้ทำการกระเทาะออกเพื่อเปลี่ยนอิฐใหม่ที่มีสภาพแข็งแรง และได้รูปทรงแทนของเดิม แล้วก่ออิฐดังกล่าวอัดเข้าไปแทนที่เดิม ส่วนบนเหนือจากฐานแผ่ที่ปรากฏจากการขุดแต่งเดี๋ยวนั้น ได้ดำเนินการก่ออิฐเต็มรูปแบบโดยยึดถือระดับของฐานเดิมจากการขุดแต่งและยึดถือรูปแบบทางสถาปัตยกรรม จากกำแพงแก้วด้านอื่นที่มีสภาพสมบูรณ์เป็นเกณฑ์ (รูปที่ 51-55)

กำแพงแก้วทิศตะวันตก กำแพงแก้วทิศตะวันตกช่วงหัวเม็ดที่ต่อกับกำแพงแก้วทิศใต้ ซึ่งเหลือหลักฐานเฉพาะส่วนของฐานราก เช่นเดียวกับกำแพงแก้วทิศใต้นั้นได้ดำเนินการบูรณะเต็มรูปแบบ จนถึงส่วนยอดสุดของแนวกำแพงโดยยึดถือรูป

แบบจากแนวกำแพงแก้วทิศเหนือ และทิศตะวันตก ส่วนที่ยังคงสภาพสมบูรณ์เป็นเกณฑ์

กำแพงแก้วทิศตะวันตกที่มีสภาพสมบูรณ์นั้น อิฐบางส่วนที่มีสภาพชำรุดเปื่อยผุออกจากแนวเดิม ได้ทำการรื้ออิฐเดิมออกแล้วใช้อิฐใหม่ก่อเข้าไปแทนที่ตามขนาดเดิม ส่วนของผนังอิฐหรือพื้นปูของเดิมพัง หรือแยกออกจากกันได้ทำการสกัดออกแล้วทำการก่อเสริมตามรูปแบบเดิมที่กำหนด (รูปที่ 56-58)

กำแพงแก้วทิศเหนือ (รูปที่ 59-62) กำแพงแก้วทิศเหนือนับเป็นแนวกำแพงที่มีสภาพสมบูรณ์ที่สุด ยกเว้นกำแพงแก้วทิศตะวันออกที่ได้รับการบูรณะแล้ว กำแพงแก้วทิศเหนือมีซุ้มประตูทางเข้าอยู่ตรงกึ่งกลางของกำแพง จากสภาพเดิมมีการผูกธนู ชำรุดของอิฐบางส่วน เช่นในส่วนของบัวคว่ำที่ฐาน และส่วนยอดของกำแพง จึงได้ทำการบูรณะก่อเสริมเต็มรูปแบบ โดยยึดถือจากหลักฐานของส่วนที่สมบูรณ์ที่สุดเป็นเกณฑ์

ในส่วนของผนังที่ทรุดเอียงออกจากแนวเดิมนั้น ได้ทำการปรับตติให้ตรงแล้วทำการเสริมความมั่นคงฐานราก โดยมีข้อกำหนดของการเสริมความมั่นคงที่ฐานแนวกำแพงแก้วโดยรอบดังนี้

งานเสาเข็ม

- เสาเข็มที่ใช้ในงานนี้ ใช้เสาเข็มเหล็กเหลี่ยมกลมใน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.15 เมตร ยาว 2.00 เมตร ตอกทุกช่วงตรงกึ่งกลางฐานรากทุกช่วง 2.50 เมตร โดยการตอกนั้นจะต้องตอกให้ตรงศูนย์กลาง ให้เสาเข็มหนีศูนย์กลางได้ไม่เกิน 0.05 เมตร

งานฐานราก

-ขนาดของฐานรากคือ 0.20x1.40x2.30 เมตร (หนาxกว้างxระยะทาง) โดยที่ความหนาของฐานรากให้อ้อมหัวเสาเข็มไม่เกิน 0.05 เมตร

-คอนกรีตที่ใช้ต้องใช้อัตราส่วน 1:3:5 หนา 0.05 เมตร โดยมีชั้นทรายหยาบกระทุ้งแน่นหนา 0.05 เมตร รองชั้นพื้นดินเดิมก่อน

-เหล็กเสริมที่ใช้เสริมฐานราก ใช้เหล็กเส้นกลมผิวเรียบ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 12 มิลลิเมตร สานเป็นตะแกรงขนาด 0.15x0.15 เมตร โดยวางสานยาวตลอดแนวฐานกำแพง

3.2.2 เจดีย์ราย

เจดีย์รายหมายเลข 4,5,6 (รูปที่ 63-73)

เจดีย์รายหมายเลข 4,5 และ 6 ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างระเบียงคดและกำแพงแก้วทิศเหนือ ในแนวแก่นตะวันออก-ตะวันตก ซึ่งเจดีย์รายหมายเลข 4 และ 5 เป็นเจดีย์ทรงระฆังกลมขนาดและรูปแบบทางสถาปัตยกรรมใกล้เคียงกัน ส่วนเจดีย์รายหมายเลข 6 เป็นเจดีย์ทรงปราสาทยอดระฆัง มีบันไดทางขึ้นด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ (รายละเอียดในบทที่ 2)

ในการบูรณะหมู่เจดีย์รายทั้งสามองค์นี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- ดำเนินการกำจัดวัชพืชที่ขึ้นปกคลุมเจดีย์ออก โดยตัดถอนรากไม้ของวัชพืชที่ฝังในชั้นอิฐออกให้หมดสิ้น เพื่อไม่ให้วัชพืชเหล่านี้ กลับมาเจริญเติบโตขึ้นอีก
- จากสภาพเดิมของเจดีย์รายที่มีวัชพืชและดินปกคลุมดังกล่าว จึงได้ดำเนินการขุดแต่งตามแนวขอบเขตของฐานเจดีย์เพื่อให้เกิดความแน่นชัดของหลักฐานในการดำเนินการบูรณะตามรูปแบบและลักษณะเดิมต่อไป
- การเตรียมการบูรณะ ได้ดำเนินการติดตั้งนั่งร้านโดยรอบเพื่อให้สามารถดำเนินการบูรณะได้ทั้งหมด ตั้งแต่ชั้นล่างสุดจนถึงส่วนบนสุดและเพื่อให้เจ้าหน้าที่จากกรมศิลปากร สามารถควบคุมงานได้ โดยที่ไม้ที่ทำเสา-คานาค้ำยันโครงสร้างไม้ นั่งร้านชั่วคราวให้ใช้ไม้ยาง 1.5"x 3" ส่วนไม้พื้นใช้ไม้กระบาก (ไม้ทำแบบหล่อคอนกรีต) 1"x 6" หรือ 1"x 8" ตียึดติดแน่นด้วยตะปู ซึ่งในการติดตั้งนั่งร้านในแนวตั้งใช้เป็นเสารับโครงร่าง ไม้ไม่น้อยกว่า 1.50 เมตรโดยรอบ ความสูงของแต่ละชั้นไม้เกิน 2.00 เมตร ไม้พื้นที่ปูเพื่อเดินและปฏิบัติงานกว้างไม่น้อยกว่า 0.80 เมตร และกำหนดติดตั้งไม้ไม่น้อยกว่า 3 ชั้น ส่วนไม้ค้ำยัน (ขาทราย) กำหนดให้ค้ำทุก ๆ ระยะยห่างเสาเว้นเสาเช่นเดียวกันกับการติดตั้งนั่งร้านเหล็กซึ่งใช้เหล็กยึดติดแน่นด้วยข้อติด
- ดำเนินการบูรณะซ่อมแซมในส่วนของฐานราก ได้ทำการเสริมความมั่นคงโดยการเทคาน ค.ส.ล. รองรับส่วนฐานแล้วก่ออิฐปิดทับหน้าตามแบบรายการที่กำหนด
- ดำเนินการก่ออิฐซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดพังทลายของชั้นอิฐเดิมที่ทรุดเอียงไปจากแนวเดิม โดยรื้อแนวอิฐดังกล่าวออกจนถึงแนวของอิฐที่ได้ระดับเพื่อที่จะก่ออิฐ

ซ่อมแซมส่วนที่ขาดหายไป ให้มั่นคงแข็งแรงและถูกต้อง ทั้งนี้ในการดำเนินการก่อสร้างซ่อมแซมส่วนที่พังทลาย ได้กำหนดจากชั้นอิฐเดิมที่ได้ระดับคืออยู่เป็นเกณฑ์

- การฉาบปูนหมักซ่อมแซม ได้ดำเนินการอุดยาแนวขอบปูนฉาบเดิมที่ยังยึดเกาะติดกับอิฐก่อคืออยู่โดยใช้ปูนหมักอุดยาแนวด้านในระหว่างอิฐกับแนวปูนฉาบเดิม เพื่อต้องการให้ปูนฉาบเดิมยึดเกาะติดแน่น

เจดีย์รายนหมายเลข 16,17,18 และ 19

เป็นกลุ่มเจดีย์รายที่ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ ตั้งในแนวแกนเหนือ-ใต้ 2 แถว โดยที่แถวแรกเป็นเจดีย์รายนหมายเลข 16-17 ซึ่งมีสภาพเกือบสมบูรณ์ชำรุดเพียงบางส่วนเล็กน้อย โดยเฉพาะส่วนฐานและองค์เจดีย์ที่ได้มีการลักลอบเจาะหาสมบัติ ในการดำเนินงานบูรณะจึงได้ทำการบูรณะเต็มรูปแบบก่อสร้างส่วนที่ขาดหายไปให้เต็ม ทั้งนี้เพราะยังปรากฏหลักฐานทางสถาปัตยกรรมที่ยังสมบูรณ์อยู่มาก (รูปที่ 74-77)

เจดีย์รายนหมายเลข 18-19 เป็นเจดีย์รายที่ตั้งอยู่ในแนวแกนเหนือ-ใต้ แถวที่ 2 ถัดจากเจดีย์รายนหมายเลข 16-17 ไปทางทิศตะวันตก ลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นเจดีย์แปดทรงระฆังบนฐานสี่เหลี่ยมผืนผ้าสูงจากสภาพปัจจุบัน ส่วนฐานมีการผุพังทลายลงเป็นอย่างมาก อันเกิดจากการลักลอบขุดเจาะหาโบราณวัตถุ ทำให้เกิดรอยโหว่และส่วนฐานเกิดการแยกตัวพังทลายลง ดังนั้นในการดำเนินการบูรณะ จึงได้ทำการเสริมความมั่นคงแข็งแรง โดยการเทคอน ค.ส.ล. รองรับส่วนฐาน เพื่อให้เกิดความคงทนถาวร แล้วก่ออิฐเสริมส่วนฐานเต็มรูปแบบ ทั้งนี้กำหนดจากหลักฐานของส่วนฐานของส่วนฐานเจดีย์ดังกล่าวที่ยังสมบูรณ์อยู่ (รูปที่ 78-80)

3.2.3 ปรากฏประธาน

ได้ดำเนินการบูรณะตามขั้นตอนดังนี้

1. การดำเนินการบูรณะปรากฏประธานนั้น เนื่องจากมีความสูงของปรากฏจึงได้ดำเนินการติดตั้งนั่งร้านเหล็ก ยึดติดเหล็กแน่นด้วยข้อต่อเป็นชั้น ๆ จำนวน 20 ชั้น จากบนสุดถึงล่างสุด เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน และการตรวจงานของผู้ควบคุมงาน โดยที่ความสูงของแต่ละชั้นไม่เกิน 2.00 เมตร และระยะห่างระหว่างช่วงเสาที่รองรับโครงงานมีระยะห่างกันไม่เกิน 1.50 เมตร (รูปที่ 81-82)

2. ในการดำเนินการบูรณะ ได้ทำการสกัดผิวปูนฉาบเดิมออกทั่วทั้งองค์ ปรากฏว่าประจักษ์ เนื่องจากปูนฉาบเดิมมีการเสื่อมสภาพ และแนวขององค์ประกอบ ทางสถาปัตยกรรมของยอดปราสาท มีสภาพชำรุดทรุดโทรมจากแนวเดิมในบางช่วง ดังนั้นในการบูรณะจึงต้องทำการจับเสี้ยนเพื่อให้ได้แนวและระดับของรูปแบบเดิม

3. การเสริมความมั่นคงต่อตัวองค์ปราสาทที่เริ่มปรากฏรอยแยก ได้ดำเนินการเจาะอัดฉีด เสริมความมั่นคงเป็นการเจาะอัดฉีดเย็บองค์ปราสาท บริเวณมุมทั้ง 4 ขององค์ปราสาทตั้งแต่ฐานล่างจนถึงส่วนบนสุด โดยเฉพาะบริเวณฐานด้านนอกได้เจาะแผ่กระจายทั่วองค์โดยการเจาะรูขนาด 1 นิ้วลึกประมาณ 1.00 เมตร มีระยะห่างกันโดยประมาณ 0.50–0.60 เมตร (ตามแนวนอนและแนวตั้ง) จากนั้นทำการเป่าฝุ่นออกจากภายในรูเจาะ แล้วจึงฉีดน้ำให้ชุ่มก่อนอัดฉีดน้ำปูนจนเต็มรูแล้วจึงได้ตอกเหล็กแอสตันเลส ขนาด 9 มิลลิเมตร จากนั้นได้ล้างทำความสะอาดคราบน้ำปูนออกจนหมด

ลักษณะของการเจาะเย็บเสริมความมั่นคงนั้นได้ทำการเจาะเย็บรอยแตกแยก เป็นลักษณะกากบาทไขว้ตลอดแนวของรอยแยกนั้น ๆ โดยเจาะรูห่างกันประมาณ 0.40 เมตร สลับฟันปลาทั้งสองข้างของรอยแตกแยกแล้วดำเนินการอัดฉีดน้ำปูน และเสริมแกนเหล็กต่อไป

4. การเสริมคานคอนกรีตเสริมเหล็ก ได้ระดับพื้นฐานขององค์ปราสาท (ดังรายละเอียดที่แสดงในแบบรูปติด) นั้นได้ดำเนินการสกัดอิฐเดิมออกใต้ฐานล่างสุด เพื่อเสริมคานตามขนาดที่กำหนดรองรับใต้ฐานบัว แล้วก่ออิฐปิดแนวที่ได้สกัดเสริมคานจนเต็มไม่มีช่องว่างปรากฏ

บนสุดของผนังองค์ปราสาทได้ดำเนินการเทคานทับหลังคอนกรีตเสริมเหล็กหนาประมาณ 8 เซนติเมตร ผูกเหล็กตะแกรงขนาด 9 มิลลิเมตร มีระยะห่างประมาณ 0.20 เมตร จากนั้นจึงทำการก่ออิฐหุ้มคานทับหลัง

5. การก่ออิฐเสริม ได้ดำเนินการก่ออิฐใหม่เสริม สภาพอิฐเดิมที่มีการผุกร่อน ชำรุดไม่ได้อยู่ปรกติ โดยได้ทำการรื้อสกัดอิฐเดิมเฉพาะก้อนที่ผุกร่อนและการยึดไม่แข็งแรงออก จากนั้นทำความสะอาดพื้นผิวนิคมอิฐเดิมทั้งหมดก่อนที่จะทำการบูรณะก่ออิฐเสริมใหม่ ทั้งนี้ก่อนการก่ออิฐเสริมได้ใช้น้ำฉีดล้างผิวนิคมอิฐให้หมดคราบฝุ่นและความสกปรกตลอดเวลา

ในการก่ออิฐเสริมส่วนที่ผุกร่อนหายไปนั้น ได้ใช้อิฐลักษณะและขนาดใกล้เคียงกับของเดิมซึ่งได้นำตัวอย่างของอิฐ ให้คณะกรรมการ ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ส่วนของปูนก่อนนั้น ใช้ปูนหมักในอัตราส่วนผสม 1:2 (ปูนขาวหมัก : ทรายกลาง) โดยวิธีการก่อนนั้นได้ทำการก่อซ้อนแนวปูนสอไว้ พร้อมทั้งปรับระดับให้ได้แนวระดับกลมกลืนกับแนวชั้นอิฐของเดิม เช่นเดียวกับการก่ออิฐเสริมรอยแตกแยก ซึ่งได้ทำการรื้อสกัดอิฐบริเวณที่เกิดรอยแตกแยกออกจนหมดร่องรอยนั้น แล้วจึงทำการก่ออิฐใหม่เสริมเข้าแทนที่จนเต็มและได้แนวกลมกลืนกับแนวชั้นอิฐเดิม

6. ภายหลังจากการบูรณะเสริมความมั่นคง และก่ออิฐเสริมตัวองค์ปราสาททั้งหมดแล้วจึงได้ดำเนินการฉาบปูนหมัก โดยใช้อัตราส่วน 1:4:1 (ปูนขาวหมัก:ทรายละเอียด:กระดาบสายละเอียด) พร้อมกันนี้ได้ทำการอนุรักษ์ปูนฉาบเดิมที่เหลือปรากฏควบคู่กันไปด้วย ซึ่งโดยเฉพาะในส่วนของฐานไพที โดยได้ตั้งแนวตะเข็บของปูนฉาบเดิมด้วยปูนหมักโดยรอบ และสีของปูนหมักใหม่นั้นใกล้เคียงกับสีของปูนฉาบเดิม

ในการฉาบปูนหมักบูรณะองค์ปราสาท ได้ดำเนินการตั้งแต่ส่วนบนสุดของชั้นรัดประคด จนถึงส่วนฐานล่างสุดขององค์ปราสาท พร้อมทั้งได้ทำการขีดปูนขาวทั่วทั้งองค์ปราสาทภายหลังการฉาบปูนหมักแล้ว

7. ในส่วนของฐานไพที ได้ดำเนินการเสริมความมั่นคงของฐานที่ปรากฏรอยแยกและทรุดร้าว พร้อมทั้งได้ทำการก่ออิฐเสริมส่วนที่ขาดหายไป โดยยึดกำหนดรูปแบบของเดิมเป็นเกณฑ์ (รูปที่ 83-99)

8. งานบูรณะภายในห้องคูหาปราสาท ได้ดำเนินการเสริมความมั่นคงโดยการเทคอนกรีตใต้คานทับหลัง ซึ่งรองรับงานฝังเพดานไม้ทั้ง 2 ชั้น และภาพจิตรกรรมฝาผนัง โดยผู้เชี่ยวชาญจากกรมศิลปากรเป็นผู้ดำเนินการตามรูปแบบรายการและผู้ควบคุมกำหนด ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาและอนุรักษ์ร่องรอยของภาพจิตรกรรมภายในห้องคูหาปราสาทให้มากที่สุด (รูปที่ 100-102)

3.3 ขั้นตอนการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ดูรูปที่ 103-123 ประกอบ)

3.3.1 งานพื้นที่ทางเดิน(ดำเนินการตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบ)

- ดำเนินการก่อสร้างลานพื้นไม้แดงบริเวณ ชุมประตูกำแพงแก้วทิศเหนือซึ่งมีขนาด 5x10 ตารางเมตร

- ดำเนินการสร้างพื้นบล็อกคอนกรีตปลูกหญ้าบนทรายหยาบหนาประมาณ 10 เซนติเมตร มีขนาดพื้นที่รวม 1,522 ตารางเมตร (กำหนดตามพื้นที่ในแบบ) ปลูกอิฐบล็อกเสมอระดับดินเดียวกับพื้นที่ข้างเคียง
- ดำเนินการสร้างและปูพื้นอิฐมอญสลับพื้นปลา 3 ก้อน วางบนทรายอัดแน่นหนา 5 เซนติเมตร ขนาดของพื้นที่ 717 ตารางเมตรโดยที่ทำขอบยก ค.ส.ล. กว้าง 20 เซนติเมตร
- ดำเนินการสร้างและปูพื้นอิฐโบราณบนทรายอัดแน่นหนา 5 เซนติเมตร ขนาดพื้นที่ 132 ตารางเมตร ใช้อิฐเทียบขนาดอิฐโบราณที่อยู่ในเขตโบราณสถาน
- ดำเนินการสร้างและปูพื้นกระเบื้องด้านเผาขนาด 12"x12" หนา 1" ผิวด้าน บนพื้น ค.ส.ล. หนา 10 เซนติเมตร มีขนาดพื้นที่ 440 ตารางเมตร สีของกระเบื้องดินเผาเทียบได้ใกล้เคียงกับกระเบื้องที่ปูในระเบียงคด โดยเว้นร่องยาแนวสีปูนธรรมชาติขอบยก ค.ส.ล. กว้าง 20 เซนติเมตร
- ดำเนินการปรับปรุงพื้นดินเตรียมปลูกหญ้า 7,000 ตารางเมตร

3.3.2 งานอาคาร

- ดำเนินการก่อสร้างห้องน้ำโรงเรียนวัดพุทธโสธรวรรัย ขนาด 40 ตารางเซนติเมตร จำนวนหนึ่งหลัง
- ดำเนินการก่อสร้างศาลาโรงทรงไทยขนาด 3x12 ตารางเมตร จำนวน 3 หลัง มีแท่นที่นั่งพัก หลังคามุงกระเบื้องดินเผาปลายตัดโครงสร้างใช้หลังคาไม้เต็ง ส่วนพื้นและไม้ประดับต่าง ๆ ใช้ไม้แดงโดยที่มีขนาดและรายละเอียดตามแบบที่ระบุไว้
- ดำเนินการสร้างลานพื้นไม้แดงซึ่งส่วนโครงสร้างใช้ไม้แข็งส่วนพื้นและไม้ประดับต่าง ๆ ใช้ไม้แดง
- ดำเนินการสร้างป้ายบรรยายเล็กขนาด 0.60x0.80 เซนติเมตร จำนวน 26 ชุด ตั้งกระจายตามตำแหน่งโบราณสถาน โดยที่มีฐาน ค.ส.ล. สามารถยกเคลื่อนย้ายได้ตัวป้ายเป็นแผ่นทองเหลืองรมดำ ส่วนตัวหนังสือใช้สีสกรีนส์

- ดำเนินการสร้างซุ้มป้ายบรรยาย แสดงรายละเอียดของโบราณสถานขนาด 1.60x3.10x3.00 เมตร

- ดำเนินการสร้างป้ายชื่อโบราณสถาน ขนาด 0.80x3.00 เมตร จำนวน 2 จุด เสาก่ออิฐ บ.ป.ก.โชว์แนวฐาน ค.ส.ล. การก่ออิฐได้ดำเนินการไม่ให้น้ำปูนไหลเลอะออกมาภายนอกโดยแนวเขาระวังปูนที่ยาแนวให้ลึกลงไปจากผิวประมาณ 6 มิลลิเมตร ตัวป้ายเป็นแผ่นทองเหลืองรมดำกักตกรดตัวหนังสือ

3.3.3 งานอื่น ๆ (ตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบ)

งานระบายน้ำ ได้ดำเนินการตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบ

งานระบบไฟฟ้า ใช้ระบบฝังใต้ดินเป็นหลัก

งานวัสดุพืชพันธุ์

- ทำการปรับปรุงต้นไม้เดิม คืองานตัดแต่งกิ่งก้านและทรงพุ่ม ต้นไม้เดิมบริเวณรอบ ๆ วัดพุทธโศภนาราม เพื่อเน้นให้มุมมองจากภายนอกมายังตัววัดพุทธโศภนาราม มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น ได้แก่ ไม้ที่ปรากฏในผังแสดงพืชพันธุ์

- งานปลูกต้นไม้ ทั้งไม้ยืนต้นและไม้พุ่มได้ยึดถือตามแบบผังการปลูกต้นไม้

งานปลูกหญ้า มีรายละเอียดดังนี้

- บริเวณที่มีหญ้าขึ้นอยู่แล้วได้ปลูกหญ้านวลน้อย เพื่อให้เรียบร้อยสวยงามสำหรับในที่กลางแจ้ง ส่วนในที่ร่มได้ต้นไม้ใหญ่ปลูกหญ้ามาเลเซียคลุมพื้นที่และรดน้ำดูแลรักษาไม่ให้ปลูกหญ้าตาย

- บริเวณกลางแจ้งปลูกหญ้านวลน้อยบริเวณรอบวัดพุทธโศภนาราม และทางเดินรอบๆ รวมทั้งสนามทางด้านหน้าทางเข้าที่ติดต่อกับศาลาวัดพุทธโศภนาราม โดยทำการปูแผ่นหญ้าและใช้ลูกกลิ้งบดปรับระดับให้เรียบร้อยได้ระดับสวยงาม ส่วนในบริเวณที่ห่างไกลออกมาได้แก่ บริเวณที่เป็นส่วนสาธารณะปลูกแบบตัดแผ่นหญ้าเป็นแผ่นเล็ก ๆ ขนาด 0.30x0.30เมตร ปูกระจายตามพื้นที่สนามโดยห่างกันประมาณ 0.30 เมตร

- บริเวณโคนต้นไม้ใหญ่ ปลูกหญ้าม้าลายโดยใช้แผ่นหญ้าชนันท์รวมทั้งดูแลรักษาให้ดี

บทที่ 4 โบราณสถานหลังการดำเนินการ

ภายหลังการดำเนินการบูรณะโบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ทำให้เกิดความสำเร็จที่มั่นคง และ ทัศนียภาพที่สวยงาม เหมาะแก่การเที่ยวชมของนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ซึ่งการบูรณะในครั้งนี้ ได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายและรูปแบบรายการที่กำหนดในการบูรณะปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถาน

4.1 กำแพงแก้ว

การบูรณะกำแพงแก้วแล้วเสร็จ ก่อให้เกิดรูปแบบของขอบเขตโบราณสถานที่ชัดเจนกว่าเดิม เนื่องจากเดิมนั้นกำแพงแก้วทิศใต้ได้เกิดการพังทลายจนขาดหายไปทั้งหมด ซึ่งได้ดำเนินการบูรณะซ่อมแซมขึ้นมาใหม่ในรูปแบบที่เกือบสมบูรณ์ คงเหลือไว้เฉพาะส่วนของกำแพงในบางส่วนที่ทำการบูรณะโดยการละไว้เลียนแบบสภาพจริง แต่ในช่วงของกำแพงแก้วทิศใต้ ที่ต่อเนื่องกับกำแพงแก้วทิศตะวันตกรวมทั้งหัวเม็ดทิศตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งแต่เดิมปรากฏหลักฐานเฉพาะส่วนฐานรากเท่านั้น ได้รับการบูรณะแบบเต็มรูปแบบ โดยกำหนดจากช่วงหัวเม็ดอีก 3 ด้านที่ยังคงสภาพสมบูรณ์อยู่เป็นเกณฑ์ (รูปที่ 124-126)

กำแพงแก้วทิศตะวันตกซึ่งแต่เดิมมีสภาพชำรุดพังทลายในบางส่วน โดยเฉพาะช่วงที่ต่อกับแนวกำแพงแก้วทิศใต้ที่ขาดหายไป ได้รับการบูรณะต่อเติมรูปแบบเช่นเดียวกันระหว่างกึ่งกลางของแนวกำแพงดังกล่าวได้เว้นช่องทางไว้ พร้อมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์ทางเดิน เข้าสู่เขตโบราณสถานจากทิศตะวันตกอีกทางหนึ่งด้วย (รูปที่ 127)

กำแพงแก้วทิศเหนือที่นับได้ว่ามีสภาพสมบูรณ์ที่สุด ได้รับการปรับตติบูรณะในบางช่วงของผนังกำแพงที่ทรุดตัวออกจากแนวเดิม ส่วนของหัวเม็ดทิศตะวันตกเฉียงเหนือที่ส่วนยอดได้พังทลายหายไป ก็ได้รับการบูรณะขึ้นใหม่แบบเต็มรูปแบบเช่นเดียวกับแนวของกำแพงก็ได้รับการบูรณะเต็มรูปแบบ ทั้งนี้กำหนดจากหลักฐานของรูปแบบที่ยังคงสภาพสมบูรณ์อยู่เป็น

เกณฑ์ ส่วนปูนฉาบเดิมของผนังกำแพงและซุ้มประตูทางเข้าได้ทำการอนุรักษ์ โดยการแต่งยาแนวตะเข็บของปูนฉาบเดิม ด้วยปูนหมักโดยรอบเพื่อให้เกิดการยึดติดที่ถาวรต่อไป ในส่วนของซุ้มประตูทางเข้าก็ได้ทำการก่อสร้างเสริมจนเต็มรูปแบบพร้อมทั้งบูรณะโดยการเสริมความมั่นคงส่วนฐานกำแพงด้วย (รูปที่ 128-132)

4.2 เจดีย์ราย

4.2.1 เจดีย์รายหมายเลข 4,5,6

เจดีย์รายทั้งสามองค์ได้รับการบูรณะแบบเต็มรูปแบบ อันเนื่องมาจากการปรากฏหลักฐานของส่วนประกอบสถาปัตยกรรมที่ชัดเจนเป็นเกณฑ์การกำหนดรูปแบบในส่วนของฐานเจดีย์ ซึ่งเดิมมีสภาพการทรุดตัวพังทลายออกจากแนวเดิมนั้น ได้รับการบูรณะขึ้นใหม่ พร้อมทั้งการเสริมความมั่นคงที่ฐานด้วย คานคอนกรีตเสริมเหล็ก (ตามแบบรายการ) ในส่วนของรอยโหว่องค์เจดีย์จากการลักลอบขุดนั้น ได้ทำการก่ออิฐเสริมเข้าไปแทนที่จนเต็มรูปแบบ ส่วนรอยปูนฉาบเดิมนั้นได้ทำการอนุรักษ์ไว้ โดยการแต่งยาแนวตะเข็บด้วยปูนหมัก พร้อมทั้งขัดล้างทำความสะอาดปูนฉาบเดิม ในส่วนของเจดีย์รายหมายเลข 6 ที่ยังคงเหลือลวดลายปูนปั้นก็ยังคงรักษาสภาพไว้ เช่นเดียวกันกับการก่ออิฐเสริมส่วนของเจดีย์ที่มีการผุกร่อน เสื่อมสภาพของอิฐที่ไม่ได้แนวเดิม ก็ได้ทำการรื้ออิฐเดิมออกแล้วก่อเสริมอิฐใหม่ที่มีขนาดและคุณภาพเท่าของเดิมก่อเสริมเข้าไปแทนที่จนเต็มรูปแบบ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของรูปทรงสถาปัตยกรรม แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลักฐานทางสถาปัตยกรรมที่ปรากฏและรูปแบบรายการจากผู้ควบคุมงาน (รูปที่ 133-137)

4.2.2 เจดีย์รายหมายเลข 16,17,18,19 (ดูรูปที่ 138-141)

เป็นกลุ่มเจดีย์รายขนาดเล็ก 4 องค์ ตั้งอยู่ทางด้านบริเวณทิศเหนือของพระอุโบสถ เจดีย์รายหมายเลข 16 เป็นเจดีย์ทรงระฆังตั้งอยู่บนฐานกลม ซึ่งได้รับการเสริมความมั่นคงที่ฐานด้วยคานคอนกรีตเสริมเหล็ก และส่วนของอิฐที่ชำรุดเสียหายได้ทำการรื้อออกแล้วบูรณะด้วยอิฐใหม่เข้าไปแทนที่จนเต็มรูปแบบเดิมที่ปรากฏ ส่วนของปูนฉาบเดิมได้รับการอนุรักษ์ยาแนวแต่งขอบตะเข็บ พร้อมทั้งขัดล้างทำความสะอาด

เจดีย์รายหมายเลข 17 เป็นเจดีย์ทรงปราสาทค์ขนาดเล็กตั้งอยู่บนฐานสิงห์สูง 3 ชั้น ยอดมุมไม้ยี่สิบ ได้รับการบูรณะในส่วนของฐานที่มีสภาพชำรุดมากกว่าส่วนอื่น ซึ่งเป็นฐานเขียงสี่เหลี่ยมก่ออิฐเสริมจนเต็มรูปแบบเดิม ในส่วนอื่นที่มีสภาพชำรุดเพียงเล็กน้อย ก็ได้รับการก่ออิฐบูรณะใหม่จนเต็มรูปแบบเช่นเดียวกัน ส่วนลวดลายปูนปั้นและปูนฉาบของเจดีย์องค์นี้ได้รับการอนุรักษ์โดยการขัดล้างทำความสะอาดและยาแนวแต่งรอยตะเข็บเดิมให้มีความคงทนยิ่งขึ้น

เจดีย์รายหมายเลข 18-19 เป็นเจดีย์ทรงระฆังแปดตั้งอยู่บนฐานเดียวกัน จากสภาพเดิมที่ฐานมีการพังทลายลงอย่างมากอันเนื่องมาจากการลักลอบขุดเจาะนั้น ก็ได้รับการเสริมโครงสร้างความมั่นคงของฐานราก พร้อมทั้งปรับทิศแนวทางฐาน

เดิมที่ทราบดีจึงให้เข้าระดับที่เดิม แล้วจึงก่ออิฐบูรณะเสริมจนเต็มรูปแบบของฐานเดิม ในส่วนขององค์เจดีย์ ที่บางแห่งมีสภาพชำรุดพังทลายลงได้ทำการบูรณะก่ออิฐเสริมเข้าไปใหม่จนสมบูรณ์ตามรูปแบบเดิม ทำการอนุรักษ์ปูนฉาบเดิมไว้โดยการขัดล้างทำความสะอาดและยาแนวแต่งขอบปูนฉาบเดิมไว้

4.3 พระปราสาทประธาน

พระปราสาทประธานในการดำเนินการบูรณะได้ทำการขุดเจาะเย็บอัดฉีดเสริมความมั่นคงในส่วนที่มีรอยแยกกว้าง เพื่อให้เกิดความมั่นคงต่อองค์ปราสาท พร้อมทั้งก่ออิฐเสริมในส่วนที่มีสภาพชำรุด ผุกร่อน ทำการสกัดผิวปูนฉาบเดิมออกแล้วฉาบใหม่ด้วยปูนหมัก และขัดผิวด้วยปูนขาวตามรูปแบบรายการที่กำหนด ทำให้พระปราสาทประธานภายหลังการบูรณะ นอกจากจะมีความมั่นคงแข็งแรงแล้ว ยังเกิดความโดดเด่นมีทัศนียภาพของตัวองค์ปราสาทที่น่าชวนมองยิ่งขึ้น

ส่วนประกอบของสถาปัตยกรรมขององค์ปราสาทที่บางแห่งมีสภาพชำรุดเสื่อมสภาพก็ได้รับการบูรณะขึ้นใหม่แบบเต็มรูปแบบ เช่น ยอดนภศูล กลิษขณุน, ชุ่มใต้ กลิษขณุน, ชุ่มหน้าบัน ส่วนของชั้นฐานและเรือนธาตุปราสาทที่มีสภาพชำรุดเสื่อมสภาพบางส่วนนั้น ได้ทำการบูรณะแบบเต็มรูปแบบขึ้นใหม่ พร้อมทั้งฉาบปูนหมักโดยยึดถือรูปแบบเดิมที่ ยังคงสภาพสมบูรณ์อยู่เป็นเกณฑ์

ฐานไพทีของปราสาทประธานได้ทำการเสริมความมั่นคง ในส่วนที่มีสภาพของรอยแตกกว้าง แล้วก่ออิฐเสริมในส่วนที่มีสภาพชำรุด ลานทักษิณได้ทำการปูพื้นเสริม ส่วนที่ผุพัง เช่นเดียวกับเสาและกำแพงลานทักษิณของฐานไพทีที่บางช่วงมีการขาดหายไป ได้ทำการบูรณะเต็มรูปแบบ ส่วนกระเบื้องประดับของส่วนฐานไพที เช่น บนเสากำแพง, บนราวบันไดนาค ได้ทำการอนุรักษ์ไว้ พร้อมทั้งขัดล้างทำความสะอาดปูนฉาบเดิม (ตามรูปแบบรายการที่กำหนด) (รูปที่ 142-174)

4.4 งานปรับปรุงภูมิทัศน์ (รูปที่ 175-200)

การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธโศภิตาราม ทำให้พื้นที่บริเวณโดยรอบมีความสวยงามเป็นแรงดึงดูดใจในการเที่ยวชมโบราณสถาน ได้ดำเนินการปรับพื้นที่และโยกย้ายสิ่งก่อสร้างตามแบบรายการที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีการก่อสร้างอาคารเพื่อความเหมาะสมดังนี้

- ศาลาทรงไทย 3 หลัง และลานพื้นไม้แดง
- ห้องน้ำโรงเรียนวัดพุทธโศภิตาราม

- เรือนเพาะชำและเตาเผาขยะโรงเรียนวัดพุทธโสธรวรย์
- งานซ่อมป้ายบรรยายชื่อโบราณสถาน และป้ายแสดงรายละเอียดโบราณสถาน
- ลานจอดรถยนต์และรถจักรยานยนต์
- งานรั้วไม้ ฯลฯ

ส่วนงานพื้นทางเดิน ได้ดำเนินการปูพื้นด้วยอิฐบล็อกแล้วปลูกหญ้า ปูพื้นกระเบื้องดินเผาโดยรอบพื้นที่พระอุโบสถ และพื้นที่อิฐมอญของทางเดิน ซึ่งมีพื้นที่ตามรูปแบบรายการที่กำหนด เช่น

ปูพื้นทางเดินอิฐมอญด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ นอกกำแพงแก้วทิศเหนือ นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก ได้ดำเนินการบูรณะและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของโบราณสถานวัดพุทธโสธรวรย์แล้วเสร็จตามแบบรายการที่กำหนด (ดูรูปภาพประกอบ)

บทที่ 5 บทสรุป

วัดพุทธโศภนารามเป็นวัดที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยานอกเกาะเมืองด้านทิศใต้ ตรงข้ามกับสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ อยู่ในเขตการปกครองของตำบลสำเภาล่ม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในอดีตวัดนี้ถูกสร้างขึ้นโดย สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ในปี พ.ศ.1896 เพื่อเป็นการระลึกถึงในคราวที่พระองค์เคยได้มาประทับอยู่ที่นี้ก่อนที่จะสร้างพระราชวังใหม่ขึ้นที่ตำบลหนองโสน (บึงพระรามในปัจจุบัน) วัดนี้จึงมีฐานะเป็นพระอารามหลวงในสมัยอยุธยา โดยมีปราสาทเป็นจุดศูนย์กลางหลักของวัด หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ซึ่งตั้งอยู่บนฐานไพทีที่รองรับมณฑป 2 หลังด้วย พระปราสาทประธานจะถูกล้อมด้วยระเบียงคด โดยมีพระวิหารหลวงอยู่ทางด้านทิศตะวันออก และพระอุโบสถอยู่ทางด้านทิศตะวันตก ล้อมรอบด้วยเจดีย์รายและวิหารขนาดเล็ก จำนวนหลายหลัง โบราณสถานแห่งนี้ถูกกำหนดขอบเขตด้วย กำแพงแก้วล้อมรอบเขตพุทธาวาสดังกล่าว แยกออกจากเขตสังฆาวาสซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตก

ปัจจุบันโบราณสถานวัดพุทธโศภนารามได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ แล้วยังคงเหลือในส่วนของกำแพงแก้ว, เจดีย์รายหมายเลข 4,5,6,16,17,18 และ 19 พระปราสาทประธาน พร้อมทั้งการปรับสภาพภูมิทัศน์ของพื้นที่บริเวณโบราณสถาน ซึ่งดำเนินงานภายใต้การควบคุมจากสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาปรับปรุงโบราณสถานให้มีความคงทนถาวรและสวยงาม เหมาะแก่การท่องเที่ยวตามแผนแม่บทโครงการพัฒนานครประวัติศาสตร์

การดำเนินการบูรณะโบราณสถาน จึงได้ทำการบูรณะและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ตามรูปแบบรายการที่กำหนด เช่น พระปราสาทองค์ประธานได้ทำการเสริมความมั่นคงทั้งองค์ปราสาท และชั้นฐานรวมทั้งฐานไพทีที่รองรับ สกัดผิวปูนฉาบเดิมออก แล้วทำการฉาบปูนใหม่ ด้วยปูนหมักที่มีส่วนผสมตามกำหนด แล้วทำการขัดผิวฉาบปูนด้วยปูนขาวทั่วทั้งองค์ปราสาท เจดีย์รายได้ทำการก่ออิฐเสริมสภาพของอิฐเดิมที่ชำรุดเสียหาย และทำการเสริมความมั่นคงด้วยคานคอนกรีตเสริมเหล็ก ผิวปูนฉาบเดิมได้ทำการอนุรักษ์ไว้ด้วยการแต่งยาแนวขอบปูนฉาบเดิม แล้วขัดทำความสะอาด, กำแพงแก้วเป็นขอบเขตที่แน่นอนของโบราณสถาน ยังคงมีสภาพสมบูรณ์ที่สุดทางด้านทิศเหนือ และทิศตะวันตกบางส่วน จึงได้ทำการก่ออิฐเสริมบูรณะในส่วนที่ชำรุดเสื่อมสภาพแบบเต็มรูปแบบ โดยกำหนดจากหลักฐานจากส่วนที่มีความ

สมบูรณ์ที่สุดเป็นเกณฑ์ แนวกำแพงแก้วด้านทิศใต้ที่มีการพังทลายลงจนหมดเหลือ เฉพาะฐานรากเดียว ๆ เท่านั้น ได้ดำเนินการบูรณะขึ้นใหม่แบบเต็มรูปแบบเช่นเดียวกัน

ในการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โบราณสถานได้ดำเนินการตามแบบรายการที่กำหนด มีการปรับสภาพพื้นที่, ปลูกกระเบื้องดินเผารอบพระอุโบสถ, ปลูกอินทผลุกลูกหญ้า, ปลูกอินทผลุกลูกเป็นทางเดิน, ปลูกหญ้าและปลูกต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับเพื่อความสวยงาม นอกจากนี้ยังมีการก่อสร้างอาคารบ้านพักครู ศาลาทรงไทยริมน้ำ, ป้ายบรรยาย, ลานจอดรถ, ห้องน้ำ, เรือนเพาะชำ เป็นต้น

โบราณสถานวัดพุทธไสสวรรคย์ ภายหลังจากการดำเนินการก่อให้เกิดสภาพโดยรวมในมุมมองและทัศนียภาพของโบราณสถานมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงามน่าดูชมยิ่งกว่าเดิม อีกทั้งยังก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรงต่อตัวโบราณสถานเป็นสำคัญ โดยที่ภายหลังจากการบูรณะแล้วเสร็จยังช่วยให้สามารถศึกษารายละเอียดของรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของโบราณสถาน อาทิเช่น พระปรารค์ประธาน, พระวิหาร, พระอุโบสถ, เจดีย์ราย และสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งภายหลังจากการบูรณะทำให้มีความชัดเจนของรูปแบบสถาปัตยกรรมที่กระจ่างชัดขึ้น ประกอบกับยังช่วยปรับปรุงสภาพแวดล้อมของโบราณสถาน ให้ดูสวยงามต่อผู้พบเห็นพร้อมทั้งเป็นสิ่งกำหนดขอบเขตโบราณสถาน เพื่อป้องกันการบุกรุกทำลายในอนาคตต่อไป.

บรรณานุกรม

- โชติ กัลยาณมิตร. ทฤษฎีการกำหนดองค์ประกอบในงานศิลปะ และสถาปัตยกรรมไทย. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2517.
- ดำเนิน เลชะกุล. ชุดเรื่องนำรัฐตัวในเทพนิยาย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2521.
- ตรี อมาตยกุล. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (พิมพ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพพันเอกขุนเนื่องวโรภาส), 2516.
- ปิ่นเพชร สาดาวาหะ. การศึกษาพระปรางค์ในสมัยอยุธยาตอนต้นที่จังหวัดอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม, 2534.
- ผาสุข อินทรารุช. พุทธศาสนาและประติมาณวิทยา. ภาควิชาโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531.
- เรื่องศักดิ์ กันตบุตร. "วิเคราะห์โครงสร้างอาคารในประเทศไทยในอดีต". เอกสารวิชาการและสรุปผลการสัมมนาเรื่อง เอกลักษณะสถาปัตยกรรมในประเทศไทย. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- ศิลปากร, กรม. โครงการปรับปรุงแผนแม่บทโครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ: เอ็น เอส พี พรินติ้งกรุ๊ป, 2537.
- ศิลปากร, กรม. นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาพันธ์, 2539.
- ศิลปากร, กรม. พระราชวังและวัดโบราณในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2511.
- เสนอ นิลเดช. รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์เมืองพิษณุโลก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2522.
- สันติ เล็กสุขุม. ปรางค์ประธานสมัยอยุธยาตอนต้น. วารสารเมืองโบราณ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน), 2523.

รูปภาพประกอบงานบูรณะโบราณสถาน

รูปที่ 1 แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 3/1)

รูปที่ 2 แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง
(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
(ฟิล์ม 2/22)

รูปที่ 3 แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 2/21)

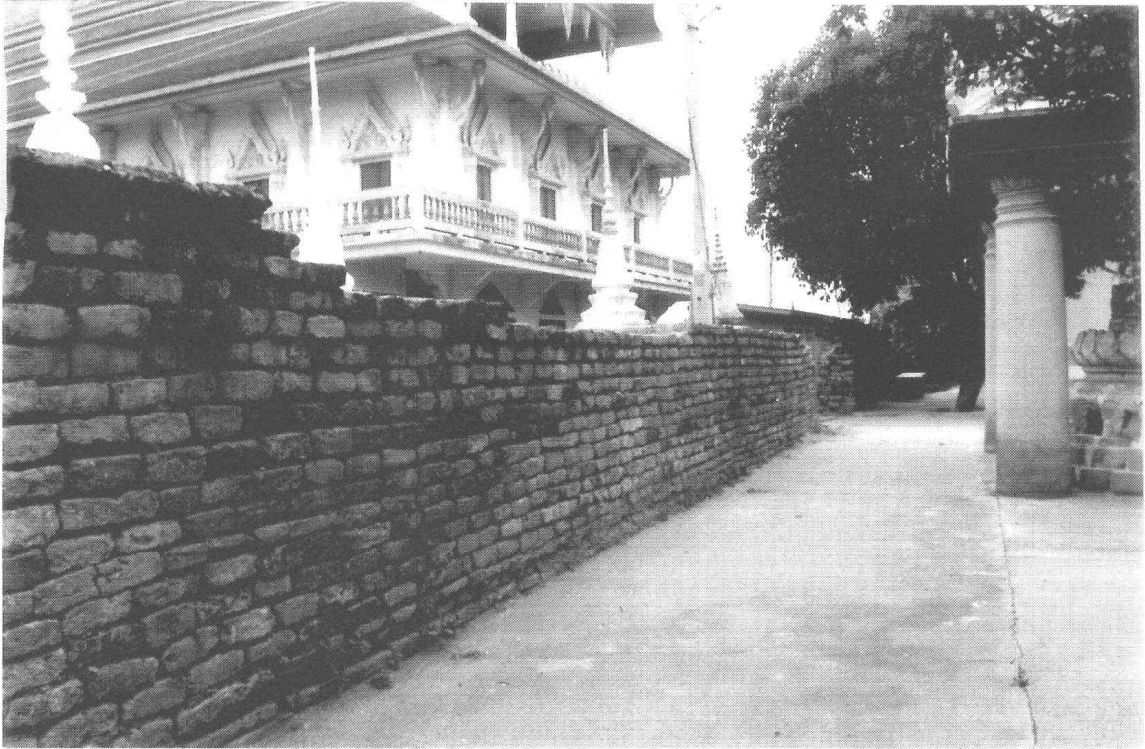
รูปที่ 4 แนวกำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 5/1)

รูปที่ 5 แนวกำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 5/11)

รูปที่ 6 แนวกำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการขุดแต่งและบูรณะ
(ถ่ายจากทิศใต้)
(ฟิล์ม 3/10)

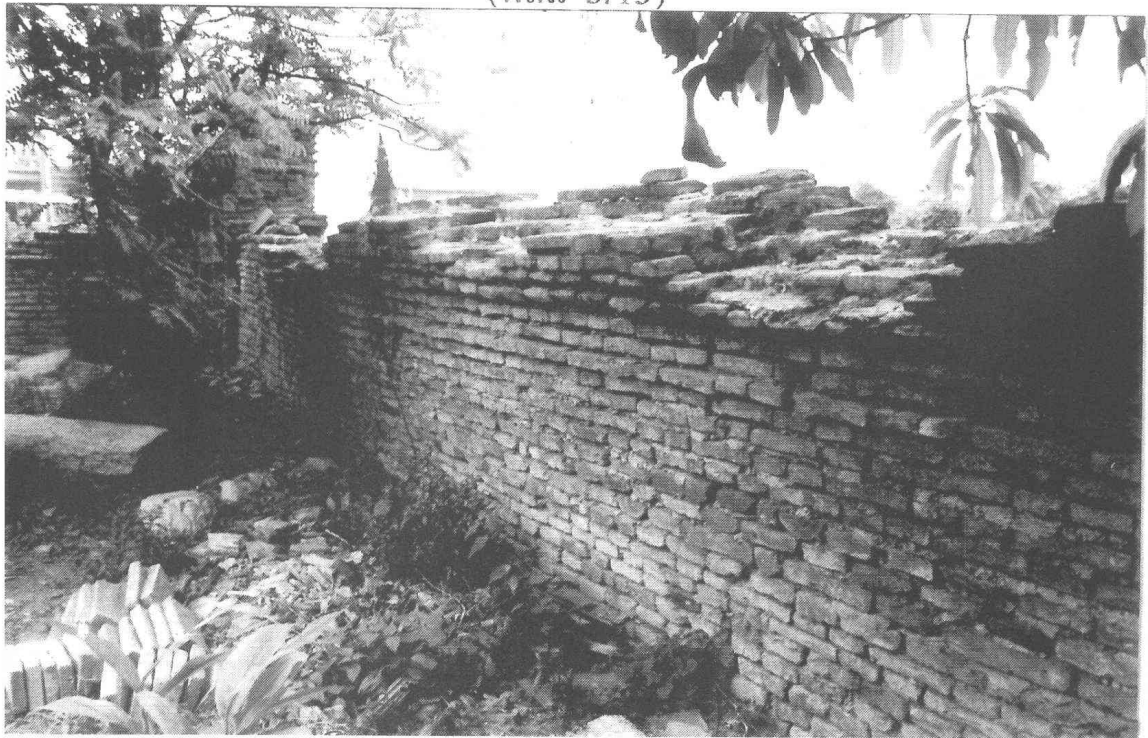
รูปที่ 7 แนวกำแพงแก้วทิศตะวันตกด้านใน สภาพก่อนการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศใต้)
(ฟิล์ม 6/27)

รูปที่ 8 แนวกำแพงแก้วทิศตะวันตกด้านนอก สภาพก่อนการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศเหนือ)
(ฟิล์ม 5/16)

รูปที่ 9 หัวเมื่อดมูกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 5/15)

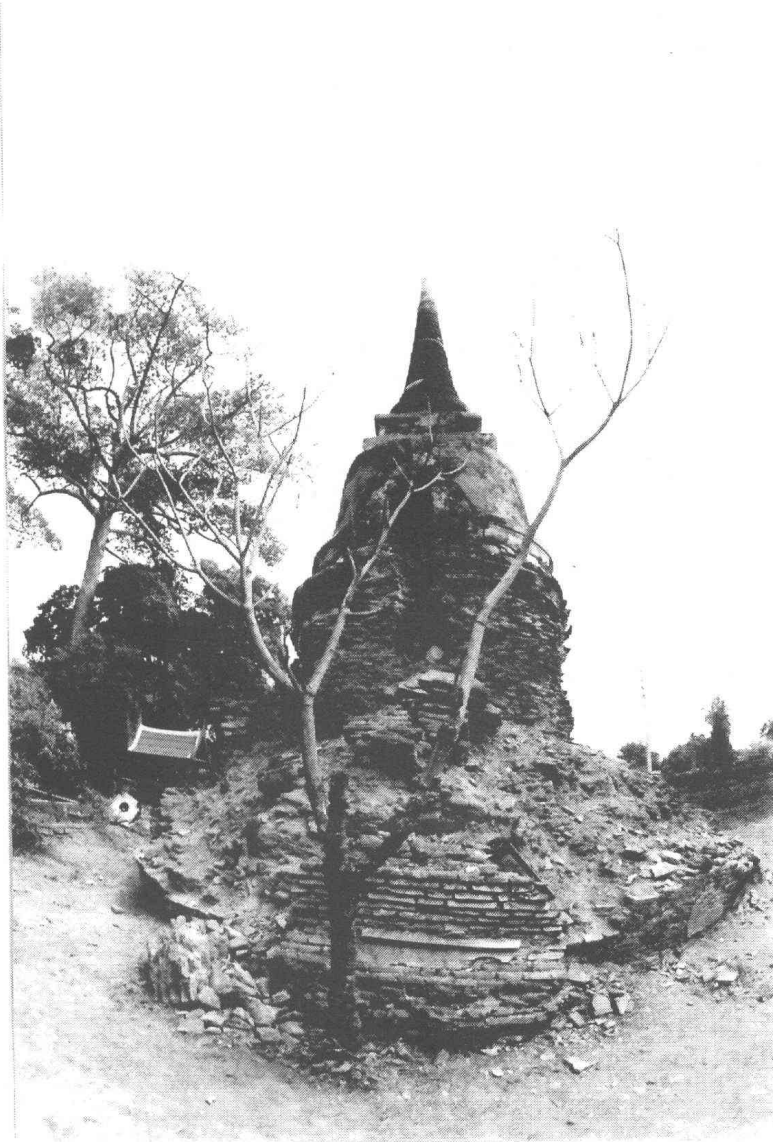
รูปที่ 10 กำแพงแก้วทิศเหนือด้านใน
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 6/14)

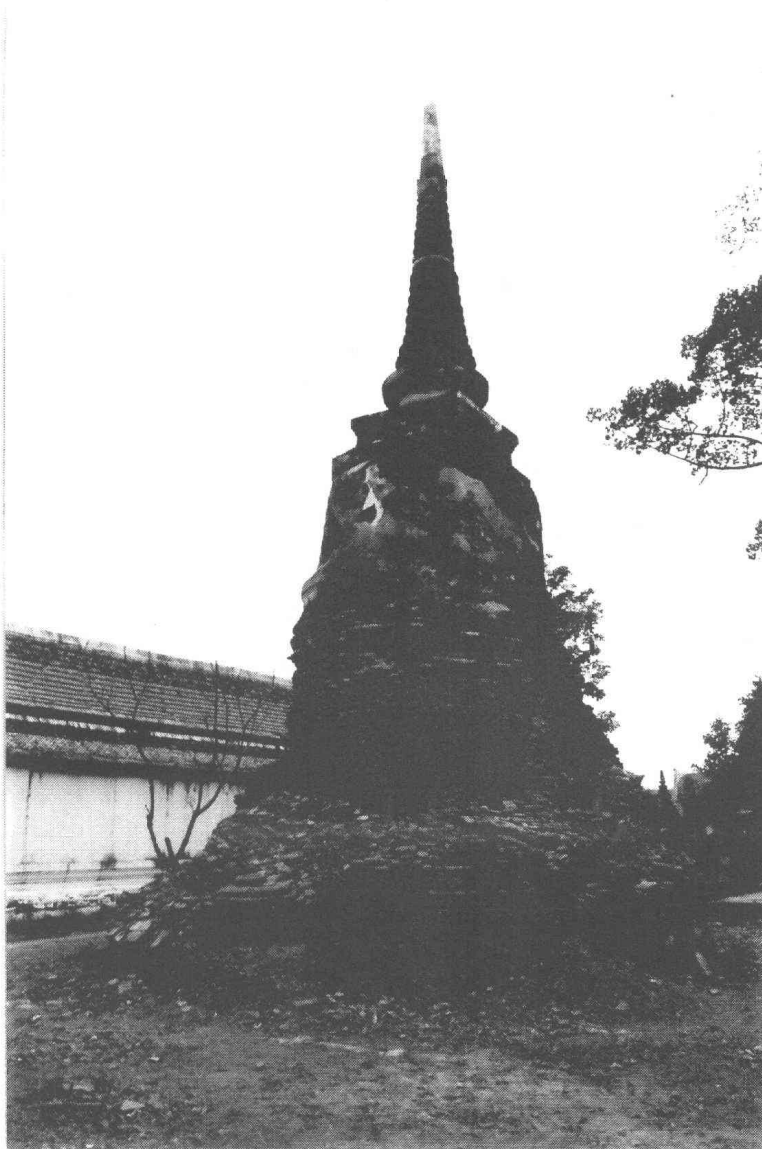
รูปที่ 11 กำแพงแก้วทิศเหนือด้านนอก สภาพก่อนการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
(ฟิล์ม 6/32)

รูปที่ 12 กำแพงแก้วทิศเหนือด้านนอก สภาพก่อนการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
(ฟิล์ม 6/36)

รูปที่ 13 เจดีย์รายนหมายเลข 4 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศใต้
(ฟิล์ม 4/5)

รูปที่ 14 เจดีย์รายนหมายเลข 4 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 2/34)

รูปที่ 15 เจดีย์หมายเลข 5 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศตะวันตก
(ฟิล์ม 2/33)

รูปที่ 16 เจดีย์รายนหมายเลข 5 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศใต้
(ฟิล์ม 4/7)

รูปที่ 17 เจดีย์รายหมายเลข 4-5 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 2/35)

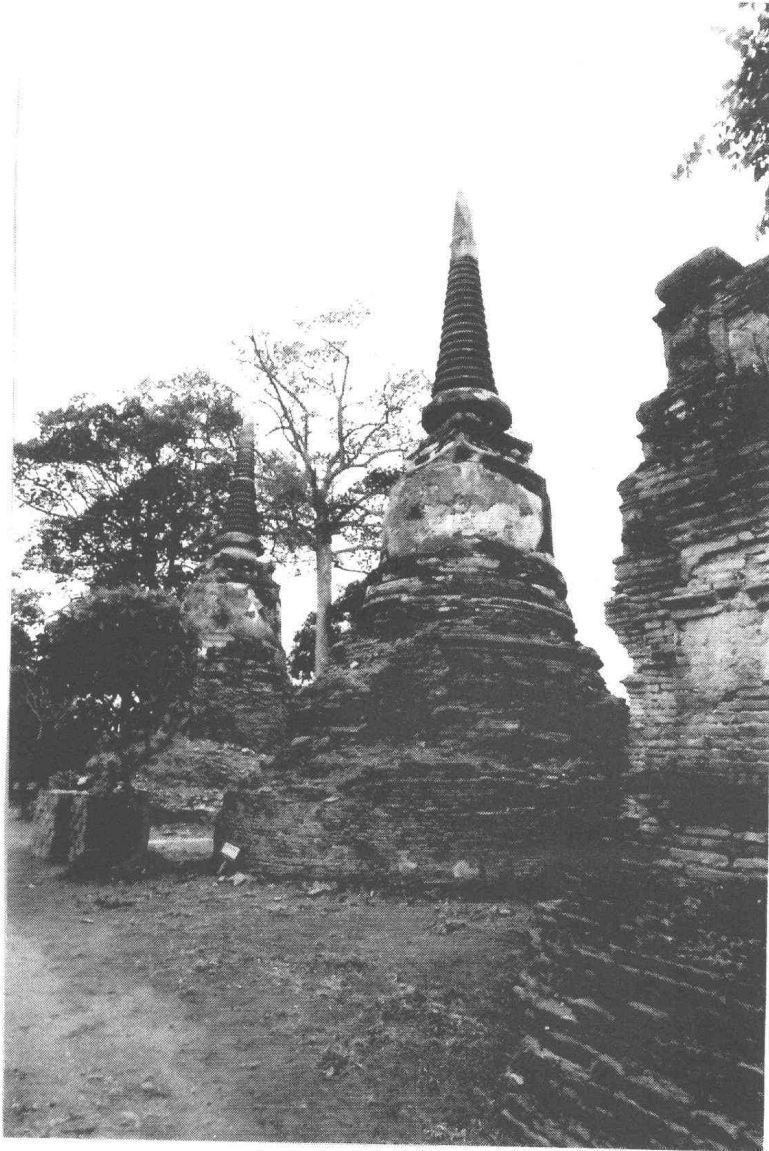
รูปที่ 18 เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 4/2)

รูปที่ 19 เจดีย์รายนหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศใต้
(ฟิล์ม 3/35)

รูปที่ 20 เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศใต้
(ฟิล์ม 3/7)

รูปที่ 21 เจดีย์รายหมายเลข 4-6
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 3/5)

รูปที่ 22 เจดีย์หมายเลข 16-17 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 2/25)

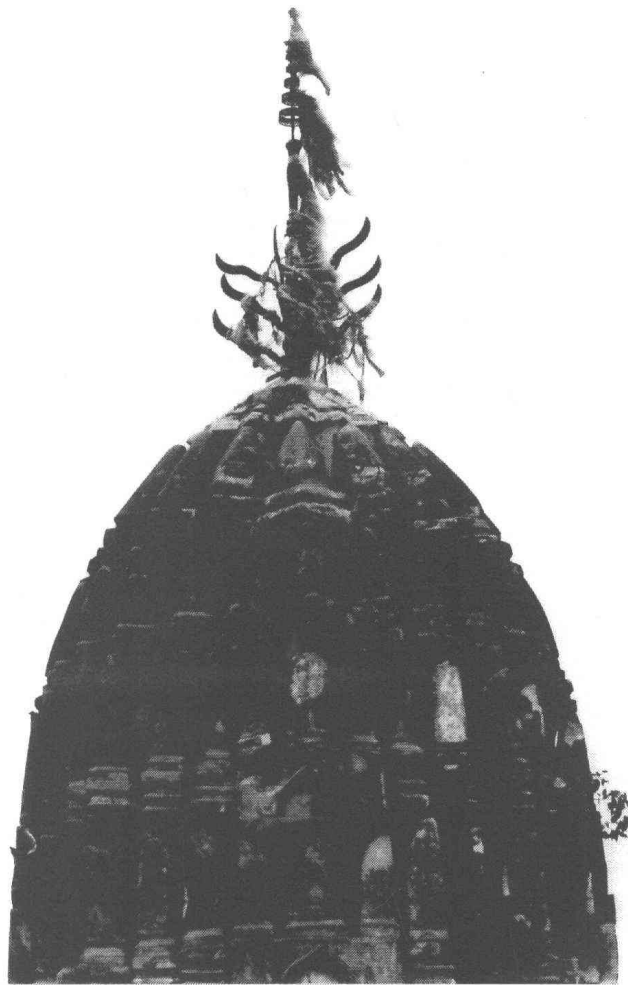
รูปที่ 23 เจดีย์รายหมายเลข 16-17 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศใต้
(ฟิล์ม 2/24)

รูปที่ 24 เจดีย์รายหมายเลข 18-19 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 4/8)

รูปที่ 25 เจดีย์รายหมายเลข 18-19 สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้
(ฟิล์ม 2/23)

รูปที่ 26 ชั้นรัตประคตปรางค์ประธาน
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 1/3)

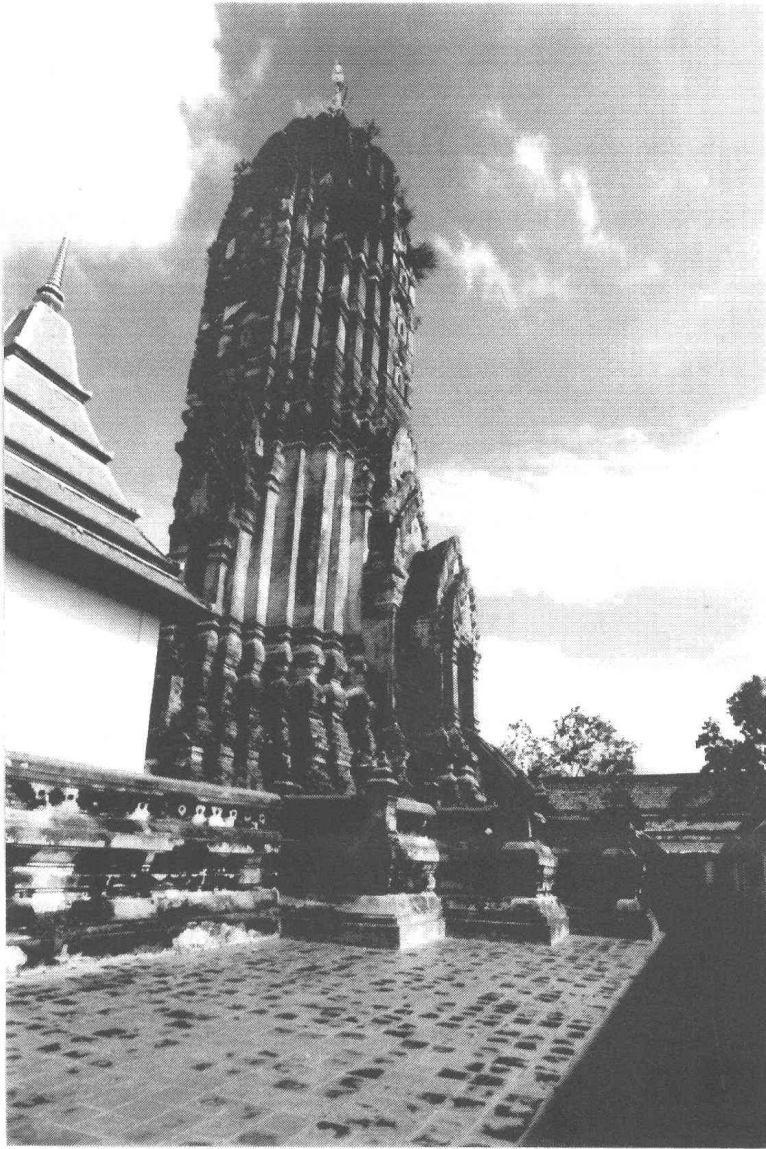
รูปที่ 27 ชั้นรัตประคตของปราสาทประธาน
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 5/18)

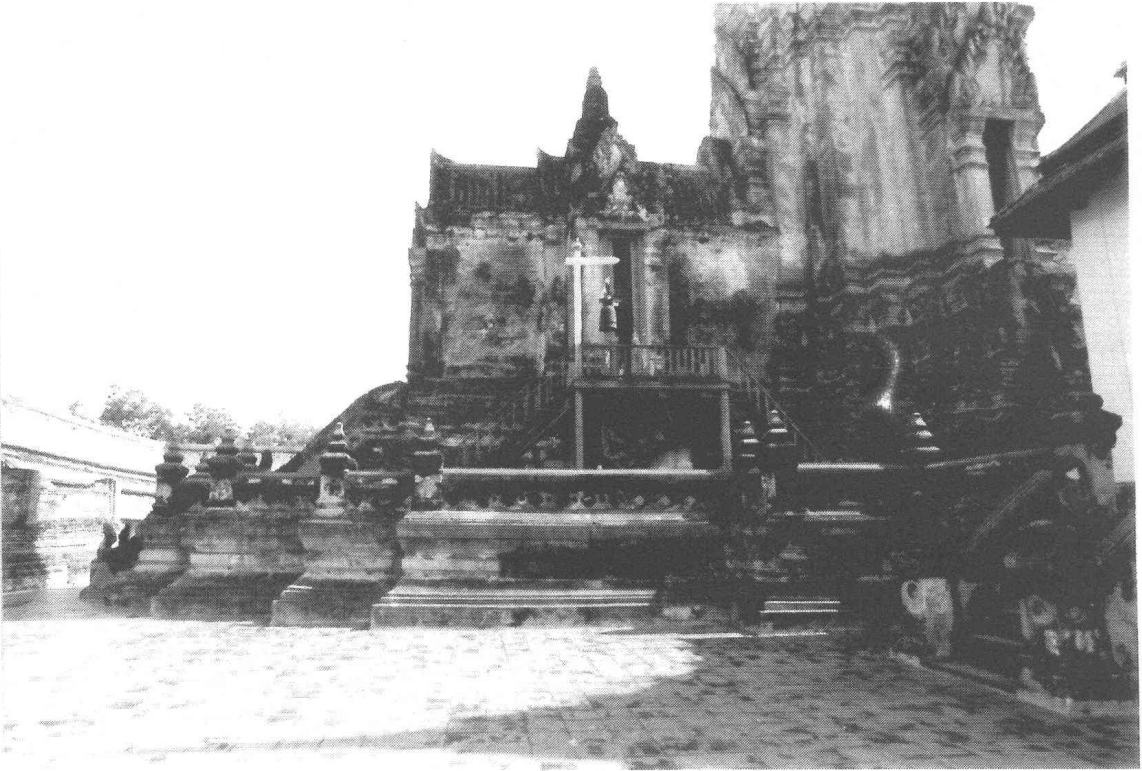
รูปที่ 28 ชุ่มหน้าบ้านปรังค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 5/20)

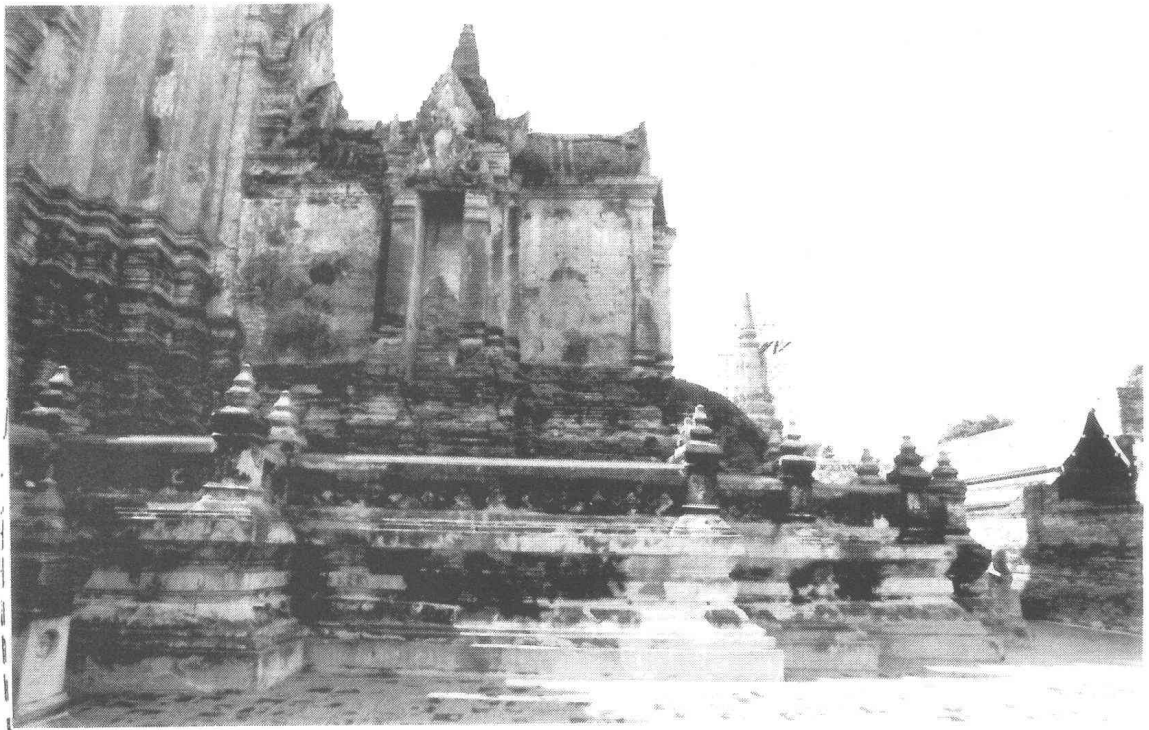
รูปที่ 29 ปรangkัประธาน สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 4/14)

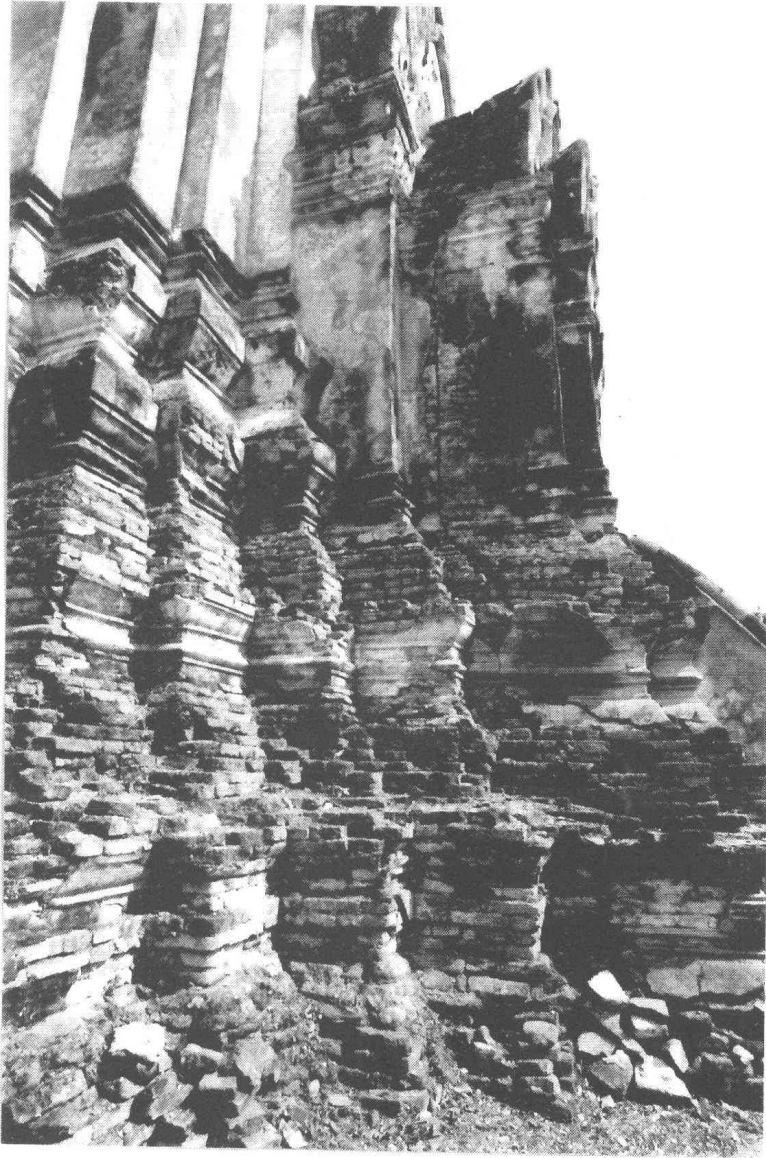
รูปที่ 30 ปรากฏการณ์ประธาณ สถาปนาก่อนการบูรณะ
ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
(ฟิล์ม 1/22)

รูปที่ 31 ตริมุขของปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศเหนือ
(ฟิล์ม 1/24)

รูปที่ 32 ตริมุขของปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ
ด้านทิศใต้
(ฟิล์ม 1/33)

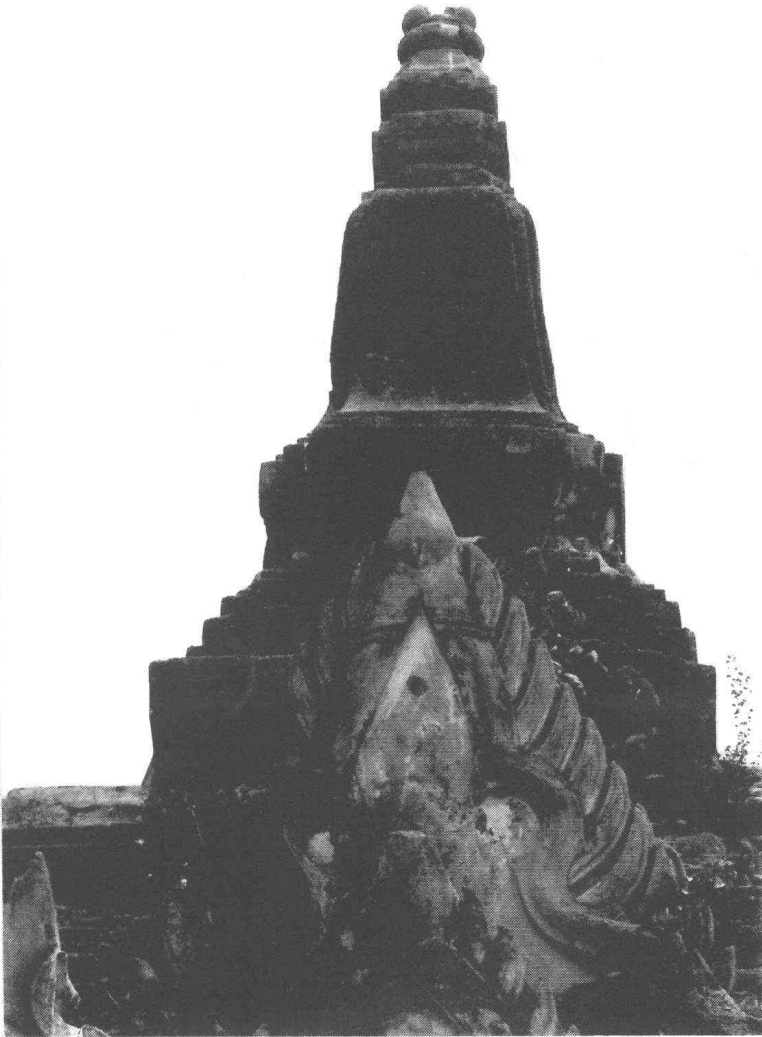
รูปที่ 33 พื้นฐานของปราสาท
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 1/14)

รูปที่ 34 ปรากฏประธานและมณฑปทิศเหนือ สภาพก่อนการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ)
(ฟิล์ม 1/25)

รูปที่ 35 ปรากฏประธานและมณฑปทิศใต้ สภาพก่อนการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 1/37)

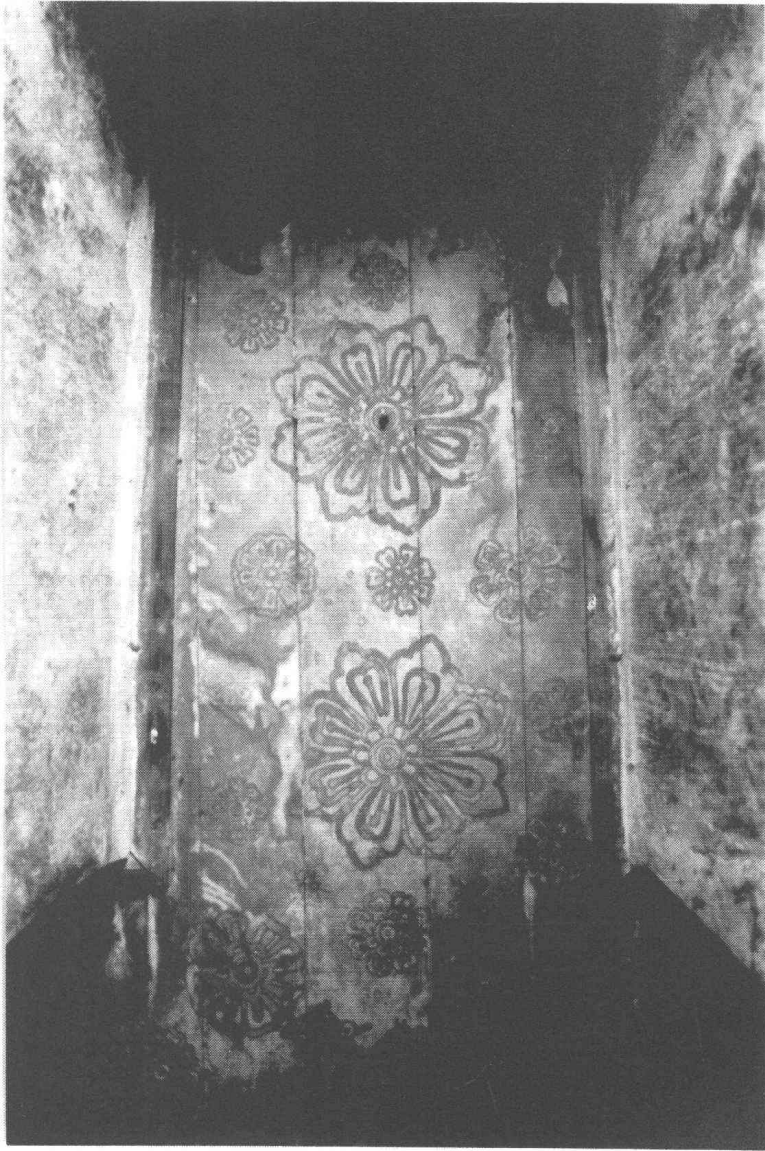
รูปที่ 36 เจดีย์ยอดของตรีมุข
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 5/30)

รูปที่ 37 เสากำแพงฐานไพที
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 5/24)

รูปที่ 38 หัวสัตว์ว้าบันไดฐานไพทีทิศตะวันตก
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 5/32)

รูปที่ 39 ภาพจิตรกรรมบนฝาเพดานไม้
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 11/23)

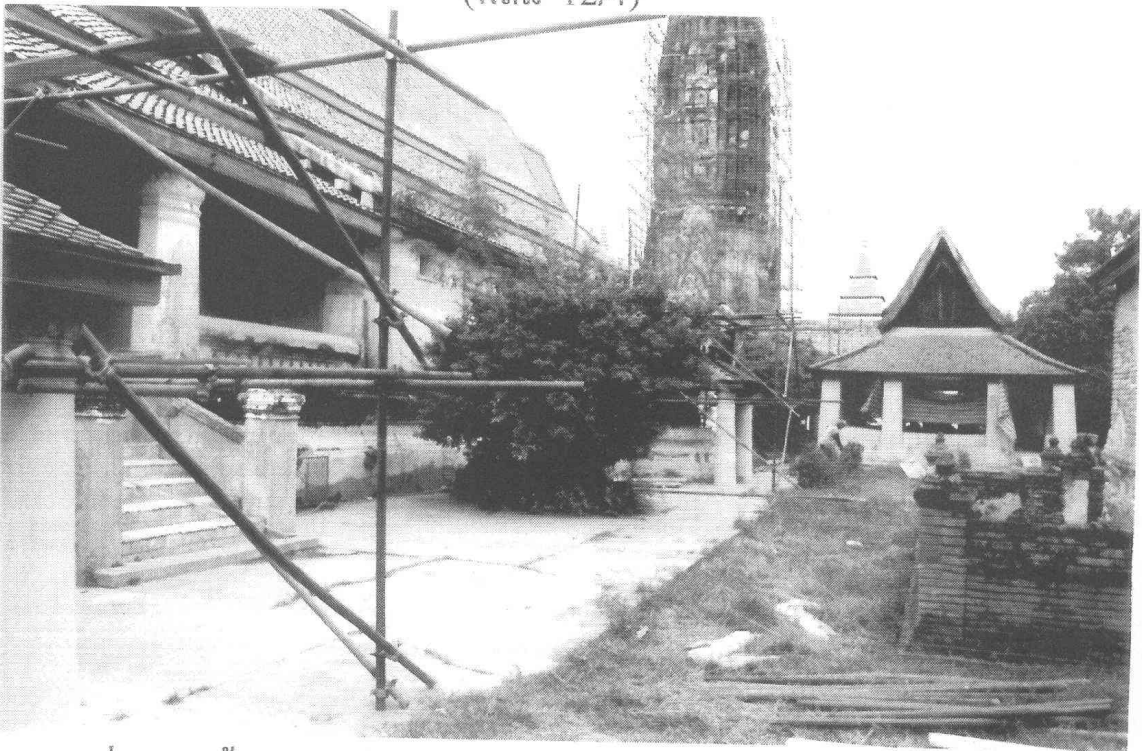
รูปที่ 40 งานผ้าแพดานไม้
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 16/26)

รูปที่ 41 งานผ่าเพดานไม้
สภาพก่อนการบูรณะ
(ฟิล์ม 16/12)

รูปที่ 42 พื้นที่เดินรอบพระอุโบสถ สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศเหนือ (ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 12/4)

รูปที่ 43 พื้นที่เดินรอบพระอุโบสถ สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศใต้ (ถ่ายจากทิศตะวันตก)
(ฟิล์ม 12/12)

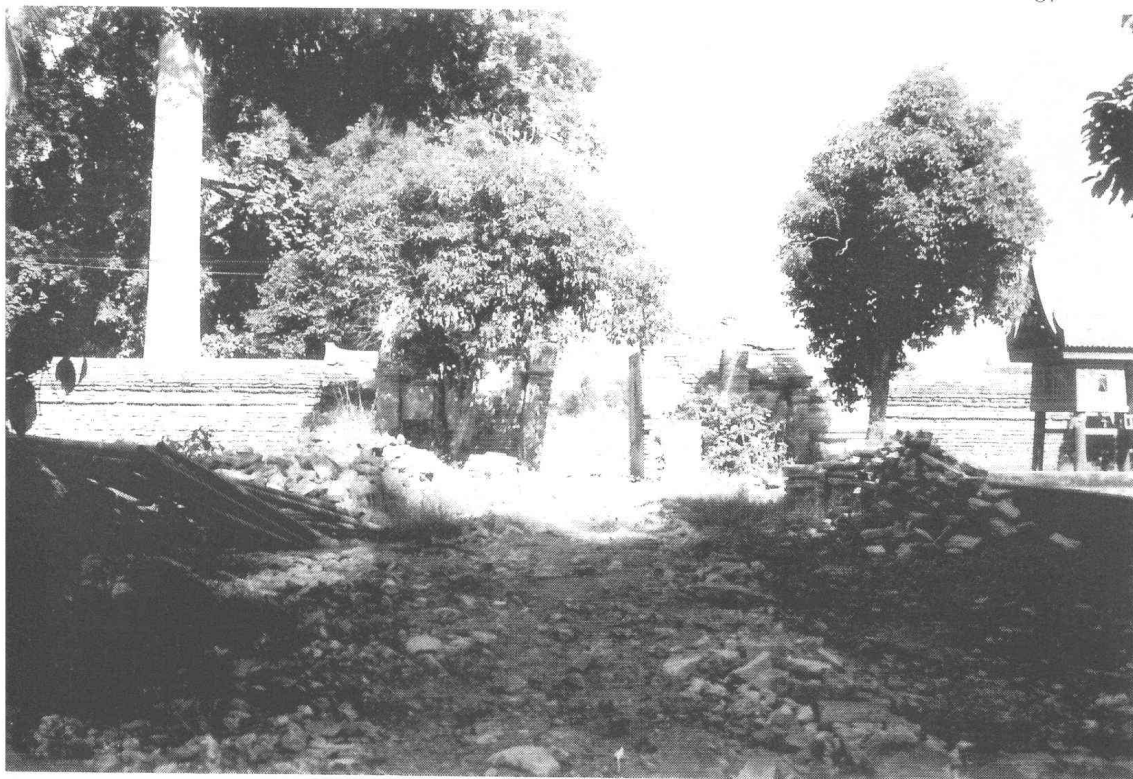
รูปที่ 44 พื้นรอบพระอุโบสถ สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศตะวันตก (ถ่ายจากทิศเหนือ)

รูปที่ 45 พื้นรอบพระอุโบสถ สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศตะวันออก (ถ่ายจากทิศเหนือ)
(ฟิล์ม 12/7)

รูปที่ 46 งานพื้นทางเดิน
สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์
(ฟิล์ม 13/9)

รูปที่ 47 งานพื้นทางเดิน
สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์
(ฟิล์ม 13/11)

รูปที่ 48 งานอาคารบ้านพักครู
พื้นที่ก่อนการสร้าง
(ฟิล์ม 14/5)

รูปที่ 49 งานลานจอดรถ
สภาพพื้นที่ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์
(ฟิล์ม 16/36)

รูปที่ 50 สระน้ำ สภาพพื้นที่ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์
(ถ่ายจากทิศเหนือ)
(ฟิล์ม 14/23)

รูปที่ 51 กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ (ด้านทิศใต้ด้านนอก)
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 9/37)

รูปที่ 52 หัวเมื่อกำแพงแก้ว ขณะทำการบูรณะ
ทิศตะวันตกเฉียงใต้
(ฟิล์ม 7/21)

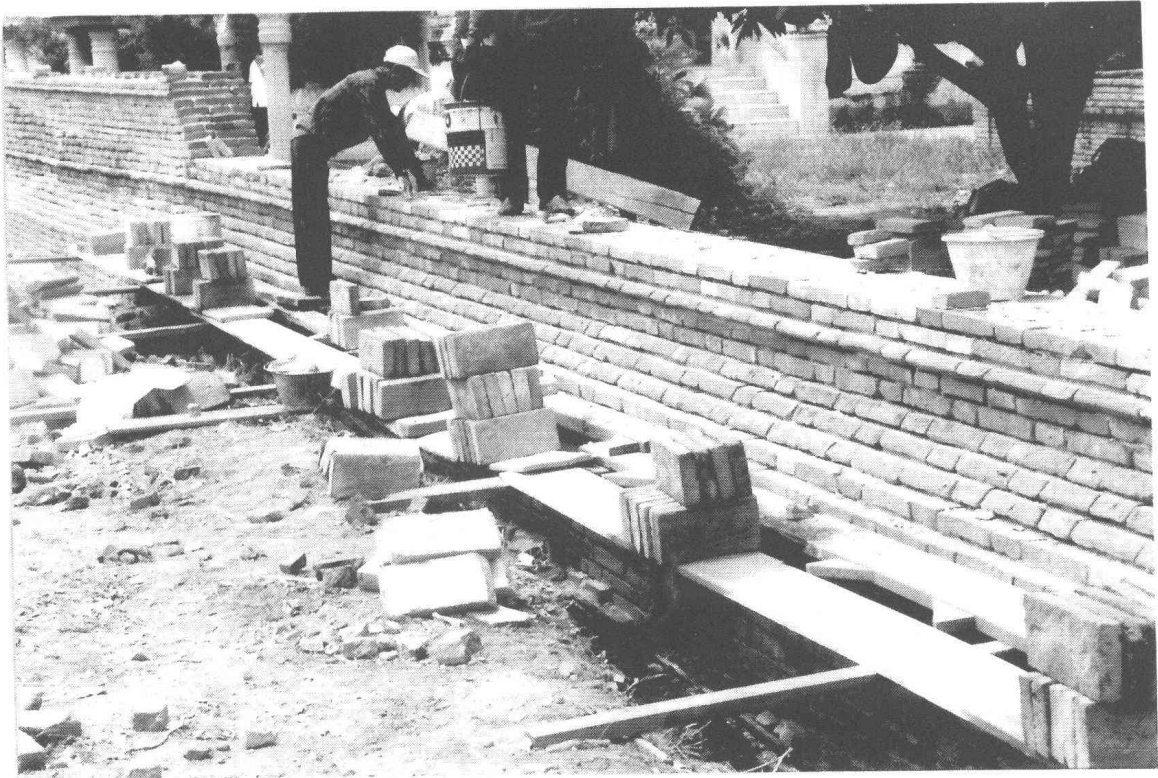
รูปที่ 53 กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะด้านทิศเหนือ (ด้านใน)
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 9/14)

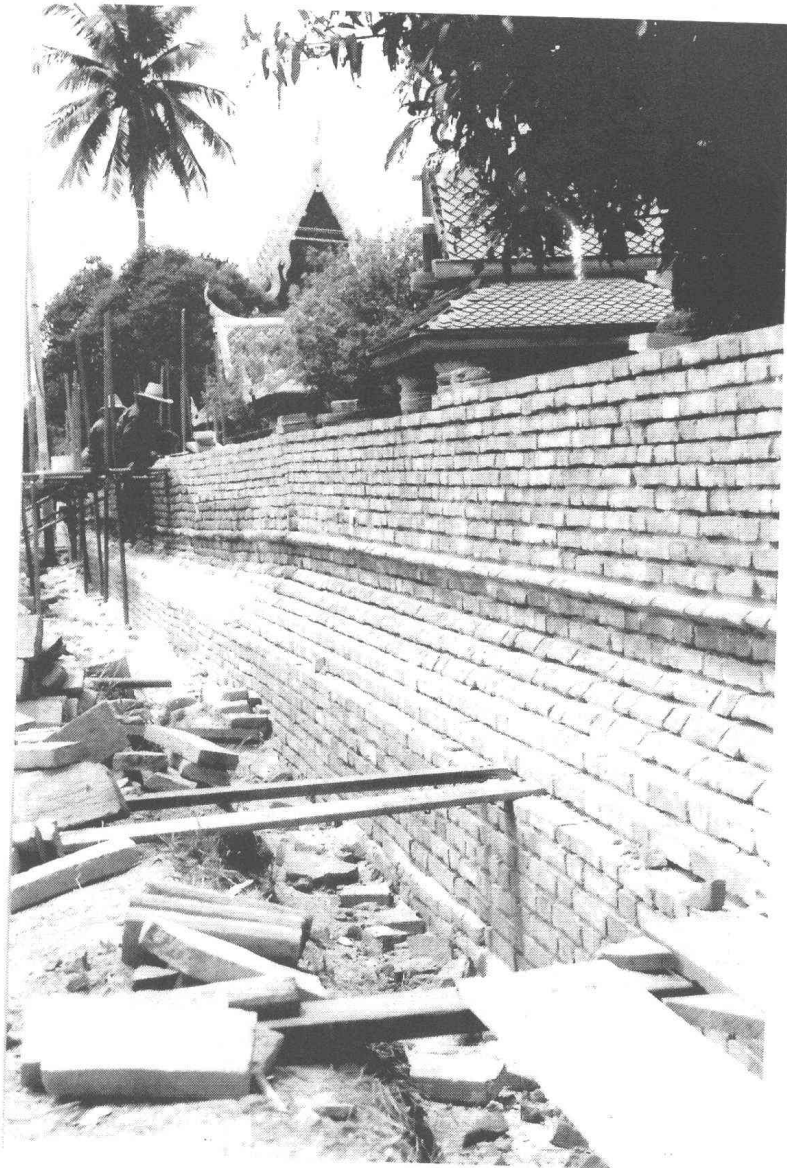
รูปที่ 54 กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะด้านทิศเหนือ (ด้านใน)
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 9/12)

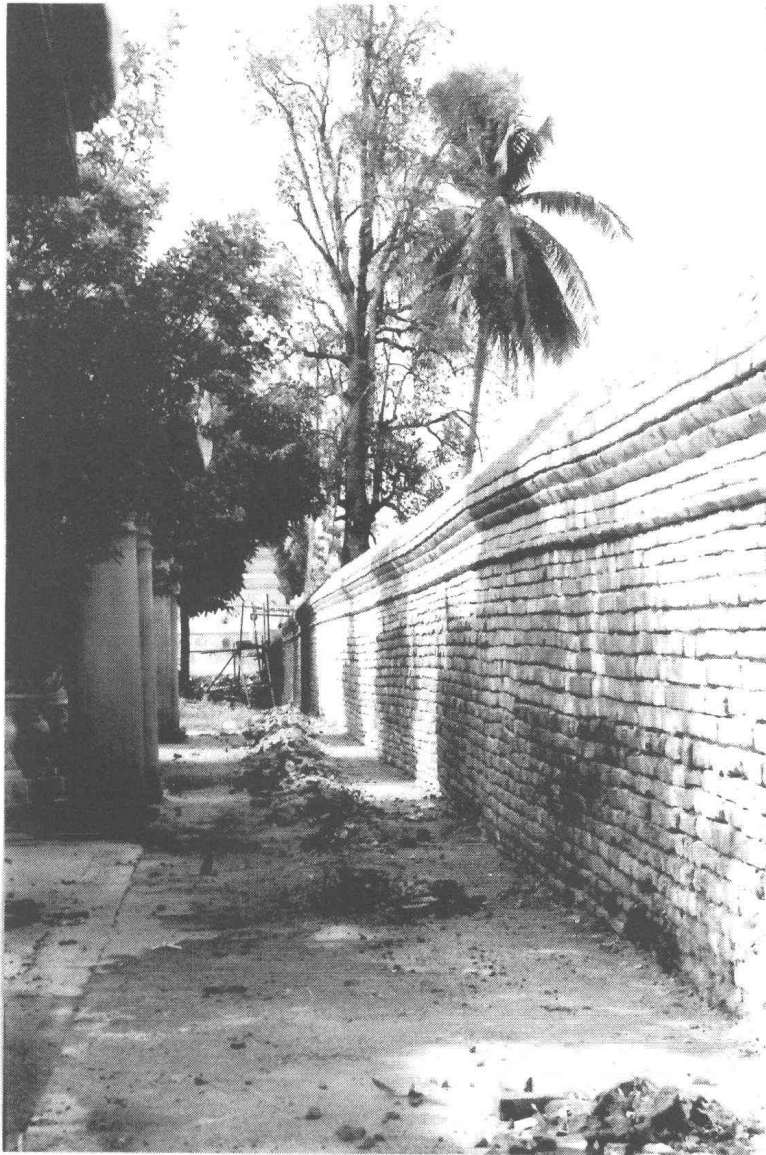
รูปที่ 55 กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะด้านทิศใต้ (ด้านนอก)
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 9/31)

รูปที่ 56 กำแพงแก้วทิศตะวันตก
ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวันตก (ด้านนอก)
(ฟิล์ม 7/23)

รูปที่ 57 กำแพงแก้วทิศตะวันตก
ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวันตก (ด้านนอก)
(ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 8/11)

รูปที่ 58 กำแพงแก้วทิศตะวันตก
หลังการบูรณะด้านทิศตะวันออก (ด้านใน)
(ถ่ายจากทิศเหนือ) (ฟิล์ม 8/28)

รูปที่ 59 หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือ (ด้านนอก)

ขณะทำการบูรณะ

(ฟิล์ม 7/25)

รูปที่ 60 การปรับดีดแนวกำแพงแก้วทิศเหนือ
ด้านทิศใต้ (ด้านใน)
(ฟิล์ม 8/9)

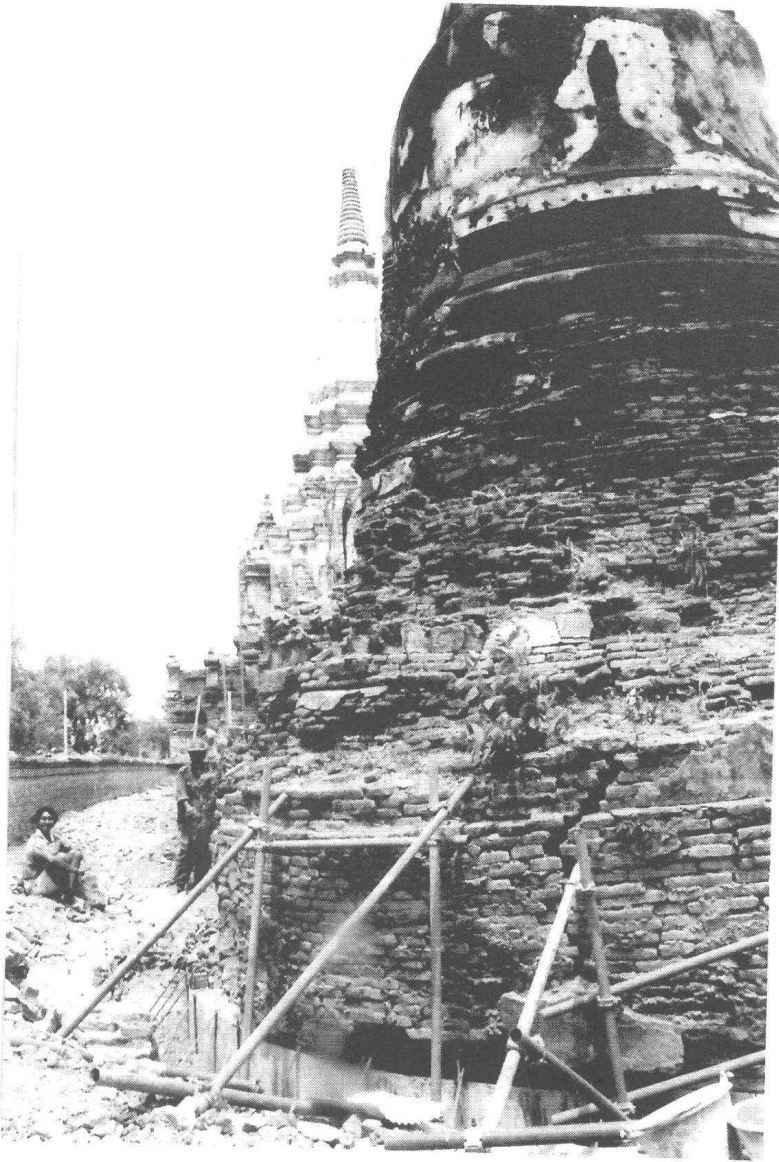
รูปที่ 61 ชุ่มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ
ขณะทำการบูรณะด้านทิศเหนือ (ด้านนอก)
(ฟิล์ม 6/33)

รูปที่ 62 กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะด้านทิศเหนือด้านนอก
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 10/5)

รูปที่ 63 เจดีย์หมายเลข 4
ขณะทำการบูรณะเพื่อเสริมโครงสร้างที่ฐาน
ด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 7/8)

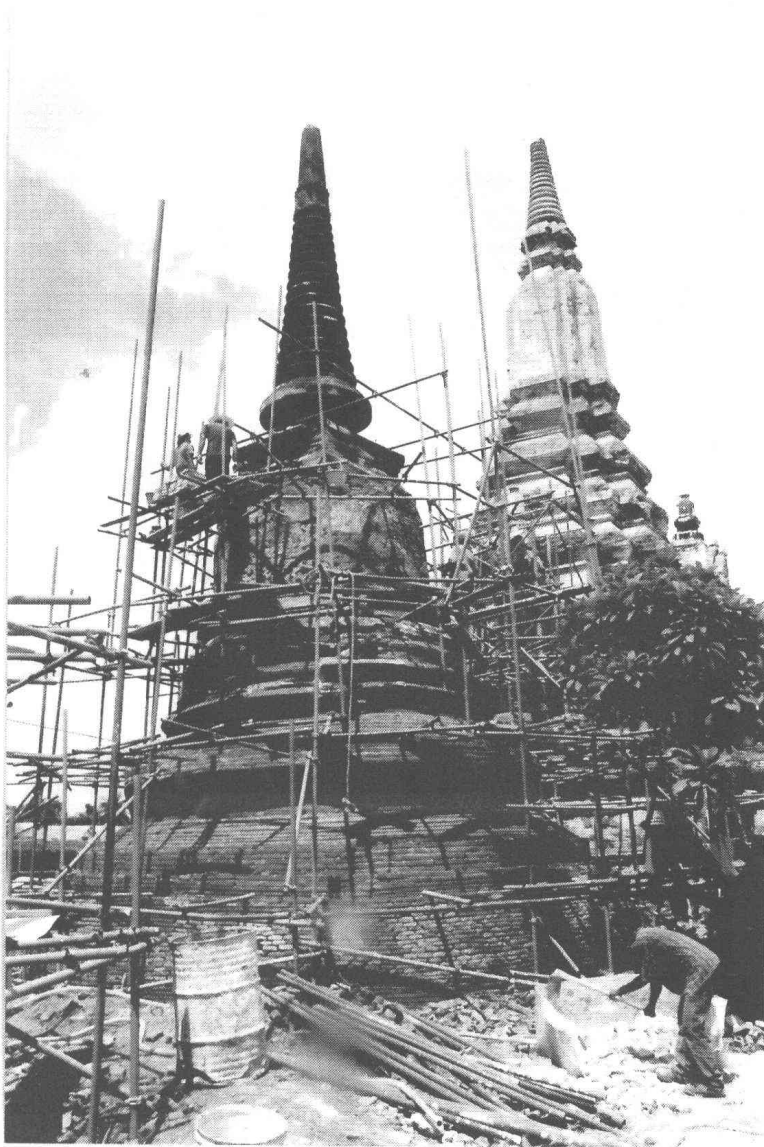
รูปที่ 64 เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการเสริมความมั่นคงฐานราก
(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
(ฟิล์ม 8/4)

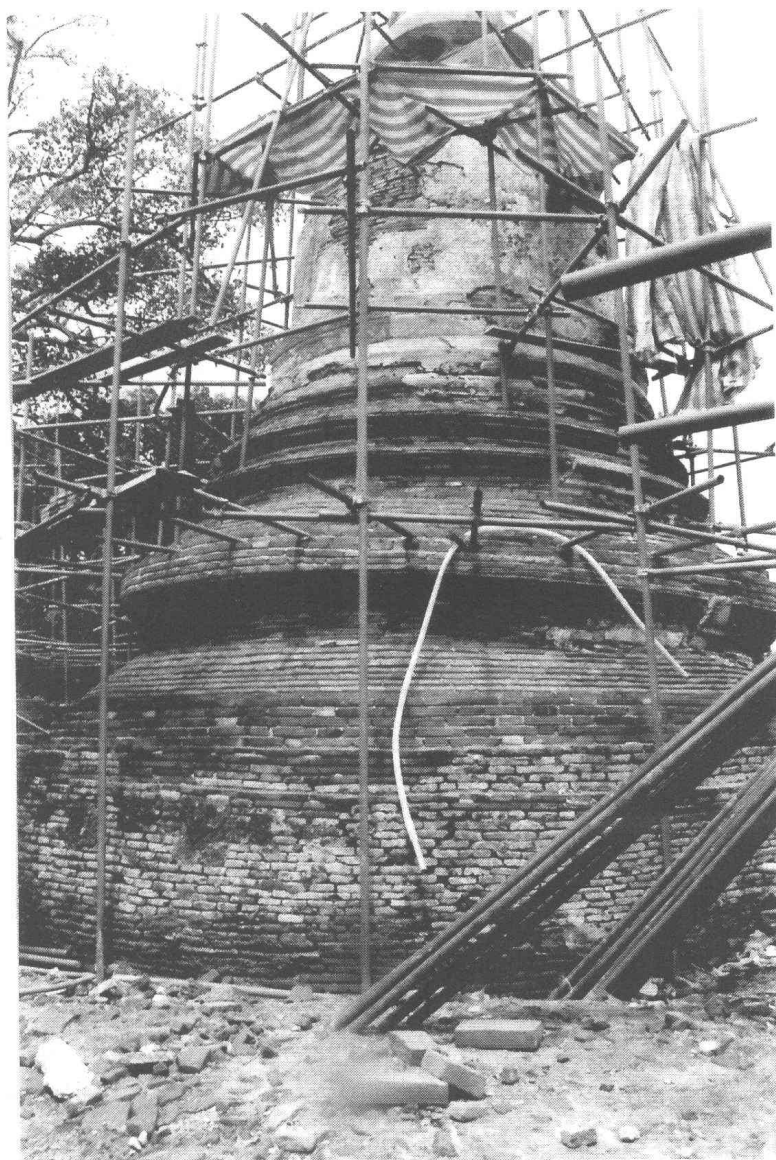
รูปที่ 65 เจดีย์รายหมายเลข 4
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 9/21)

รูปที่ 66 เจดีย์รายหมายเลข 4
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 9/28)

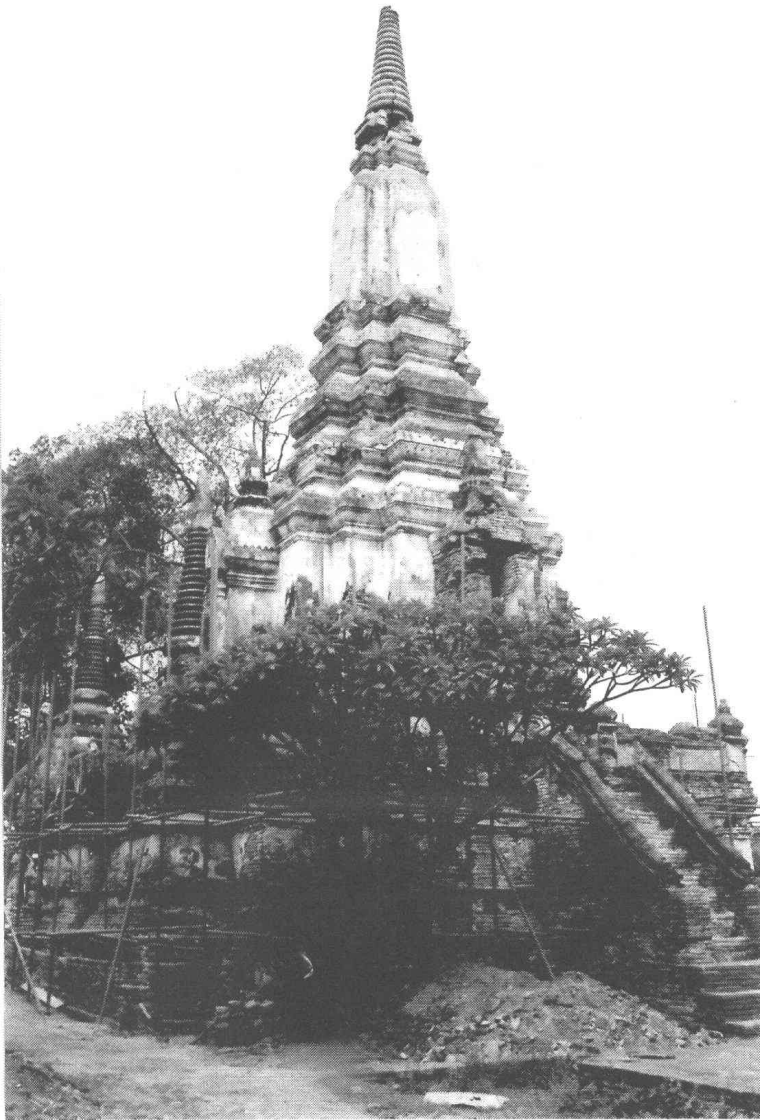
รูปที่ 67 เจดีย์รายหมายเลข 5
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 9/18)

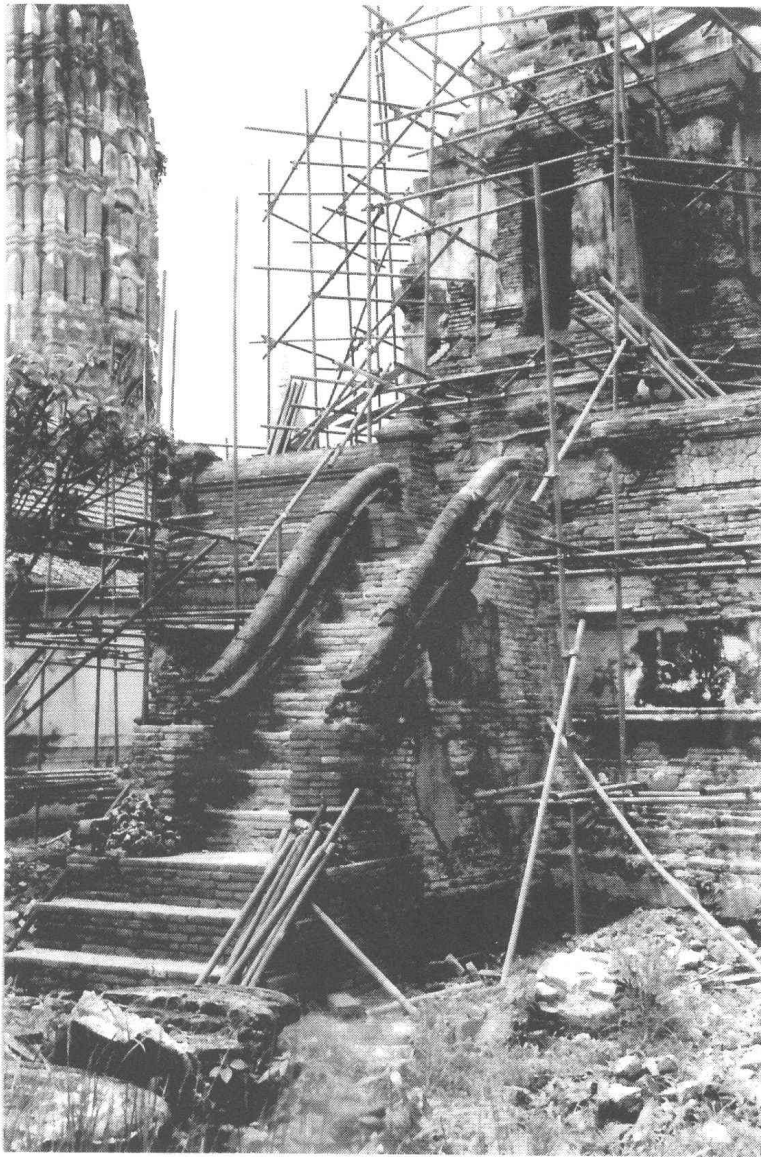
รูปที่ 68 เจดีย์รายหมายเลข 5
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 9/27)

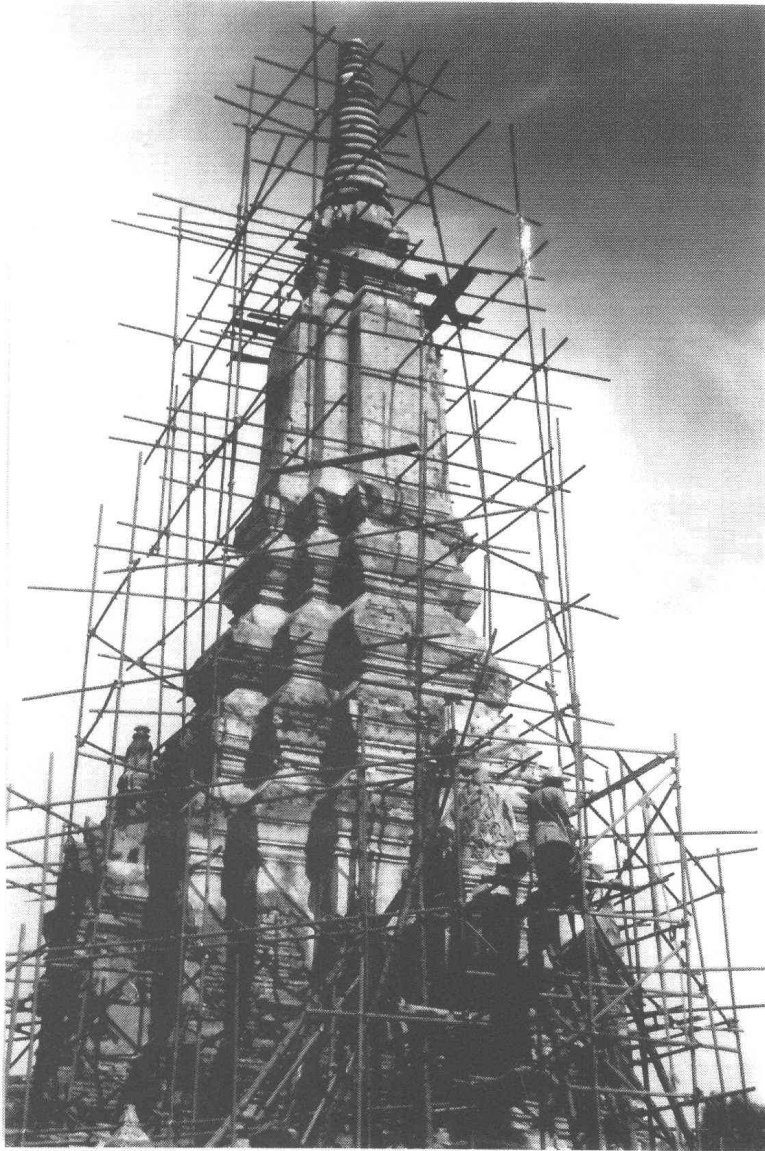
รูปที่ 69 เจดีย์รายหมายเลข 6
ขณะทำการบูรณะเสริมความมั่นคง
(ฟิล์ม 8/24)

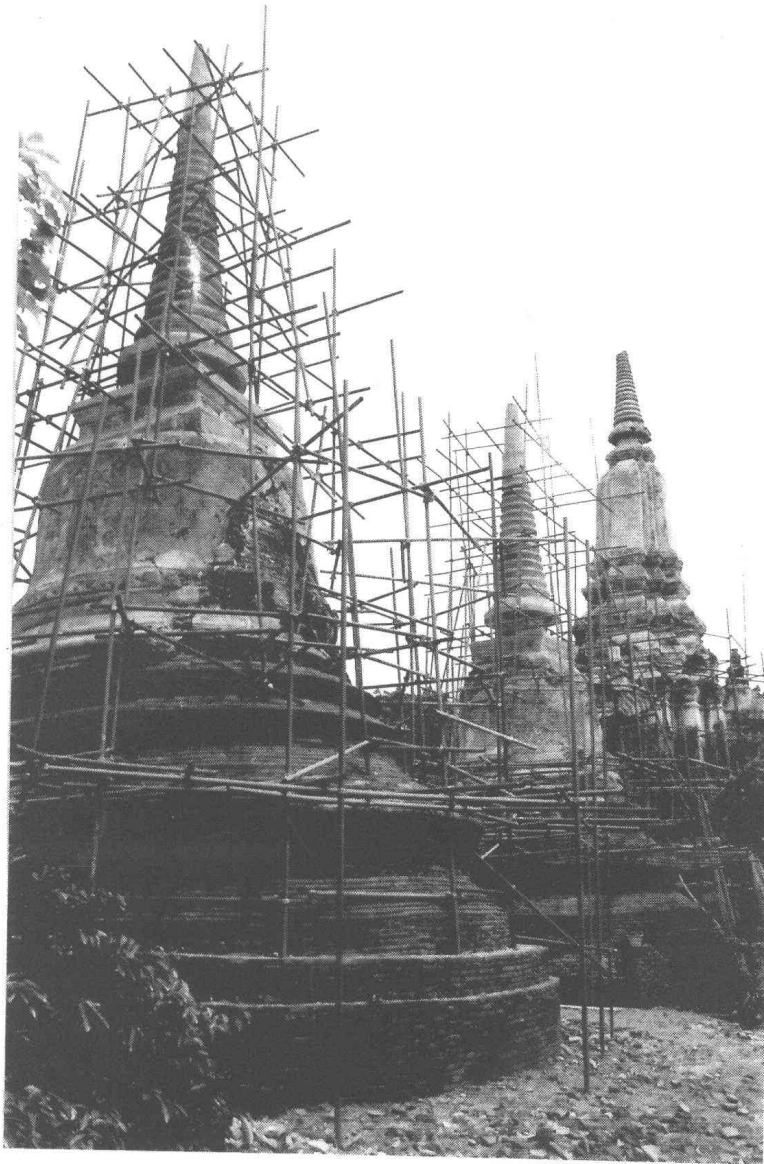
รูปที่ 70 เจดีย์รายหมายเลข 6
ขณะทำการบูรณะด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 9/6)

รูปที่ 71 เจดีย์รายหมายเลข 6
ขณะทำการบูรณะส่วนของบันได
(ฟิล์ม 9/25)

รูปที่ 72 เจดีย์รายหมายเลข 6
ขณะทำการบูรณะส่วนองค์เจดีย์
(ฟิล์ม 10/4)

รูปที่ 73 เจดีย์รายหมายเลข 4,5 และ 6
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 9/29)

รูปที่ 74 เจดีย์รายหมายเลข 16-17 ขณะทำการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 7/10)

รูปที่ 75 เจดีย์รายนหมายเลข 16 ขณะทำการบูรณะ
ด้านทิศตะวันตก
(ฟิล์ม 9/10)

รูปที่ 76 เจดีย์รายหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะ
ด้านทิศใต้
(ฟิล์ม 6/4)

รูปที่ 77 เจดีย์หมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะ
ด้านทิศใต้
(ฟิล์ม 7/17)

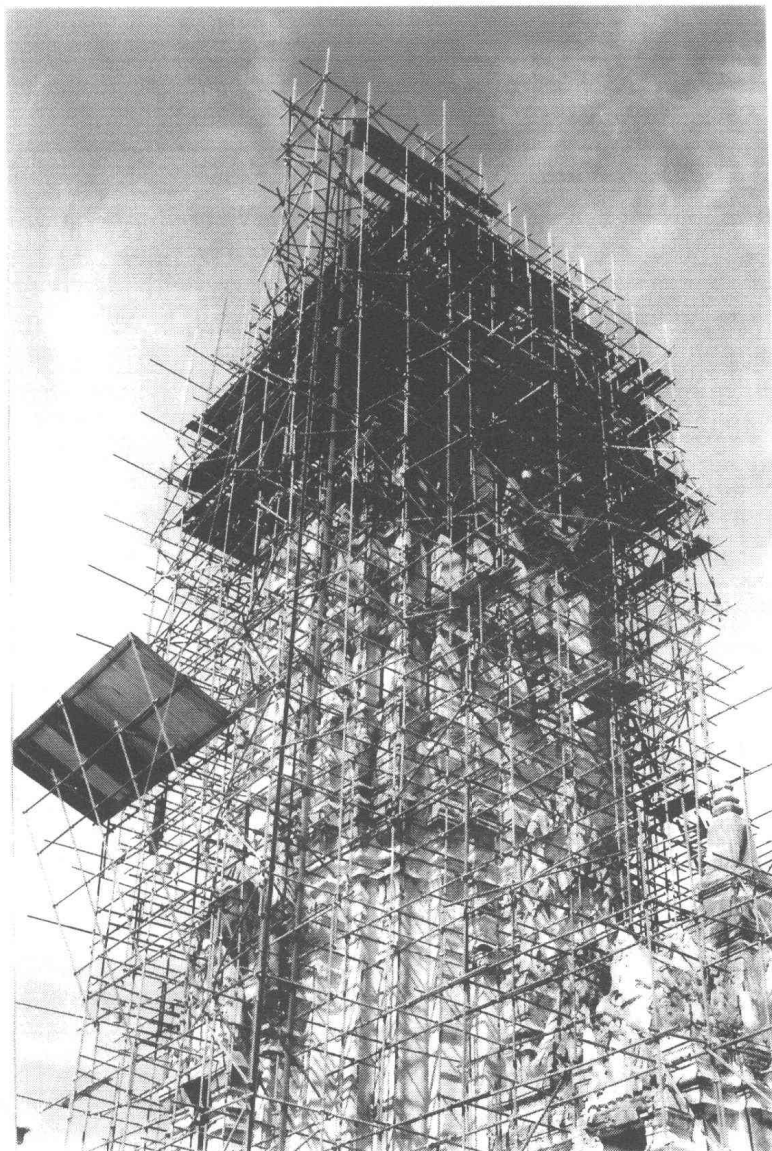
รูปที่ 78 เจดีย์รายหมายเลข 18-19
ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน
(ฟิล์ม 6/3)

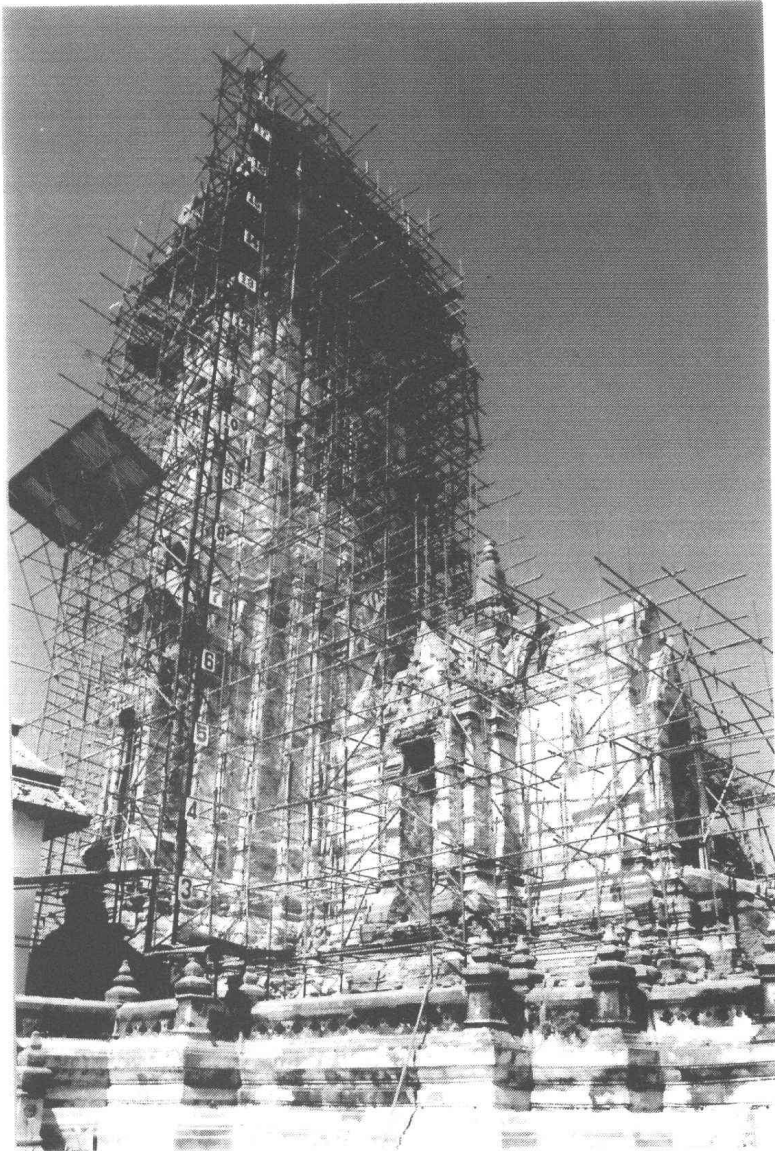
รูปที่ 79 เจดีย์รายหมายเลข 18-19
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 8/17)

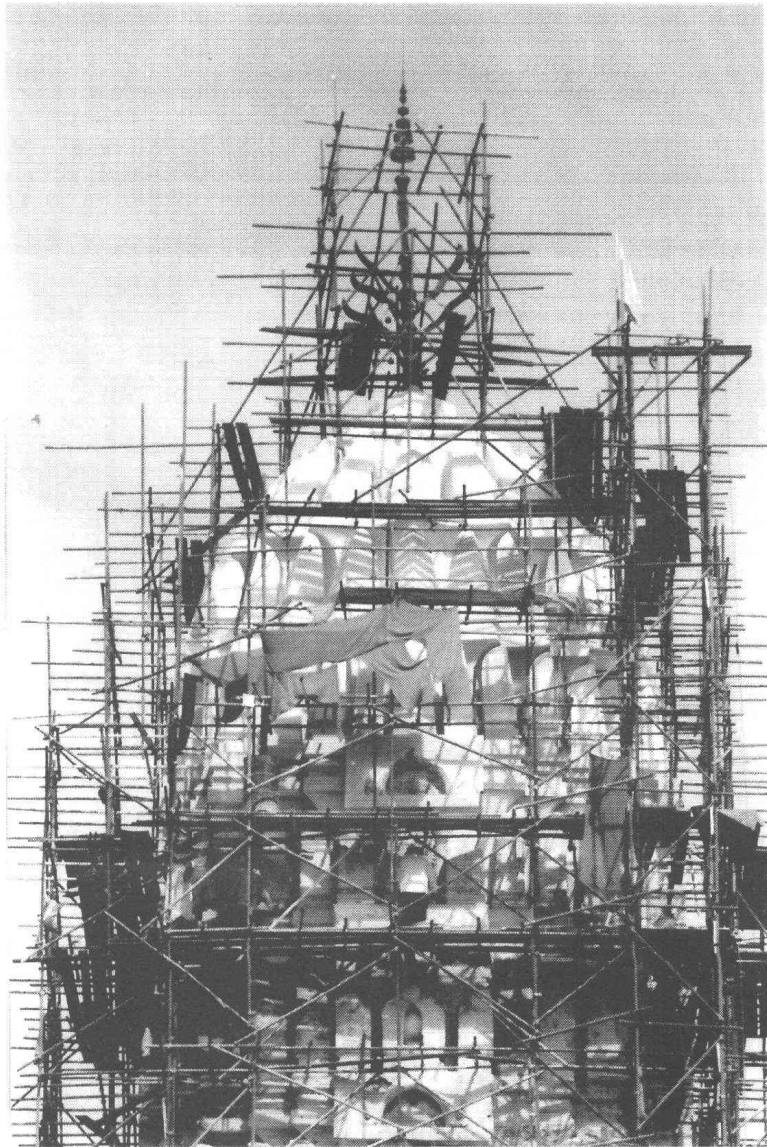
รูปที่ 80 เจดีย์รายหมายเลข 16,17,18 และ 19
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 8/17)

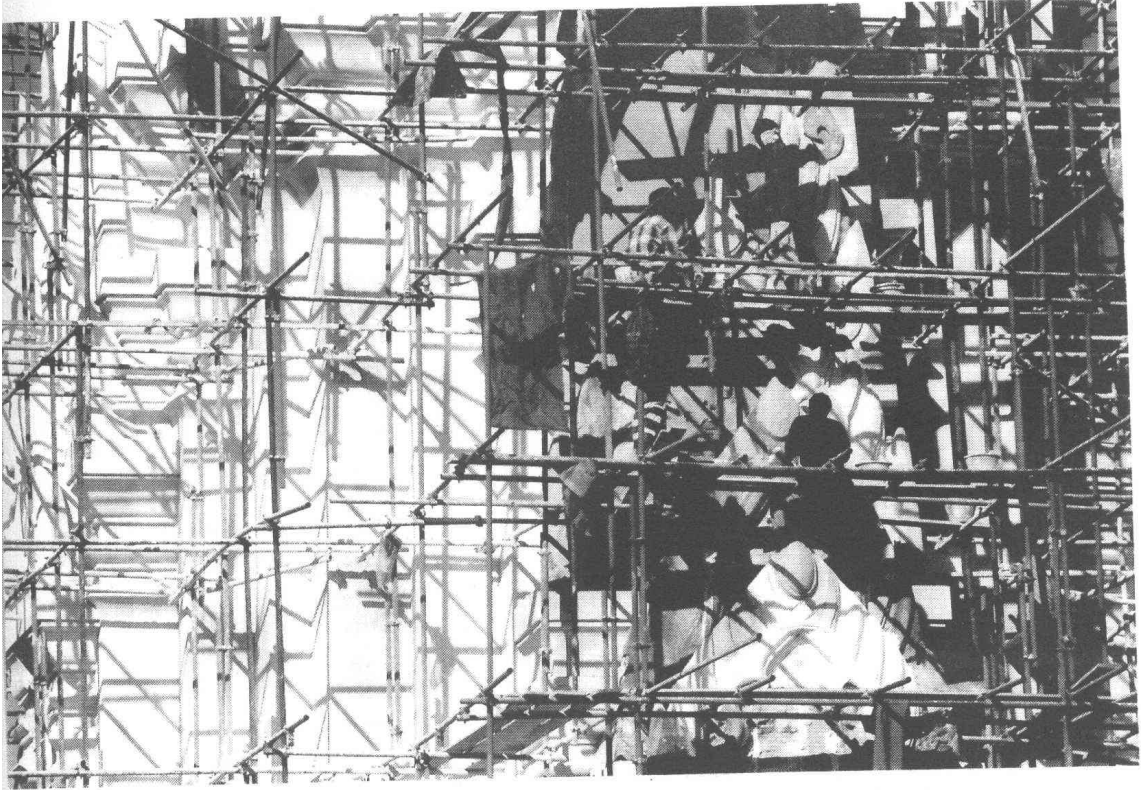
รูปที่ 81 ปรังค์ประธาน
ขณะทำการติดตั้งนั่งร้าน
(ฟิล์ม 13/1)

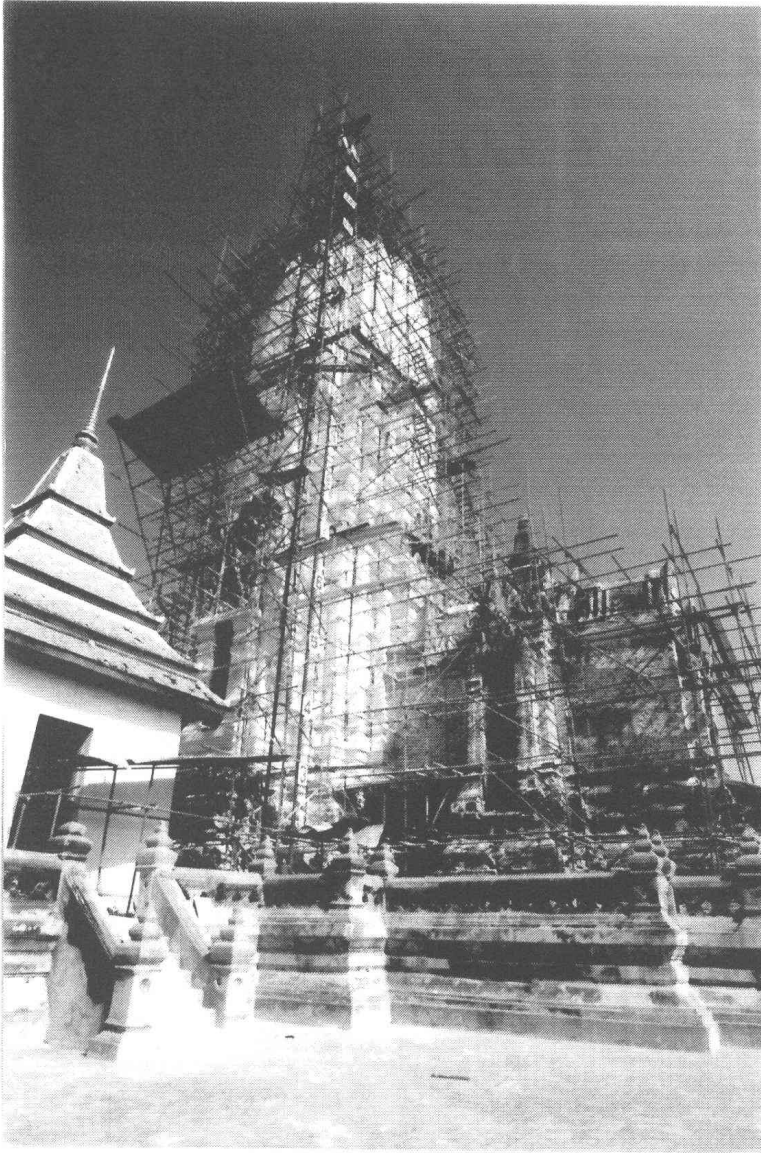
รูปที่ 82 ปรangk์ประธาน
ขณะทำการสกัดปูนฉาบเดิมออก
(ฟิล์ม 15/10)

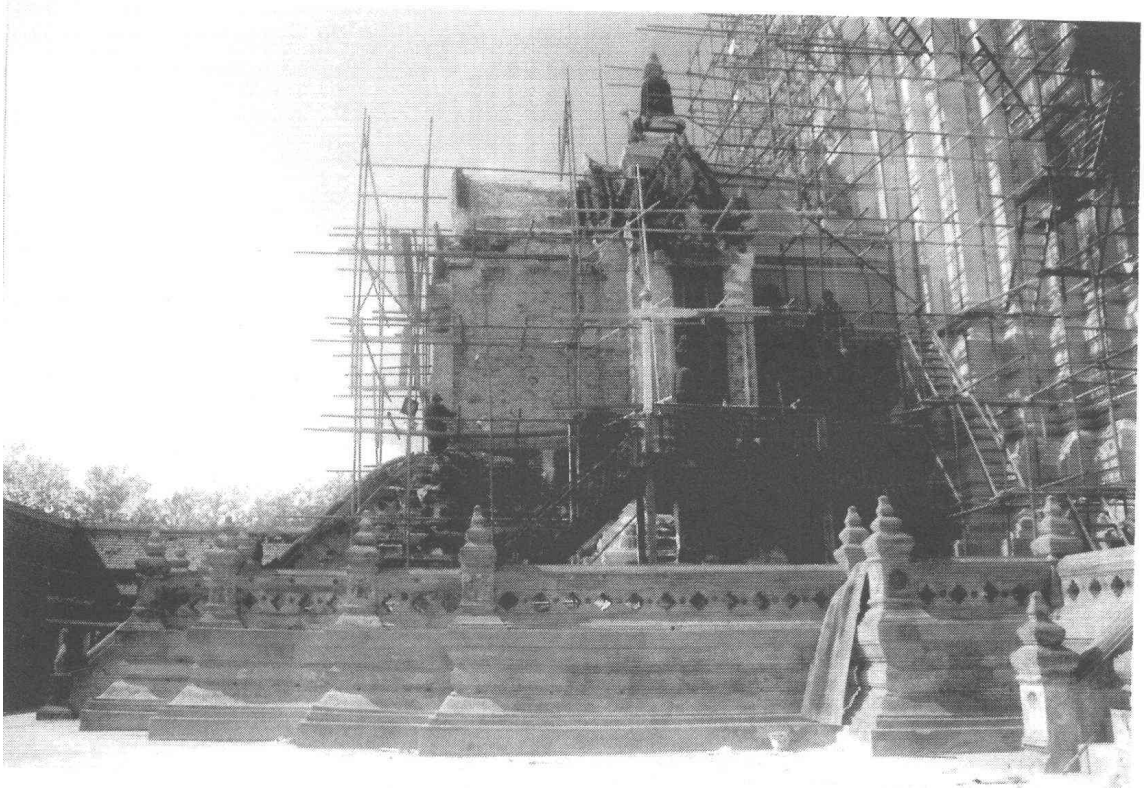
รูปที่ 83 ปรากฏการณ์
ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัตนประคต
(ฟิล์ม 15/30)

รูปที่ 84 ปรangk์ประธาน
ขณะทำการฉาบปูนบูรณะส่วนของหน้าบ้าน
(ฟิล์ม 18/17)

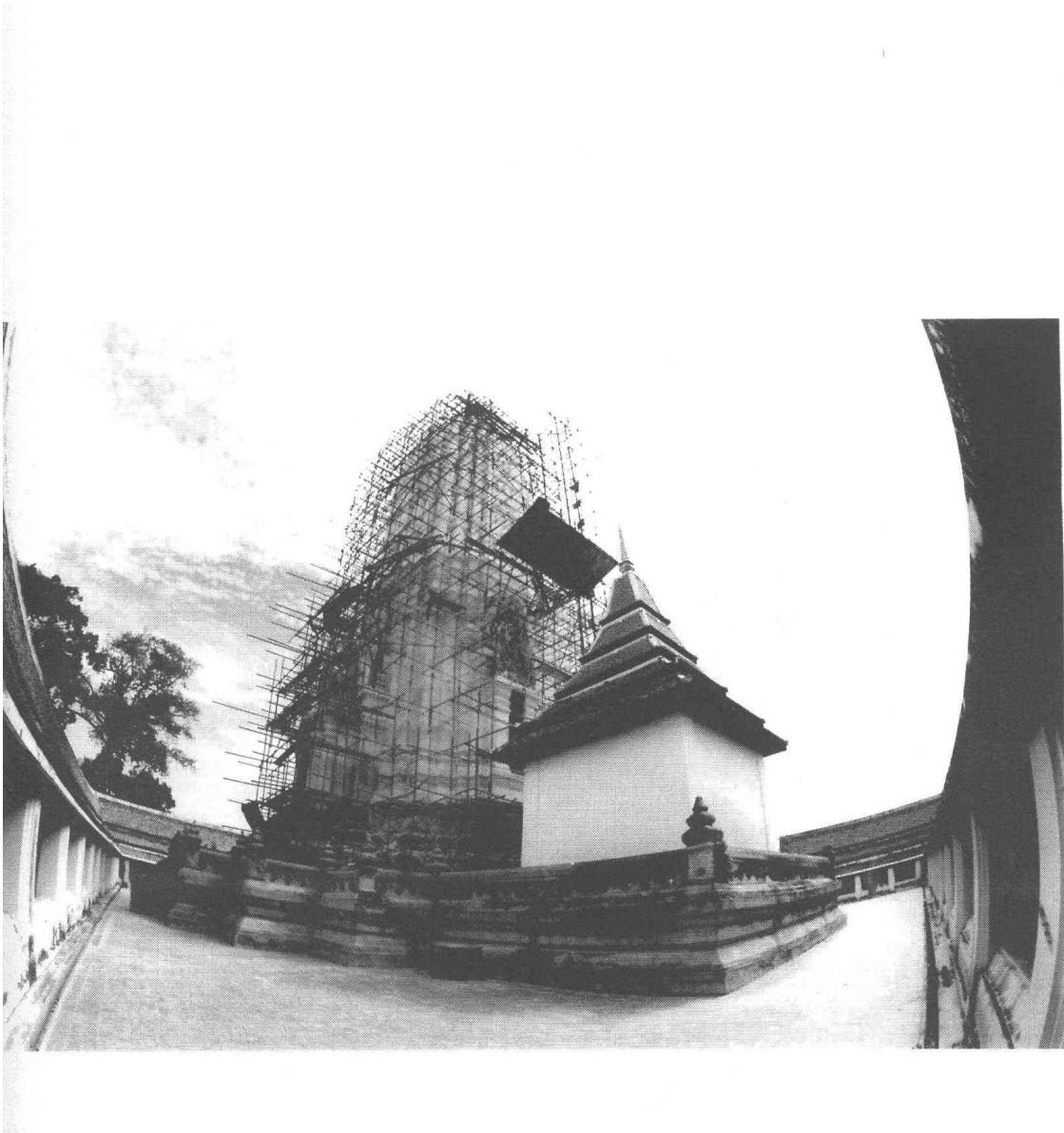
รูปที่ 85 ปรังค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ
(ด้านทิศตะวันออกเจียงใต้)
(ฟิล์ม 19/33)

รูปที่ 86 ปรากฏประธาน
ขณะทำการบูรณะส่วนของตรีมุข ด้านทิศเหนือ
(ฟิล์ม 18/20)

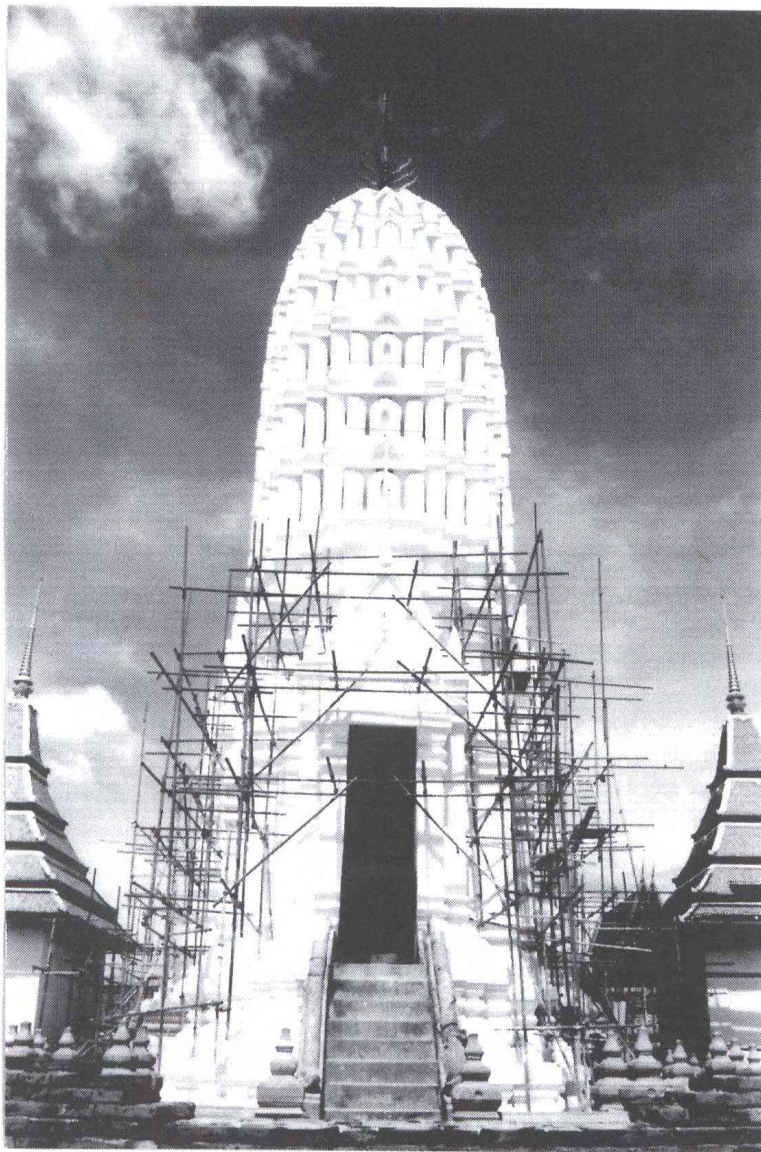
รูปที่ 87 ปรากฏประธาน
ขณะทำการบูรณะซุ้มจรนนำ ทิศใต้ของตรีมุข
(ฟิล์ม 20/20)

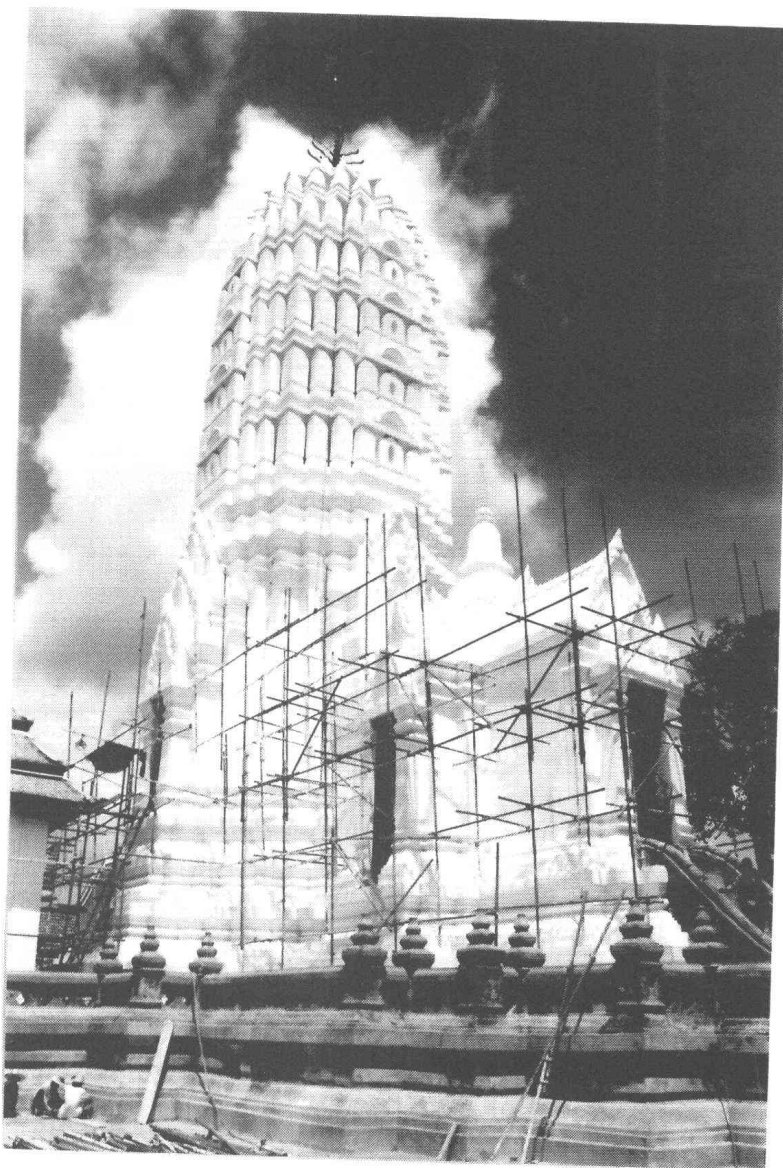
รูปที่ 88 ปรากฏ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ
(ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้)
(ฟิล์ม 18/35)

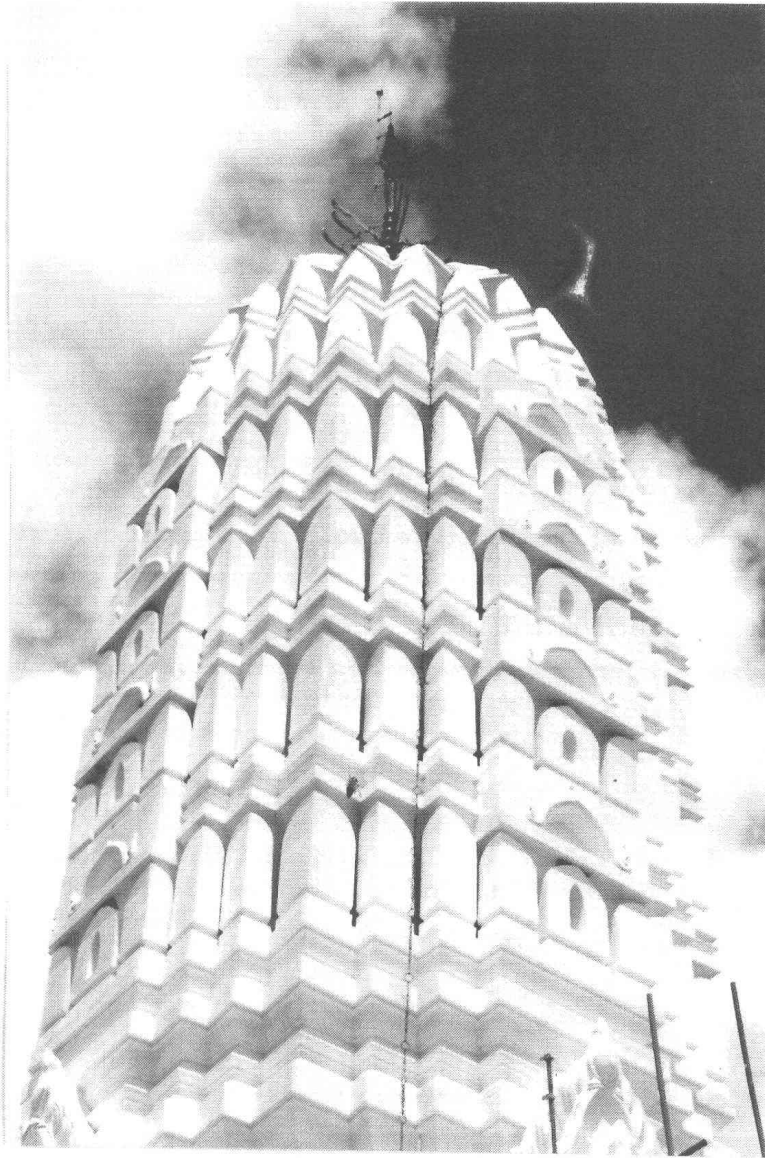
รูปที่ 89 ปรากฏการณ์
ขณะทำการบูรณะส่วนของชั้นฐาน
(ฟิล์ม 21/18)

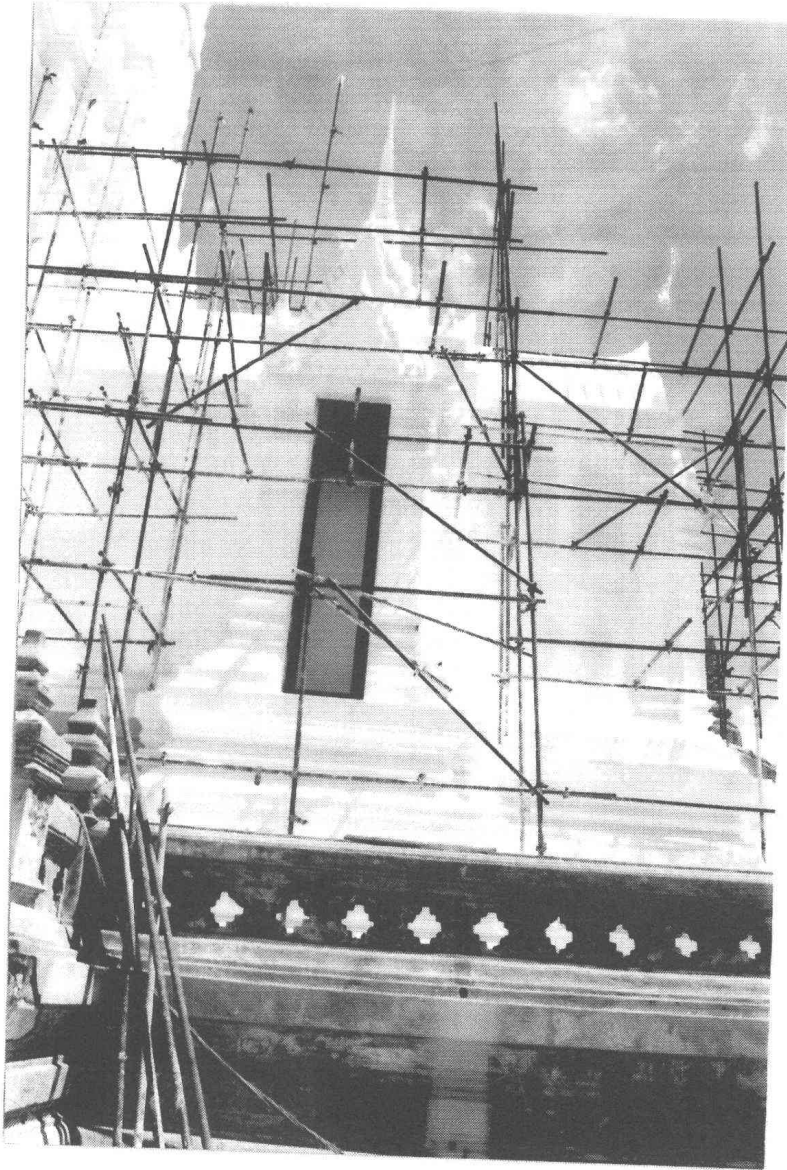
รูปที่ 90 ปรangkัประธาน ขณะทำการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 21/1)

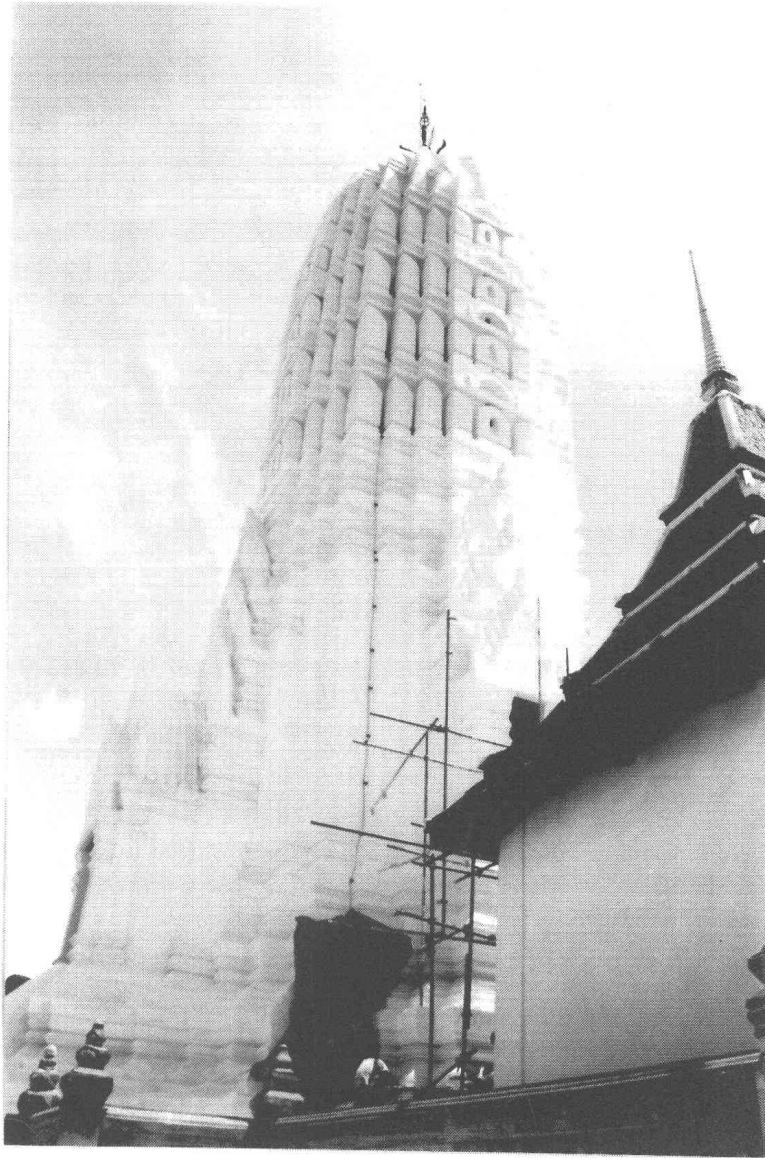
รูปที่ 91 ปรangkัประธาน ขณะทำการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้
(ฟิล์ม 22/20)

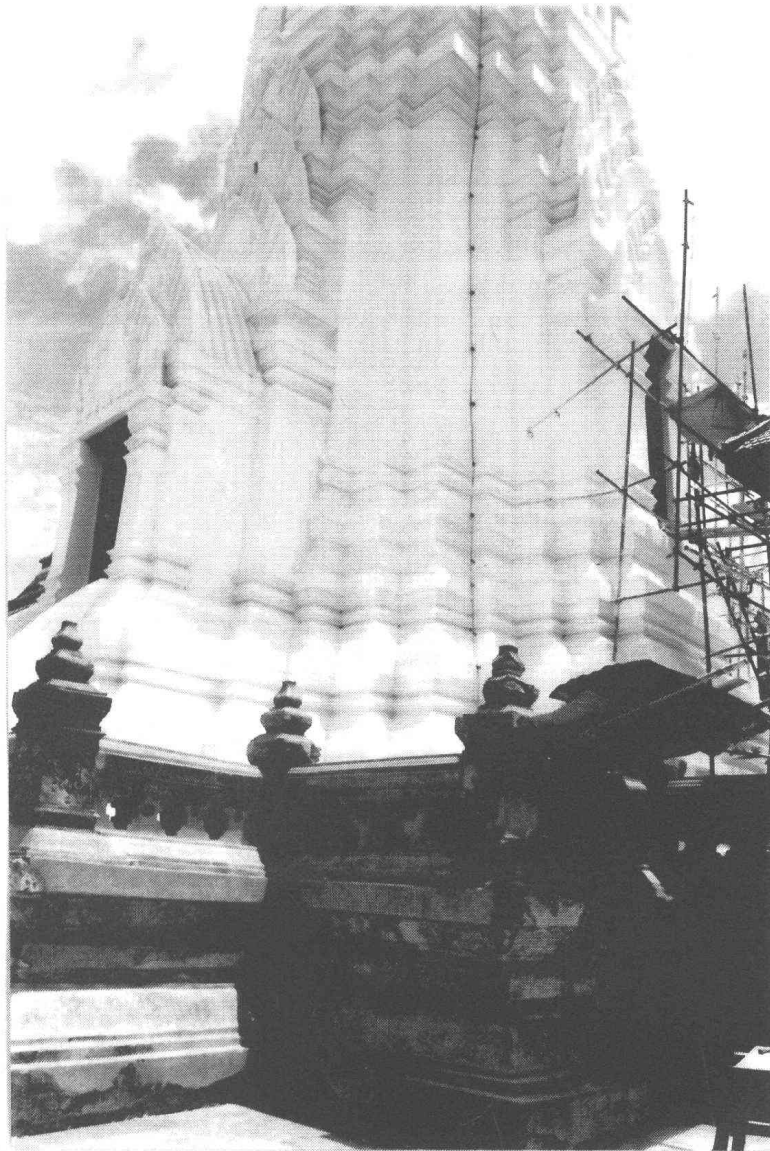
รูปที่ 92 ชั้นรัตประคตของปราสาทประธาน
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 22/21)

รูปที่ 93 ชุ่มจรณะนำทิศใต้ของตรีมุข
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 21/24)

รูปที่ 94 ปรangkัประธาน ขณะทำการบูรณะและติดตั้งสายล่อฟ้า
ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้
(ฟิล์ม 21/21)

รูปที่ 95 ชั้นเรือนธาตุปรากฏประธาน ขณะทำการบูรณะ
ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้
(ฟิล์ม 22/26)

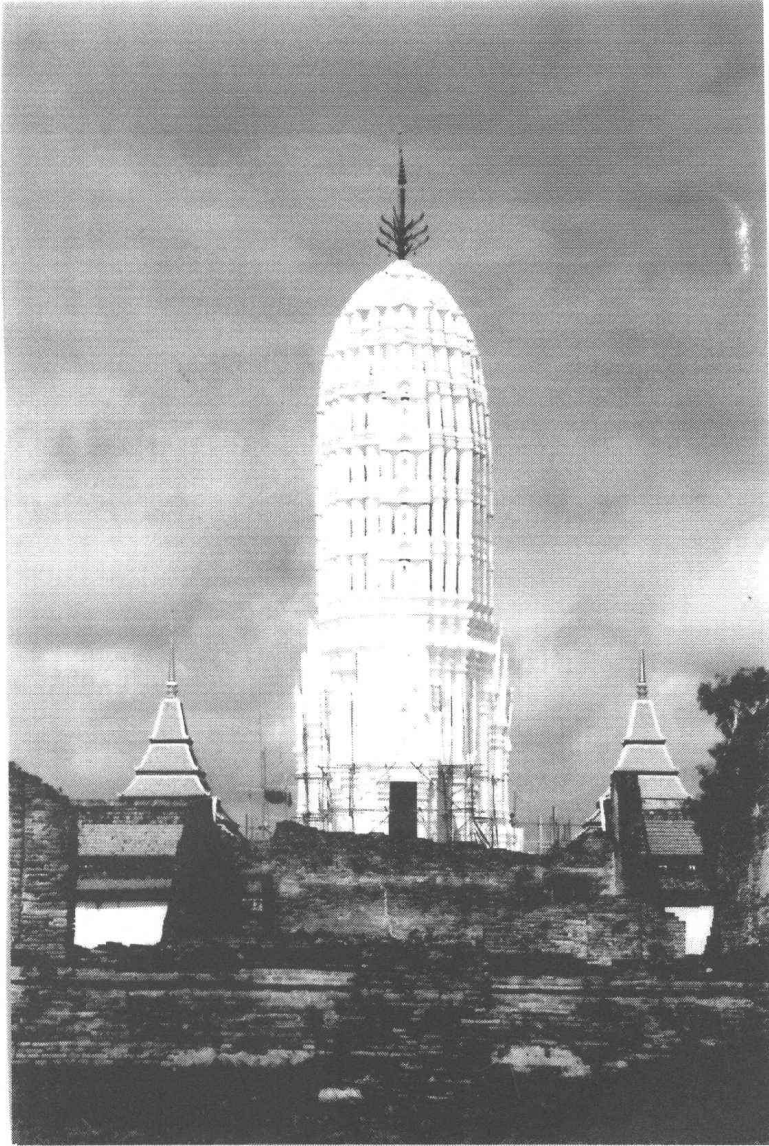
รูปที่ 96 เสากำแพงฐานไพที
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 21/20)

รูปที่ 97 ฐานไพที
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 22/22)

รูปที่ 98 บันไดฐานไพฑูริย์ด้านทิศตะวันตก
ขณะทำการบูรณะ
(ฟิล์ม 22/27)

รูปที่ 99 ปรากฏประฐานขณะทำการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 22/1)

รูปที่ 100 ภาพจิตรกรรมบนฝาเพดาน
ภายในห้องครรภธาตุของปราสาท
(ฟิล์ม 22/11)

รูปที่ 101 งานฝาเพดานไม้
ขณะเตรียมการบูรณะ
(ฟิล์ม 22/10)

รูปที่ 102 งานผ้าเพดานไม้
ขณะทำการบูรณะเสริมโครงสร้างความมั่นคง
(ฟิล์ม 22/16)

รูปที่ 103 งานพื้นทางเดิน ขณะดำเนินการวางผังและเตรียมพื้นที่
ด้านทิศเหนือพระอุโบสถ

รูปที่ 104 งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นทางเดิน
ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ
(ฟิล์ม 16/32)

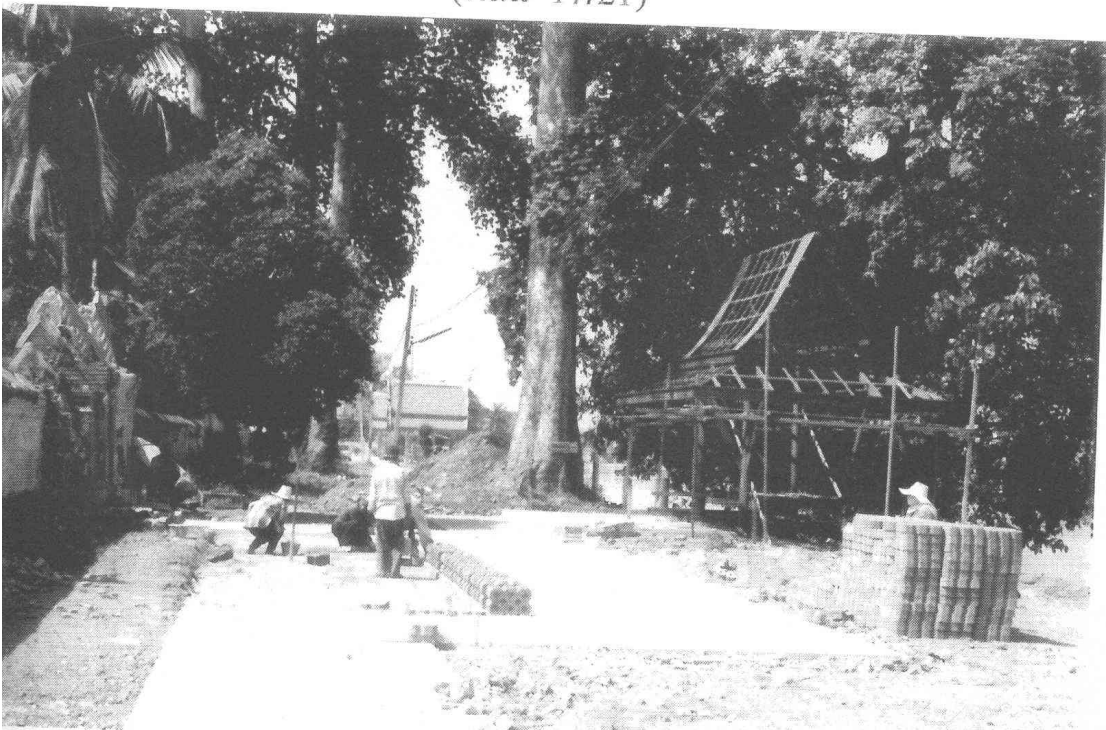
รูปที่ 105 งานพื้นทางเดิน
ขณะทำการปูพื้นด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ
(ฟิล์ม 19/26)

รูปที่ 106 งานพื้นทางเดิน
ขณะทำการปูพื้นด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ
(ฟิล์ม 19/23)

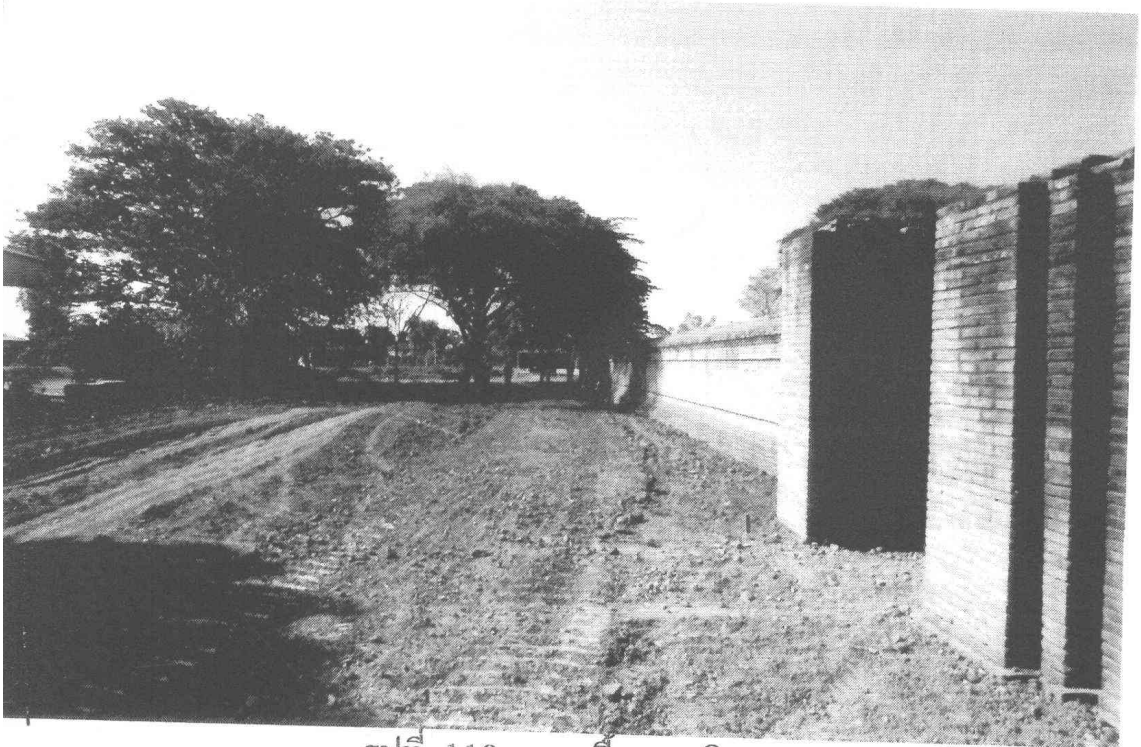
รูปที่ 107 งานพื้นทางเดิน
 ขณะทำการปูพื้นอิฐมอญ ด้านนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ
 (ฟิล์ม 17/21)

รูปที่ 108 งานพื้นทางเดิน
 ขณะทำการปูพื้น และสร้างศาลาทรงไทย หลังที่ 1
 นอกกำแพงแก้วทิศเหนือ (ฟิล์ม 17/22)

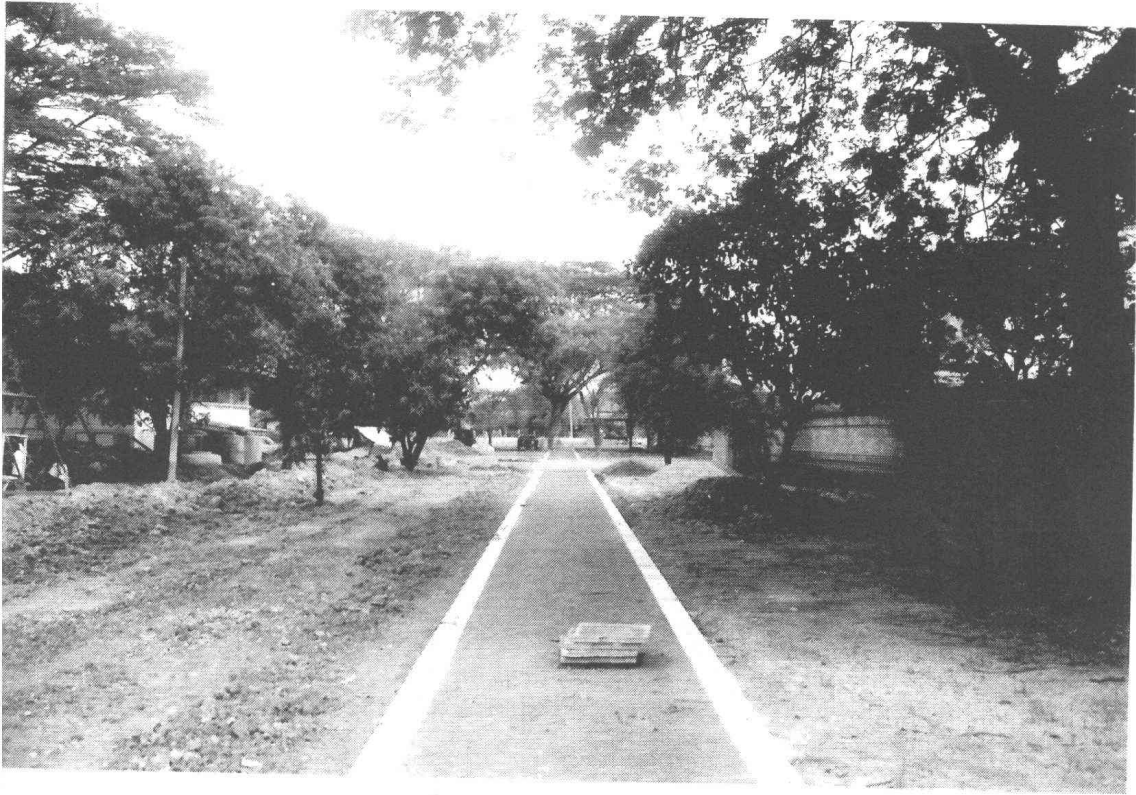
รูปที่ 109 งานพื้นทางเดิน
ขณะทำการปรับพื้นที่ ด้านนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 19/12)

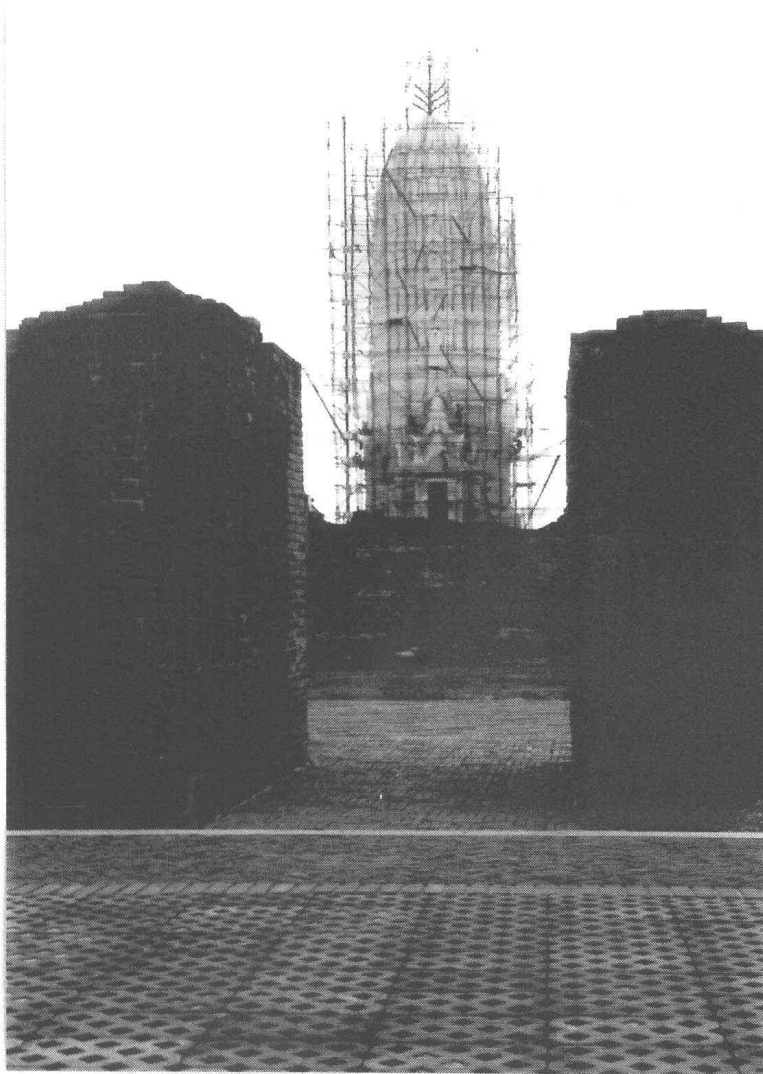
รูปที่ 110 งานพื้นทางเดิน
ขณะทำการปรับพื้นที่ ด้านนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 19/14)

รูปที่ 111 งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่ของซุ้มประตูทางเข้า
กำแพงแก้วทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 19/13)

รูปที่ 112 งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นอิฐมอญ
ด้านนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 20/33)

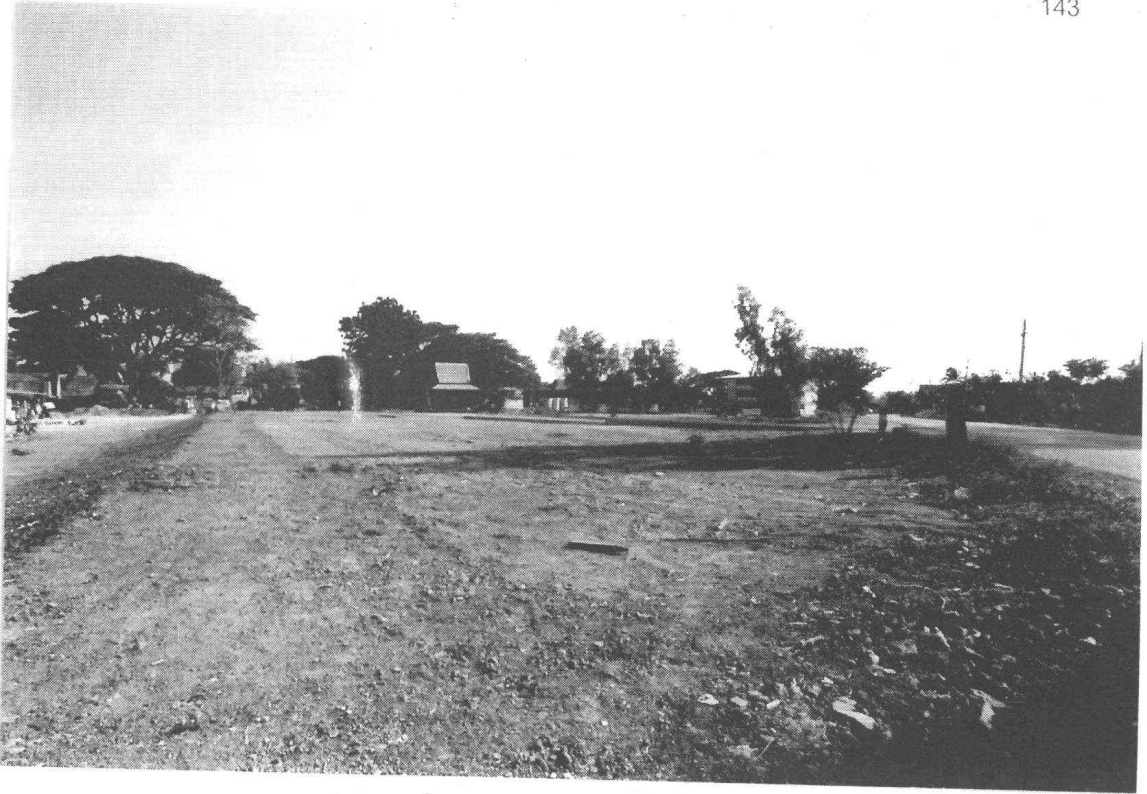
รูปที่ 113 งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นของซุ้มประตูทางเข้า
กำแพงแก้วทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 20/36)

รูปที่ 114 สระน้ำ
ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์
(ฟิล์ม 17/20)

รูปที่ 115 ถนนจอดรถยนต์
ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์
(ฟิล์ม 19/2)

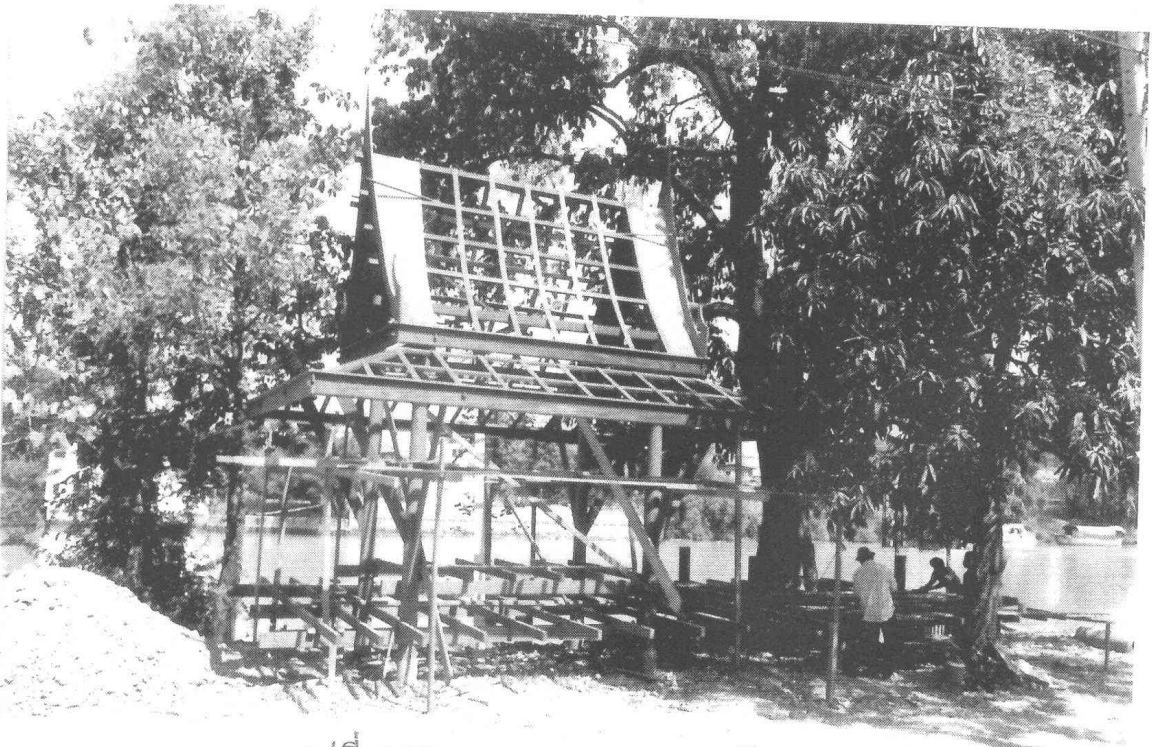
รูปที่ 116 ลานจอดรถยนต์
ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์
(ฟิล์ม 19/3)

รูปที่ 117 งานอาคารบ้านพักครู
ขณะทำการก่อสร้าง
(ฟิล์ม 15/34)

รูปที่ 118 งานอาคารบ้านพักครู
ขณะทำการก่อสร้าง
(ฟิล์ม 17/9)

รูปที่ 119 งานอาคารศาลาทรงไทย
ขณะทำการก่อสร้างหลังที่ 2
(ฟิล์ม 17/25)

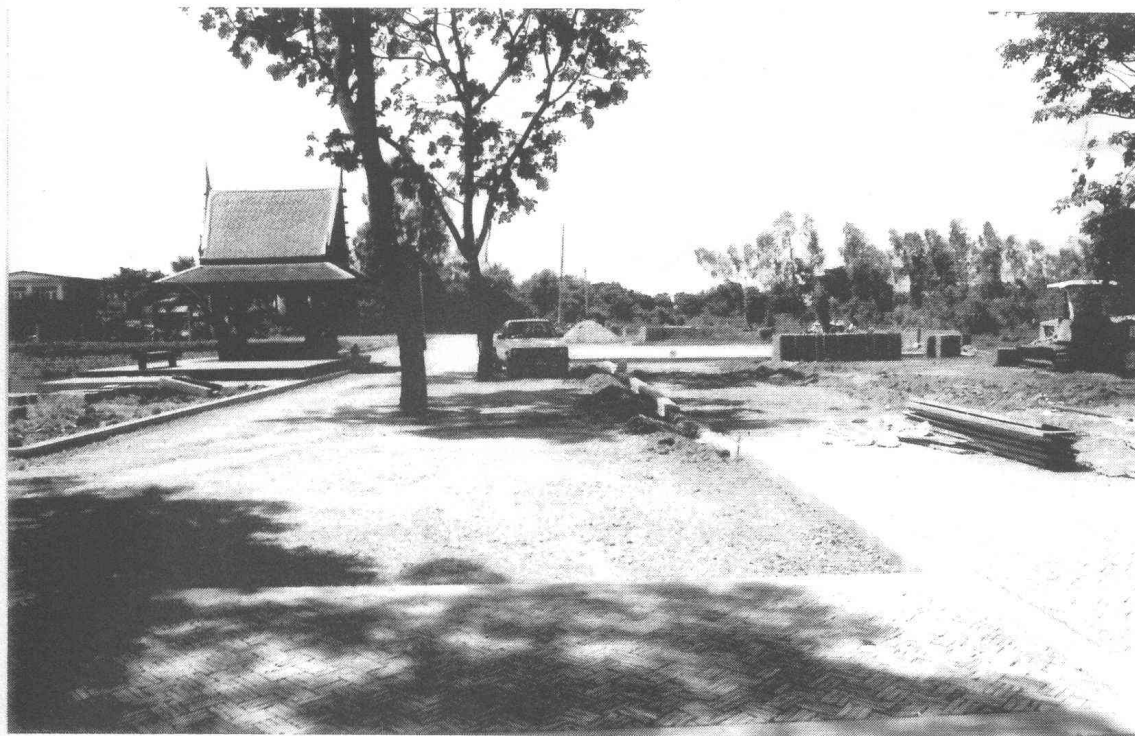
รูปที่ 120 งานพื้่น
 ขณะทำการพื้่นและขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทยหลังที่ 2
 (ฟิล์ม 20/32)

รูปที่ 121 งานอาคารศาลาทรงไทย
 ขณะทำการก่อสร้างหลังที่ 1
 (ฟิล์ม 19/5)

รูปที่ 122 งานอาคารห้องน้ำโรงเรียน
ขณะทำการก่อสร้าง
(ฟิล์ม 17/17)

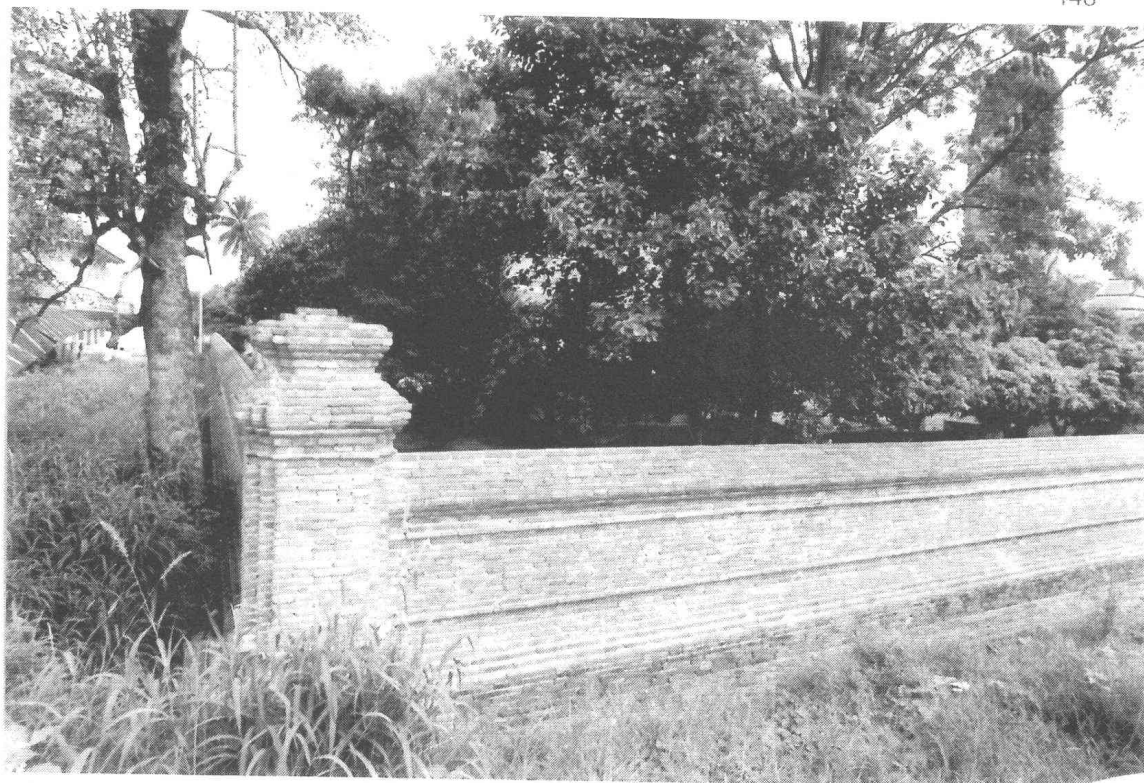
รูปที่ 123 งานลานจอดรถยนต์
ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์
(ฟิล์ม 21/33)

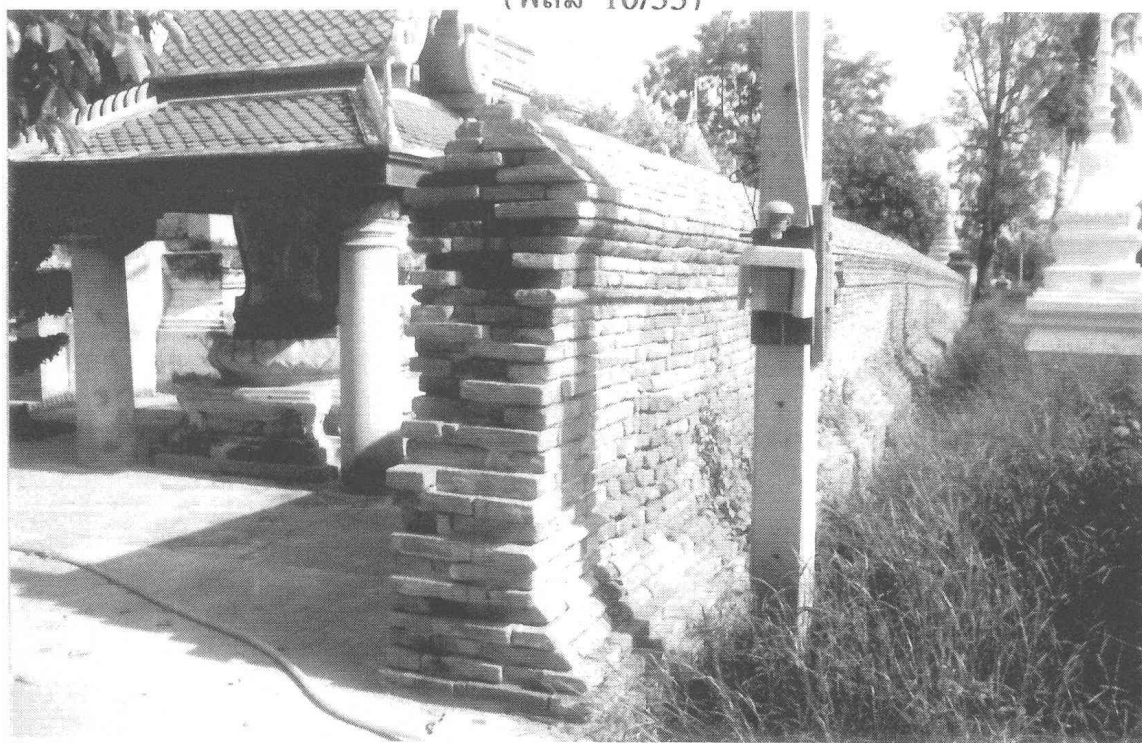
รูปที่ 124 กำแพงแก้วทิศใต้ด้านใน หลังการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 10/29)

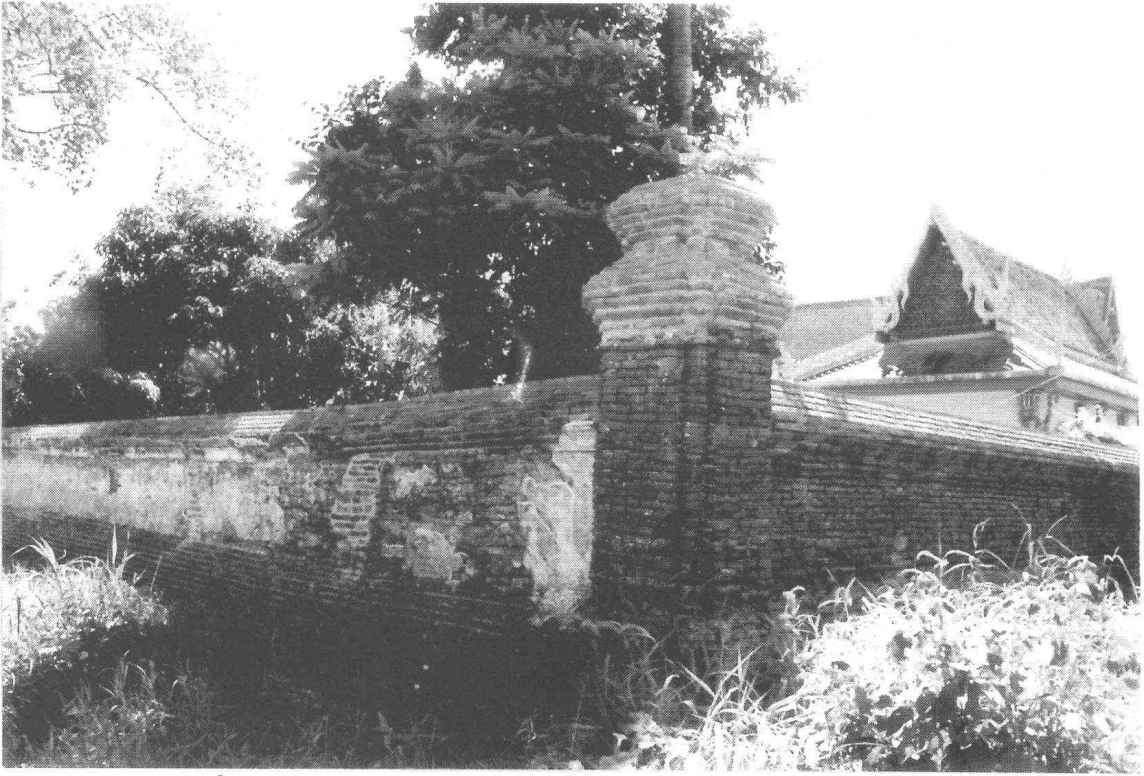
รูปที่ 125 กำแพงแก้วทิศใต้ด้านนอก หลังการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 10/28)

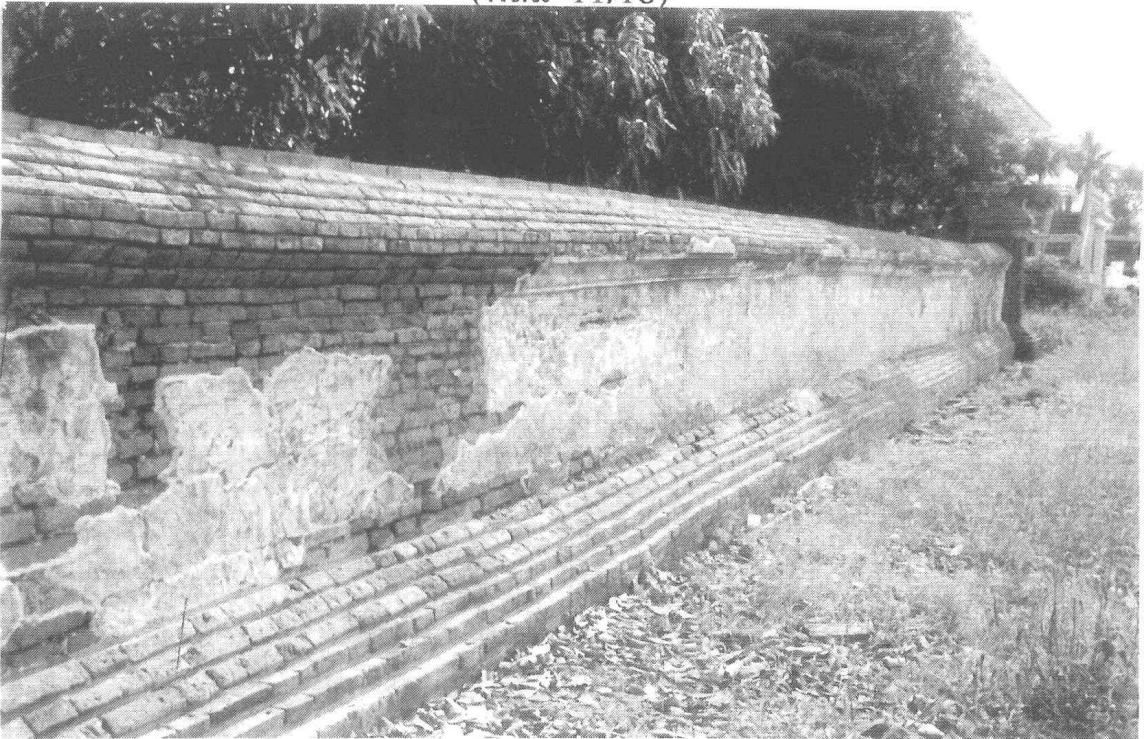
รูปที่ 126 หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตก-ใต้ ด้านนอก
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 10/33)

รูปที่ 127 กำแพงแก้วทิศตะวันตกด้านนอก หลังการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศเหนือ)
(ฟิล์ม 10/13)

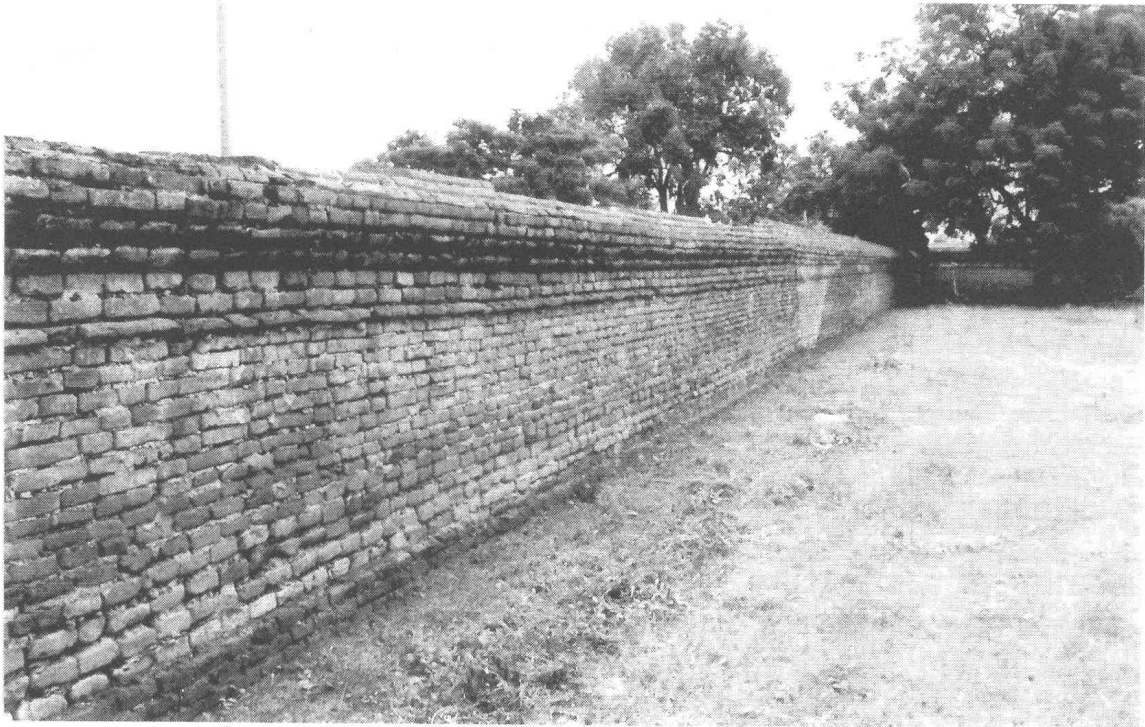
รูปที่ 128 หัวเมื่อดำแพงแก้วทิศตะวันตก-เหนือด้านนอก
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 11/18)

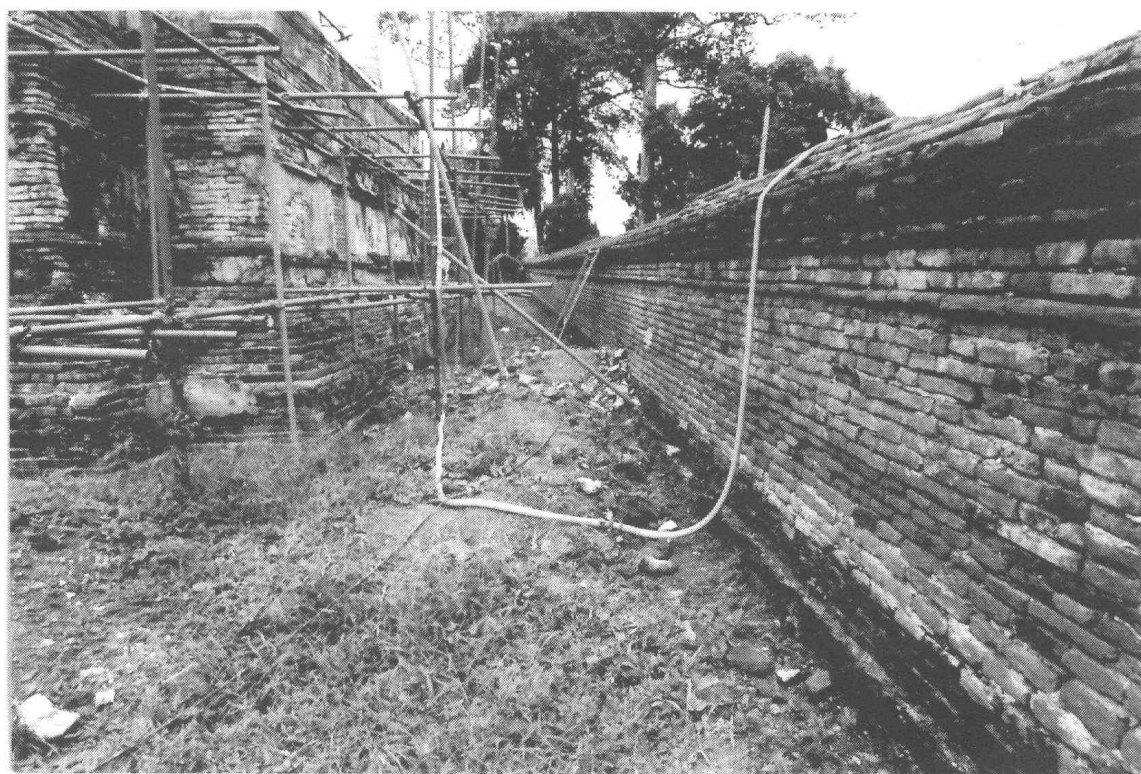
รูปที่ 129 กำแพงแก้วทิศเหนือด้านนอก หลังการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 10/9)

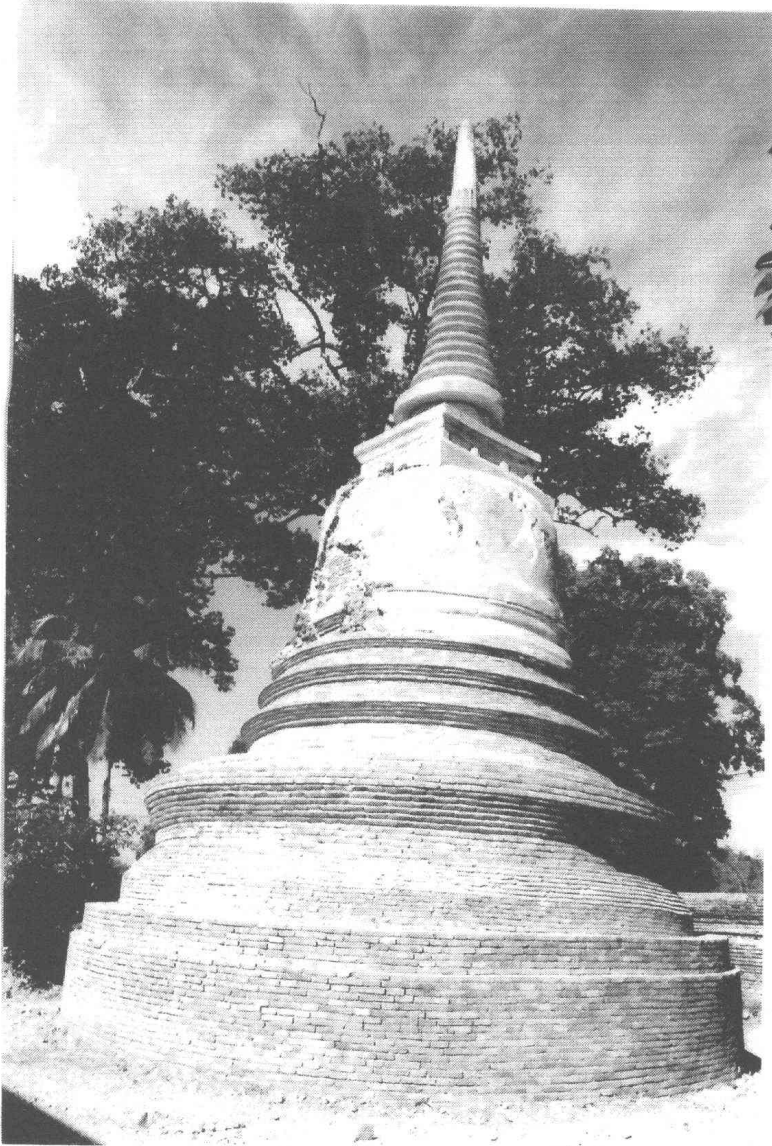
รูปที่ 130 ชุ่มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือด้านใน
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 19/19)

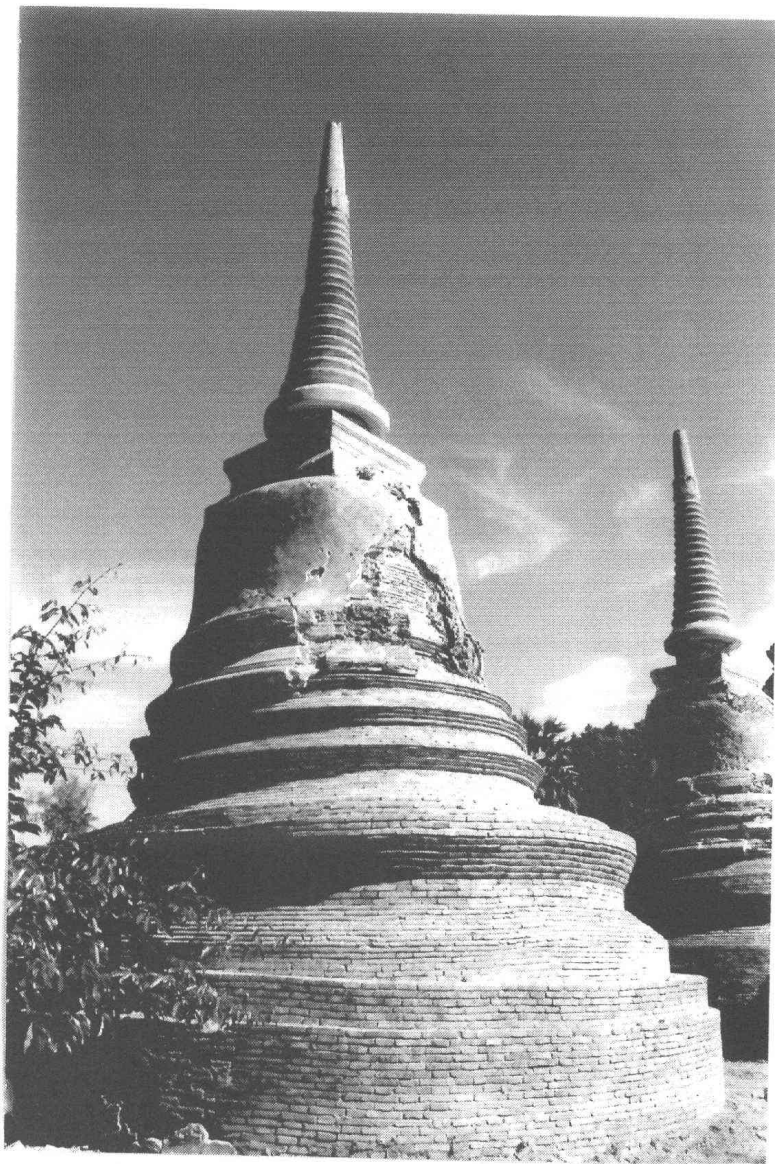
รูปที่ 131 กำแพงแก้วทิศเหนือด้านใน หลังการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
(ฟิล์ม 10/36)

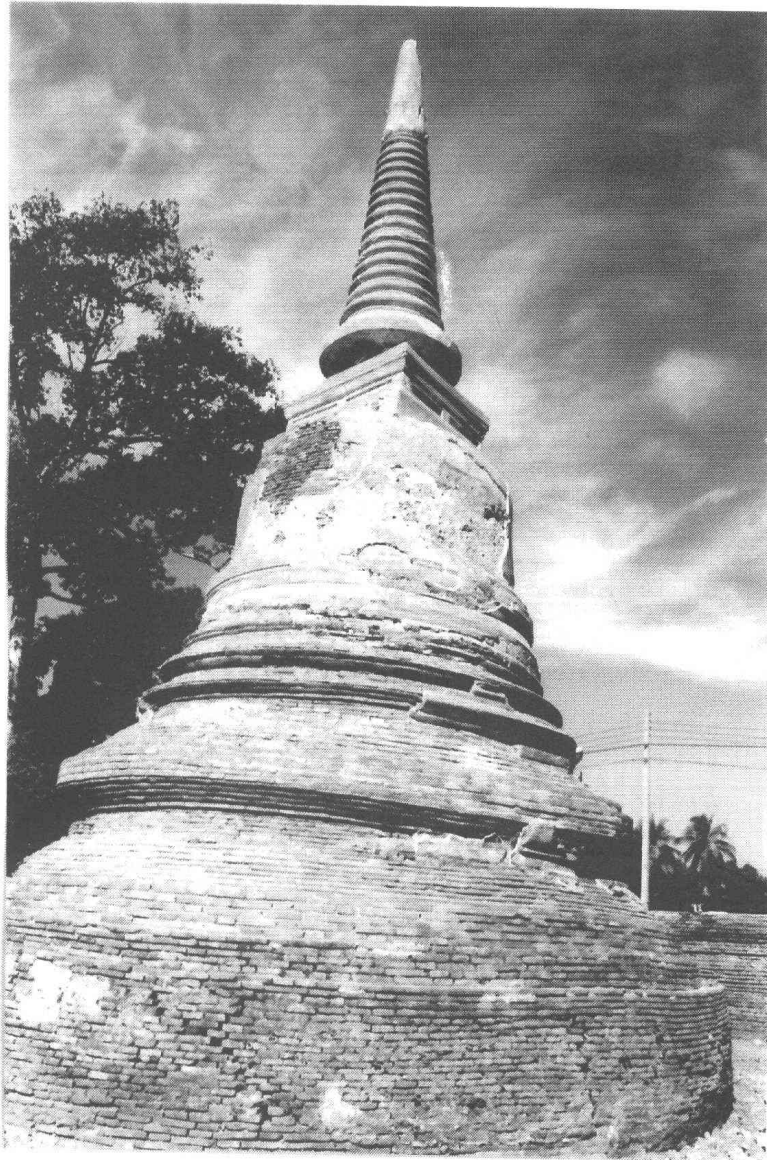
รูปที่ 132 กำแพงแก้วทิศเหนือด้านใน หลังการบูรณะ
(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
(ฟิล์ม 10/35)

รูปที่ 133 เจดีย์รายหมายเลข 4
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 13/14)

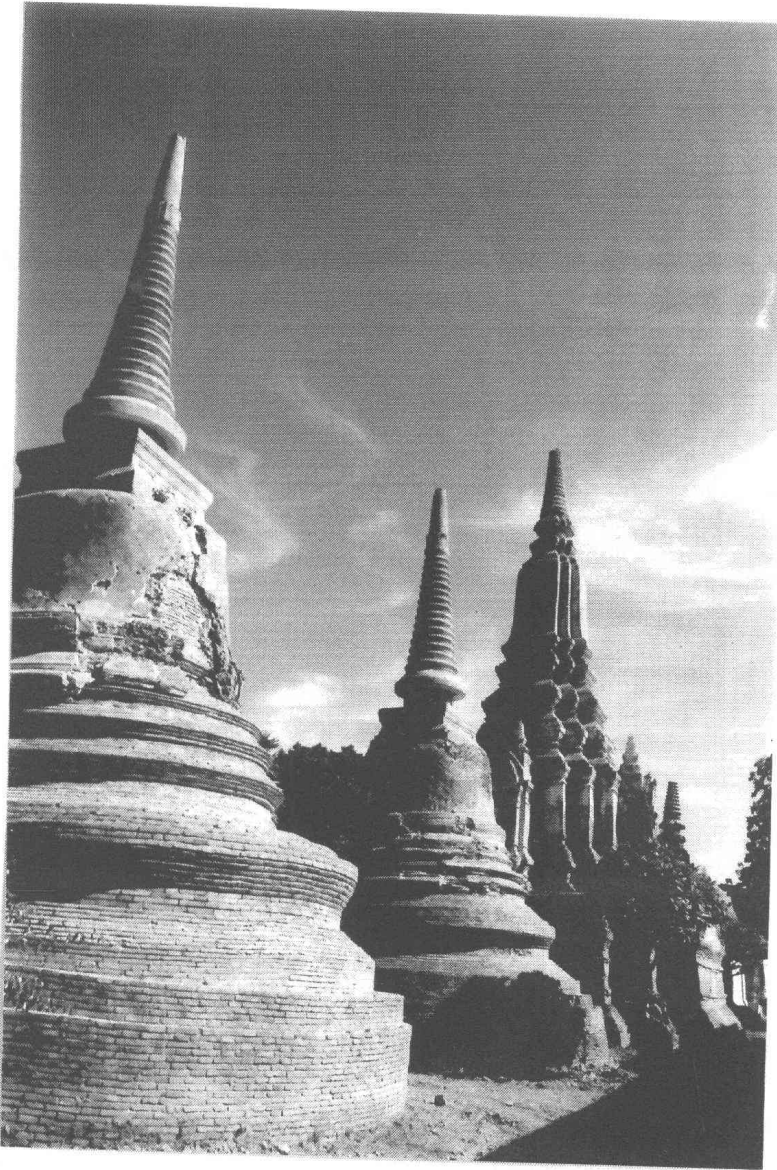
รูปที่ 134 เจดีย์รายหมายเลข 4
หลังการบูรณะด้านทิศใต้
(ฟิล์ม 13/13)

รูปที่ 135 เจดีย์รายหมายเลข 5
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 13/20)

รูปที่ 136 เจดีย์รายหมายเลข 6
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 13/18)

รูปที่ 137 เจดีย์หมายเลข 4,5 และ 6
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 13/12)

รูปที่ 138 เจดีย์รายหมายเลข 16-17
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 11/14)

รูปที่ 139 เจดีย์รายหมายเลข 18-19
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 11/15)

รูปที่ 140 กลุ่มเจดีย์รายหมายเลข 16,17,18 และ 19
 หลังการบูรณะ
 (ฟิล์ม 20/5)

รูปที่ 141 กลุ่มเจดีย์รายหมายเลข 16,17,18 และ 19
 หลังการบูรณะ
 (ฟิล์ม 20/9)

รูปที่ 142 ปราสาทประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 25/12)

รูปที่ 143 ปราสาทประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
(ฟิล์ม 25/7)

รูปที่ 144 ปราสาทประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
(ฟิล์ม 25/11)

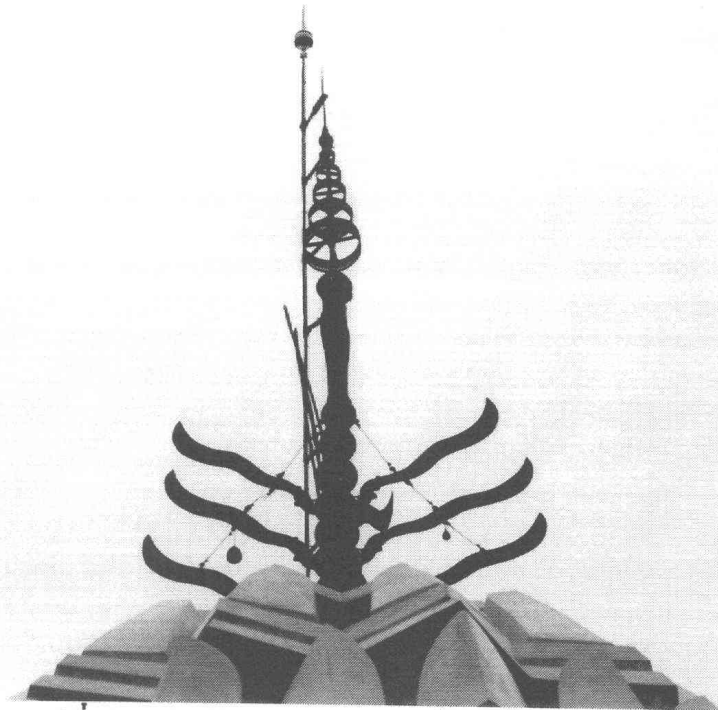
รูปที่ 145 ปรangk์ประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศตะวันตก
(ฟิล์ม 23/13)

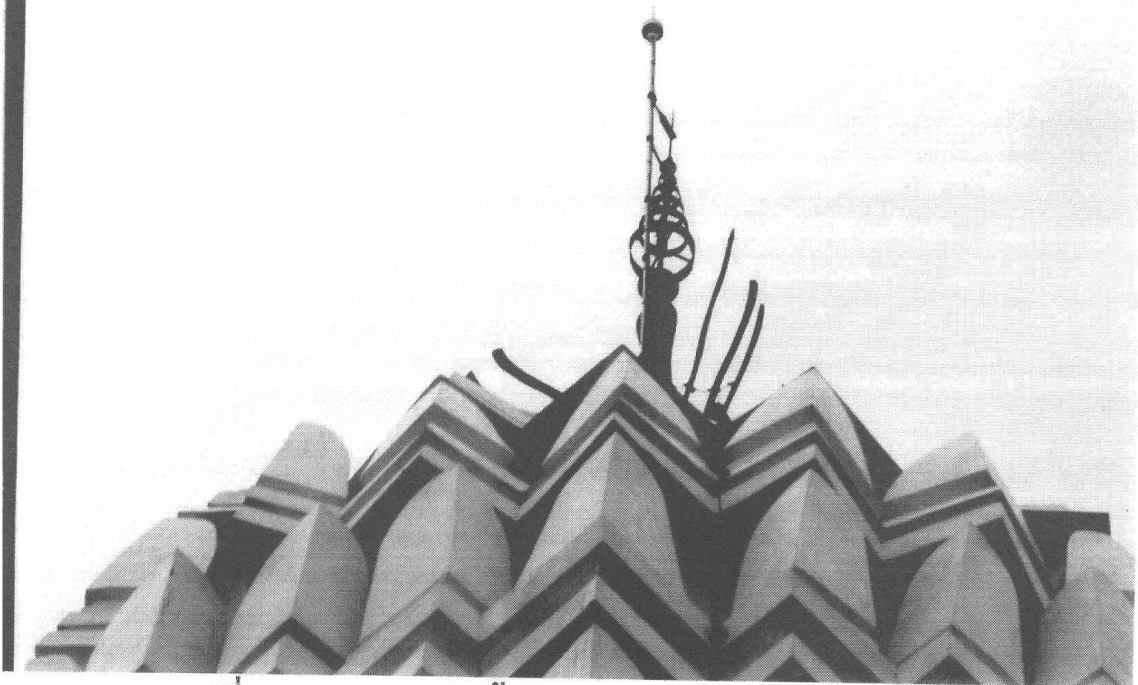
รูปที่ 146 ปรากฏประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้
(ฟิล์ม 25/9)

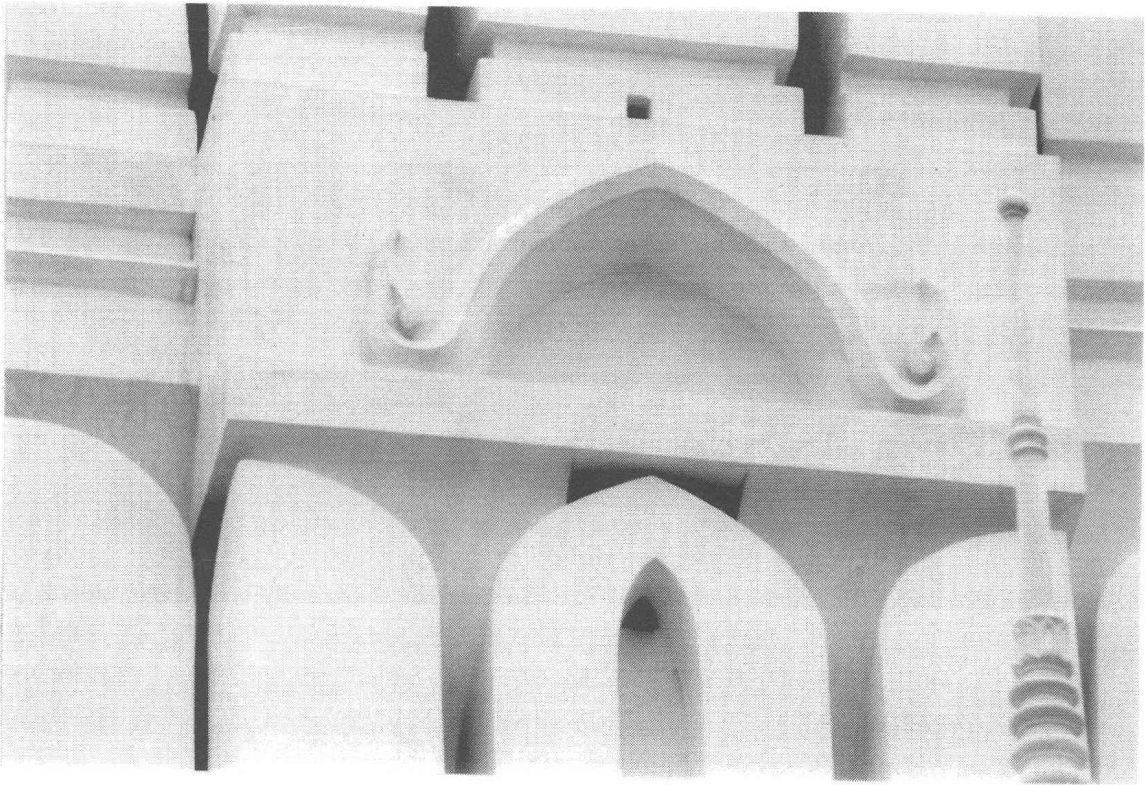
รูปที่ 147 ปรากฏประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้
(ฟิล์ม 23/10)

รูปที่ 148 ยอดนภศูลปราสาทประธาน
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 25/25)

รูปที่ 149 กลีบขนุนชั้นรัตประคดของปราสาทประธาน
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 25/26)

รูปที่ 150 ชุ่มใต้กลีบขนุนปราสาทประธาน
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 25/24)

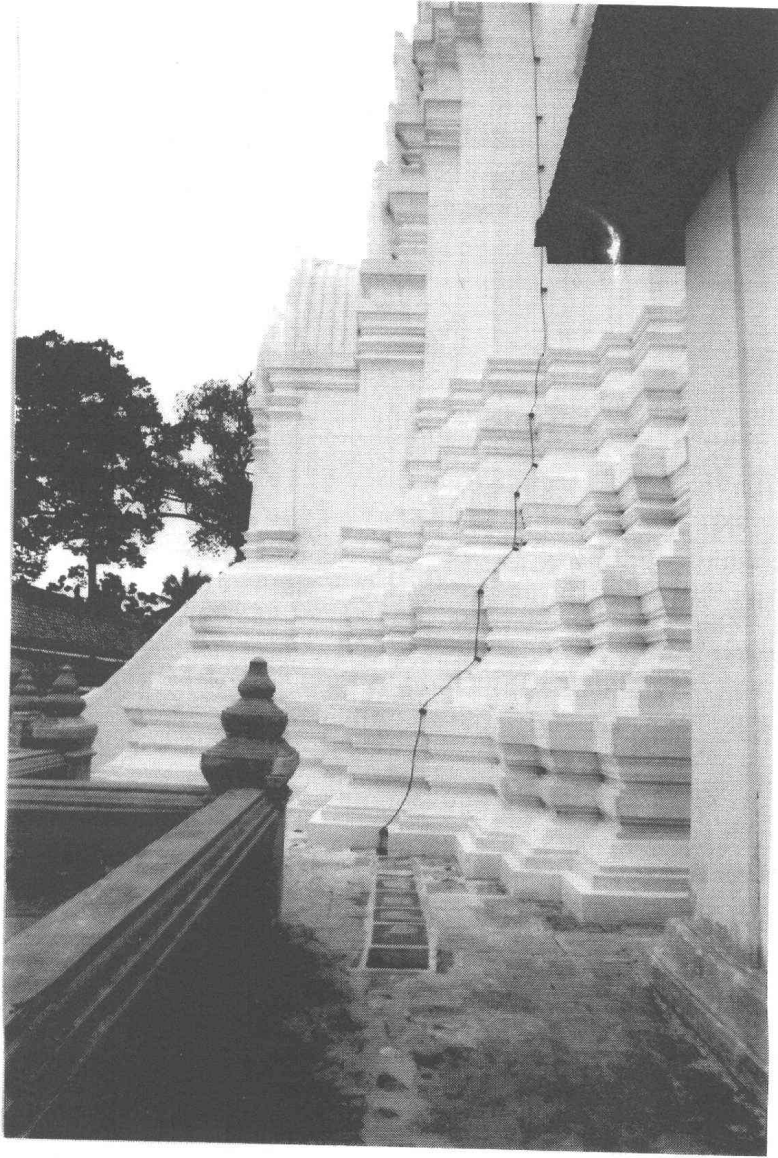
รูปที่ 151 ชุมน้ำบันปรำงค้ประธำน
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 25/27)

รูปที่ 152 เรือนธาตุปรangkัประธาน หลังการบูรณะ
ด้านซุ้มทิศเหนือ
(ฟิล์ม 24/27)

รูปที่ 153 เรือนธาตุปรางค์ประธาน
หลังการบูรณะ ด้านซุ้มทิศตะวันตก
(ถ่ายจากทิศเหนือ) (ฟิล์ม 24/28)

รูปที่ 154 เรือนธาตุปรangk์ประธาน
หลังการบูรณะ ด้านซุ้มทิศตะวันตก
(ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 25/18)

รูปที่ 155 เรือนธาตุปรangk์ประธาน
หลังการบูรณะ ด้านซุ้มทิศใต้
(ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 24/10)

รูปที่ 156 ตริมุขปรางค์ประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศใต้
(ฟิล์ม 24/13)

รูปที่ 157 ชุ่มจรแนะนำตรีมุขปราสาทประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศใต้
(ฟิล์ม 24/12)

รูปที่ 158 ตริมุขปรางค์ประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 25/6)

รูปที่ 159 ตริมุขปราสาทประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศเหนือ
(ฟิล์ม 24/30)

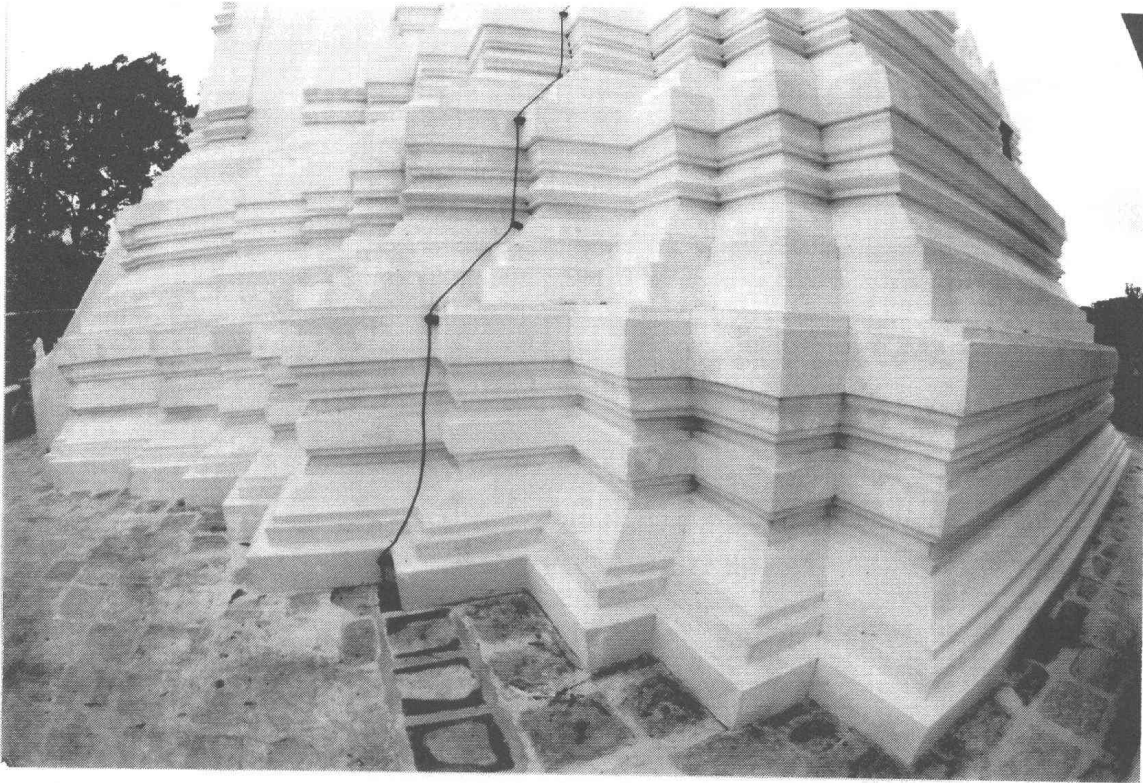
รูปที่ 160 ชุ่มจรณะนำตรีมุขปราสาทประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศเหนือ
(ฟิล์ม 24/25)

รูปที่ 161 ชุ่มจรณะนำทิศเหนือของตรีมุข
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 25/28)

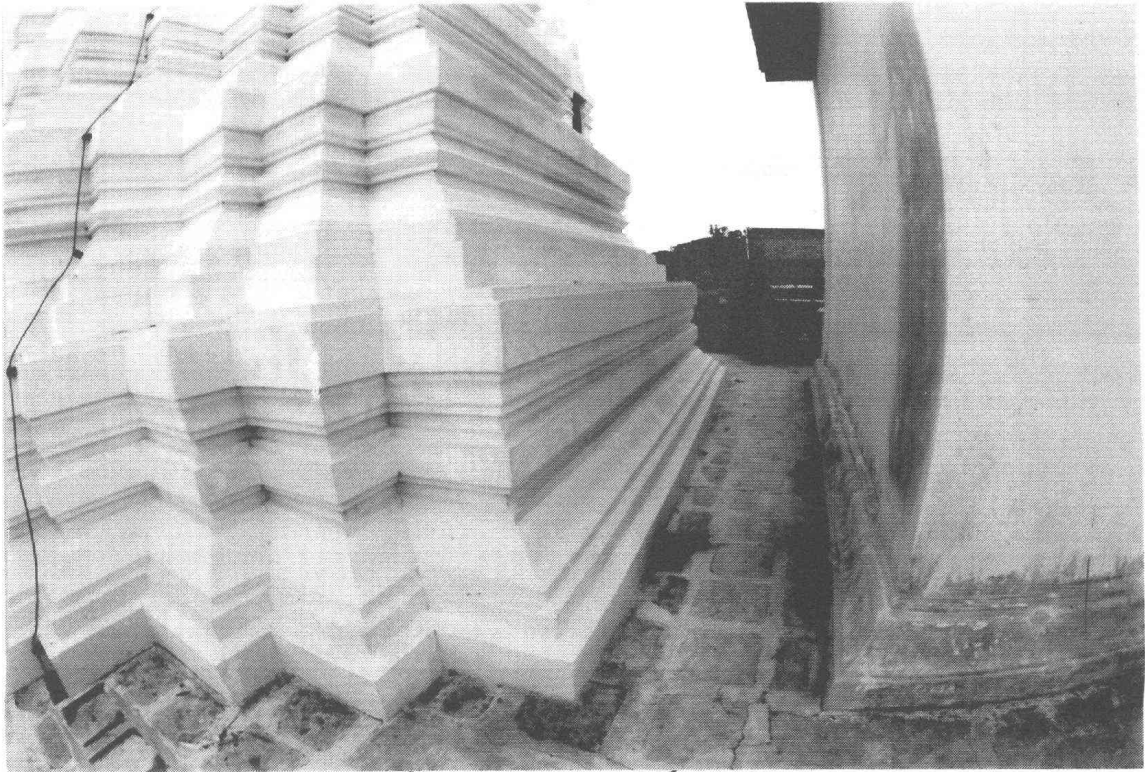
รูปที่ 162 หน้าบันซุ้มจระนำทิศเหนือของตรีมุข
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 25/23)

รูปที่ 163 ฐานปรางค์ประธาน
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 25/13)

รูปที่ 164 ฐานปราสาทประธาน
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 24/24)

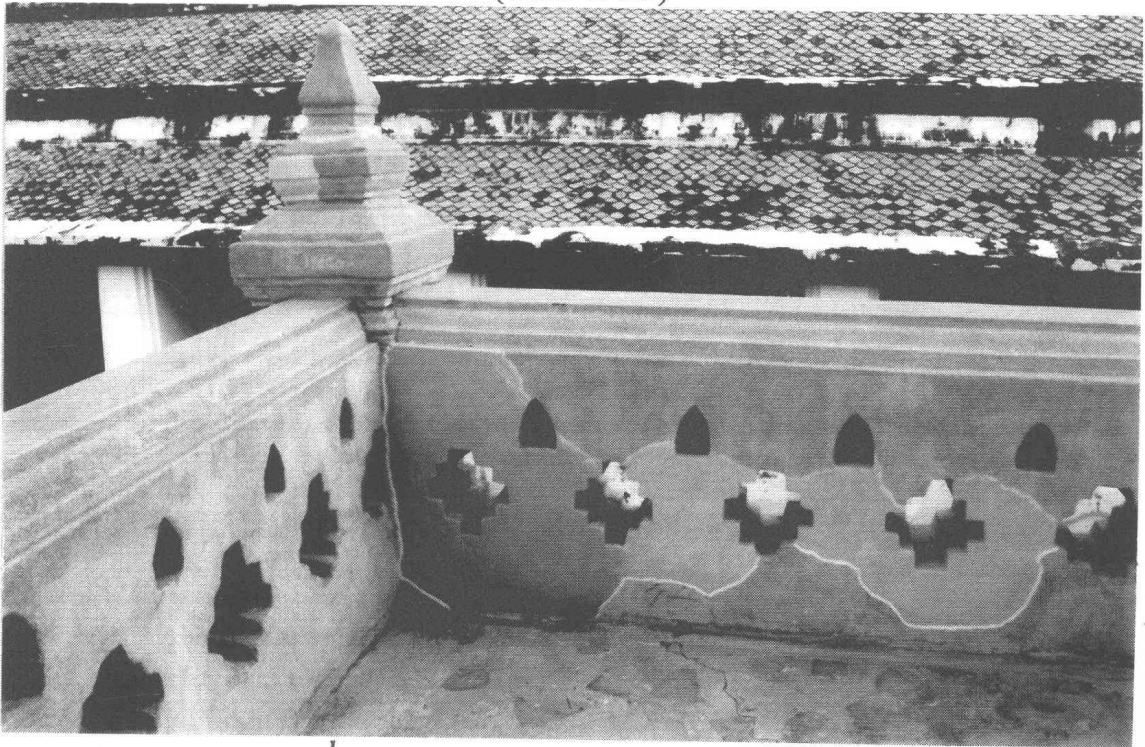
รูปที่ 165 ฐานปรางค์ประธาน
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 25/4)

รูปที่ 166 ฐานปรางค์ประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศตะวันตก
(ฟิล์ม 25/16)

รูปที่ 167 พื้นลานทักษิณของฐานไพที
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 24/5)

รูปที่ 168 กำแพงลานทักษิณของฐานไพที
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 24/11)

รูปที่ 169 ฐานไฟที่ปรากฏประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม 23/21)

รูปที่ 170 ฐานไพทีปรางค์ประธาน
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 25/29)

รูปที่ 171 ฐานไพทีปรางค์ประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศตะวันตก
(ฟิล์ม 24/4)

รูปที่ 172 บันไดฐานไพทีปรางค์ประธาน หลังการบูรณะ
ด้านทิศตะวันตก
(ฟิล์ม 24/2)

รูปที่ 173 เสากำแพงฐานไพที
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 25/31)

รูปที่ 174 กระเบื้องประดับบนเสาคำแพงฐานไพที
หลังการบูรณะ
(ฟิล์ม 24/34)

รูปที่ 175 พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ
(ฟิล์ม 20/6)

รูปที่ 176 พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ
(ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 20/10)

รูปที่ 177 พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศตะวันตกของพระอุโบสถ
(ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 20/14)

รูปที่ 178 พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ
(ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 20/13)

รูปที่ 179 พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ
(ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 20/4)

รูปที่ 180 พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศตะวันออกของพระอุโบสถ
(ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 20/3)

รูปที่ 181 พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ
(ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 22/34)

รูปที่ 182 พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ
(ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 22/35)

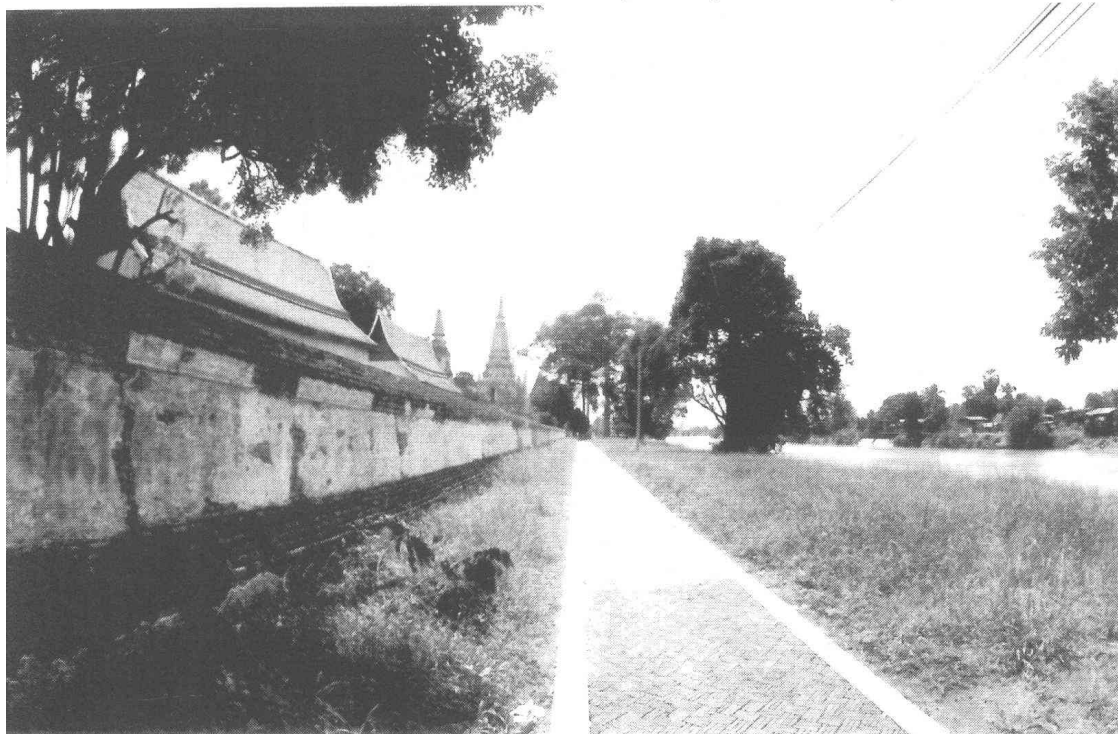
รูปที่ 183 พื้นที่เดินนอกรำแพงแก้วทิศเหนือ
 หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
 (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 23/24)

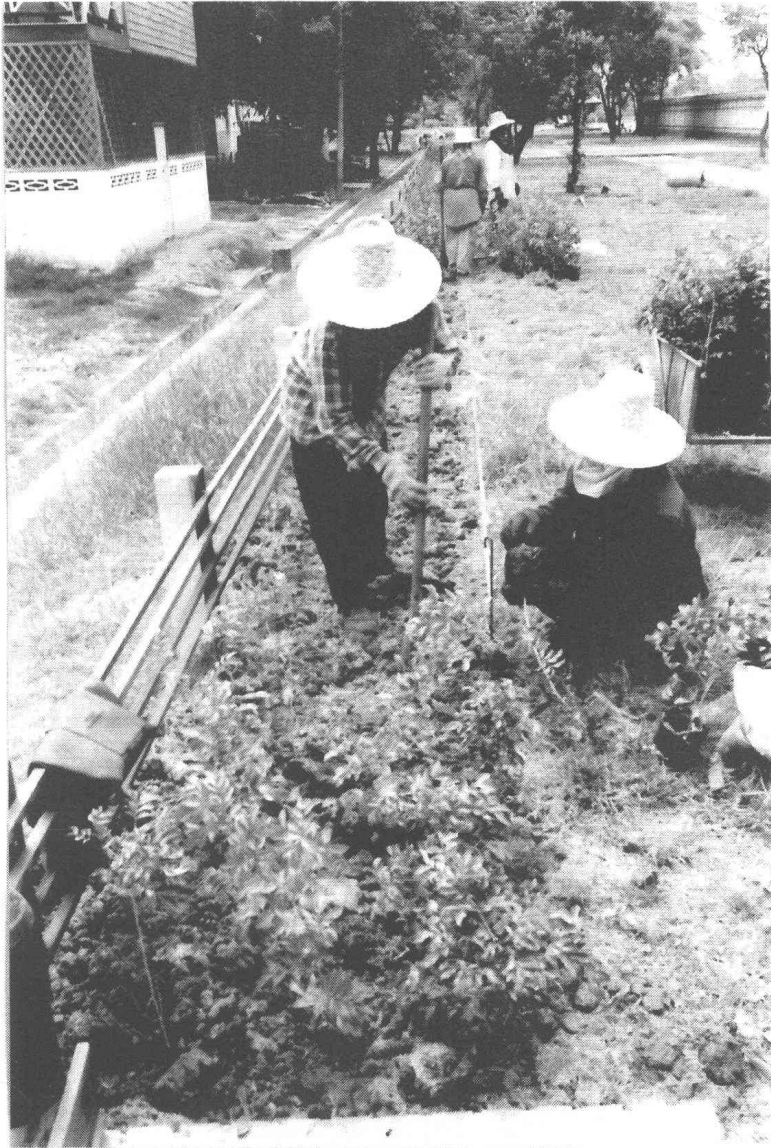
รูปที่ 184 พื้นที่เดินนอกรำแพงแก้วทิศเหนือ
 หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
 (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 20/31)

รูปที่ 185 พื้นที่เดินนอกรำแพงแก้วทิศเหนือ
 หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
 (ถ่ายจากทิศตะวันตก) (ฟิล์ม 23/33)

รูปที่ 186 พื้นที่เดินนอกรำแพงแก้วทิศเหนือ
 หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
 (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 23/32)

รูปที่ 187 ทำการปลูกพืชพันธุ์ไม้ประดับ
(ฟิล์ม 23/7)

รูปที่ 188 พื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ
 หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
 (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 20/34)

รูปที่ 189 พื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก-เหนือ
 หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
 (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 23/26)

รูปที่ 190 พื้นที่เดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก
 หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
 (ถ่ายจากทิศเหนือ) (ฟิล์ม 23/35)

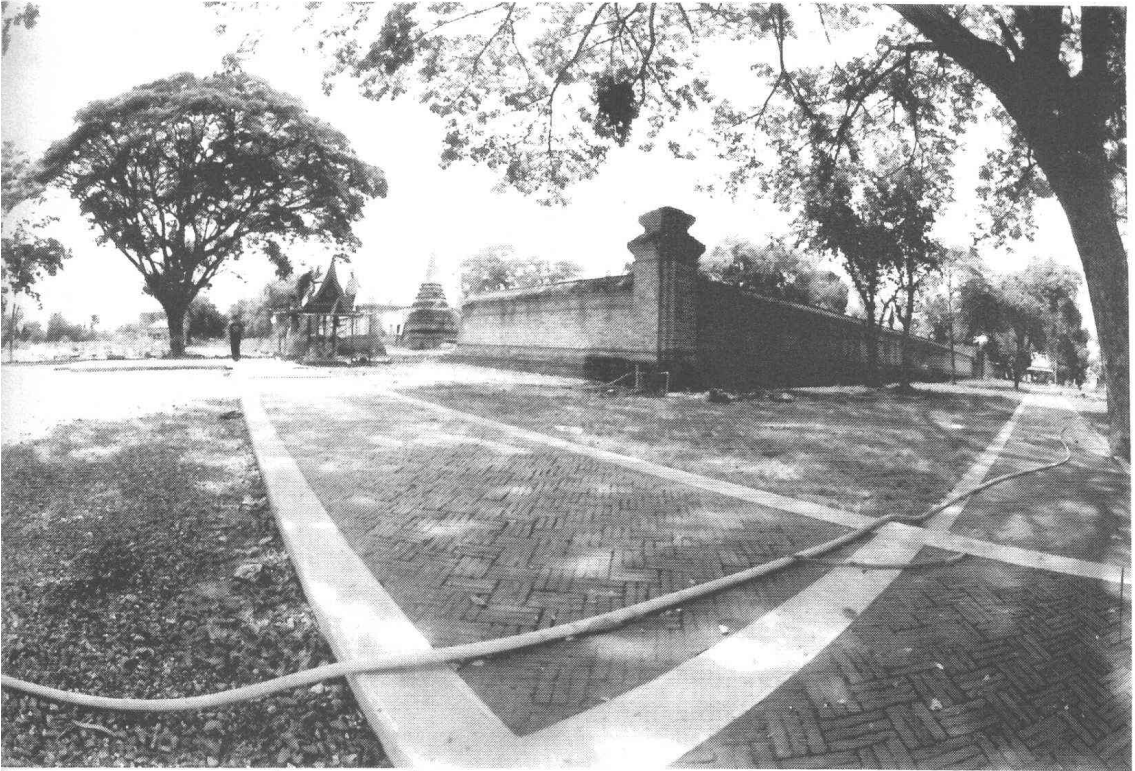
รูปที่ 191 พื้นที่เดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก
 หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
 (ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 23/4)

รูปที่ 192 พื้นที่เดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก
หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
(ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 23/3)

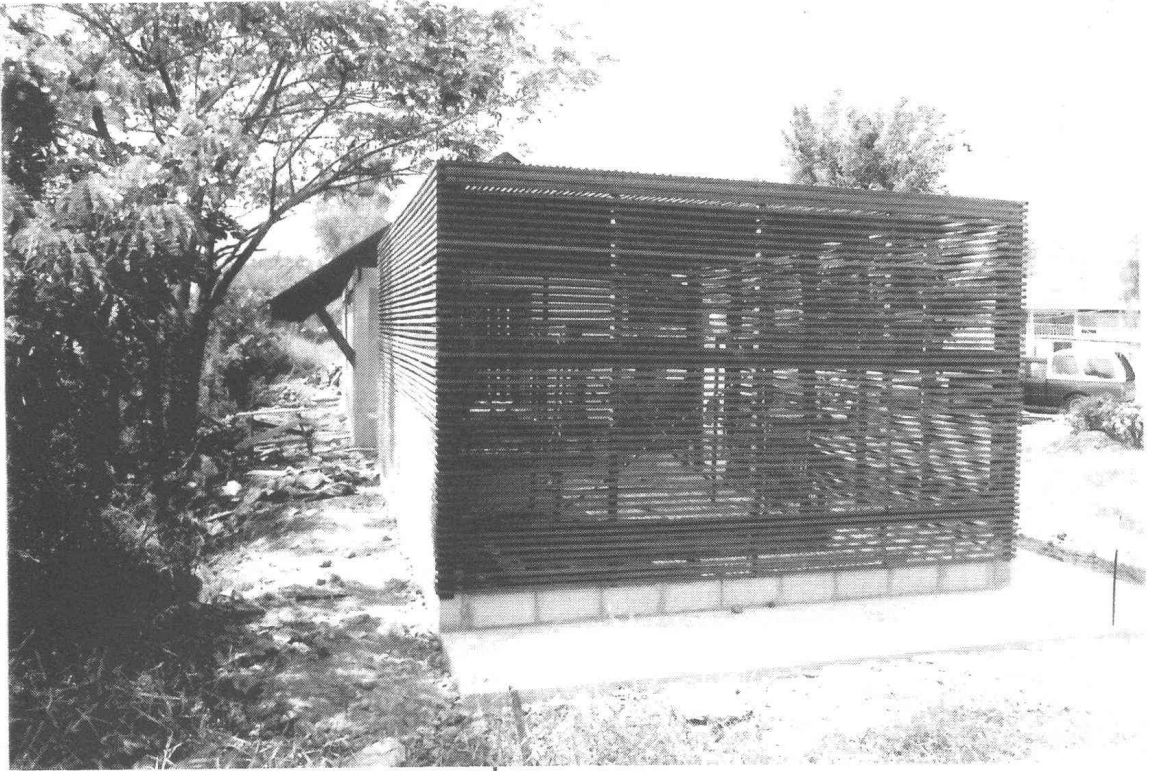
รูปที่ 193 พื้นที่เดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก
หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
(ถ่ายจากทิศใต้) (ฟิล์ม 23/30)

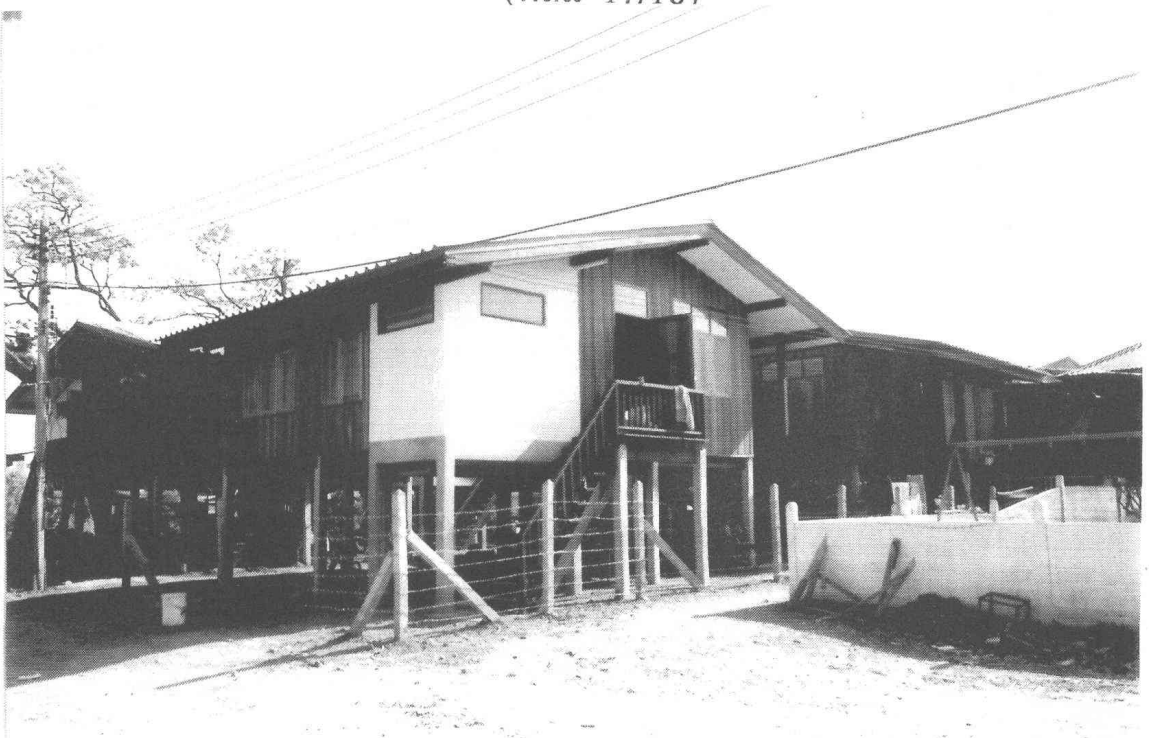
รูปที่ 194 พื้นที่เดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก-ใต้
 หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
 (ถ่ายจากทิศตะวันออก) (ฟิล์ม 23/29)

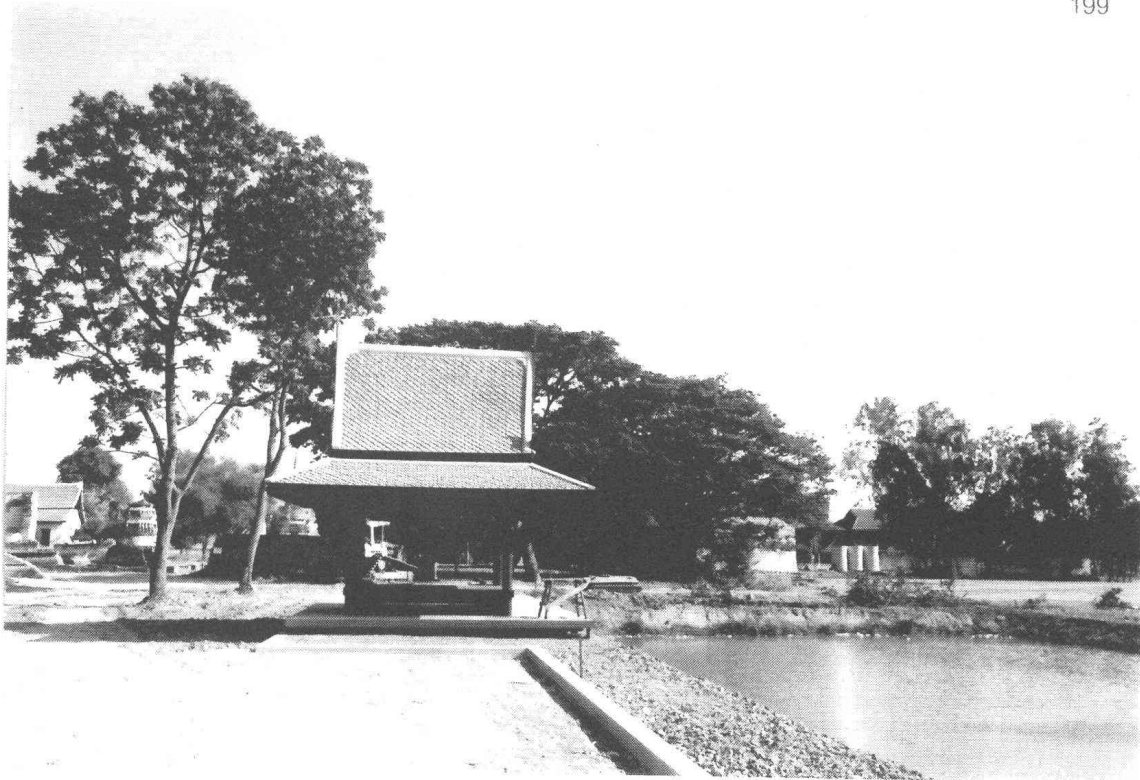
รูปที่ 195 พื้นที่หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์
 ด้านทิศใต้ของโบราณสถาน
 (ฟิล์ม 23/2)

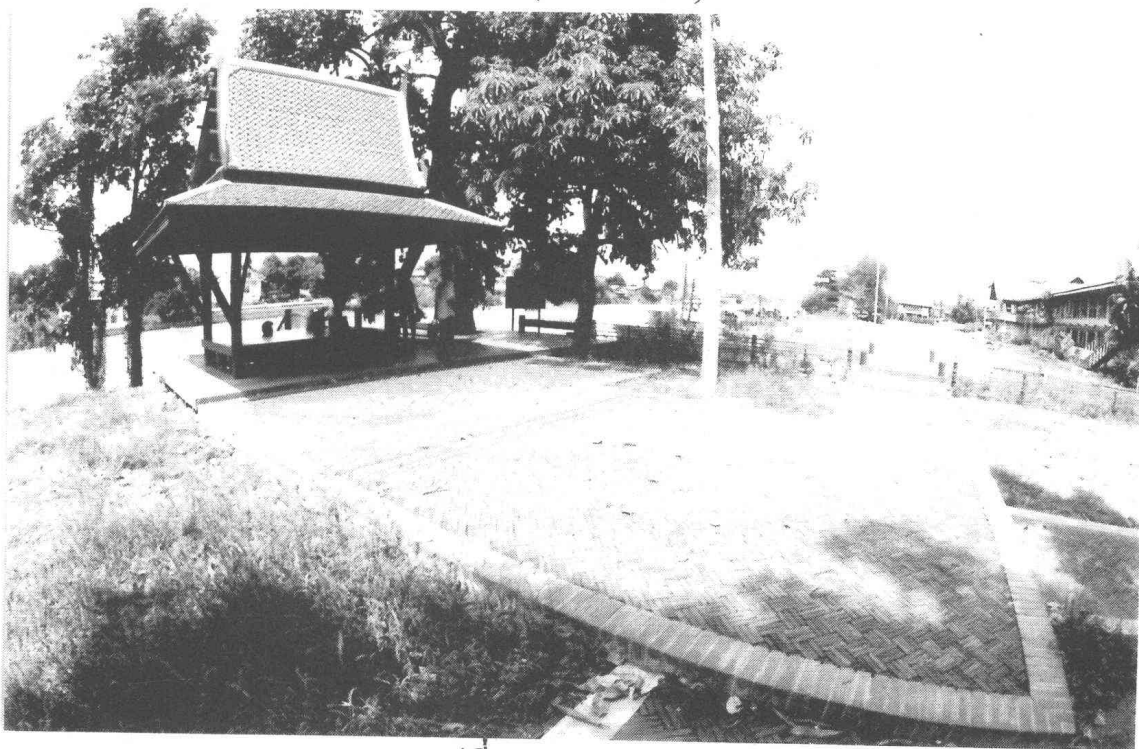
รูปที่ 196 เรือนเพาะชำ
หลังการก่อสร้าง
(ฟิล์ม 17/16)

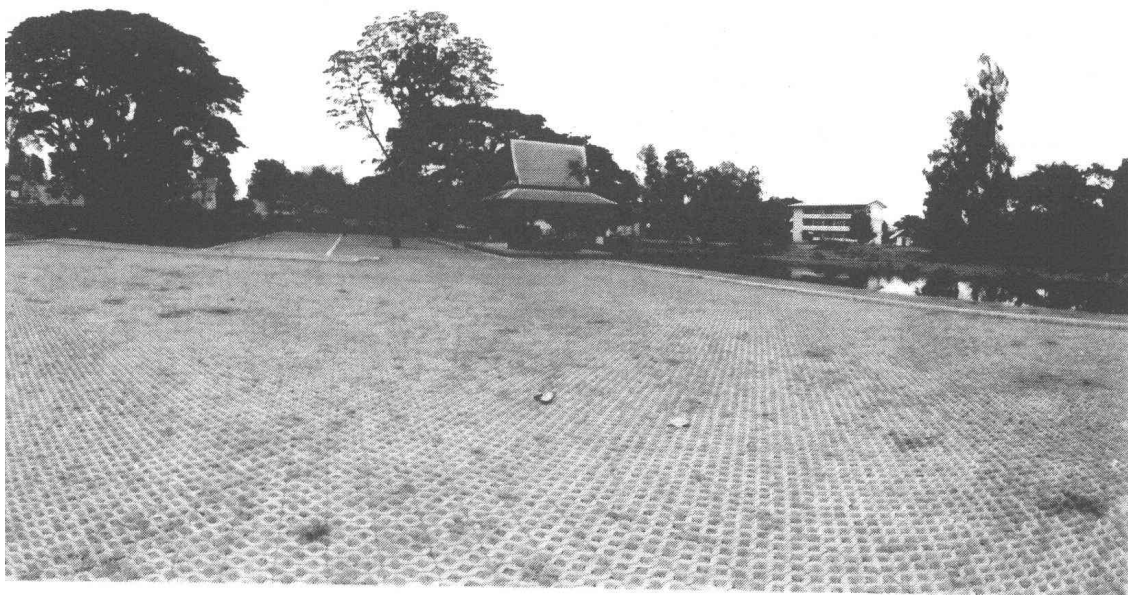
รูปที่ 197 บ้านพักครู
หลังการก่อสร้าง
(ฟิล์ม 19/10)

รูปที่ 198 ศาลาทรงไทย
หลังการก่อสร้าง
(ฟิล์ม 19/4)

รูปที่ 199 ศาลาทรงไทย
หลังการก่อสร้าง
(ฟิล์ม 23/31)

รูปที่ 200 ลานจอดรถ
หลังการก่อสร้าง
(ฟิล์ม 23/27)

ภาคผนวก ก.
รายการประกอบแบบและสัญญาจ้าง

ภาคผนวก ข.
ทะเบียนฟิล์ม

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 1

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ชั้นวัดประตของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		
2.	ชั้นวัดประตของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		
3.	ชั้นวัดประตของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		
4.	หน้าบันซุ้มจระนำทิศเหนือ ของมุขทิศตะวันออกพระปรางค์ประธานสภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
5.	กลีบซุนของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		
6.	ใบซุนของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		
7.	ใบซุนของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		
8.	มุขทิศตะวันออกของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
9.	ซูดฐานของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
10.	มุขทิศของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
11.	มุขทิศด้านตะวันออกของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
12.	ส่วนฐานของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
13.	ส่วนฐานของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
14.	ซูดฐานของพระประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
15.	ซูดฐานของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
16.	ซูดฐานของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
17.	ซูดฐานของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
18.	มุขทิศตะวันตกของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
19.	มุขทิศตะวันตกของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
20.	ซูดฐานพระปรางค์ประธาน และมณฑปทิศใต้ สภาพก่อนการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
21.	ฐานไฟที่พระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	(ถ่ายจากทิศใต้)
22.	พระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
23.	พระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	(ถ่ายจากทิศเหนือ)

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม**

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 1

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
24.	มุขทิศตะวันออกของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
25.	พระปรางค์ประธานและมณฑปทิศเหนือ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
26.	นาคราบบันไดฐานไฟที่ของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือของมุขทิศตะวันออก	
27.	นาคราบบันไดฐานไฟที่ของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้ของมุขทิศตะวันออก	
28.	ชุดฐานของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
29.	ชุดฐานของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
30.	ชุดฐานของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
31.	ลานทักษิณฐานไฟที่ของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
32.	มุขทิศตะวันออกของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
33.	มุขทิศตะวันออกของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
34.	ฐานไฟที่และมณฑปทิศใต้ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันออกเฉียงใต้)
35.	พระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
36.	ฐานไฟที่และมณฑปทิศใต้ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
37.	ส่วนฐานของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธโธสวรรค์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 2

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
2.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
3.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
4.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
5.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
6.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
7.	สภาพพื้นที่ทิศใต้ ของโบราณสถาน		
8.	สภาพพื้นที่ทิศใต้ ของโบราณสถาน		
9.	สภาพพื้นที่ทิศใต้ ของโบราณสถาน		
10.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ ของโบราณสถาน		
11.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
12.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
13.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
14.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศใต้)
15.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
16.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศใต้)
17.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศใต้)
18.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศใต้)
19.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
20.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
21.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ ของโบราณสถาน	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)	
22.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ ของโบราณสถาน	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)	
23.	เจดีย์รายหมายเลข 18, 19 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	(ถ่ายจากทิศตะวันออก เฉียงใต้)
24.	เจดีย์รายหมายเลข 16, 17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันออก เฉียงใต้)
25.	เจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18 และ 19 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
26.	เจดีย์รายหมายเลข 16 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 2

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
27.	เจดีย์รายหมายเลข 18 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
28.	เจดีย์รายหมายเลข 18 สภาพก่อนการบูรณะกลุ่มเจดีย์ราย หมายเลข 16, 17, 18 และ 19 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
29.	เจดีย์รายหมายเลข 16 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
30.	หมู่เจดีย์รายหมายเลข 4,5 และ 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
31.	หมู่เจดีย์รายหมายเลข 4,5 และ 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
32.	เจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
33.	เจดีย์รายหมายเลข 5 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
34.	เจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
35.	เจดีย์รายหมายเลข 4-5 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
36.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
37.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม**

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 3

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
2.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
3.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
4.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะมุขทิศตะวันออกเฉียงใต้		
5.	เจดีย์รายหมายเลข 4-5 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
6.	เจดีย์รายหมายเลข 4-5 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
7.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
8.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
9.	เจดีย์รายหมายเลข 5-6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
10.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการขุดแต่งและบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
11.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่งและบูรณะ		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
12.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
13.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศใต้)
14.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
15.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
16.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง	ทิศใต้	
17.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง	ทิศใต้	
18.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง	ทิศใต้	
19.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง	ทิศใต้	
20.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง	ทิศใต้	
21.	เจดีย์รายหมายเลข 18 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
22.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 18,19 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
23.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 18 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
24.	เจดีย์รายหมายเลข 17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
25.	เจดีย์รายหมายเลข 16,17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
26.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 18 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
27.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 8

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะโดยการเสริมความมั่นคงฐานราก	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
2.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะโดยการเสริมความมั่นคงฐานราก		
3.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะโดยการเสริมความมั่นคงฐานราก		
4.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะโดยการเสริมความมั่นคงฐานราก	ทิศใต้	
5.	เจดีย์รายหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะโดยการขัดผิวปูนฉาบเดิม	ทิศใต้	
6.	เจดีย์รายหมายเลข 18-19 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศตะวันออก	(ถ่ายจากทิศใต้)
7.	เจดีย์รายหมายเลข 18-19 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
8.	เจดีย์รายหมายเลข 16 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศตะวันตก	
9.	การปรับดีดแนวกำแพงแก้วทิศเหนือ	ทิศใต้ (ด้านใน)	
10.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
11.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศใต้)
12.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศใต้	
13.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน		
14.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศใต้	
15.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศตะวันออก	(ถ่ายจากทิศใต้)
16.	เจดีย์รายหมายเลข 5-6 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศตะวันตก	
17.	กลุ่มเจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18 และ 19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
18.	เจดีย์รายหมายเลข 18-19 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศใต้	
19.	พระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
20.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
21.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศใต้	
22.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะที่ฐาน	ทิศใต้	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 8

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
23.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะบันไดทางขึ้นลานทักษิณ	ทิศตะวันออก	
24.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศเหนือ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
25.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
26.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศใต้	
27.	กำแพงแก้วทิศเหนือด้านนอก ขณะทำการบูรณะฐานบัวคว่ำ		
28.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก หลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
29.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านใน)	

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธโศภนารักษ์ ต.สำเภากลุ่ม**

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 9

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะโดยการเสริมโครงสร้างกำแพงลานทักษิณ		
2.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะโดยการเสริมโครงสร้างกำแพงลานทักษิณ		
3.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะโดยการเสริมโครงสร้างกำแพงลานทักษิณ		
4.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะชุดฐานบัวถลา		
5.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะชุดฐาน	ทิศใต้	
6.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศตะวันออก	
7.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะโดยการเสริมโครงสร้างความมั่นคงส่วนฐาน		
8.	เจดีย์รายหมายเลข 18-19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
9.	เจดีย์รายหมายเลข 18 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
10.	เจดีย์รายหมายเลข 16 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน		
11.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงใต้ด้านใน ขณะทำการบูรณะ		
12.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
13.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
14.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
15.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน	ทิศเหนือ (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
16.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะกำแพงลานทักษิณ	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
17.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะกำแพงลานทักษิณ	ทิศตะวันออก	
18.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะองค์เจดีย์		
19.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะชุดฐาน		
20.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ		
21.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
22.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะส่วนฐาน		
23.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
24.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านใน)	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 9

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
25.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
26.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
27.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
28.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
29.	เจดีย์รายหมายเลข 4, 5 และ 6 ขณะทำการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
30.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านนอก)	
31.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
32.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านนอก)	
33.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
34.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
35.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
36.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
37.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภาล่ม**

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 10

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
2.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
3.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
4.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนหน้าบ้านซุ้ม จรณะ	ทิศตะวันออก	
5.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
6.	การมัดตะเชียบปูนฉาบเดิมเพื่อการอนุรักษ์		
7.	กำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
8.	กำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
9.	กำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
10.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ด้านนอกหลังการ บูรณะ		
11.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ด้านนอกหลังการ บูรณะ		
12.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก หลังการบูรณะโดยเว้นช่องทางเข้า	ทิศตะวันตก (ด้านนอก)	
13.	ไว้	ทิศตะวันตก (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
14.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก หลังการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	
15.	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
16.	เจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
17.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนหน้าซุ้มจรณะ	ทิศตะวันตก	
18.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะส่วนองค์ระฆัง	ทิศเหนือ	
19.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะส่วนองค์ระฆัง	ทิศใต้	
20.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะส่วนองค์ระฆัง	ทิศใต้	
21.	เจดีย์รายหมายเลข 5 หลังทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
22.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนหน้าซุ้มจรณะ	ทิศตะวันออก	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
23.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะพื้นลานทักษิณ	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
24.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะลานทักษิณ เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะกำแพงลานทักษิณ (ด้านใน)		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม**

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 10

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
25.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะกำแพงลานทักษิณ	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
26.	(ด้านใน)	ทิศตะวันออก	
27.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะบันไดทางขึ้นลานทักษิณ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
28.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
29.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
30.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านใน)	
31.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะเตรียมการบูรณะโดยการติดตั้งนั่งร้าน	ทิศตะวันออก	
32.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ด้านนอก)หลังการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
33.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ด้านนอก)หลังการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
34.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ด้านนอก)หลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
35.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนหน้าบ้านซุ้มจรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
36.	กำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
	กำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการบูรณะ		

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม**

**อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 11**

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะส่วนยอดเจดีย์		
2.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะซุ้มจรนำและเจดีย์ยอด		
3.	เจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะส่วนยอดเจดีย์		
4.	เจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะส่วนยอดเจดีย์		
5.	เจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพหลังการบูรณะด้านทิศใต้		
6.	เจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพหลังการบูรณะด้านทิศใต้		
7.	เจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพหลังการบูรณะด้านทิศใต้		
8.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
9.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
10.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
11.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
12.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ		
13.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ		
14.	เจดีย์รายหมายเลข 16-17 สภาพหลังการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
15.	เจดีย์รายหมายเลข 18-19 สภาพหลังการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
16.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก หลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
17.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก หลังการบูรณะ	ทิศตะวันตก (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศใต้)
18.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือ หลังการบูรณะ		
19.	หัวเสากำแพงบนลานทักษิณของฐานใบที่ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		
20.	ผ้าเพดานไม้ภายในคูหามุขเด็จปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		
21.	ผ้าเพดานไม้ภายในคูหามุขเด็จปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		
22.	ห้องคูหาภายในของปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
23.	ภาพจิตรกรรมบนผ้าเพดานไม้ภายในห้องคูหา สภาพก่อนการดำเนินการ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 11

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
24.	บันไดทางขึ้นสู่มุขเด็จ (ทิศตะวันออก) ของปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
25.	กระเบื้องประดับบนนาคราวบันไดทิศตะวันออก สภาพก่อน การบูรณะ		
26.	กระเบื้องประดับบนนาคราวบันไดมุขเด็จทิศตะวันออก สภาพก่อนการบูรณะ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 12

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	งานพื้นทางเดิน ทำการสกัดพื้นปูนซีเมนต์เดิมออก	ทิศเหนือของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
2.	งานพื้นทางเดิน ทำการสกัดพื้นปูนซีเมนต์เดิมออก	ทิศเหนือของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
3.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นด้านทิศตะวันตกของอุโบสถ ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
4.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นปูนซีเมนต์เดิมออก	ทิศเหนือของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
5.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นปูนเดิมรอบพระอุโบสถ	ทิศตะวันออกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
6.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นปูนเดิมรอบพระอุโบสถ	ทิศเหนือของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
7.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นปูนเดิมรอบพระอุโบสถ	ทิศตะวันออกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
8.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นปูนเดิมและฐานใบเสมาก่อนการปรับปรุง	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
9.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นพระอุโบสถและฐานใบเสมา ก่อนการปรับปรุง	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
10.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นเดิมพระอุโบสถและฐานใบเสมา	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
11.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นเดิมพระอุโบสถและฐานใบเสมา	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
12.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นที่เดิมของพระอุโบสถ	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
13.	งานพื้นทางเดินและฐานใบเสมา	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
14.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นเดิมและฐานใบเสมา	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
15.	งานพื้นทางเดิน สภาพฐานใบเสมา	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
16.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นเดิม	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
17.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นเดิม	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
18.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นเดิม	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
19.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นเดิมและฐานใบเสมา	ทิศตะวันตกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
20.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นเดิม		
21.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นเดิม	ทิศตะวันออกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
22.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นเดิมและบันไดพระอุโบสถ	ทิศตะวันออกของอุโบสถ	
23.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นเดิมของพระอุโบสถ	ทิศตะวันออกของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
24.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นเดิม	ทิศเหนือของอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 12

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
25.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นเดิม	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
26.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการติดตั้งนั่งร้านรอบองค์ปราสาท		
27.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการติดตั้งนั่งร้านรอบองค์ปราสาท		
28.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการติดตั้งนั่งร้านรอบองค์ปราสาท		
29.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นเดิม	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
30.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการติดตั้งนั่งร้านรอบองค์ปราสาท		
31.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการติดตั้งนั่งร้านรอบองค์ปราสาท		
32.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการติดตั้งนั่งร้านรอบองค์ปราสาท		
33.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการติดตั้งนั่งร้านและลิฟท์		
34.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการติดตั้งนั่งร้านและลิฟท์		
35.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการติดตั้งนั่งร้านและลิฟท์		
36.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการติดตั้งนั่งร้านและลิฟท์		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 13

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	พระปรารักษ์ประธานภายหลังการติดตั้งนั่งร้านรอบองค์ปรารักษ์		
2.	พระปรารักษ์ประธานภายหลังการติดตั้งนั่งร้านรอบองค์ปรารักษ์		
3.	พระปรารักษ์ประธานภายหลังการติดตั้งนั่งร้านรอบองค์ปรารักษ์		
4.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นปูนเดิมออก	ทิศใต้ของพระอุโบสถ	
5.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นปูนเดิมออก	ทิศใต้ของพระอุโบสถ	
6.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นปูนเดิมออก	ทิศใต้ของพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
7.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นปูนเดิมออก	ทิศเหนือของพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
8.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นปูนเดิมออก	ทิศเหนือของพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
9.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นปูนเดิมออก	ทิศตะวันตกของระเบียง คด	(ถ่ายจากทิศใต้)
10.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นปูนเดิมออก	ทิศเหนือของระเบียงคด	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
11.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นปูนเดิมออก	ทิศเหนือของระเบียงคด	(ถ่ายจากทิศใต้)
12.	หมู่เจดีย์รายหมายเลข 4, 5 และ 6 สภาพหลังการบูรณะ	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
13.	เจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพหลังการบูรณะ	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
14.	เจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพหลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
15.	พระปรารักษ์ประธาน ภายหลังการติดตั้งนั่งร้าน	ทิศตะวันออก	
16.	พระปรารักษ์ประธาน ภายหลังการติดตั้งนั่งร้านรอบองค์ ประธาน		
17.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพหลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
18.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพหลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
19.	งานพื้นทางเดิน สภาพพื้นด้านทิศเหนือระเบียงคด ก่อน การดำเนินการ		
20.	เจดีย์รายหมายเลข 5 สภาพหลังการบูรณะ	ทิศใต้	
21.	พระปรารักษ์ประธาน ภายหลังการติดตั้งนั่งร้านเสร็จแล้ว		
22.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวดินปูน ฉาบเดิมออก		
23.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นเดิม	ทิศตะวันตกพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
24.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการสกัดพื้นเดิม	ทิศตะวันตกพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
25.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการสกัดผิวดินปูนฉาบเดิมออก		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

พิธีมสึ ม้วนที่ 13

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
26.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะฉิวปูนฉาบเต็มออก		
27.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดฉิวปูนฉาบเต็มออก		
28.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดฉิวปูนฉาบเต็มออก		
29.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดฉิวปูนฉาบเต็มออก		
30.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดฉิวปูนฉาบเต็มออก		
31.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดฉิวปูนฉาบเต็มออก		
32.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดฉิวปูนฉาบเต็มออก		
33.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดฉิวปูนฉาบเต็มออก		
34.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดฉิวปูนฉาบเต็มออก		
35.	ยอดฉัตรพระปรางค์ประธานสภาพก่อนการบูรณะ		
36.	พระปรางค์ประธานขณะทำการบูรณะโดยการสกัดฉิวปูนฉาบเต็มออก		
37.	พระปรางค์ประธานขณะทำการบูรณะโดยการสกัดฉิวปูนฉาบเต็มออก		

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม**

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 14

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	งานอาคารบ้านพักครู ขณะทำการตอกเสาเข็มบานราก	ทิศตะวันตก	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
2.	งานอาคารบ้านพักครู ขณะทำการตอกเสาเข็มบานราก		
3.	งานอาคารบ้านพักครู ขณะทำการตอกเสาเข็มบานราก		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
4.	งานอาคารบ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้างโดยการตอกเสาเข็ม		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
5.	งานอาคารบ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้างโดยการตอกเสาเข็ม		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
6.	งานอาคารบ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้างโดยการตอกเสาเข็ม		(ถ่ายจากทิศใต้)
7.	งานอาคารบ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้างโดยการตอกเสาเข็มฐานราก		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
8.	งานอาคารบ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้างโดยการตอกเสาเข็มฐานราก		(ถ่ายจากทิศใต้)
9.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวปรางค์ส่วนยอด		
10.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดและฉาบผิวปรางค์ส่วนยอด		
11.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวปรางค์ส่วนยอด		
12.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวปรางค์ส่วนยอด		
13.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวปรางค์ส่วนยอด		
14.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวปรางค์ส่วนยอด		
15.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวปรางค์ส่วนยอด		
16.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวปรางค์ส่วนยอด		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 14

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
17.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิว ปรางค์ส่วนยอด		
18.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิว ปรางค์		
19.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิว ปรางค์		
20.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิว ปรางค์		
21.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิว ปรางค์		
22.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิว ปรางค์		
23.	สระน้ำ สภาพเดิมก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
24.	สระน้ำ สภาพเดิมก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
25.	สระน้ำ สภาพเดิมก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์		(ถ่ายจากทิศใต้)
26.	สระน้ำ สภาพเดิมก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์		(ถ่ายจากทิศใต้)
27.	สภาพพื้นถนนทางเข้าด้านทิศใต้ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์		
28.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
29.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นทางเดิน	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
30.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับดินและพื้นทิศใต้ของพระ อุโบสถ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
31.	ฐานใบเสมาทิศตะวันตกเฉียงใต้ของพระอุโบสถ สภาพก่อน การปรับปรุง		(ถ่ายจากทิศใต้)
32.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่ก่อนปูพื้นทางเดิน	ทิศตะวันตกพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
33.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่ก่อนปูพื้นทางเดิน	ทิศตะวันออกพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
34.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
35.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
36.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่เพื่อปูพื้น	ทิศตะวันตกของระเบียง คด	(ถ่ายจากทิศเหนือ)

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 15

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	งานอาคาร-บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้างโดยการตอกเสาเข็ม		
2.	พระปรารักษ์ ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวองค์ปรารักษ์		
3.	พระปรารักษ์ ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวองค์ปรารักษ์ส่วนยอด		
4.	พระปรารักษ์ ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิมของหลังคามุขเด็จ		
5.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิม		
6.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวปรารักษ์ส่วนยอด		
7.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิมส่วนเรือนธาตุ		
8.	โครงหลังคาศาลาทรงไทย		
9.	โครงหลังคาศาลาทรงไทย		
10.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิม		
11.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิมส่วนเรือนธาตุ		
12.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิมส่วนเรือนธาตุ		
13.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิมของมุขเด็จ	ทิศใต้	
14.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิมส่วนเรือนธาตุ		
15.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิมส่วนเรือนธาตุ		
16.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิม		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 15

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
17.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิม		
18.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิมส่วนเรือนธาตุ		
19.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิมส่วนเรือนธาตุ		
20.	พระปรารักษ์ประธาน เจดีย์จำลองภายในห้องคูหาปรารักษ์		
21.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวและสกัดผิวปูนฉาบเดิม		
22.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิม		
23.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิมส่วนมุขเด็จ	ทิศใต้	
24.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิมส่วนเรือนธาตุ		
25.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิม		
26.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการบูรณะโดยการผูกเหล็กก่อนเทพื้น	ทิศใต้ของพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
27.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการบูรณะโดยการผูกเหล็กก่อนเทพื้น	ทิศตะวันออกพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
28.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการบูรณะโดยการวางผัง	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
29.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่เพื่อเทคานทางเดิน	ทิศเหนือพระอุโบสถ	
30.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวปรารักษ์		
31.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวปรารักษ์		
32.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวปรารักษ์		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 15

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
33.	งานอาคาร-บ้านพักครู หลุมเสาเชื่อมบ้านพักครู		
34.	งานอาคาร-บ้านพักครู หลุมเสาเชื่อมบ้านพักครู โดยการติดตั้งเสา		
35.	งานอาคาร-บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้างบ้านพักครูโดย การติดตั้งเสา		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธโศกสวรรค์ ต.สำเภากลุ่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 16

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ตะวันออกเฉียงใต้	
2.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ตะวันออกเฉียงใต้	
3.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิม		
4.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบเดิม	ตะวันออกमुखเด็จ	
5.	พระพุทธรูปภายในห้องคูหาปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ		
6.	พระพุทธรูปภายในห้องคูหาปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ		
7.	ปราสาทจำลองภายในห้องคูหาปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ		
8.	ลานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
9.	ปราสาทจำลองภายในห้องคูหาปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ		
10.	พระพุทธรูปปางไสยาสน์ภายในห้องคูหาปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ		
11.	ลานจิตรกรรมฝาผนังภายในห้องคูหาปราสาท สภาพก่อนการอนุรักษ์		
12.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
13.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
14.	ผนังภายในคูหาปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ		
15.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
16.	ภาพจิตรกรรมฝาผนัง สภาพก่อนการอนุรักษ์		
17.	งานจิตรกรรมฝาผนัง สภาพก่อนการอนุรักษ์		
18.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
19.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
20.	ผนังภายในคูหาปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ		
21.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
22.	พระพุทธรูปภายในห้องคูหาปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ		
23.	พระพุทธรูปภายในห้องคูหาปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ		
24.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
25.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 16

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
26.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
27.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
28.	ภาพจิตรกรรมฝาผนัง สภาพก่อนการบูรณะ		
29.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
30.	งานผ้าเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
31.	ผนังภายในคูหาปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ		
32.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการบูรณะโดยการปูอิฐบล็อกและอิฐมอญ	ทิศเหนือพระอุโบสถ	
33.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการบูรณะโดยการปูอิฐ	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
34.	สระน้ำ ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์		(ถ่ายจากทิศใต้)
35.	ลานจอดรถ ขณะทำการปรับพื้นที่		
36.	ลานจอดรถ ขณะทำการปรับพื้นที่		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 17

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวองค์ ปรางค์	ทิศเหนือของมุขเด็จ	
2.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวองค์ ปรางค์		
3.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวองค์ ปรางค์		
4.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ		
5.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ		
6.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ		
7.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ		
8.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวองค์ ปรางค์		
9.	งานอาคาร-บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
10.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวองค์ ปรางค์		
11.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวองค์ ปรางค์		
12.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบ เต็มองค์ปรางค์		
13.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวองค์ ปรางค์		
14.	งานอาคาร-ห้องน้ำ ขณะทำการก่อสร้างห้องน้ำโรงเรียน		
15.	งานอาคาร-ห้องน้ำ ขณะทำการก่อสร้างห้องน้ำโรงเรียน		
16.	งานอาคาร-ห้องน้ำ ขณะทำการก่อสร้างเรือนเพาะชำ โรงเรียน		
17.	งานอาคาร-ห้องน้ำ ขณะทำการก่อสร้างห้องน้ำโรงเรียน		
18.	งานอาคาร-ห้องน้ำ ขณะทำการก่อสร้างห้องพักครู		
19.	งานอาคาร-ห้องน้ำ ขณะทำการก่อสร้างห้องพักครู		
20.	สระน้ำ ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์	ทิศเหนือ	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 17

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
21.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปูพื้นอิฐมอญด้านนอกกำแพง แก้วทิศเหนือ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
22.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปูพื้นอิฐมอญด้านนอกกำแพง แก้วทิศเหนือ		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
23.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปูพื้นอิฐมอญด้านนอกกำแพง แก้วทิศเหนือ		
24.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปูพื้นทางเดินด้านนอกกำแพง แก้วทิศเหนือ		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
25.	งานอาคาร ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทยหลังที่ 3	ทิศใต้	
26.	สระน้ำ ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์	ทิศเหนือ	
27.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบปูนผิว องค์ปรางค์		
28.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ		
29.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ		
30.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ		
31.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ		
32.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่ก่อนปูพื้น		
33.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่ก่อนปูพื้น	ทิศใต้พระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
34.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่ก่อนปูพื้น	ทิศตะวันออกพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
35.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นอิฐบล็อก		
36.	งานพื้น-ทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นอิฐมอญและอิฐบล็อก	ทิศเหนือพระอุโบสถ	

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภากลุ่ม**

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 18

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นหน้าบันเรือนธาตุ	ซุ้มทิศตะวันตก	
2.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นหน้าบันเรือนธาตุ	ซุ้มทิศตะวันตก	
3.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบชั้นหน้าบันเรือนธาตุ	ซุ้มทิศตะวันตก	
4.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นหน้าบันเรือนธาตุ	ซุ้มทิศตะวันตก	
5.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นหน้าบันเรือนธาตุ	ซุ้มทิศตะวันตก	
6.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นหน้าบันเรือนธาตุ	ซุ้มทิศตะวันตก	
7.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบัน	ซุ้มทิศตะวันตก	
8.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบัน	ซุ้มทิศตะวันตก	
9.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบัน	ซุ้มทิศตะวันตก	
10.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบัน	ซุ้มทิศตะวันตก	
11.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบัน	ซุ้มทิศตะวันตก	
12.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบันของมุขเด็จ	ซุ้มทิศตะวันออก	
13.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบของมุขเด็จ	ทิศใต้	
14.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดผิวปูนฉาบของมุขเด็จ	ทิศใต้	
15.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบัน	ซุ้มทิศตะวันตก	
16.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบัน	ซุ้มทิศตะวันตก	
17.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบัน	ซุ้มทิศตะวันตก	
18.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบัน	ซุ้มทิศตะวันตก	
19.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบัน	ซุ้มทิศตะวันตก	
20.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการฉาบผิวของมุขเด็จ	ทิศเหนือ	
21.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะส่วนฐานบัวชั้นแรก		
22.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะมุขเด็จ	ซุ้มทิศเหนือ(ซุ้มจรณะ)	
23.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะมุขเด็จ	ทิศเหนือ	
24.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะมุขเด็จ	ทิศตะวันออก	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

พืฒม์สี ม้วนที่ 18

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
25.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะมุขเด็จ	ซุ้มจรณะนำทิศใต้	
26.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบันองค์เรือนธาตุ	ซุ้มทิศใต้	
27.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศใต้ของมุขเด็จ	ทิศใต้	
28.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะของมุขเด็จ	ทิศใต้	
29.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการจับเส้มองค์เรือนธาตุ		
30.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
31.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
32.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
33.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
34.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ	
35.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
36.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
37.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.ลำเภอล้อม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 19

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	งานอาคาร ขณะทำการก่อสร้างสถานจอตระยงค์		
2.	งานอาคาร ขณะทำการก่อสร้างสถานจอตระยงค์		
3.	งานอาคาร ขณะทำการปรับพื้นที่เพื่อสร้างสถานจอตระยงค์		
4.	งานอาคาร ศาลาทรงไทยหลังที่ 1 ภายหลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จ	ทิศใต้	
5.	งานอาคาร ศาลาทรงไทยหลังที่ 1 ภายหลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จ	ทิศเหนือ	
6.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่เพื่อปูพื้นทางเดิน	ทิศตะวันออกของวัด	(ถ่ายจากทิศใต้)
7.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่เพื่อปูพื้นทางเดิน	ทิศตะวันออกของวัด	(ถ่ายจากทิศใต้)
8.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่เพื่อปูพื้นทางเดิน	ทิศตะวันออกของวัด	(ถ่ายจากทิศใต้)
9.	งานอาคาร บ้านพักครูภายหลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จ		
10.	งานอาคาร บ้านพักครูภายหลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จ		
11.	งานอาคาร ศาลาทรงไทยหลังที่ 3 ภายหลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จ	ทิศตะวันออก	
12.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่	ทิศตะวันออกของวัด	
13.	พระปรารภ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
14.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปรับพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของวัด		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
15.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นทางเดินด้วยอิฐบล็อก		
16.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นทางเดินด้วยอิฐบล็อก		
17.	งานพื้นทางเดินพื้นอิฐบล็อก ภายหลังจากการปูพื้นแล้วเสร็จ		
18.	งานบูรณะบ่อพักน้ำ ภายหลังจากบูรณะแล้วเสร็จ		
19.	งานพื้นลานไม้แดงบริเวณซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ ภายหลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จ		
20.	งานพื้นลานไม้แดง ภายหลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จ		
21.	งานพื้นทางเดิน ขณะทำการปูพื้นอิฐมอญและอิฐบล็อก	ทิศเหนือพระอุโบสถ	
22.	งานพื้นทางเดิน ภายหลังจากการปูพื้นกระเบื้องดินเผารอบพระอุโบสถ	ทิศใต้พระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
23.	งานพื้นทางเดิน ภายหลังจากการปูพื้นอิฐบล็อกแล้วเสร็จ	ทิศใต้พระอุโบสถ	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธโศภนาราม ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 3

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
28.	เจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
29.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
30.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 5 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
31.	บันได้ทางขึ้นของเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
32.	บันได้ทางขึ้นของเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
33.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
34.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะมุมทิศตะวันออกเฉียงใต้		
35.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
36.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะมุมทิศตะวันออกเฉียงใต้		
37.	เจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม**

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 4

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
2.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
3.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
4.	เจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
5.	เจดีย์รายหมายเลข 4 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
6.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะมุมทิศตะวันตกเฉียงใต้		
7.	เจดีย์รายหมายเลข 5 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
8.	เจดีย์รายหมายเลข 18,19 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
9.	เจดีย์รายหมายเลข 17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
10.	เจดีย์รายหมายเลข 16 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
11.	เจดีย์รายหมายเลข 18 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
12.	เจดีย์รายหมายเลข 18,19 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
13.	กำแพงแก้วทิศตะวันตกด้านนอก สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
14.	พระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการดำเนินการ	ทิศตะวันออก	
15.	พระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการดำเนินการ	ทิศเหนือ	
16.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
17.	ลานทักษิณเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
18.	ชุดฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 ชั้นที่ 2 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
19.	ลานทักษิณเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
20.	เจดีย์รายหมายเลข 5 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
21.	บันไดเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
22.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
23.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
24.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
25.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
26.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
27.	สภาพพื้นที่ด้านทิศใต้ของโบราณสถาน		(ถ่ายจากทิศเหนือ)

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภากลุ่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 4

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
28.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะชุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
29.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะชุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
30.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะชุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
31.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะชุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศใต้)
32.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะชุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศใต้)
33.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะชุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
34.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะชุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
35.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก ขณะทำการบูรณะชุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศใต้)
36.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก ขณะทำการบูรณะชุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศเหนือ)

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 5

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
2.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
3.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
4.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศใต้)
5.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
6.	ฐานบัวคว่ำกำแพงแก้วทิศใต้ด้านใน หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
7.	ฐานบัวคว่ำกำแพงแก้วทิศใต้ด้านใน หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
8.	กำแพงแก้วทิศใต้ด้านนอก ขณะทำการขุดแต่งบางส่วน		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
9.	กำแพงแก้วทิศใต้ด้านนอก หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศใต้)
10.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
11.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
12.	แนวกำแพงแก้วทิศใต้ด้านใน หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
13.	กำแพงแก้วทิศใต้ด้านใน หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
14.	ฐานรากของหัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
15.	หัวเม็ดมุมกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
16.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
17.	ส่วนยอดพระปราสาทประธาน สภาพก่อนการดำเนินการ		
18.	ส่วนยอดพระปราสาทประธาน สภาพก่อนการดำเนินการ		
19.	พระปราสาทประธาน สภาพก่อนการดำเนินการ		
20.	พระปราสาทประธาน สภาพก่อนการดำเนินการ	ทิศตะวันออก	
21.	ซุ้มหน้าบันมุขทิศตะวันออกของพระปราสาทประธานสภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
22.	กลีบซุนและใบซุนของพระปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
23.	ซุ้มหน้าบันมุขทิศตะวันออกของพระปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 5

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
24.	หัวเมืงบันไดลานทักษิณของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
25.	หน้าบันซุ้มมุขทิศตะวันออกของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
26.	กลีบซุนของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		
27.	ซุ้มจระนำทิศใต้ของมุขทิศตะวันออกพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
28.	เจดีย์ยอดของมุขทิศตะวันออกพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
29.	ฐานพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
30.	เจดีย์ยอดของมุขทิศตะวันออกพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
31.	ซุ้มหน้าบันมุขทิศตะวันออกของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
32.	นาคราวบันไดทางขึ้น สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
33.	กำแพงลานทักษิณของปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ		
34.	ซุ้มหน้าบันมุขทิศตะวันออกของพระปรางค์ประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
35.	หน้าซุ้มจระนำทิศเหนือของมุขทิศตะวันออก สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
36.	หลังคามุขทิศตะวันออก สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
37.	งานกระเบื้องประดับบนเสากำแพงลานทักษิณ สภาพก่อนการบูรณะ		

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 6**

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	พระปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
2.	เจดีย์รายหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
3.	เจดีย์รายหมายเลข 18,19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
4.	เจดีย์รายหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
5.	พระปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
6.	ชุดฐานของปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
7.	ชุดฐานของปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
8.	ชุดฐานของปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	(ถ่ายจากทิศใต้)
9.	ชุดฐานของปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
10.	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	
11.	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
12.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	
13.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	
14.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
15.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
16.	หัวเมืงกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือด้านใน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศใต้)
17.	เจดีย์รายหมายเลข 16 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
18.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
19.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 16 ขณะเตรียมการบูรณะ	ทิศตะวันตก	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
20.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 18 ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
21.	เจดีย์รายหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
22.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 18,19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
23.	เจดีย์รายหมายเลข 18,19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
24.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
25.	เจดีย์รายหมายเลข 18,19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
26.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 18,19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
27.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศใต้)
28.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก ขณะเตรียมการบูรณะ	ทิศตะวันตก (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศเหนือ)

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 6

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
29.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือด้านนอก สภาพก่อนการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
30.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
31.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศเหนือด้านทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	
32.	กำแพงแก้วทิศเหนือ สภาพขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
33.	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	
34.	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
35.	ฐานบัวคว่ำด้านทิศเหนือ ขณะเตรียมการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	
36.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.ลำเกาล่ม**

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 7

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะเตรียมการบูรณะฐานราก	ทิศเหนือ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
2.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะเตรียมการบูรณะฐานรากเจดีย์	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
3.	รายหมายเลข 6 ขณะเตรียมการบูรณะฐานรากของบันได ทิศตะวันออก	ทิศเหนือ	
4.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะเตรียมการบูรณะฐานราก	ทิศใต้	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
5.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะเตรียมการบูรณะเพื่อเสริมโครง สร้างที่ฐาน		
6.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะเตรียมการบูรณะโดยการเสริม โครงสร้างที่ฐาน	ทิศตะวันตก	(ถ่ายจากทิศใต้)
7.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะเตรียมการบูรณะโดยการเสริม โครงสร้างที่ฐาน		
8.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะเตรียมการบูรณะโดยการเสริม โครงสร้างที่ฐาน	ทิศตะวันออก	
9.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะเตรียมการบูรณะโดยการเสริม โครงสร้างที่ฐาน	ทิศใต้	
10.	เจดีย์รายหมายเลข 16,17 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
11.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก (ด้านใน)	
12.	เจดีย์รายหมายเลข 18,19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
13.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก (ด้านใน)	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
14.	เจดีย์รายหมายเลข 18,19 ขณะทำการบูรณะโดยการเสริม ความมั่นคงที่ฐาน	ทิศตะวันตก	
15.	ชุดฐานของเจดีย์รายหมายเลข 18,19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
16.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก (ด้านนอก)	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
17.	เจดีย์รายหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
18.	เจดีย์รายหมายเลข 18,19 ขณะทำการบูรณะโดยการเสริม ความมั่นคงที่ฐาน		
19.	การถากหน้าอิฐเป็นบัวคว่ำบัวหงาย เพื่อใช้ในการบูรณะ		
20.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงใต้ ขณะทำการบูรณะ		
21.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงใต้ ขณะทำการบูรณะ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 7

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
22.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก ขณะทำการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
23.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก (ด้านนอก)	
24.	อิฐใหม่ที่ตากเป็นบัวคว่ำบัวหงาย เพื่อใช้ในการบูรณะ		
25.	หัวเม็ดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือด้านนอก ขณะทำการบูรณะ		
26.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ (ด้านนอก)	
27.	เจดีย์รายหมายเลข 5-6 ขณะเตรียมการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
28.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะเตรียมการบูรณะเพื่อเสริมความมั่นคงที่ฐาน		
29.	ขุมประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	
30.	ขุมประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	
31.	ขุมประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้ (ด้านใน)	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธโสธรวรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 19

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
24.	งานพื้นทางเดิน ภายหลังจากปูพื้นอิฐบล็อกแล้วเสร็จ	ทิศใต้พระอุโบสถ	
25.	งานพื้นทางเดิน ภายหลังจากปูพื้นดินเผาแล้วเสร็จ	ทิศตะวันตกพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
26.	งานพื้นทางเดิน ภายหลังจากปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
27.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไพที		
28.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ	
29.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
30.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
31.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
32.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
33.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
34.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
35.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
36.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
37.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะส่วนฐานของปราสาท		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภากลุ่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสี ม้วนที่ 20

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยการปูพื้นอิฐบล็อกแล้วเสร็จ	ทิศใต้ของพระอุโบสถ	
2.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยการปูพื้นอิฐบล็อกแล้วเสร็จ	ทิศตะวันออกพระอุโบสถ	
3.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศตะวันออกพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศใต้)
4.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นกระเบื้องดินเผาแล้วเสร็จ	ทิศใต้พระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
5.	กลุ่มเจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18, และ 19 ภายหลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
6.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
7.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศตะวันออกพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
8.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
9.	กลุ่มเจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18, และ 19 แล้วเสร็จ งานปรับปรุงภูมิทัศน์แล้วเสร็จ	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
10.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
11.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศตะวันตกพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
12.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศเหนือพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
13.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศใต้พระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
14.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศตะวันตกพระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
15.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศใต้พระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
16.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังการปูพื้นแล้วเสร็จ	ทิศใต้พระอุโบสถ	(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
17.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
18.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไฟที่	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
19.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไฟที่และมณฑป ทิศใต้	ทิศตะวันตก	
20.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศใต้ของ มุขเด็จ	ทิศใต้	
21.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศใต้ของ มุขเด็จ	ทิศใต้	
22.	พระปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะฐานและราวบันได ของมุขเด็จ	ทิศใต้	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 20

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
23.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะชุดฐานของมุขเด็จ		
24.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะชุดฐานของมุขเด็จ		
25.	พระปรารักษ์ประธาน สภาพของฐานมุขเด็จขณะทำการบูรณะ		
26.	พระปรารักษ์ประธาน สภาพของฐานมุขเด็จขณะทำการบูรณะ		
27.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไพที	ทิศเหนือ	
28.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไพที	ทิศเหนือ	
29.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มหน้าบันองค์เรือน ธาตุ	ซุ้มทิศเหนือ	
30.	พระปรารักษ์ประธาน สภาพฐานไพทีขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
31.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังจากปูพื้นทางเดินด้านนอก กำแพงแก้วทิศเหนือแล้วเสร็จ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
32.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ศาลาทรงไทยและการปูพื้นทางเดิน แล้วเสร็จ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
33.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ขณะทำการปูพื้นทางเดินและปรับ พื้นที่	ทิศตะวันออกของวัด	(ถ่ายจากทิศเหนือ)
34.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังจากปูพื้นทางเดินนอกกำแพง แก้วทิศเหนือแล้วเสร็จ		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
35.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ขณะดำเนินการเกี่ยวกับระบบระบาย น้ำ		
36.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังจากปูพื้นซุ้มประตูกำแพงแก้ว ทิศตะวันออกแล้วเสร็จ		
37.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ขณะทำการปูพื้นทางเดินและปรับ พื้นที่	ทิศตะวันออกของวัด	(ถ่ายจากทิศเหนือ)

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 21**

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
2.	มณฑปทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะส่วนของหลังคา	ทิศตะวันออก	
3.	มณฑปทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะส่วนของหลังคา	ทิศตะวันออก	
4.	มณฑปทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะส่วนของหลังคา	ทิศตะวันออก	
5.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไฟที่		
6.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศเหนือ ของมุขเด็จ		
7.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะชุดฐานของมุขเด็จ	ทิศเหนือ	
8.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศเหนือ เรือนธาตุ		
9.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะส่วนฐานซุ้มจรณะนำ ทิศเหนือเรือนธาตุ		
10.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไฟที่		
11.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไฟที่		
12.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะฐานปรางค์ประธาน		
13.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มมุขทิศตะวันตก ของปรางค์ประธาน		
14.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มมุขทิศตะวันตก ของปรางค์ประธาน		
15.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะชุดฐานของปรางค์		
16.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการติดตั้งสายล่อฟ้า		
17.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะลานทักษิณของฐาน ไฟที่		
18.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะส่วนฐานปรางค์		
19.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการปูพื้น กระเบื้องดินเผา		
20.	ฐานไฟที่ ขณะทำการบูรณะเสาของกำแพง		
21.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
22.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะเสากำแพงของฐาน ไฟที่		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 21

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
23.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศใต้ของมุขเด็จ		
24.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศใต้ของมุขเด็จ		
25.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะชุดฐานของปรางค์		
26.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะชุดฐานของปรางค์		
27.	พระปรางค์ประธาน สภาพบันไดทางขึ้นของมุขเด็จ ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
28.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะชุดฐานมุขเด็จ	ทิศตะวันออก	
29.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะคูหาผนังภายใน		
30.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
31.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศเหนือของมุขเด็จ		
32.	พระปรางค์ประธานชั้นรัดประคด ภายหลังจากการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
33.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ขณะทำการปูพื้นทางเดินและปรับพื้นที่ลานจอดรถยนต์		
34.	พระปรางค์ประธาน สภาพหลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
35.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ศาลาทรงไทยหลังที่ 1 และสระน้ำ ภายหลังจากการดำเนินการ		
36.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์		
37.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ขณะทำการปรับพื้นที่ถนน		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาสน์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 22

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	พระปรารักษ์ประธาน สภาพหลังการบูรณะส่วนชั้นรัดประคด	ทิศตะวันออก	
2.	พระปรารักษ์ประธาน สภาพหลังการบูรณะส่วนชั้นรัดประคด	ทิศตะวันออก	
3.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศเหนือ ของมุขเด็จ		
4.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
5.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะห้องคูหาภายใน		
6.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะส่วนฐานปรารักษ์		
7.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศใต้ของ มุขเด็จ		
8.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไพที		
9.	งานผ้าเพดานไม้ ขณะเสริมโครงสร้างความมั่นคง		
10.	งานผ้าเพดานไม้ ขณะเสริมโครงสร้างความมั่นคง		
11.	ภาพจิตรกรรมบนผ้าเพดานไม้ หลังการบูรณะ		
12.	ภาพจิตรกรรมบนผ้าเพดานไม้		
13.	งานผ้าเพดานไม้ ภายหลังจากการบูรณะภาพจิตรกรรม		
14.	งานผ้าเพดานไม้ ขณะทำการเสริมโครงสร้างความมั่นคง		
15.	งานผ้าเพดานไม้ ขณะทำการเสริมโครงสร้างความมั่นคง		
16.	งานผ้าเพดานไม้ ขณะทำการเสริมโครงสร้างความมั่นคง		
17.	งานผ้าเพดานไม้ ภายหลังจากการบูรณะภาพจิตรกรรม		
18.	งานผ้าเพดานไม้ ภายหลังจากการบูรณะ		
19.	งานผ้าเพดานไม้ ภายหลังจากการบูรณะ		
20.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
21.	พระปรารักษ์ประธานชั้นรัดประคด ภายหลังจากการบูรณะ		
22.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไพที		
23.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศใต้ของ มุขเด็จ		
24.	พระปรารักษ์ประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไพที		
25.	พระปรารักษ์ประธานมุขทิศตะวันตก ภายหลังจากการบูรณะ		
26.	พระปรารักษ์ประธาน ภายหลังจากการติดตั้งสายล่อฟ้า		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 22

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
27.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไพที		
28.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะซุ้มจรณะนำทิศเหนือของมุขเด็จ		
29.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะกำแพงลานทักษิณของฐานไพที		
30.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะกำแพงลานทักษิณของฐานไพที		
31.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะนาคราวบันไดฐานไพที	ทิศตะวันออก	
32.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการบูรณะฐานไพที		
33.	พระปรางค์ประธาน ขณะทำการปรับพื้นที่เพื่อปลูกหญ้า		
34.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ด้านทิศเหนือพระอุโบสถแล้วเสร็จ		
35.	งานบูรณะเจดีย์รายหมายเลข 16, 17, 18, และ 19 และงานปรับปรุงภูมิทัศน์แล้วเสร็จ	ทิศตะวันออก	
36.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์หลังการปูพื้นอิฐมอญแล้วเสร็จ	ทิศตะวันออกของวัด	(ถ่ายจากทิศใต้)
37.	พระปรางค์ประธาน สภาพภายหลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 23

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ขณะทำการก่อสร้างป้ายชื่อโบราณสถาน		
2.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์สภาพพื้นที่ ภายหลังจากดำเนินการปรับปรุงแล้วเสร็จ		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
3.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ที่ด้านทิศตะวันออกนอกกำแพงแก้ว ภายหลังจากการปรับปรุง		(ถ่ายจากทิศใต้)
4.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก ภายหลังจากการปรับปรุง		(ถ่ายจากทิศใต้)
5.	งานอาคาร ศาลาทรงไทยขณะทำการก่อสร้างบันไดทำน้ำของศาลาทรงไทยหลังที่ 2		
6.	งานอาคาร ศาลาทรงไทยขณะทำการก่อสร้างบันไดทำน้ำของศาลาทรงไทยหลังที่ 2		
7.	งานปรับปรุงขณะทำการปลูกดอกไม้ประดับ		
8.	ปราสาทประธาน ภายหลังจากการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
9.	ปราสาทประธาน ภายหลังจากการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
10.	ปราสาทประธาน ภายหลังจากการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
11.	ปราสาทประธาน ภายหลังจากการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
12.	ปราสาทประธาน ภายหลังจากการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
13.	ปราสาทประธาน ภายหลังจากการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
14.	ปราสาทประธาน ภายหลังจากการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ	
15.	งานปรับปรุง ขณะทำการปูพื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันตก		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
16.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ขณะดำเนินการปูพื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันตก		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
17.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ขณะดำเนินการปูพื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันตก		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
18.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ขณะดำเนินการเทคานปูพื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันตก		
19.	ปราสาทประธาน ภายหลังจากการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.ลำเกาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสี ม้วนที่ 23

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
20.	ปราสาทประธาน ภายหลังกการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
21.	ปราสาทประธาน ภายหลังกการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
22.	ปราสาทประธาน ภายหลังกการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
23.	ปราสาทประธาน ภายหลังกการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
24.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังกการดำเนินการปรับปรุงนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
25.	งานอาคารศาลาทรงไทย ขณะทำการก่อสร้างบันไดทำน้ำศาลาทรงไทยหลังที่ 2		
26.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังกการปูพื้นทางเดินแล้วเสร็จ ด้านนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออกและทิศเหนือ		
27.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังกการสร้างลานจอดรถแล้วเสร็จ		
28.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ ภายหลังกการปูพื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วแล้วเสร็จ		
29.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ ภายหลังกการปูพื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วแล้วเสร็จ		
30.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ ภายหลังกการปูพื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออกแล้วเสร็จ		(ถ่ายจากทิศใต้)
31.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ ภายหลังกการปูพื้นทางเดินหน้าศาลาทรงไทยหลังที่ 2 แล้วเสร็จ		
32.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ ภายหลังกการปูพื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือแล้วเสร็จ		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
33.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ ภายหลังกการปูพื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือแล้วเสร็จ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
34.	งานศาลาทรงไทย ขณะทำการก่อสร้างบันไดทำน้ำศาลาทรงไทยหลังที่ 2		
35.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายหลังกการปูพื้นทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออกแล้วเสร็จ		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
36.	งานปรับปรุงภูมิทัศน์ ขณะทำการก่อสร้างป้ายชื่อโบราณสถาน		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 1

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
2.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
3.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
4.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
5.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศใต้)
6.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
7.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
8.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
9.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
10.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง (ด้านใน)	ด้านทิศเหนือ	
11.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง (ด้านใน)	ด้านทิศเหนือ	
12.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
13.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
14.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
15.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
16.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
17.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
18.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
19.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
20.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
21.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง (ด้านนอก)		
22.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
23.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง (ด้านนอก)		
24.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง (ด้านนอก)		
25.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่งหัวเม็ดทิศตะวันตกเฉียงใต้		
26.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
27.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
28.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
29.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ (ด้านใน)		

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภากลุ่ม**

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 1

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
2.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
3.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
4.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
5.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศใต้)
6.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
7.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
8.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
9.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
10.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง (ด้านใน)	ด้านทิศเหนือ	
11.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง (ด้านใน)	ด้านทิศเหนือ	
12.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
13.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
14.	กำแพงแก้วทิศใต้ สภาพก่อนการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
15.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
16.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
17.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
18.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
19.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
20.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
21.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง (ด้านนอก)		
22.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
23.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง (ด้านนอก)		
24.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่ง (ด้านนอก)		
25.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการขุดแต่งหัวเมืงทิศตะวันตกเฉียงใต้		
26.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
27.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
28.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
29.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ (ด้านใน)		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 1

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
30.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ (ด้านนอก)		
31.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ (ด้านนอก)		
32.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก สภาพก่อนการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศใต้)
33.	หัวเมื่อดกำแพงแก้วทิศตะวันตกเฉียงเหนือ สภาพก่อนการบูรณะ		
34.	กำแพงแก้วทิศเหนือ สภาพก่อนการบูรณะ (ด้านนอก)		
35.	หัวเมื่อดทิศตะวันตกเฉียงเหนือ สภาพก่อนการบูรณะ (ด้านนอก)		
36.	กำแพงแก้วทิศเหนือ สภาพก่อนการบูรณะ (ด้านนอก)		
37.	กำแพงแก้วทิศเหนือ สภาพก่อนการบูรณะ (ด้านนอก)		
38.	กำแพงแก้วทิศเหนือ สภาพก่อนการบูรณะช่วงบัวคว่ำด้านนอก		
39.	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ สภาพก่อนการบูรณะ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 2

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ		
2.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ		
3.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ		
4.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ		
5.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ (ด้านใน)		
6.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
7.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ (ด้านใน)		
8.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ		
9.	หัวเมืงทิศตะวันตกเฉียงใต้ ขณะทำการบูรณะ		
10.	กำแพงแก้วทิศใต้ ขณะทำการบูรณะ		
11.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
12.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศตะวันออก)
13.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการบูรณะ (ด้านนอก)		
14.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการบูรณะ (ด้านใน)		(ถ่ายจากทิศตะวันตก)
15.	กำแพงแก้วทิศใต้ หลังการบูรณะ (ด้านนอก)		
16.	หัวเมืงทิศตะวันตกเฉียงใต้ หลังการบูรณะ (ด้านนอก)		
17.	หัวเมืงทิศตะวันตกเฉียงใต้ หลังการบูรณะ (ด้านนอก)		
18.	หัวเมืงทิศตะวันตกเฉียงใต้ หลังการบูรณะ (ด้านใน)		
19.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก หลังการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
20.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก หลังการบูรณะ		(ถ่ายจากทิศเหนือ)
21.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก หลังการบูรณะ (ด้านนอก)		
22.	กำแพงแก้วทิศตะวันตก หลังการบูรณะ (ด้านนอก)		(ถ่ายจากทิศใต้)
23.	หัวเมืงทิศตะวันตกเฉียงเหนือ หลังการบูรณะ (ด้านใน)		
24.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ (ด้านใน)		
25.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ (ด้านใน)		
26.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ (ส่วนยอด)		
27.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ (ซุ้มประตู)		
28.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ (ซุ้มประตู)		
29.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ (ซุ้มประตู)		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 2

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
30.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ (ซุ้มประตู)		
31.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ (ซุ้มประตู)		
32.	กำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการบูรณะ (ด้านใน)		
33.	กำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการบูรณะ (ด้านใน)		
34.	กำแพงแก้วทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ (ด้านใน)		
35.	กำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการบูรณะ (ด้านใน)		
36.	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการบูรณะ		
37.	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการบูรณะ		
38.	ซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการบูรณะ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 3

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	เจดีย์รายนหมายเลข 16-19 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
2.	เจดีย์รายนหมายเลข 16-19 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
3.	เจดีย์รายนหมายเลข 16-17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
4.	เจดีย์รายนหมายเลข 16-17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
5.	เจดีย์รายนหมายเลข 16 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
6.	เจดีย์รายนหมายเลข 16 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
7.	เจดีย์รายนหมายเลข 16-17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
8.	เจดีย์รายนหมายเลข 16-17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
9.	เจดีย์รายนหมายเลข 17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
10.	เจดีย์รายนหมายเลข 17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
11.	เจดีย์รายนหมายเลข 17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
12.	เจดีย์รายนหมายเลข 17 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
13.	เจดีย์รายนหมายเลข 18-19 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
14.	เจดีย์รายนหมายเลข 18-19 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
15.	เจดีย์รายนหมายเลข 16 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
16.	เจดีย์รายนหมายเลข 16 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
17.	เจดีย์รายนหมายเลข 16-19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
18.	เจดีย์รายนหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
19.	เจดีย์รายนหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
20.	เจดีย์รายนหมายเลข 17 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
21.	เจดีย์รายนหมายเลข 18-19 ขณะทำการบูรณะ	-	
22.	เจดีย์รายนหมายเลข 18 ขณะทำการบูรณะ	-	
23.	เจดีย์รายนหมายเลข 18-19 ขณะทำการบูรณะ	-	
24.	เจดีย์รายนหมายเลข 18-19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
25.	เจดีย์รายนหมายเลข 18-19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
26.	เจดีย์รายนหมายเลข 18-19 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
27.	เจดีย์รายนหมายเลข 16-17 หลังทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
28.	เจดีย์รายนหมายเลข 16 หลังทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
29.	เจดีย์รายนหมายเลข 16-17 หลังทำการบูรณะ	ทิศใต้	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 3

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
30.	เจดีย์รายหมายเลข 17 หลังการบูรณะ	ทิศใต้	
31.	เจดีย์รายหมายเลข 18-19 หลังการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
32.	เจดีย์รายหมายเลข 18-19 หลังการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
33.	เจดีย์รายหมายเลข 18-19 หลังการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
34.	เจดีย์รายหมายเลข 18-19 หลังการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
35.	เจดีย์รายหมายเลข 16-19 หลังการบูรณะ	ทิศใต้	
36.	เจดีย์รายหมายเลข 16-19 หลังการบูรณะ	ทิศใต้	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาสน์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 4

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	เจดีย์รายหมายเลข 4-6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
2.	เจดีย์รายหมายเลข 4-5 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
3.	เจดีย์รายหมายเลข 4-5 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
4.	เจดีย์รายหมายเลข 5 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
5.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
6.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
7.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
8.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
9.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
10.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
11.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
12.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
13.	เจดีย์รายหมายเลข 4-5 ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
14.	เจดีย์รายหมายเลข 4-5 ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
15.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
16.	เจดีย์รายหมายเลข 4-5 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
17.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
18.	เจดีย์รายหมายเลข 4-5 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
19.	เจดีย์รายหมายเลข 5 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
20.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
21.	เจดีย์รายหมายเลข 4 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
22.	ปล้องไฉนเจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	-	
23.	เจดีย์รายหมายเลข 5 หลังการบูรณะ	ทิศใต้	
24.	เจดีย์รายหมายเลข 5 หลังการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
25.	ปล้องไฉนเจดีย์รายหมายเลข 5 หลังการบูรณะ	-	
26.	เจดีย์รายหมายเลข 5 หลังการบูรณะ	ทิศตะวันตก	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 4

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 5

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
2.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
3.	บันไดของเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
4.	บันไดของเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
5.	บันไดของเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
6.	บันไดของเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
7.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
8.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
9.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
10.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
11.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
12.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
13.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
14.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
15.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
16.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
17.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ	
18.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ	
19.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
20.	เจดีย์รายหมายเลข 6 สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
21.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการเสริมความมั่นคง	ทิศใต้	
22.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการเสริมความมั่นคง	-	
23.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
24.	บันไดเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
25.	บันไดเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
26.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
27.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
28.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
29.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 5

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
30.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
31.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 6

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
2.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
3.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
4.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
5.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
6.	บันไดเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	-	
7.	บันไดเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	-	
8.	เจดีย์ยอดของเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	-	
9.	หัวเสากำแพงลานทักษิณของเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	-	
10.	ชั้นฐานสิงห์องค์เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
11.	ชั้นฐานสิงห์องค์เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	-	
12.	ซุ้มหน้าบันองค์เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	-	
13.	ซุ้มจระนำเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
14.	ซุ้มจระนำเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
15.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
16.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
17.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
18.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
19.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
20.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันตกเฉียงใต้	
21.	เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
22.	องค์เจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
23.	ฐานเจดีย์รายหมายเลข 6 ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
24.	เจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	ทิศใต้	
25.	ลานทักษิณเจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	-	
26.	ลานทักษิณเจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	-	
27.	กำแพงลานทักษิณเจดีย์รายหมายเลข 4 หลังทำการบูรณะ	-	
28.	ลานทักษิณเจดีย์รายหมายเลข 4 หลังทำการบูรณะ	-	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 6

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
29.	ชุดฐานสิงห์องค์เจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	-	
30.	ซุ้มจระนำเจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
31.	ซุ้มจระนำเจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	ทิศเหนือ	
32.	ซุ้มจระนำเจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	ทิศใต้	
33.	ซุ้มจระนำเจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	ทิศใต้	
34.	เจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
35.	เจดีย์รายหมายเลข 4 หลังการบูรณะ	ทิศตะวันออก	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธโศกวรรย ๓.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 7

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะด้านทิศตะวันออก	ทิศตะวันออก	
2.	ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
3.	ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
4.	ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
5.	ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
6.	ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
7.	ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
8.	ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
9.	ส่วนฐานเรือนธาตุ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
10.	ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
11.	ชั้นรัดประคตและยอดนพศูล สภาพก่อนการบูรณะ	-	
12.	ชั้นรัดประคตและยอดนพศูล แสดงกลับขนุน, ใบขนุน สภาพก่อนการบูรณะ	-	
13.	ชั้นรัดประคต สภาพก่อนการบูรณะ	-	
14.	ชั้นรัดประคต สภาพก่อนการบูรณะ	-	
15.	คู่มตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
16.	คู่มตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
17.	ส่วนเรือนธาตุปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
18.	คู่มตรีมุขของปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
19.	คู่มจระนำของตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
20.	คู่มจระนำทิศใต้ของตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	-	
21.	คู่มจระนำทิศใต้ของตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	-	
22.	คู่มทิศใต้ขององค์ปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ	-	
23.	คู่มทิศใต้ขององค์ปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ	-	
24.	คู่มทิศใต้ขององค์ปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ	-	
25.	คู่มทิศใต้ขององค์ปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ	-	
26.	คู่มทิศใต้ขององค์ปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ	-	
27.	คู่มทิศตะวันตกขององค์ปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ	-	
28.	คู่มทิศตะวันตกขององค์ปราสาท สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 7

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
29.	บันไดฐานไฟที่ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	-	
30.	บันไดฐานไฟที่ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
31.	ฐานไฟที่ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
32.	ส่วนฐานไฟที่ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
33.	บันไดฐานไฟที่ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
34.	ฐานไฟที่และมณฑปด้านทิศเหนือ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
35.	ฐานไฟที่ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
36.	ฐานไฟที่ สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
37.	ฐานไฟที่และมณฑป สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
38.	ปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 8

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ภายในห้องคูหาตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ		
2.	ผังเพดานไม้ภายในตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ		
3.	สถูปภายในห้องครรภคฤหะ สภาพก่อนการบูรณะ		
4.	สถูปภายในห้องครรภคฤหะ สภาพก่อนการบูรณะ		
5.	ฐานรอยพระพุทธรูป สภาพก่อนการบูรณะ		
6.	รอยพระพุทธรูป สภาพก่อนการบูรณะ		
7.	รอยพระพุทธรูป สภาพก่อนการบูรณะ		
8.	ผังเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
9.	งานฉาบเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
10.	งานฉาบเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
11.	งานฉาบเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
12.	ภายในห้องคูหาตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ		
13.	งานฉาบเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
14.	งานฉาบเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
15.	งานฉาบเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
16.	ภาพจิตรกรรมฝาผนัง สภาพก่อนการบูรณะ		
17.	งานฉาบเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
18.	งานฉาบเพดานไม้ สภาพก่อนการบูรณะ		
19.	รอยพระพุทธรูป สภาพก่อนการบูรณะ		
20.	ผนังภายในและฐานพระพุทธรูป สภาพก่อนการบูรณะ		
21.	ฐานพระพุทธรูปภายใน สภาพก่อนการบูรณะ		
22.	ฐานพระพุทธรูปภายใน สภาพก่อนการบูรณะ		
23.	งานฉาบเพดานไม้ ขณะทำการบูรณะ		
24.	งานฉาบเพดานไม้ ขณะทำการบูรณะ		
25.	งานฉาบเพดานไม้ ขณะทำการบูรณะ		
26.	งานฉาบเพดานไม้ ขณะทำการบูรณะ		
27.	งานฉาบเพดานไม้ ขณะทำการบูรณะ		
28.	ภาพจิตรกรรมบนเพดานไม้ สภาพก่อนการอนุรักษ์		
29.	ภาพจิตรกรรมบนเพดานไม้ สภาพก่อนการอนุรักษ์		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 8

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
29.	ภาพจิตรกรรมบนฝาเพดานไม้ สภาพก่อนการอนุรักษ์		
30.	ภาพจิตรกรรมบนฝาเพดานไม้ สภาพก่อนการอนุรักษ์		
31.	ภาพจิตรกรรมบนฝาเพดานไม้ สภาพก่อนการอนุรักษ์		
32.	ภาพจิตรกรรมบนฝาเพดานไม้ สภาพก่อนการอนุรักษ์		
33.	ภาพจิตรกรรมบนเพดานไม้ สภาพก่อนการอนุรักษ์		
34.	ภาพจิตรกรรมบนฝาเพดานไม้ สภาพก่อนการอนุรักษ์		
35.	งานฝาเพดานไม้ ขณะทำการบูรณะ		

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม**

**อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 9**

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	นาคราบบันไดของตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
2.	หัวเม็ดเสาศงก่าแพงฐานไพที สภาพก่อนการบูรณะ	-	
3.	หัวเม็ดเสาศงก่าแพงฐานไพที สภาพก่อนการบูรณะ	-	
4.	หัวเม็ดเสาศงก่าแพงฐานไพที สภาพก่อนการบูรณะ	-	
5.	ซุ้มจระนำของตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
6.	ซุ้มจระนำของตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
7.	ส่วนฐานปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	-	
8.	ส่วนฐานปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
9.	พื้นบนฐานไพที สภาพก่อนการบูรณะ	-	
10.	ส่วนฐานปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศเหนือ	
11.	ส่วนฐานปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	-	
12.	ส่วนฐานปราสาทประธาน สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
13.	ส่วนฐานตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
14.	ส่วนฐานตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
15.	ส่วนฐานตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศใต้	
16.	หัวสัตว์ราบบันไดฐานไพที สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
17.	กระเบื้องประดับราบบันได สภาพก่อนการบูรณะ	-	
18.	กระเบื้องประดับราบบันได สภาพก่อนการบูรณะ	-	
19.	กระเบื้องประดับราบบันได สภาพก่อนการบูรณะ	-	
20.	หัวเม็ดเสาก่าแพงฐานไพที สภาพก่อนการบูรณะ	-	
21.	นาคราบบันไดตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
22.	นาคราบบันไดตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
23.	นาคราบบันไดตรีมุข สภาพก่อนการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
24.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการติดตั้งนั่งร้าน	-	
25.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการติดตั้งนั่งร้าน	-	
26.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการติดตั้งนั่งร้าน	-	
27.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการติดตั้งนั่งร้าน	-	
28.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการติดตั้งนั่งร้าน	-	
29.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการติดตั้งนั่งร้าน	-	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.ลำเภอส้ม

อ.พระนครศรีอยุธยา

ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 9

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
30.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการติดตั้งนั่งร้าน	-	
31.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการติดตั้งนั่งร้าน	-	
32.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการติดตั้งนั่งร้าน	-	
33.	ปราสาทประธาน (ยอดนพศูล) ขณะทำการบูรณะโดยการติดตั้งนั่งร้าน	-	
34.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม	-	
35.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม	-	
36.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม	-	
37.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม	-	
38.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม	-	

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภากลุ่ม**

**อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 10**

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
2.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
3.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
4.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
5.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
6.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
7.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
8.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
9.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
10.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
11.	ยอดนพศูล ขณะทำการบูรณะ		
12.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
13.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
14.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
15.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
16.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม		
17.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัดประคตส่วน ยอด		
18.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัดประคตส่วน ยอด		
19.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัดประคตส่วน ยอด		
20.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัดประคตส่วน ยอด		
21.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัดประคตส่วน ยอด		
22.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัดประคตส่วน ยอด		
23.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัดประคตส่วน ยอด		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 10

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
24.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัตนประคตส่วนยอด		
25.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัตนประคตส่วนยอด		
26.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัตนประคตส่วนยอด		
27.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นรัตนประคตส่วนยอด		
28.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัตนประคตส่วนยอด		
29.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัตนประคตส่วนยอด		
30.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นรัตนประคต		
31.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นรัตนประคต		
32.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัตนประคตส่วนล่าง		
33.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัตนประคตส่วนล่าง		
34.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นรัตนประคต		
35.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นรัตนประคตส่วนล่าง		
36.	ปราสาทประธาน ขณะทำการฉาบปูนบูรณะชั้นรัตนประคตส่วนล่าง		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 11

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นรัดประคด	-	
2.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นรัดประคด	-	
3.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นรัดประคด	-	
4.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นรัดประคดส่วนล่าง	-	
5.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะชั้นรัดประคดส่วนล่าง	-	
6.	ซุ้มตรีมุขของปราสาท ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบ เดิม	-	
7.	ซุ้มตรีมุขของปราสาท ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบ เดิม	-	
8.	ซุ้มจระนำตรีมุข ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม	-	
9.	ซุ้มจระนำตรีมุข ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบเดิม	ทิศใต้	
10.	เรือนธาตุของปราสาท ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบ เดิม	ทิศเหนือ	
11.	เรือนธาตุของปราสาท ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบ เดิม	-	
12.	เรือนธาตุของปราสาท ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบ เดิม	ทิศเหนือ	
13.	ซุ้มทิศใต้ของปราสาท ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูนฉาบ เดิม	-	
14.	ซุ้มจระนำทิศใต้ของตรีมุข ขณะทำการบูรณะโดยการสกัดปูน ฉาบเดิม	-	
15.	ขั้นฐานของปราสาท ขณะทำการสกัดปูนฉาบเดิม	ทิศเหนือ	
16.	เรือนธาตุของปราสาท ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
17.	ซุ้มหน้าบันของตรีมุข ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
18.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
19.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
20.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
21.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงใต้	
22.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.ลำเกาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 11

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
23.	ส่วนเรือนธาตุของปราสาท ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
24.	ซุ้มจระนำตรีมุข ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
25.	ซุ้มจระนำตรีมุข ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
26.	ซุ้มจระนำตรีมุข ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
27.	ซุ้มจระนำตรีมุข ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
28.	ขั้นฐานของปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการขุดปูน ขาว	-	
29.	ขั้นฐานของปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะโดยการขุดปูน ขาว	-	
30.	คูหาภายในซุ้มตรีมุข ขณะทำการบูรณะ	-	
31.	กรอบประตูไม้ของตรีมุข ขณะทำการบูรณะ	-	
32.	ขั้นฐานของปราสาท ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
33.	ขั้นฐานของปราสาท ขณะทำการบูรณะโดยการขุดปูนขาว	-	
34.	ขั้นฐานของปราสาท ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
35.	ปราสาทประธาน ขณะทำการติดตั้งสายล่อฟ้า	-	
36.	ขั้นฐานของปราสาท ขณะทำการบูรณะ	-	
37.	ขั้นฐานของปราสาท ขณะทำการบูรณะ	ทิศเหนือ	
38.	ปราสาทประธาน ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	

**โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธโสธรวรย์ ต.ลำเกาล่ม**

**อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 12**

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ยอดนพศูล และจอมโมฬีชั้นรั้วประคด หลังการบูรณะ	-	
2.	ยอดนพศูล หลังการบูรณะ	-	
3.	ยอดนพศูล หลังการบูรณะ	-	
4.	ยอดนพศูลและชั้นรั้วประคด หลังการบูรณะ	-	
5.	ยอดนพศูลและชั้นรั้วประคด หลังการบูรณะ	-	
6.	ยอดนพศูลและชั้นรั้วประคด หลังการบูรณะ	-	
7.	ชั้นรั้วประคดส่วนบน หลังการบูรณะ	-	
8.	เรือนธาตุและซุ้มหน้าบันทิศเหนือ หลังการบูรณะ	-	
9.	ซุ้มจระนำของตรีมุข หลังการบูรณะ	ทิศใต้	
10.	ซุ้มจระนำของตรีมุข หลังการบูรณะ	ทิศเหนือ	
11.	มณฑปทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	-	
12.	มณฑปทิศเหนือ ขณะทำการบูรณะ	-	
13.	หัวเสาฐานไพที ขณะทำการบูรณะ	-	
14.	หัวเสากำแพงของฐานไพที ขณะทำการบูรณะ	-	
15.	ฐานไพที ขณะทำการบูรณะ	-	
16.	ฐานไพที ขณะทำการบูรณะ	-	
17.	ฐานไพที ขณะทำการบูรณะ	-	
18.	บันไดซุ้มตรีมุข ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
19.	บนฐานไพที ขณะทำการบูรณะ	-	
20.	ฐานไพที ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
21.	ชั้นฐานองค์ปราสาท ขณะทำการบูรณะ	-	
22.	บันไดทิศตะวันตกฐานไพที ขณะทำการบูรณะ	ทิศใต้	
23.	ฐานไพที หลังการบูรณะ	ทิศเหนือ	
24.	บันไดทิศตะวันออกของฐานไพที หลังการบูรณะ	ทิศใต้	
25.	บันไดทิศตะวันออกของฐานไพที หลังการบูรณะ	ทิศใต้	
26.	ฐานไพทีของปราสาท หลังการบูรณะ	-	
27.	ชุดบัวของฐานไพที ขณะทำการบูรณะ	-	
28.	ชั้นฐานของซุ้มตรีมุข ขณะทำการบูรณะ	ทิศตะวันออก	
29.	ชั้นฐานของปราสาท ขณะทำการบูรณะ	-	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 13

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ยอดนภศูล หลังการบูรณะ		
2.	กลีบขนุน หลังการบูรณะ		
3.	ซุ้มใต้กลีบขนุน หลังการบูรณะ		
4.	ซุ้มใต้กลีบขนุน หลังการบูรณะ		
5.	ซุ้มใต้กลีบขนุน หลังการบูรณะ		
6.	เจดีย์ยอด หลังการบูรณะ		
7.	เจดีย์ยอด หลังการบูรณะ		
8.	ซุ้มหน้าบันตรีมุข หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	
9.	ซุ้มหน้าบันตรีมุข หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	
10.	ซุ้มหน้าบันตรีมุข หลังการบูรณะ	ด้านทิศเหนือ	
11.	ตรีมุข หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	
12.	ตรีมุข หลังการบูรณะ	ด้านทิศเหนือ	
13.	พื้นลานทักษิณ หลังการบูรณะ		
14.	ซุ้มจรนำของตรีมุข หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	
15.	ส่วนเรือนธาตุ หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	
16.	เรือนธาตุ หลังการบูรณะ	ด้านทิศตะวันตก	
17.	เรือนธาตุ หลังการบูรณะ	ด้านทิศเหนือ	
18.	เรือนธาตุ หลังการบูรณะ	ด้านทิศเหนือ	
19.	ซุ้มหน้าบันตรีมุข หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	
20.	ฐานปราสาท หลังการบูรณะ	ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ	
21.	ฐานตรีมุข หลังการบูรณะ	ด้านทิศเหนือ	
22.	ฐานปราสาท หลังการบูรณะ	ด้านทิศเหนือ	
23.	ฐานปราสาท หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	
24.	ฐานปราสาท หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	
25.	ฐานปราสาท หลังการบูรณะ	ด้านทิศเหนือ	
26.	ฐานปราสาท หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	
27.	ฐานไพที หลังการบูรณะ		
28.	ฐานไพที หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 13

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
29.	ฐานไพที หลังการบูรณะ		
30.	ฐานไพที หลังการบูรณะ		
31.	ฐานไพที หลังการบูรณะ		
32.	ฐานไพที หลังการบูรณะ		
33.	บัวคว่ำฐานไพที หลังการบูรณะ		
34.	กำแพงลานทักษิณ หลังการบูรณะ		
35.	กำแพงลานทักษิณ หลังการบูรณะ		
36.	เสากำแพงลานทักษิณ หลังการบูรณะ		
37.	เสากำแพงลานทักษิณ หลังการบูรณะ		
38.	เสากำแพงลานทักษิณ หลังการบูรณะ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 14

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ฐานไฟที่ปราสาทประธาน หลังการบูรณะ	ด้านทิศตะวันออก	
2.	ฐานไฟที่ปราสาทประธาน หลังการบูรณะ	ด้านทิศตะวันออก	
3.	นาคราบบันไดฐานไฟที่ หลังการบูรณะ		
4.	นาคราบบันไดฐานไฟที่ หลังการบูรณะ		
5.	นาคราบบันไดตรีมุข หลังการบูรณะ		
6.	นาคราบบันไดตรีมุข หลังการบูรณะ		
7.	นาคราบบันไดฐานไฟที่ หลังการบูรณะ		
8.	บันไดทางขึ้น หลังการบูรณะ	ด้านทิศตะวันออก	
9.	บันไดฐานไฟที่ หลังการบูรณะ		
10.	บันไดตรีมุข หลังการบูรณะ		
11.	กระเบื้องประดับนาคราบบันได หลังการอนุรักษ์		
12.	กระเบื้องประดับนาคราบบันได หลังการอนุรักษ์		
13.	นาคราบบันไดตรีมุข หลังการบูรณะ		
14.	นาคราบบันไดตรีมุข หลังการบูรณะ		
15.	นาคราบบันไดตรีมุข หลังการบูรณะ		
16.	นาคราบบันไดตรีมุข หลังการบูรณะ		
17.	กรอบประตูไม้ของตรีมุข หลังการบูรณะ		
18.	กรอบประตูไม้ของตรีมุข หลังการบูรณะ		
19.	ซุ้มทิศตะวันตก หลังการบูรณะ		
20.	บันไดฐานไฟที่ หลังการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
21.	บันไดฐานไฟที่ หลังการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
22.	บันไดฐานไฟที่ หลังการบูรณะ	ทิศตะวันตก	
23.	ซุ้มบันไดทิศตะวันตก หลังการบูรณะ		
24.	ลานทักษิณฐานไฟที่ หลังการบูรณะ		
25.	ซุ้มทิศตะวันตก หลังการบูรณะ		
26.	พระพุทธรูปประจำซุ้มทิศตะวันตก (ชั้นล่าง)		
27.	พระพุทธรูปประจำซุ้มทิศตะวันตก (ชั้นบน)		
28.	บันไดทางขึ้นซุ้มทิศตะวันตก หลังการบูรณะ		
29.	ปราสาทประธาน หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 14

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
30.	ปราสาทประธาน หลังการบูรณะ	ด้านทิศตะวันออก	
31.	ปราสาทประธาน หลังการบูรณะ	ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	
32.	ปราสาทประธาน หลังการบูรณะ	ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้	
33.	ปราสาทประธาน หลังการบูรณะ	ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้	
34.	ปราสาทประธาน หลังการบูรณะ	ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ	
35.	ซุ้มจระนำของตรีมุข หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	
36.	ซุ้มจระนำของตรีมุข หลังการบูรณะ	ด้านทิศใต้	
37.	ซุ้มจระนำของตรีมุข หลังการบูรณะ	ด้านทิศเหนือ	
38.	บันไดทางขึ้นซุ้มทิศตะวันตก หลังการบูรณะ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภาล้อม

อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 15

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	สภาพก่อนปรับปรุงภูมิทัศน์ รอบพระอุโบสถด้านทิศใต้		
2.	สภาพก่อนปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ		
3.	สภาพก่อนปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันออกของพระอุโบสถ		
4.	สภาพก่อนปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกระเบื้องคดทิศตะวันตก		
5.	สภาพก่อนปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศใต้พระอุโบสถ		
6.	สภาพก่อนปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือพระอุโบสถ		
7.	สภาพก่อนปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศใต้พระอุโบสถ		
8.	สภาพก่อนปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันตกของพระอุโบสถ		
9.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันออกของพระอุโบสถ		
10.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกระเบื้องคดทิศเหนือ		
11.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือพระอุโบสถ		
12.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือพระอุโบสถ		
13.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันออกของพระอุโบสถ		
14.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ กำแพงแก้วทิศตะวันตก		
15.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือพระอุโบสถ		
16.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันออกพระอุโบสถ		
17.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือพระอุโบสถ		
18.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกระเบื้องคดทิศเหนือ		
19.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
20.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
21.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
22.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
23.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกระเบื้องคดทิศเหนือ		
24.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
25.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกระเบื้องคดทิศตะวันตก		
26.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันออกพระอุโบสถ		
27.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันตกพระอุโบสถ		
28.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
29.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 15

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
30.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
31.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกระเบื้องคดทิศตะวันตก		
32.	ขณะทำการก่อสร้างลานพื้นไม้แดง		
33.	ขณะทำการก่อสร้างลานพื้นไม้แดง		
34.	ขณะทำการก่อสร้างลานพื้นไม้แดง		
35.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันออกของพระอุโบสถ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม

อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 16

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ นอกระเบียงคตทิศตะวันตก		
2.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันตกของพระอุโบสถ		
3.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
4.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
5.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันออกของพระอุโบสถ		
6.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
7.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ ด้านทิศตะวันออกของพระอุโบสถ		
8.	ขณะทำการก่อสร้างลานพื้นไม้แดง		
9.	ขณะทำการก่อสร้างลานพื้นไม้แดง		
10.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ นอกระเบียงคตทิศตะวันตก		
11.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ นอกระเบียงคตทิศเหนือ		
12.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ พื้นที่ภายในกำแพงแก้วทิศเหนือ		
13.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ พื้นที่รอบพระอุโบสถ	ด้านทิศตะวันตก	
14.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ พื้นที่รอบพระอุโบสถ	ด้านทิศเหนือ	
15.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ พื้นที่รอบพระอุโบสถ	ด้านทิศตะวันตก	
16.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ พื้นที่รอบพระอุโบสถ	ด้านทิศใต้	
17.	ขณะทำการปรับภูมิทัศน์ พื้นที่รอบพระอุโบสถ	ด้านทิศตะวันตก	
18.	ขณะทำการปูพื้นกระเบื้องรอบพระอุโบสถ		
19.	ขณะทำการปูพื้นกระเบื้องรอบพระอุโบสถ	ด้านทิศตะวันตก	
20.	ขณะทำการปูพื้นกระเบื้องรอบพระอุโบสถ	ด้านทิศใต้	
21.	ขณะทำการปูพื้นกระเบื้องรอบพระอุโบสถ	ด้านทิศใต้	
22.	ขณะทำการปูพื้นกระเบื้องรอบพระอุโบสถ	ด้านทิศเหนือ	
23.	ขณะทำการปูอิฐบล็อก ด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ		
24.	ขณะทำการปูพื้นทางเดิน ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
25.	ขณะทำการปูพื้นทางเดิน ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ		
26.	ขณะทำการปูพื้นอิฐบล็อก รอบวิหารกัจฉายณะ		
27.	ขณะทำการปูพื้นกระเบื้องทางเดินรอบพระอุโบสถ	ด้านทิศใต้	
28.	ขณะทำการก่ออิฐครอบต้นไม้		
29.	ขณะทำการปรับพื้นทางเดินรอบพระอุโบสถ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 16

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
30.	ขณะทำการปรับพื้นทางเดินรอบพระอุโบสถ		
31.	ขณะทำการปรับพื้นทางเดินรอบพระอุโบสถ		
32.	ขณะทำการปูพื้นอิฐมอญทางเดินนอกระเบียงคดทิศเหนือ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 17

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ	
2.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ	
3.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ	
4.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ	
5.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	ด้านทิศตะวันตกของพระอุโบสถ	
6.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	ด้านทิศตะวันตกของพระอุโบสถ	
7.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	ด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ	
8.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	ด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ	
9.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	ด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ	
10.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	ด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ	
11.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	ด้านทิศตะวันออกของพระอุโบสถ	
12.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	บริเวณทิศเหนือของพระอุโบสถ	
13.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	บริเวณทิศเหนือของพระอุโบสถ	
14.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	บริเวณทิศเหนือของพระอุโบสถ	
15.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	บริเวณทิศเหนือของพระอุโบสถ	
16.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	บริเวณทิศเหนือของพระอุโบสถ	
17.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์	บริเวณทิศเหนือของพระอุโบสถ	
18.	พื้นทางเดิน หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์		
19.	ลานพื้นไม้แดง หลังการก่อสร้าง		
20.	ลานพื้นไม้แดง หลังการก่อสร้าง		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 18

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	บ้านพักครู สภาพก่อนการรื้อถอน		
2.	บ้านพักครู ขณะทำการรื้อถอน		
3.	บ้านพักครู หลังการรื้อถอน		
4.	บ้านพักครู หลังการรื้อถอน		
5.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
6.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
7.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
8.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
9.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
10.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
11.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
12.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
13.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
14.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
15.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
16.	บ้านพักครู ขณะทำการก่อสร้าง		
17.	บ้านพักครู หลังการก่อสร้าง		
18.	บ้านพักครู หลังการก่อสร้าง		
19.	บ้านพักครู หลังการก่อสร้าง		
20.	บริเวณก่อนการก่อสร้างห้องน้ำโรงเรียน		
21.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
22.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
23.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
24.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
25.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
26.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
27.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
28.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
29.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.ลำภาด้อม

อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 18

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
30.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
31.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
32.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
33.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
34.	ห้องน้ำโรงเรียน ขณะทำการก่อสร้าง		
35.	เรือนเพาะชำ หลังการก่อสร้าง		
36.	ห้องน้ำโรงเรียน หลังการก่อสร้าง		
37.	ห้องน้ำโรงเรียน หลังการก่อสร้าง		
38.	ห้องน้ำโรงเรียน หลังการก่อสร้าง		
39.	ห้องน้ำโรงเรียน หลังการก่อสร้าง		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธสวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 19

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	สภาพก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ		
2.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ		
3.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ		
4.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ		
5.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ		
6.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ		
7.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ริมตลิ่งแม่น้ำเจ้าพระยา		
8.	ขณะทำการปูพื้นอิฐมอญ ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ		
9.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทยริมน้ำ		
10.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทยริมน้ำ		
11.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทยริมน้ำ		
12.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทยริมน้ำ		
13.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทยริมน้ำ		
14.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทยริมน้ำ		
15.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทยริมน้ำ		
16.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทยริมน้ำ		
17.	ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์		
18.	ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์		
19.	ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์		
20.	ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์		
21.	ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศเหนือ หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์		
22.	ทำน้ำของศาลาทรงไทย หลังการก่อสร้าง		
23.	ทำน้ำของศาลาทรงไทย หลังการก่อสร้าง		
24.	ทำน้ำของศาลาทรงไทย หลังการก่อสร้าง		
25.	สะพานไม้หลังการก่อสร้าง		
26.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
27.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
28.	ขณะทำการปรับระดับเพื่อปูพื้นทางเดิน นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 19

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
29.	ขณะทำการปูพื้นทางเดิน นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
30.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
31.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
32.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
33.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
34.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
35.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
36.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
37.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ทางเดินนอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
38.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
39.	สภาพหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ นอกกำแพงแก้วทิศตะวันออก		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.ลำเกตุ
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 20

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ลานจอดรถยนต์		
2.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ ลานจอดรถยนต์		
3.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ลานจอดรถ		
4.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ลานจอดรถ		
5.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ลานจอดรถ		
6.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ลานจอดรถ		
7.	ขณะทำการก่อสร้างพื้นที่ลานจอดรถ		
8.	ขณะทำการก่อสร้างพื้นที่ลานจอดรถ		
9.	ขณะทำการก่อสร้างพื้นที่ลานจอดรถ		
10.	ขณะทำการก่อสร้างพื้นที่ลานจอดรถ		
11.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ลานจอดรถ		
12.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ สระน้ำ		
13.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทย หลังที่ 1		
14.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทย หลังที่ 1		
15.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทย หลังที่ 1		
16.	ขณะทำการก่อสร้างศาลาทรงไทย หลังที่ 1		
17.	ศาลาทรงไทย หลังการก่อสร้าง		
18.	ศาลาทรงไทย หลังการก่อสร้าง		
19.	ขณะทำการก่อสร้างพื้นที่ลานจอดรถ		
20.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ สระน้ำ		
21.	ขณะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ สระน้ำ		
22.	แผ่นป้ายชื่อ ขณะทำการก่อสร้าง		
23.	ขณะทำการก่อสร้างลานจอดรถ		
24.	ป้ายผังบริเวณ ขณะทำการก่อสร้าง		
25.	ป้ายผังบริเวณ ขณะทำการก่อสร้าง		
26.	ป้ายผังบริเวณ หลังการก่อสร้าง		
27.	ศาลาทรงไทย หลังการก่อสร้าง		
28.	ขณะทำการก่อสร้างพื้นที่ลานจอดรถ		
29.	ขณะทำการก่อสร้างพื้นที่ลานจอดรถ		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 20

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
30.	ขณะทำการก่อสร้างพื้นที่ลานจอดรถ		
31.	ขณะทำการก่อสร้างพื้นที่ลานจอดรถ		
32.	พื้นที่สระน้ำ หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์		
33.	พื้นที่สระน้ำ หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์		
34.	พื้นที่สระน้ำ หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์		
35.	พื้นที่สระน้ำ หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์		
36.	พื้นที่สระน้ำ หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์		
37.	งานปรับภูมิทัศน์ หลังการปลูกต้นไม้		
38.	งานปรับภูมิทัศน์ หลังการปลูกต้นไม้		
39.	งานปรับภูมิทัศน์ หลังการปลูกต้นไม้		
40.	งานปรับภูมิทัศน์ หลังการปลูกต้นไม้		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภาล่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 21

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
1.	ขณะทำการปรับพื้นทางเดินด้านทิศใต้วิหารหลวง		
2.	หลังทำป้ายภูมิทัศน์ด้านทิศใต้วิหารหลวง		
3.	ขณะทำการบูรณะฐานระเบียงคต		
4.	ขณะทำการปูพื้นหน้าประตูระเบียงคต		
5.	ขณะทำการปูพื้นหน้าประตูระเบียงคต		
6.	ขณะทำการปูพื้นหน้าประตูระเบียงคต		
7.	ขณะทำการปูพื้นหน้าประตูทิศใต้ของวิหารหลวง		
8.	ขณะทำการปูพื้นหน้าประตูทิศใต้ของวิหารหลวง		
9.	ขณะทำการปูพื้นหน้าประตูทิศใต้ของวิหารหลวง		
10.	ขณะทำการปูพื้นหน้าประตูทิศใต้ของวิหารหลวง		
11.	ขณะทำการปูพื้นนอกซุ้มประตูของกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
12.	ขณะทำการปูพื้นนอกซุ้มประตูของกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
13.	ขณะทำการปูพื้นในซุ้มประตูของกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
14.	ขณะทำการปูพื้นในซุ้มประตูของกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
15.	หลังการปูพื้นในซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
16.	หลังการปูพื้นในซุ้มประตูกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
17.	พื้นที่หลังการปรับภูมิทัศน์ด้านทิศเหนือของวิหารหลวง		
18.	พื้นที่หลังการปรับภูมิทัศน์ด้านทิศเหนือของวิหารหลวง		
19.	ขณะทำการปูพื้นหน้าประตูวิหารสี่ทิศ		
20.	ขณะทำการปูพื้นหน้าประตูวิหารสี่ทิศ		
21.	ภายหลังทำการปูพื้นหน้าประตูวิหารสี่ทิศ		
22.	ภายหลังทำการปูพื้นหน้าประตูระเบียงคต		
23.	ภายหลังทำการปูพื้นหน้าประตูวิหารทรงศีล		
24.	ขณะทำการปูพื้นทางเดิน หน้าตำหนักพระพุทธรูปโฆษาจารย์		
25.	ขณะทำการปูพื้นทางเดิน หน้าตำหนักพระพุทธรูปโฆษาจารย์		
26.	ขณะทำการปูพื้นทางเดิน หน้าตำหนักพระพุทธรูปโฆษาจารย์		
27.	ขณะทำการปูพื้นทางเดิน หน้าตำหนักพระพุทธรูปโฆษาจารย์		
28.	ภายหลังการปูพื้นทางเดิน หน้าตำหนักพระพุทธรูปโฆษาจารย์		
29.	ภายหลังการปูพื้นทางเดิน หน้าตำหนักพระพุทธรูปโฆษาจารย์		

โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
งานบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ต.สำเภากลุ่ม
อ.พระนครศรีอยุธยา
ฟิล์มสไลด์ ม้วนที่ 21

ภาพที่	ชื่อภาพ	ด้านทิศ	หมายเหตุ
30.	ภายหลังการปูพื้นทางเดิน หน้าตำหนักพระพุทธรูปโฆษาจารย์		
31.	ขณะทำการขุดแต่งฐานเจดีย์รายระหว่างวิหารสี่ทิศกับวิหาร ทรงศีล		
32.	ขณะทำการบูรณะฐานเจดีย์รายระหว่างวิหารสี่ทิศกับวิหาร ทรงศีล		
33.	เจดีย์รายหมายเลข 20 (ระหว่างวิหารทรงศีลกับวิหารสี่ทิศ) หลังการบูรณะ		
34.	หลังการปูพื้นทางเดินในกำแพงแก้วทิศตะวันออก		
35.	ภายหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์หน้าพระวิหารหลวง		
36.	ภายหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์หน้าพระวิหารหลวง		
37.	ภายหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์หน้าพระวิหารหลวง		

สัญญาจ้าง

สัญญาเลขที่ 29/2540

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้น ณ สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา ตำบล/แขวง ertzชัย อำเภอ/เขต พระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 10 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ระหว่าง กรมศิลปากร โดย นายบรรเท วัชรูจิ ผู้อำนวยการสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 ผู้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมศิลปากร ตามคำสั่งกรมศิลปากรที่ 90/2539 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539

ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียก "ผู้ว่าจ้าง" ฝ่ายหนึ่ง กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สรศักดิ์ก่อสร้าง ซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสำนักงานใหญ่อยู่ เลขที่ 9/8 หมู่ 6 ถนน พหลโยธิน ตำบล/แขวง เชียงรากน้อย

อำเภอ/เขต บางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา โดย นายสุชัย ธรรมธัช ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลปรากฏตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ 500 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2540

(และหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2540)แนบท้ายสัญญานี้ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้รับจ้าง" อีกฝ่ายหนึ่ง

คู่สัญญาได้ตกลงกันมีข้อความดังต่อไปนี้
ข้อ 1. ข้อตกลงว่าจ้าง

ผู้ว่าจ้างตกลงจ้างและผู้รับจ้างตกลงรับจ้างทำงาน บูรณะ โบราณสถานวัดเทพไรศวรรย์ ตามรูปแบบและรายละเอียดแนบท้ายสัญญา

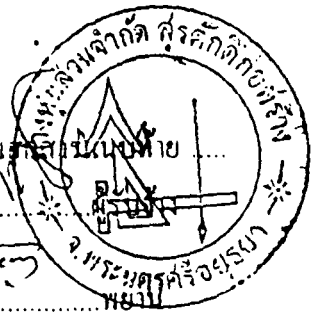
ณ วัดเทพไรศวรรย์ ตำบล/แขวง สำเภาล่ม อำเภอ/เขต พระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขแห่งสัญญานี้รวมทั้งเอกสารแนบท้ายสัญญา ผู้รับจ้างตกลงที่จะจัดหาแรงงานและวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ชนิดคิดเพื่อใช้ในงานจ้างตามสัญญานี้

ข้อ 2. เอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) (ลงชื่อ)
กรมศิลปากร
พระนครศรีอยุธยา

เอกสารแนบท้ายสัญญาคงต่อไปนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

- 2.1 ผนวก แนนรูปและวณการละเยดประกอนแบบการบูรณะ.....จำนวน 13.....หน้า
- 2.2 ผนวก ผังรูปแบบ.....จำนวน 48.....หน้า
- 2.3 ผนวก วณการแบ่งวงงานการจ่ายเงินและกำหนดเวลา.....จำนวน 1.....หน้า
- 2.4 ผนวก ใบเสนอราคา.....จำนวน 2.....หน้า
- 2.5 ผนวก บัญชีรายการราคาก่อสร้าง หรือใบแจ้งปริมาณและราคา.....จำนวน.....หน้า
- 2.6 ผนวก สطرปรับราคา (สูตร ค่ำเค).....จำนวน 9.....หน้า
- 2.7 ผนวกจำนวน.....หน้า
- 2.8 ผนวกจำนวน.....หน้า

ความใดในเอกสารแนบท้ายสัญญาที่ขัดแย้งกับข้อความในสัญญา ให้ใช้ข้อความในสัญญา
บังคับ และในกรณีทีเอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกัน ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าจ้าง

ข้อ 3. หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

ในขณะที่ทำสัญญา ผู้รับจ้างได้นำหลักประกันเป็น หนังสือค้ำประกันสัญญาของธนาคาร กสิกรไทย
สาขพระศุน้ำพระอินทร์ เลขที่ 124 หมู่ 7 ถ.พหลโยธิน ต.เขียงรากน้อย อ.บางปะอิน จังหวิด
พระนครศรีอยุธยา เลขที่ 40-42-0097-6 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2540

เป็นจำนวนเงิน 847.500.- บาท (แปดแสนสี่หมื่นเจ็ดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

มามอบให้แก่ผู้ว่าจ้างเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

หลักประกันที่ผู้รับจ้างนำมามอบไว้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ว่าจ้างจะคืนให้เมื่อผู้รับจ้างพ้นจากข้อผูก
พันตามสัญญาแล้ว

ข้อ 4. ค่าจ้างและการจ่ายเงิน

สำหรับสัญญาที่เป็นราคาเหมารวม

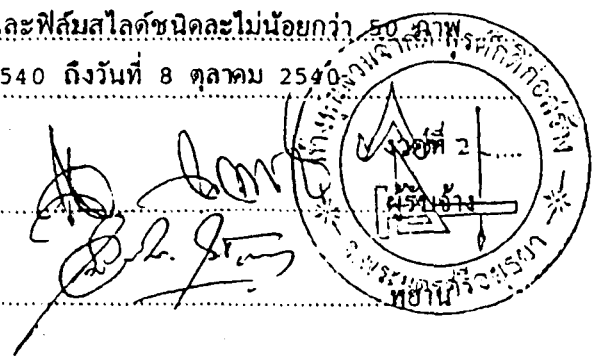
ผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายและผู้รับจ้างตกลงรับเงินค่าจ้างจำนวนเงิน 16.950.000.- บาท
(สิบหกล้านเก้าแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) ซึ่งได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 1.108.878.50 บาท

ตลอดจนภาษีอากรอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายหังปวงค้วแล้ว โดยถือราคาเหมารวมเป็นเกณฑ์และกำหนดการ
จ่ายเป็นงวด ๆ ดังนี้

งวดที่ 1 เป็นจำนวนเงิน 1.186.500.- บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนแปดหมื่นหกพันห้าร้อยบาทถ้วน)

เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน บูรณะเจดีย์หมายเลข 4.5.6.16.17.18 และหมายเลข 19 ตามรูปแบบและ
รายการที่กำหนดและถ่ายภาพขั้นตอนการบูรณะด้วยฟิล์มสีและฟิล์มสไลด์ชนิดละไม่น้อยกว่า 50 ภาพ
ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน ตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม 2540 ถึงวันที่ 8 ตุลาคม 2540

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ)
(ลงชื่อ) พยาน (ลงชื่อ)

งวดที่ 2 เป็นจำนวนเงิน 3,051,000.- บาท (สามล้านห้าหมื่นหนึ่งพันบาทถ้วน))
 เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน บูรณะกำแพงแก้ว ตามรูปแบบและรายการที่กำหนดและถ่ายภาพขั้นตอน
 การบูรณะด้วยฟิล์มสีและฟิล์มสไลด์ ชนิดละไม่น้อยกว่า 50 ภาพ

ให้แล้วเสร็จภายใน 120 วัน ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2540 ถึงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2541

งวดที่ 3 เป็นจำนวนเงิน 6,102,000.- บาท (หกล้านหนึ่งแสนสองพันบาทถ้วน))
 เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน บูรณะปรางค์ประธาน และถ่ายภาพขั้นตอนการบูรณะด้วยฟิล์มสีและฟิล์มสไลด์
 ชนิดละไม่น้อยกว่า 50 ภาพ

ให้แล้วเสร็จภายใน 210 วัน ตั้งแต่วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2541 ถึงวันที่ 3 กันยายน 2541

งวดที่ 4 เป็นจำนวนเงิน บาท (.....)
 เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน.....

ให้แล้วเสร็จภายใน.....
 งวดที่ 5 เป็นจำนวนเงิน..... บาท (.....)
 เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน.....

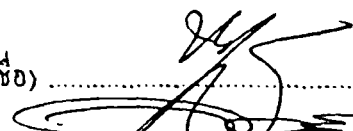

ให้แล้วเสร็จภายใน.....
 งวดสุดท้าย เป็นจำนวนเงิน 6,610,500.- บาท (หกล้านหกแสนหนึ่งหมื่นห้าร้อยบาทถ้วน))
 เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานทั้งหมดให้แล้วเสร็จเรียบร้อยตามสัญญา รวมทั้งทำสถานที่ก่อสร้างให้สะอาด
 เรียบร้อยตามที่กำหนดไว้ในข้อ 17

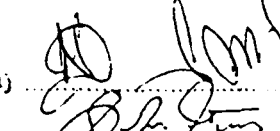
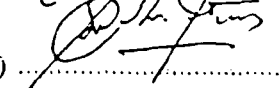
ข้อ 5. กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

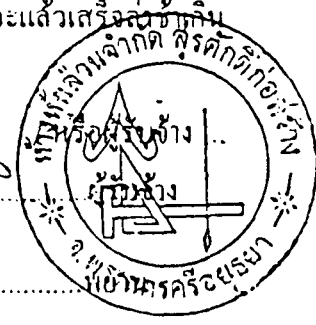
ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ 11 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2540

และจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ 1 เดือน มกราคม พ.ศ. 2542

ถ้าผู้รับจ้างมิได้ลงมือทำงานภายในกำหนดเวลา หรือไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาหรือ
 มีเหตุให้เชื่อได้ว่าผู้รับจ้าง ไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา หรือจะแล้วเสร็จล่าช้าเกิน
 กว่ากำหนดเวลา

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
 (ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ)
 (ลงชื่อ)

หรือผู้รับจ้างทำผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง หรือตกเป็นผู้ล้มละลาย หรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ คณะกรรมการตรวจการจ้าง หรือคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษา ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญานี้ได้และมีสิทธิจ้างผู้รับจ้างรายใหม่ เข้าทำงานของผู้รับจ้างให้ถูกต้องไปได้ด้วย

การที่ผู้ว่าจ้างไม่ใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นนั้นไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างพ้นจากความผิดตามสัญญา

ข้อ 6. ความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานจ้าง

เมื่องานแล้วเสร็จบริบูรณ์ และผู้ว่าจ้างได้รับมอบงานจากผู้รับจ้างหรือจากผู้รับจ้างรายใหม่ในกรณีที่มีการบอกเลิกสัญญาตามข้อ 5 หากมีเหตุชำรุดบกพร่องหรือเสียหายเกิดขึ้นจากงานจ้างนี้ ภายในกำหนด...2...ปี.....เดือน นับถัดจากวันที่ได้รับมอบงานดังกล่าว ซึ่งความชำรุดบกพร่องหรือเสียหายนั้นเกิดจากความบกพร่องของผู้รับจ้าง อันเกิดจากการใช้วัสดุที่ไม่ถูกต้อง หรือทำไว้ไม่เรียบร้อย หรือทำไม่ถูกต้องตามมาตรฐานแห่งหลักวิชา ผู้รับจ้างจะต้องรีบทำการแก้ไขให้เป็นที่เรียบร้อยโดยไม่ชักช้า โดยผู้ว่าจ้างไม่ต้องออกเงินใด ๆ ในการนี้ทั้งสิ้น หากผู้รับจ้างมีผลหรือไม่กระทำการดังกล่าวภายใน กำหนด...15...วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้างหรือไม่ทำการแก้ไขให้ถูกต้องเรียบร้อย ภายในเวลาที่ผู้ว่าจ้างกำหนด ให้ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะทำการนั้นเอง หรือจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้น โดยผู้รับจ้าง ต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

ข้อ 7. การจ้างช่วง

ผู้รับจ้างจะต้องไม่เอางานทั้งหมดหรือบางส่วนแห่งสัญญานี้ไปจ้างช่วงอีกต่อหนึ่ง โดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้างก่อน ทั้งนี้ นอกจากในกรณีที่สัญญานี้จะได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ความยินยอมดังกล่าวนี้ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างหลุดพ้นจากความรับผิด หรือพ้นหน้าที่ตามสัญญานี้ และผู้รับจ้างจะยังคงต้องรับผิดชอบในความผิดและความประมาทเลินเล่อของผู้รับจ้างช่วง หรือของตัวแทน หรือ ลูกจ้างของผู้รับจ้างช่วงนั้นทุกประการ

ข้อ 8. การควบคุมงานของผู้รับจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องควบคุมงานที่รับจ้างอย่างเอาใจใส่ด้วยประสิทธิภาพและความชำนาญ และในระหว่างทำงานที่รับจ้างจะต้องจัดให้มีผู้แทนซึ่งทำงานเต็มเวลาเป็นผู้ควบคุมงาน ผู้ควบคุมงานดังกล่าวจะต้องเป็นผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้รับจ้าง คำสั่งหรือคำแนะนำต่าง ๆ ที่ได้แจ้งแก่ผู้แทนผู้ได้รับมอบอำนาจนั้นให้ถือว่าเป็นคำสั่งหรือคำแนะนำที่ได้แจ้งแก่ผู้รับจ้าง การแต่งตั้งผู้ควบคุมงานนั้นจะต้องทำเป็นหนังสือและต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าจ้าง การเปลี่ยนตัวหรือแต่งตั้งผู้ควบคุมงานใหม่ จะกระทำมิได้หากไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าจ้างก่อน

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะขอให้เปลี่ยนตัวผู้แทนได้รับมอบอำนาจนั้น โดยแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับจ้าง และผู้รับจ้างจะต้องทำการเปลี่ยนตัวโดยพลัน โดยไม่คิดราคาเพิ่มหรืออ้างเป็นเหตุเพื่อขยายอายุสัญญา อันเนื่องมาจากเหตุนี้

ข้อ 9. ความรับผิดชอบของผู้รับจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบต่ออุบัติเหตุ ความเสียหาย หรือภัยอันตรายใด ๆ อันเกิดจากการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง และจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายจากการกระทำของลูกจ้างของผู้รับจ้าง

ความเสียหายใด ๆ อันเกิดแก่ส่วนที่ผู้รับจ้างได้ทำขึ้นแม้จะเกิดขึ้นเพราะเหตุสุดวิสัย นอกจากกรณีอันเกิดจากความผิดของผู้ว่าจ้าง ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบโดยซ่อมแซมให้คืนดีหรือเปลี่ยนให้ใหม่โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเอง ความรับผิดชอบของผู้รับจ้างดังกล่าวในข้อนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อผู้ว่าจ้างได้รับมอบงานครั้งสุดท้าย ซึ่งหลังจากนั้นผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบเพียงในกรณีชั่วคราวครบพร้อม หรือความเสียหายดังกล่าวในข้อ 6 เท่านั้น

ข้อ 10. การจ่ายเงินแก่ลูกจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องจ่ายเงินแก่ลูกจ้างที่ผู้รับจ้างได้จ้างมาในอัตรา และตามกำหนดเวลาที่ผู้รับจ้างได้ตกลงหรือทำสัญญาไว้ต่อลูกจ้างดังกล่าว

ถ้าผู้รับจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างหรือค่าทดแทนอื่นใดแก่ลูกจ้างดังกล่าวในวาระแรก ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะเอาเงินค่าจ้างที่จะต้องจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างมาจ่ายให้แก่ลูกจ้างของผู้รับจ้างดังกล่าว และให้ถือว่าผู้ว่าจ้างได้จ่ายเงินจำนวนนั้นเป็นค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างตามสัญญาแล้ว

ผู้รับจ้างจะต้องจัดให้มีประกันภัยสำหรับลูกจ้างทุกคนที่จ้างมาทำงาน โดยให้ครอบคลุมถึงความรับผิดชอบทั้งปวงของผู้รับจ้างรวมทั้งผู้รับจ้างช่วงอันหากจะพึงมี ในกรณีความเสียหายที่คิดค่าสินไหมทดแทนได้ตามกฎหมายซึ่งเกิดจากอุบัติเหตุหรือภัยอันตรายใด ๆ ต่อลูกจ้างหรือบุคคลอื่นที่ผู้รับจ้างหรือผู้รับจ้างช่วงจ้างมาทำงาน ผู้รับจ้างจะต้องส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวพร้อมทั้งหลักฐานการชำระเบี้ยประกันให้แก่ผู้ว่าจ้างเมื่อผู้ว่าจ้างเรียกร้อง

ข้อ 11. การตรวจงานจ้าง

ถ้าผู้ว่าจ้างแต่งตั้งกรรมการตรวจการจ้าง หรือกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษาเพื่อควบคุมการทำงานของผู้รับจ้าง กรรมการตรวจการจ้าง หรือกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษานั้นมีอำนาจเข้าไปตรวจการทำงานในโรงงานและสถานที่ที่กำลังก่อสร้างหรือที่กำลังทำงานได้ตลอดเวลา และผู้รับจ้างจะต้องอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการนั้นตามสมควร

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ)
(ลงชื่อ)

การที่มีกรรมการตรวจการจ้าง หรือกรรมการตรวจรับพัสดุผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่
ปรึกษาหาทำให้ผู้รับจ้างหันความรับผิดชอบตามสัญญาข้อหนึ่งข้อใดไม่

ข้อ 12. แบบรูปและรายการละเอียดคลาดเคลื่อน

ผู้รับจ้างจะต้องรับรองว่าได้ตรวจสอบและทำความเข้าใจในแบบรูปรายการละเอียด
หรือใบแจ้งปริมาณงานโดยถี่ถ้วนแล้ว หากปรากฏว่าแบบรูปและรายการละเอียดหรือใบแจ้งปริมาณงาน
นั้นผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อน ไปจากหลักการทางวิศวกรรมหรือทางเทคนิค ผู้รับจ้างตกลงที่จะปฏิบัติ
ตามลำโวนิจฉัยของกรรมการตรวจการจ้าง หรือกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่
ปรึกษาที่ผู้ว่าจ้างแต่งตั้งให้งานแล้วเสร็จบริบูรณ์โดยจะคิดค่าใช้จ่ายใด ๆ เพิ่มขึ้นจากผู้ว่าจ้างไม่ได้

ข้อ 13. การควบคุมงานโดยผู้ว่าจ้าง

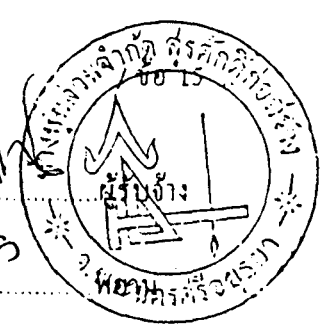
ผู้รับจ้างตกลงว่า กรรมการตรวจการจ้าง หรือกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน
หรือบริษัทที่ปรึกษาที่ผู้ว่าจ้างแต่งตั้ง มีอำนาจที่จะตรวจสอบและควบคุมงานเพื่อให้เป็นไปตามเอกสาร
สัญญา และมีอำนาจที่จะสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม หรือตัดทอน ซึ่งงานตามสัญญานี้หากผู้รับจ้าง
ขัดขืนไม่ปฏิบัติตามกรรมการตรวจการจ้าง หรือกรรมการตรวจรับพัสดุ ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่
ปรึกษามีอำนาจที่จะสั่งให้หยุดกิจการนั้นชั่วคราวได้ ความล่าช้าในกรณีเช่นนี้ผู้รับจ้างจะถือเป็นเหตุขอ
ขยายวันทำการออกไปมิได้

ข้อ 14. ค่าปรับ

หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา และผู้ว่าจ้าง
ยังมีได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงินวันละ...16,250.....บาท
และจะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานในเมื่อผู้ว่าจ้างต้องจ้างผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่งเป็นจำนวน
เงินวันละ.....บาท นับตั้งจากวันที่กำหนดแล้วเสร็จตามสัญญาหรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายให้จนถึง
วันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง นอกจากนี้ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกค่าเสียหายอันเกิดขึ้นจากการที่ผู้รับจ้าง
ทำงานล่าช้าเฉพาะส่วนที่เกินกว่าจำนวนค่าปรับและค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้อีกด้วย

ในระหว่างที่ผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญานั้น หากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างจะไม่สามารถ
ปฏิบัติตามสัญญาต่อไปได้ ผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาและใช้สิทธิตามข้อ 15 ก็ได้และถ้าผู้ว่าจ้าง
ได้แจ้งข้อเรียกร้องไปยังผู้รับจ้างเมื่อครบกำหนดแล้วเสร็จของงานขอให้ชำระค่าปรับแล้วผู้ว่าจ้างมีสิทธิ
ที่จะปรับผู้รับจ้างจนถึงวันบอกเลิกสัญญาได้อีกด้วย

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ)
(ลงชื่อ) ทนาย (ลงชื่อ)

ข้อ 15. สิทธิของผู้ว่าจ้างภายหลังยกเลิกสัญญา

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างยกเลิกสัญญา ผู้ว่าจ้างอาจทำงานนั้นเองหรือว่าจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้น
ก่อนแล้วเสร็จได้ ผู้ว่าจ้างหรือผู้ที่รับจ้างทำงานนั้นต้องมีสิทธิใช้เครื่องใช้ในการก่อสร้างหรือในการ
ทำงานสิ่งๆที่สร้างขึ้นชั่วคราวสำหรับงานก่อสร้างหรือการทำงาน และวัสดุต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่าจะต้องสงวน
เอาไว้เพื่อการปฏิบัติตามสัญญาตามที่เห็นสมควร

ในกรณีดังกล่าว ผู้ว่าจ้างมีสิทธิริบหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาทั้งหมด หรือบาง
ส่วนตามที่เห็นสมควร นอกจากนั้นผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายซึ่งเป็นจำนวนเกินกว่า
หลักประกันการปฏิบัติงานและค่าเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการทำงานนั้นต่อ
ให้แล้วเสร็จตามสัญญาและค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานเพิ่ม (ถ้ามี) ซึ่งผู้ว่าจ้างจะหักเอาจากเงินประกันผล
งานหรือจำนวนเงินใด ๆ ที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างก็ได้

ข้อ 16. การสำเหนยค่าเสียหาย

ค่าปรับหรือค่าเสียหายซึ่งเกิดขึ้นจากผู้รับจ้างตามสัญญา ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะหักเอาจาก
จำนวนเงินค่าจ้างที่ค้างจ่ายหรือจากเงินประกันค่างานของผู้รับจ้างหรือบังคับจากหลักประกันการปฏิบัติ
ตามสัญญาได้

หากมีเงินค่าจ้างตามสัญญาที่หักไว้จ่ายเป็นค่าปรับและค่าเสียหายแล้วยังเหลืออยู่อีกเท่า
ใด ผู้ว่าจ้างจะคืนให้แก่ผู้รับจ้างทั้งหมด

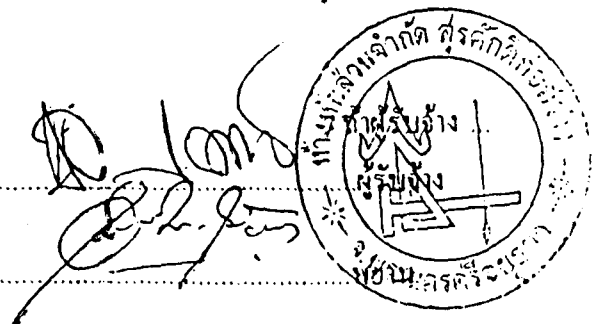
ข้อ 17. การทำบริเวณก่อสร้างหรือสถานที่ที่ปฏิบัติงานให้เรียบร้อย

ผู้รับจ้างจะต้องรักษาริเวณสถานที่ที่ปฏิบัติงานตามสัญญา รวมทั้งโรงงานหรือสิ่ง
อำนวยความสะดวกในการทำงานของผู้รับจ้าง ลูกจ้าง ตัวแทน หรือของผู้รับจ้างช่าง ให้อยู่ในความ
สะอาดปลอดภัย และมีประสิทธิภาพในการใช้งานตลอดระยะเวลาการจ้างและเมื่อทำงานเสร็จสิ้นแล้วจะ
ต้องขนย้ายขรตราเครื่องใช้ในการทำงานจ้งรวมทั้งวัสดุ ขยะมูลฝอยและสิ่งก่อสร้างชั่วคราวต่างๆ(ถ้ามี)
ทั้งจะต้องกลบเกลี่ยพื้นดินให้เรียบร้อด เพื่อให้บริเวณทั้งหมดอยู่ในสภาพที่สะอาด และใช้การได้ทันที

ข้อ 18. การขยายระยะเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา

ในกรณีที่มิเหตุสุดวิสัยหรือเหตุใด ๆ อันเนื่องมาจากความผิดหรือความบกพร่องของ
ฝ่ายผู้ว่าจ้างหรือเหตุการณ์อันหนึ่งอันใดที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบกฎหมายทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถ
ทำงานให้แล้วเสร็จตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ผู้รับจ้างจะต้องแจ้งเหตุหรือพฤติการณ์
ดังกล่าวพร้อมหลักฐานเป็นหนังสือให้ผู้ว่าจ้างทราบเพื่อขอขยายเวลาทำงานออกไปภายใน 15 วัน นับ
ถัดจากวันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลง

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ)
(ลงชื่อ) ทาน (ลงชื่อ)

ถ้าผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามความในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้รับจ้างได้ละสิทธิเรียกร้องในการที่จะขอขยายเวลาทำงานออกไปโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของฝ่ายผู้ว่าจ้าง ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือผู้ว่าจ้างทราบคืออยู่แล้วตั้งแต่ต้น การขยายกำหนดเวลาทำงานตามวรรคหนึ่ง อยู่ในดุลพินิจของผู้ว่าจ้างที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

ข้อ 19. การใช้เรือไทย

ในการปฏิบัติตามสัญญาฯ หากผู้รับจ้างจะต้องส่งหรือนำของเข้ามาจากต่างประเทศรวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ต้องนำเข้ามาเพื่อปฏิบัติงานตามสัญญาไม่ว่าผู้รับจ้างจะเป็นผู้นำของเข้ามาเอง หรือนำเข้ามาโดยผ่านตัวแทนหรือบุคคลอื่นใด ถ้าสิ่งของนั้นต้องนำเข้ามาโดยทางเรือในเส้นทางเดินเรือที่มีเรือไทยเดินอยู่ และสามารถให้บริการรับขนได้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศกำหนด ผู้รับจ้างต้องจัดการให้สิ่งของดังกล่าวบรรทุกโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทยจากต่างประเทศมายังประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี ก่อนบรรทุกของนั้นลงเรืออื่นที่มีใช้เรือไทย หรือเป็นของที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศยกเว้นให้บรรทุกโดยเรืออื่นได้ ทั้งนี้ไม่ว่าการส่งหรือสั่งซื้อสิ่งของดังกล่าวจากต่างประเทศจะเป็นแบบ เอฟไอบี, ซีเอฟอาร์, ซีไอเอฟ หรือแบบอื่นใด

ในการส่งมอบงานตามสัญญาให้แก่ผู้ว่าจ้าง ถ้างานนั้นมีสิ่งของตามสัญญา ข้อ 19 ผู้รับจ้างจะต้องส่งมอบใบตราส่ง (Bill of Lading) หรือสำเนาใบตราส่งสำหรับของนั้นซึ่งแสดงว่าได้บรรทุกมาโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทยให้แก่ผู้ว่าจ้างพร้อมกับการส่งมอบงานด้วย

ในกรณีที่สิ่งของดังกล่าวไม่ได้บรรทุกจากต่างประเทศมายังประเทศไทยโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทย ผู้รับจ้างต้องส่งมอบหลักฐานซึ่งแสดงว่าได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวีให้บรรทุกของโดยเรืออื่นได้ หรือหลักฐานซึ่งแสดงว่าได้ชำระค่าธรรมเนียมพิเศษเนื่องจากการไม่บรรทุกของโดยเรือไทยตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพาณิชย์นาวีแล้วอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้ว่าจ้างด้วย

ในกรณีที่ผู้รับจ้างไม่ส่งมอบหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวในสองวรรคข้างต้นให้แก่ผู้ว่าจ้าง แต่จะขอส่งมอบงานดังกล่าวให้ผู้ว่าจ้างก่อน โดยยังไม่รับชำระเงินค่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิรับงานดังกล่าวไว้ก่อน และชำระเงินค่าจ้างเมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนดังกล่าวแล้วได้

ข้อ 20. มาตรฐานฝีมือช่าง

(ลงชื่อ)

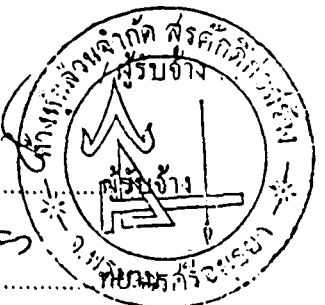
ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ)

(ลงชื่อ)

พยาน

(ลงชื่อ)

Handwritten signatures and initials in blue ink, including a large signature and several initials.

ผู้รับจ้างตกลงเป็นเงื่อนไขสำคัญว่า ผู้รับจ้างจะต้องมีและใช้ผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือช่าง จากสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมแรงงาน หรือผู้มีวุฒิบัตรระดับ ปวช. ปวส. และ ปวท. หรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาที่ ก.พ. รับรองให้เข้ารับราชการได้ ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.....ของแต่ละสาขาช่าง แต่จะต้องมีช่างจำนวนอย่างน้อย 1 คน ในแต่ละสาขาช่าง ดังต่อไปนี้

- 20.1.....ช่างก่อสร้าง หรือช่างโยธาหรือช่างศิลปกรรม หรือช่างสำรวจ.....
- 21.2.....
- 22.3.....
- 23.4.....
- 24.5.....
- 25.6.....

ผู้รับจ้างจะต้องจัดทำบัญชีแสดงจำนวนช่างทั้งหมดโดยจำแนกตามแต่ละสาขาช่างและระดับช่างพร้อมกับระบุรายชื่อช่างผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือช่าง หรือผู้มีวุฒิบัตรดังกล่าวในวรรคแรกนำมาแสดงหรือหลักฐานต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการตรวจการจ้างหรือกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือผู้ควบคุมงานก่อนเริ่มลงมือทำงานและพร้อมที่จะให้ผู้ว่าจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ว่าจ้างตรวจสอบดูได้ตลอดเวลาการทำงานตามสัญญาของผู้รับจ้าง

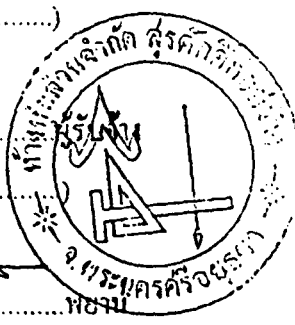
สัญญานี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อ พร้อมทั้งประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานและคู่สัญญาต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

(ลงชื่อ).....ผู้ว่าจ้าง
(นายบรรเวศ ทุ่งกุล)

(ลงชื่อ).....พยาน
(นายสุรชัย ตวมดีช)

(ลงชื่อ).....พยาน
(นายไชยา คำสิงห์)

(ลงชื่อ).....พยาน
(นายเสริม เริงไธสง)

แบบ อ.ส. ๕

เลขที่ ก. 030647

ใบสลักหลังตราสาร

วันที่ 14, กรกฎาคม 2540

ชื่อผู้เสียอากร พ.ท.พรศักดิ์ ภู่อภิวัธน์

ที่อยู่ 9/8 ม. ๕ ต. ทหารบก โขขันธ์ อ. เมือง นครราชสีมา ๓๑๐๐๐

ได้เสียอากรแสดมปีเป็นตัวแทนสำหรับลักษณะแห่งตราสารตามบัญชีอัตรา

อากรแสดมปีข้อ 4

ดังนี้ :

อากรแสดมปี 15,84๒- บาท

เงินเพิ่ม - บาท

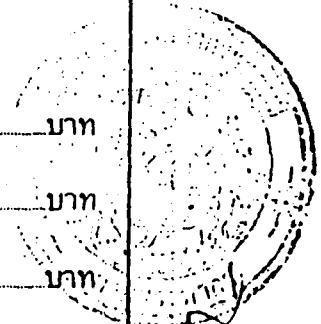
รวมเงิน 15,84๒- บาท

โดยใบเสร็จเลขที่ ๐๒4๕๕๐ วันที่ 14, กค - 40

ลงชื่อ [Signature]

(นายพรศักดิ์ ภู่อภิวัธน์)

ตำแหน่ง ปลัดกองการคลังและระบบคอมพิวเตอร์

[Signature]
(นายพรศักดิ์ ภู่อภิวัธน์)
ปลัดกองการคลังและระบบคอมพิวเตอร์

ใบสลักหลังตราสารนี้จะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสดมปี
ของหน่วยเก็บภาษีอากร ได้ลงชื่อและออกใบเสร็จรับเงินเรียบร้อยแล้ว

1.1 แบบรูปและรายการละเอียด

รายการบูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน วัดพุทธโศกวรวิชัย

ตำบลลำปางดง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการบูรณะซ่อมแซม

1. งานบูรณะซ่อมแซมกำแพงแก้วโดยรอบ
2. งานบูรณะซ่อมแซมเจดีย์รายรอบเขตที่ 4,5,6,16,17,18,19 (ตามผังบริเวณ)
3. งานบูรณะซ่อมแซมราวังกาโระฐาน
4. งานปรักรังภูมิทัศน์

รายละเอียดและวิธีดำเนินการ

ผู้รับจ้างจะต้องถ่ายภาพขั้นตอนการบูรณะตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนแล้วเสร็จด้วยฟิล์มทีละฟิล์ม สไลด์ชนิดละไม่ใ้ยกว่า 200 ภาพ และจัดทำรายงานขั้นตอนการบูรณะตั้งแต่เริ่มดำเนินการแล้วเสร็จ ต้นฉบับและสำเนา รวม 20 ฉบับ

1. การบูรณะกำแพงแก้วโดยรอบ

1.1 งานเสาเข็ม

- เสาเข็มที่ใช้ในงานนี้ใช้เสาเข็มเหล็กกลมทรงแปดเหลี่ยมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.15 เมตร ยาว 2.00 เมตร ตอกทุกช่วงตรงที่กึ่งกลางฐานรากทุกช่วง 2.50 ม. โดยผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการ ตอกเข็มและกำหนดผังการตอกเสาเข็มให้ทางผู้ควบคุมงานพิจารณาอนุมัติก่อน ซึ่งจะดำเนินการตอกได้

- การตอกเสาเข็มจะต้องตอกไปตรงศูนย์กลาง โดยอนุญาตให้เสาเข็มเบี่ยงศูนย์กลางได้ไม่เกิน 0.05 เมตร

1.2 งานฐานราก

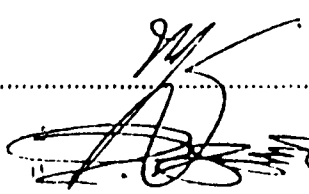
- ขนาดของฐานราก กว้าง 0.20 X 1.40 X 230 เมตร (หนา X กว้าง X ระยะทาง) โดยที่ความหนาของฐานรากใ้โดยหัวเสาเข็มไม่เกิน 0.05 เมตร

- กอนกรีตที่ใช้ต้องใช้อัตราส่วน 1 : 2 : 4 หรือหากผู้ว่าจ้างใช้คอนกรีตผสมเสร็จกำหนดใ้คอนกรีตผสมเสร็จรับกำลังได้ ไม่ต่ำกว่า 300 กก./ตรม.

- ชั้นรองพื้นฐานรากใ้ใช้คอนกรีตหนา 1 : 3 : 5 หนา 0.05 เมตร โดยมีชั้นทรายหยาบกระทุ้งหนา 0.05 เมตร รองชั้นพื้นดินเดิมก่อน

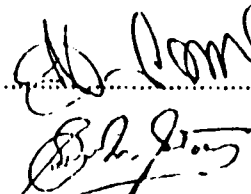
- เหล็กเสริมใ้ใช้เสริมฐานรากใ้เหล็กเส้นกลมผิวเรียบ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 12 มม. สลักใ้เป็นตะแกรง ขนาด 0.15 X 0.15 ม. โดยวางตามยาวตลอดแนวฐานกำแพง

(ลงชื่อ)

ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ)

(ลงชื่อ)

(ลงชื่อ)

พยาน

กำหนดให้ใช้ไม้แบบกันแบบทศกอนกรีกด้านข้าง ห้ามทศกอนกรีกโดยใช้ผงดินเป็นแบบ

1.3 งานก่ออิฐเสริมปูน

การก่ออิฐที่ทุกระยะไปจากแนวชั้นอิฐเดิม ให้ผู้รับจ้างร้อยแนวอิฐดังกล่าวออกจนถึงแนวชั้นของอิฐที่ได้ระดับ เพื่อที่จะก่ออิฐซ่อมแซม ส่วนที่ขาดหายไป ไม้แบบแข็งแรงและถูกต้อง

สำหรับอิฐบดก้อนที่หมดสภาพ มีลักษณะเปื่อยหรือผุ กร่อน ให้ผู้รับจ้างกระเทาะเอาอิฐก้อนนั้น 1) ออกเพื่อที่จะเปลี่ยนอิฐใหม่ที่มีสภาพแข็งแรงและได้รูปทรงแทนของเดิมกระทำโดยการก่ออิฐดังกล่าวถัดเข้าไปแทนที่ของเดิม

สำหรับกรก่อบัว ให้ผู้รับจ้างยึดของเดิมเป็นเกณฑ์ โดยการก่ออิฐให้เพียง ฐได้จากแบบขยายบัว (ตามแบบที่กำหนดไว้)

การก่ออิฐในส่วนที่ชำรุดทั้งทลายและก่ออิฐซ่อมแซมก้อนที่หมดสภาพ ผู้รับจ้างต้องทำนั่งตั้งแนวชั้นอิฐของเดิมที่ได้ระดับคือผู้เป็นเกณฑ์ และจะต้องพิจารณาถึงวิธีการ การก่อเรียงอิฐตามรูปแบบสมัยโบราณให้มากที่สุด

ผนังอิฐหรือพื้นปูนของเดิมพัง หรือ แยกออกจากกัน ให้ทำการสกัดออกแล้วทำการก่อเสริมหรือปูใหม่ ตามรูปแบบเดิมที่กำหนด

การก่ออิฐรอบปูน ให้ปูนสอดหลวมเข้าไปข้างในประมาณ 1 ซม. ระหว่างดำเนินการไม่ควรให้ปูนตอทะลักออกมาข้างนอก

2. งานบูรณะซ่อมแซมเจดีย์หมายเลข 4, 5, 6, 10, 17, 18, 19

2.1 งานขุดแต่งขนย้ายวัสดุ ดินที่ทับถมภายในและภายนอก

ให้ดำเนินการกำจัดวัชพืชที่ขึ้นปกคลุมโบราณสถาน โดยตัดถอนรากไม้ของวัชพืชที่ฝังในชั้นอิฐออกให้หมดสิ้น เพื่อไม่ให้วัชพืชเหล่านี้กัดกร่อนเจดีย์ต่อไป แต่หากหากว่าเป็นวัชพืชที่ทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศให้ใช้ปุ๋ยหรือสารเคมี กำจัดวัชพืชนั้นเสีย ทั้งนี้และทั้งนั้นหากจำเป็นต้องรื้อชั้นอิฐก่อ บางส่วนออกเพื่อการถอนรากไม้ ออก ก็จะต้องทำด้วยความระมัดระวังและเท่าที่จำเป็นเท่านั้น แล้วจึงทำการก่ออิฐเสริมขึ้นใหม่

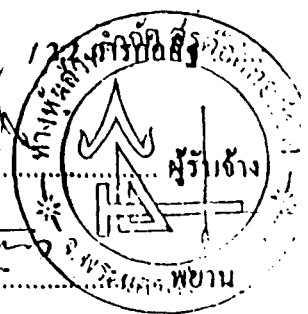
สภาพดินและเศษวัสดุที่ขึ้นปกคลุมโบราณสถาน ให้ผู้รับจ้างดำเนินการขุดลอกเศษวัสดุเหล่านั้นออกจนถึงผิวของอิฐหรือปูนเดิม เพื่อให้เห็นสภาพของโบราณสถานให้แท้จริงและเด่นชัดและยังใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินการบูรณะตามรูปแบบและลักษณะของเดิมต่อไป ทั้งนี้และทั้งนั้น ผู้รับจ้างจะต้องใช้ความระมัดระวังในการขุดแต่ง โดยจะต้องใช้เครื่องมือขนาดเล็กขุดลอกและเศษวัสดุเหล่านั้น อย่าให้เกิดผลกระทบต่อหลักฐานเดิม ซึ่งอาจเกิดความเสียหายขึ้นได้

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) ทนาย

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) ทนาย

2.2 การก่ออิฐซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดพังทลายของชั้นอิฐ ประกอบด้วย

การร้อยชั้นอิฐที่หลุดเอียงไปจากแนวชั้นอิฐเดิม ให้ผู้รับจ้างร้อยแนวอิฐดังกล่าวออกจนถึงแนวชั้นของอิฐที่ได้ระดับ เพื่อที่จะก่ออิฐซ่อมแซม ส่วนที่ขาดหายไป ให้มั่นคงแข็งแรงและถูกต้อง

สำหรับอิฐบรณกัณฑ์หมดสภาพ มีลักษณะเฝ้าโดยหรือผุ กร่อน ให้ผู้รับจ้างกระเทาะเอาอิฐก้อนนั้น ๆ ออกเพื่อที่จะเปลี่ยนอิฐใหม่ที่มีสภาพแข็งแรงและได้รูปทรงแทนของเดิม กระทำโดยการก่ออิฐดังกล่าวอัดเข้าไปแทนที่ของเดิม

สำหรับการก่อบัว ให้ผู้รับจ้างยึดขอบเดิมเป็นเกณฑ์ โดยการก่ออิฐให้เฉียง ฐได้จากแบบขยายบัว (ตามที่แนบกำหนดให้)

2.3 การก่ออิฐในส่วนที่ชำรุดพังทลายและก่ออิฐซ่อมแซมกัณฑ์หมดสภาพ ผู้รับจ้างต้องสำเนียงถึงแนวชั้นอิฐของเดิมที่ได้ระดับคือเป็นเกณฑ์ และจะต้องพิจารณาถึงวิธีการ การก่อเรียงอิฐตามรูปแบบสมัยโบราณให้มากที่สุด

2.4 ผนังอิฐหรือพื้นปูของเดิมพัง หรือ แยกออกจากกันให้ทำการสกัดออกแล้วทำการก่อเตรียมปูใหม่ ตามรูปแบบกำหนด

2.5 การก่ออิฐตอปูน ให้ปูนตอหลาเข้าไปข้างในประมาณ 1 ซม. ระหว่างดำเนินการไม่ควรให้ปูนตอทะลักออกมาข้างนอก

2.6 สำหรับองค์เจดีย์ เมื่อก่ออิฐถึงชั้นสูงสุดแล้ว ให้เทกาน ค.ส.ล. ผูกเหล็กตะแกรงก่ออิฐปิดทับหน้า ไม้โดยก่อ 2 ชั้น โดยก่อเป็นลักษณะตุ้ม ๆ แต่คงลักษณะของการพังทลาย

2.7 งานฉาบปูนหมักซ่อมแซม

ให้ผู้รับจ้างดำเนินการดูดยแนวขอบปูนฉาบเดิม ที่ยังยึดเกาะติดกับอิฐก่อคืออยู่ โดยใช้ปูนหมักดูดยแนวเดิมในระหว่างอิฐกับแนวปูนฉาบเดิม เพื่อต้องการให้ปูนฉาบเดิมยึดเกาะติดแน่น แต่ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ ผู้รับจ้างจะต้องทำความสะอาด โดยเอาเศษดินที่ติดอยู่ข้างในออกให้หมดสิ้น

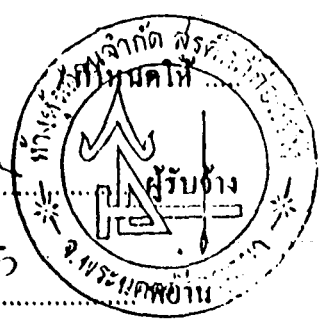
2.8 งานติดตั้งมุ้งรื้อน ไม้แบบ สำหรับปฏิบัติงานบูรณะซ่อมแซม

ให้ผู้รับจ้างติดตั้งมุ้งรื้อนโดยรอบเพื่อให้อาณาการดำเนินการบูรณะได้ทั้งหมด ตั้งแต่ชั้นล่างสุดจนถึงส่วนบนสุด และเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของฝ่ายผู้จ้างสามารถควบคุมงาน และคณะกรรมการตรวจงานได้ทุกระยะเวลา หากเกิดข้อขัดแย้งกัน ระหว่างแนวราชการกับสภาพหลักฐานที่ปรากฏอยู่ ก็จะตามารดดำเนินการบูรณะได้อย่างต่อเนื่อง

ไม้ที่ใช้ทำเสา คานค้ำยัน โครงสร้างไม้มุ้งรื้อนชั่วคราว ให้ใช้ไม้ยาง 1.5" x 3" ส่วนไม้พื้น ไม้ไม้กระดาน (ไม้ที่แบบหมักคอนกรีต) 1" x 6" หรือ 1" x 8" ที่ยึดติดแน่นด้วยตะปู

(ลงชื่อ) ผู้จ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

กำหนดให้ค้ำน้ำไว้ในแนวตั้งเป็นเสารับโครงฐานไม่น้อยกว่า 3 แถว และแต่ละช่วงเสา (ระยะห่างระหว่าง) มีระยะห่างกันไม่เกิน 1.50 เมตร โดยรอบ ความสูงของแต่ละชั้นไม่เกิน 2.00 เมตร มีพื้นที่ปูเพื่อเดินและปฏิบัติงานกว้างไม่น้อยกว่า 0.80 เมตร และกำหนดให้ติดตั้งไม่น้อยกว่า 3 ชั้น ส่วนไม้ก้ำยัน (ขาทราย) กำหนดให้ทำทุก ๆ ระยะห่างเสาวันเสา

ในกรณีที่ผู้รับจ้างมีโรงรับเหล็กดีไปใช้โรงรับเหล็กอีกคิดแนบด้วยข้อต่อ โดยปีระยะห่างของเสาและชั้นความสูงต่าง ๆ

การทำนั่งร้านประกอบด้วยรูปและช่องแฉกใน ส่วนต่าง ๆ ผู้ว่าจ้างจะต้องทำการไว้กับคองแข็งแรมและสามารถให้เจ้าหน้าที่ของฝ่ายผู้ว่าจ้างเข้าปฏิบัติงานและตรวจงานได้โดยสะดวกและจะต้องปลอดภัยด้วย

9. งานบูรณะปรารภประตอม

3.1 เตรียมคานคอนกรีตเสริมเหล็กได้ระดับไว้ฐาน คังรายละเอียดแสดงในแบบรูปตัด โดยให้ตักอิฐเดิมออกได้ฐานต่ำสุด เพื่อเตรียมตามขนาดกำหนดของรับได้ฐานไว้ และไว้ก่ออิฐปิดแนวที่ได้ตักเสริมคานจนเต็มไม่มีช่องว่างปรากฏอยู่

3.2 รื้อตักอิฐเดิมเฉพาะก้อนที่ผุร่อน และก่ออิฐใหม่แข็งแรงตอก ทั้งนี้ก่อนรื้อตักส่วนใดออกนั้นจะตัดแฉกและให้ผู้รับทราบขอขออนุญาตการตรวจการจ้าง และหรือผู้ควบคุมงาน ซึ่งจะดำเนินการได้

3.3 การทำทวมระอาคพื้นผิวอิฐเดิมทั้งหมดก่อนที่จะทำการบูรณะก่ออิฐเสริมขึ้นใหม่ นั้น ให้นำอิฐล้างผิวอิฐให้หมดคราบฝุ่นและความสกปรกต่าง ๆ ออกให้หมด

3.4 ก่ออิฐเสริมส่วนที่ขาดหายและผุร่อน โดยใช้อิฐดีกษณะและขนาดใกล้เคียงของเดิมจะต้องนำตัวอย่างอิฐมาให้คณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพก่อน ปูนก่อก่อให้ปูนหมัก อัตราส่วนผสม 1 : 2 (ปูนขาวหมัก : ทรายกลาง) โดยปริมาณการก่อก่ออิฐก่อช่องแนวปูนตอก และได้แนวได้ระดับ กดมกดินกับแนวชั้นอิฐของเดิม

3.5 การก่ออิฐเสริมรอยแตกแยก ให้นำอิฐดีอิฐบริเวณที่เกิดรอยแตกออกจนหมด ร่องรอยการแตกแยกแล้วจึงก่ออิฐใหม่เสริมเข้าแทนที่จนเต็มและได้แนวกดมกดินกับแนวชั้นอิฐเดิม อัตราส่วนผสมปูนก่อก่อเหมือนข้อ 1.4

3.6 การตักผิวปูนบนของเดิมเพื่อทำการฉาบปูนใหม่ทั้งหมด โดยเว้นระยะห่างจากจุดตักถึงกวาดลายปูนในของเดิม ไม่ต่ำกว่า 0.50 ม. โดยรอบ

3.7 เจาะอัดฉีดเสริมความมั่นคง ให้นำทำการเจาะตักฉีดเข้าตรงที่ปรารภ ตรงบริเวณมุมทั้ง 4 ขององค์ปรารภค้ำตั้งแต่ฐานต่ำ จนถึงส่วนบนสุด ตรงบริเวณฐานด้านนอกให้เจาะแผ่กระจายให้ทั่วองค์ โดยเจาะขนาด 1 นิ้ว ตักโดยประมาณ 1.00 เมตร ระยะห่างโดยประมาณ 0.50 - 0.60 เมตร (ตามแนวถนนและแนวตั้ง) แล้วเป่าฝุ่นออกจากภายในรูเจาะให้หมดจึงฉีดน้ำไปชุ่ม ก่อนอัดฉีดน้ำปูนจนเต็มรู แล้วจึงตอกเหล็กขนาด 9 มม. และล้างทำความสะอาดรณน้ำปูนออกให้หมด

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
(ลงชื่อ) ทนาย

(ลงชื่อ)
(ลงชื่อ)

3.8. การเจาะเข็มรอยแตกแยก ให้เจาะตัดขณะภาวสภาพใจไว้รอยแตกแยก ทดสอบแนวรอยแยกนั้น ๆ โดยเจาะรูห่างกันประมาณ 0.04 เมตร สลับฟันปลาทั้งสองข้างของรอยแตกแยกการอัดฉีดน้ำปูนและเสริมแกนเหล็กไว้ดำเนินการเหมือน ข้อ 1.6 ตามรูปแบบขยายกำหนด

3.9. เทคานทับหลังคอนกรีตเสริมเหล็ก บนส่วนกระดุกของคานีงองค์ปรางค์หนาประมาณ 8 ซม. สูงเหล็กตะแกรง 9 มม. ระยะห่าง 0.20 เมตร แล้วให้ถ่ออิฐหุ่นคานทับหลัง ดังแสดงลักษณะการก่อในแบบบูรณะของมแต่ละองค์ ทั้งนี้จะต้องแสดงให้เห็นถึงลักษณะของร่องรอยการแตกหัก ซึ่งแสดงว่ายังมีส่วนขององค์ปรางค์ค่อขึ้นไว้ติด การหล่อคานใให้ล่อคอบสภาพสุก - ค้ำของคานีงค้ำพวง หรือตามรูปแบบขยายกำหนด

3.10. การอนุรักษ์ปูนฉาบของเดิมที่มีเหลือปรกถูกอยู่โดยให้แต่งยาแนวตะเข็บของปูนฉาบเดิม ด้วยปูนหมัก โดยรอกและให้สีของปูนหมักใหม่ ใกล้เคียงกับสีของปูนฉาบเดิม

3.11. เมื่อทำการบูรณะเสริมความมั่นคงแล้วให้ดำเนินการฉาบปูนหมักโดยใช้อัตราส่วน 1 : 4 : 1 (ปูนขาวหมัก : ทรายละเอียด : กระจกานสาลีละเอียด)

4. งานปรับปรุงภูมิทัศน์

4.1. งานขยายถนนทางเข้าวัด กว้าง 10 เมตร ยาว 250 เมตร จากแนวที่กำหนดไว้ ให้ผู้รับจ้างดำเนินการปรับระดับถนนดินสันทางพร้อมบดอัดแน่น และถมดินลูกรังหนา 0.10 ม. พร้อมบดอัดแน่นถมตามด้วยหินทลูกหนา 0.10 ม. บดอัดแน่น แล้วทำการลาดยาง ผิวจราจรแอสฟัลท์ติกคอนกรีต หนา 0.05 ม. ขึ้นตอนการทำการให้เป็นไปตามมาตรฐานงานทาง

4.2. งานก่อสร้างถนนแอสฟัลท์ติกคอนกรีต หนา 0.05 ม. กว้าง 6.00 ม. ยาว 340 ม. จากแนวที่กำหนดไว้ ให้ผู้รับจ้างดำเนินการปรับระดับดินสันทางพร้อมบดอัดแน่น และถมดินลูกรังหนา 0.10 ม. บดอัดแน่นถมตามด้วยหินทลูก หนา 0.10 ม. บดอัดแน่น แล้วทำการลาดยางผิวจราจรแอสฟัลท์ติกคอนกรีต หนา 0.05 ม. ขึ้นตอนการทำการให้เป็นไปตามมาตรฐานงานทาง

4.3. งานก่อสร้างถนนจอครด แอสฟัลท์ติกคอนกรีต หนา 0.05 ม. พื้นที่ 1400 ม² จากบริเวณที่กำหนดไว้ ให้ผู้รับจ้างทำการปรับระดับดินสันทางพร้อมบดอัด และถมดินลูกรังหนา 0.15 ม. พร้อมบดอัดตามด้วยหินทลูกหนา 0.15 ม. พร้อมบดอัด แล้วทำการลาดยางผิวจราจรแอสฟัลท์ติกคอนกรีต 0.05 ม. ขึ้นตอนการทำการให้เป็นไปตามมาตรฐานงานทาง

4.4. งานขุดคูน้ำ ให้ผู้รับจ้างขุดลอกคูน้ำที่กำหนดให้ใหม่แบบพร้อมารับ และแต่งหน้าให้เรียบร้อย

4.5. งานปลูกต้นไม้พร้อมปูนซีเมนต์

4.5.1. งานปลูกต้นไม้และไม้ประดับ งานปลูกต้นไม้ วัตถุประสงค์และการปรับปรุงต้นไม้เดิม

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ)
(ลงชื่อ) พยาน
/ 4.5.1.1 งานปรับปรุง
สำนักงานเจ้าอาวาสวัดสุทัศน์
กรุงเทพมหานคร

4.5.1.1 งานแปรปรูปฐดินไม้เค็ม คืองานตัดแต่งกิ่งก้านและทรงพุ่มต้นไม้เค็มบริเวณรอบ ๆ วัดพุทธโสธรวรวิหาร เพื่อเน้นให้พุ่มองจากภายนอกมายังวัดพุทธโสธรวรวิหาร มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น ไม้ที่ปรากฏอยู่ในผังแสดงพืชพันธุ์ โดยไม่มีการตัดแต่งรูปสถาปัตยกรรมจะไปกำหนดการตัดแต่ง ไม้ในสถานที่จริง ในข้อของการดำเนินการก่อสร้าง

4.5.1.2 งานปลูกต้นไม้ งานปลูกไม้ยืนต้นและไม้พุ่ม ให้ยึดถือตามแบบผังการปลูกต้นไม้ พุ่มตามวัดของต้นไม้ที่จะปลูก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ไม้ยืนต้น

- ไม้เลือกต้นไม้ที่มีความสมบูรณ์แข็งแรง ทั้งระบบราก ลำต้นและใบ
- ลักษณะของดินของต้นไม้ มีความสมบูรณ์ของรากแก้วและรากฝอยที่สามารถจะเจริญเติบโตได้
- ในการขุดหลุมปลูกต้นไม้ กำหนดขนาดช่วยดินปลูกผสมปุ๋ยคอก ในอัตราส่วน 2 : 1 ของทุกหลุมปลูก และถมหลุมด้วยหน้าดินปลูกโดยหุดดินบริเวณโคนต้นไม้ให้สูงกว่าบริเวณโดยรอบเล็กน้อยเพื่อไม่ให้ต้นไม้เน่า (ดูตามแบบ) หลังปลูกให้ดูแลรักษารดน้ำเพื่อไม่ให้ต้นไม้ตาย โดยภายใน 2 เดือนแรกให้ดูแลรดน้ำเช้าและเย็น รวม 2 ครั้ง ใน 1 วัน เดือนที่ 3 - 4 รดน้ำวันละ 1 ครั้ง และดูแลไม้ให้ต้นไม้ตายภายหลังการปลูกไม่น้อยกว่า 6 เดือน

ไม้พุ่ม

- การปลูกไม้คลุมดินตามแบบผังการปลูกต้นไม้ โดยเลือกพันธุ์ไม้ตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้
- หลุมปลูก ให้ใช้ดินปลูกผสมปุ๋ยคอกอัตราส่วน 2 : 1 ไม้ที่หนากันหลุมขนาดหน้า 0.10 ม. เมื่อปลูกแล้วให้รดน้ำตามช่วยดินปลูกผสมหน้าดิน

การปลูกหญ้า

การปลูกหญ้า สามารถแบ่งออกเป็นรายละเอียดได้ดังนี้

- บริเวณที่มีหญ้าขึ้นอยู่แล้ว ให้ปลูกหญ้านวลน้อย เพื่อให้เรียบร้อยสวยงามสำหรับในที่กลางแจ้ง ส่วนในร่มให้ปลูกหญ้าใบใหญ่ใบใหญ่ปลูกหญ้ามาเดเซียคลุมพื้นที่และรดน้ำดูแลรักษาไม่ให้หญ้าตาย
- บริเวณกลางแจ้งปลูกหญ้านวลน้อย บริเวณรอบวัดพุทธโสธรวรวิหารและทางเดินรอบ ๆ รวมทั้งสนามทางเดินหน้าทางเข้าที่ติดต่อกับศาลาวัดพุทธโสธรวรวิหาร วัดพุทธโสธรวรวิหารให้ปลูกหญ้านวลน้อย โดยปูแผ่นหญ้าและใช้ตุ๊กตึงมาโรยระดับให้เรียบได้ระดับสวยงาม ส่วนในบริเวณที่ห่างไกลออกมา ได้แก่ บริเวณที่เป็นส่วนสาธารณะให้ปลูกแบบตัดแผ่นหญ้าเป็นแผ่นเล็ก ๆ ขนาด 0.30 + 0.30 ม. ปูกระเบื้องตามพื้นที่สนามโดยห่างกันประมาณ 0.30 ม.
- บริเวณโคนต้นไม้ใหญ่ ไม้พุ่มปลูกหญ้ามาเดเซีย โดยใช้แผ่นหญ้าปูชนกัน

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ)

(ลงชื่อ)

การเตรียมพื้นที่ สำหรับปลูกหญ้า ให้เตรียมพื้นดินให้เรียบร้อย เก็บเศษวัตถุที่ไม่เกี่ยวข้อง รก
ขุดรื้อออกให้พื้นเรียบและโรยหน้าดินด้วยดินปลูกย่อยคอก จากนั้นปูด้วยแผ่นหญ้าและบดปรับระดับดินจนถึงและ
รดน้ำดูแลรักษาไว้ให้หญ้าตายไปไม่น้อยกว่า 6 เดือน โดย 2 เดือนแรกให้รดน้ำวันละ 2 ครั้ง (เช้า - เย็น) เดือนต่อ
มาให้รดน้ำอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง

4.6 งานอาคาร

- 4.6.1 งานก่อสร้างศาลาทรงไทย ขนาด 3 X 4 เมตร 4 หลัง ให้ดำเนินการตามรายละเอียดที่
ปรากฏในแบบ
- 4.6.2 ห้องน้ำชาย , หญิง 1 หลัง ให้ดำเนินการตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบ
- 4.6.3 งานสุขภัณฑ์ทรงไทยขนาด 1.50 X 2.00 X 2.50 เมตร (กว้าง X ยาว X สูง) ให้ดำเนินการ
ตามรูปแบบ
- 4.6.4 งานเป็อนยามทรงไทย ขนาด 2 X 3 เมตร ให้ดำเนินการตามรูปแบบที่กำหนดในแบบ

4.7 งานอื่น ๆ

- 4.7.1 งานทางเท้าปูอิฐมอดูขอบอิฐ บ.ป.ก. กว้าง 2.00 เมตร ทั้งหมด 500 ม² ให้ดำเนินการ
ตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบ
- 4.7.2 งานยกแบบปีกเขาออกทางก่ออิฐ แผ่นปีกสแตนเลส ปีกบอกทางก่ออิฐ ไซ้แนวสูง
1.00 เมตร ปีกขมรวนชายโบราณสถาน บ่อขิมระบายน้ำภายในสนามหญ้าให้ดำเนินการตาม
รายการต่อไว้

5. งานออกแบบรายละเอียด

5.1 ป้ายชื่อวัดพุทธโรศวรารักษ์

1. ลักษณะ เป็นป้ายชื่อวัดพุทธโรศวรารักษ์อยู่ทางด้านหน้าทางเข้า เพื่อเน้นให้เห็นทางเข้าด้านหน้า
รูปแบบของป้าย เป็นพื้นฐานสี่เหลี่ยมผืนผ้า ปูอิฐก่ออิฐ ไซ้แนวทั้งแผ่นตัวหนังสือทองเหลืองรมสีดำมุมโค้ง

2. รายละเอียด

- โครงสร้างฐาน ฤๅโครงภายใน ก.ศ.ศ. (ดูตามแบบโครงสร้าง)
- ก่ออิฐก่อปูนใหญ่ ไซ้แนวตามรูปแบบที่กำหนด
ในถอกก่ออิฐไปโดยด้วยปูนทรายแบบสีฝุ่น สีอิฐย่นแนวโดยเจาะร่องให้ลึกเข้าไปจากผิว
หน้าของอิฐประมาณ 5 มม.
- ในขณะก่ออิฐไม่ให้ปูนไหลลงและถูกผิวอิฐ จนดังไม่ออก ถ้ามีปูนไหลลงจะออกมา
ไว้ใช้สำหรับเช็ดออกจนสะอาด ขณะก่ออิฐนั้น
- ส่วนการก่ออิฐเป็นแนวเส้นควบคุมแบบให้เชิงอิฐ 45 องศา

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

- ตัวหนังสือ เป็นทองเหลืองรมสี ตัวบุรุษ ขนาดดูตามแบบ ปิดกับแท่นแผ่นป้ายด้วยขาทองเหลือง เจาะฝังลงในผนัง แล้วอุดด้วย

5.2 ป้ายแสดงผังบริเวณ

1. ลักษณะ เป็นป้ายที่แสดงขอบเขตและส่วนต่าง ๆ ภายในพื้นที่ลักษณะรูปทรงเป็นแท่นสี่เหลี่ยมสูง 0.30 เมตร ก่ออิฐโชว์แนว ภูเขาและอาคารต่างระดับ แสดงผังและตัวหนังสือด้านบนในแผ่นกระเบื้องเคลือบ

2. รายละเอียด

- โครงสร้างฐานเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก หล่อขึ้นเป็นรูปค้ำและพื้นสำหรับรองรับแท่นกระเบื้อง ตัวหนังสือโดยรอบก่อกอิฐโชว์แนว ดูตามรูปที่กำหนดไว้แบบก่อสร้าง
- แท่นกระเบื้องที่แสดงผังจะกำหนดเอาไว้ภายในแล้ว แต่จะมีลักษณะเป็นภาพเขียนผังและอักษรย่อรายละเอียดของผังลงในแผ่นกระเบื้อง โดยแผ่นกระเบื้องที่จะนำมาใช้ต้องสั่งเผาศึกษาพิเศษ การเขียนลงบนแผ่นก่อนเผาแล้วเคลือบ โดยต้องส่งตัวอย่างมาให้ภูมิสถาปนิกที่ออกแบบดูและสั่ง ได้รับความอนุมัติ จากภูมิสถาปนิกจึงจะนำไปติดตั้งได้

5.3 ถังขยะ

1. ลักษณะ เป็นถังขยะที่มีขนาด 0.50 X 0.50 X 0.50 ม. รูปแบบเป็นการก่อกอิฐโชว์แนวฐานค.ศ.ด. เจาะรูระบายน้ำ มีตะแกรงไฟเบอร์กลาส รองรับเศษสิ่งของที่ตกภายใน สามารถยกออกมาเทได้

2. รายละเอียด

- โครงสร้างฐานฐานเป็นคอนกรีตเสริมทั้ง 4 ด้าน ก่ออิฐโชว์แนว รูปทรงตามแบบ เจาะช่องทั้ง 4 ด้าน เป็นรูปสี่เหลี่ยมตามแบบ
- การก่อกอิฐให้เรียบรอยไม้ให้ปูนไหลตลอดออกมาภายนอก ให้เจาะร่องปูนที่ขาแนวไว้ให้ตกลงไปจากผิวประมาณ 6 มม.
- ผนังภายใน ฉาบปูนเรียบขัดมัน
- ตะแกรงที่ใส่ภายในเป็นไฟเบอร์กลาส สามารถยกเทออกได้
- บริเวณโคนที่ตั้งถังขยะ บดอัดแน่นด้วยกรวดแม่น้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.05 ม.

5.4 ศาลา

1. ลักษณะ เป็นศาลาไม้ สำหรับนั่งพักผ่อน โดยมีแท่นที่นั่งพักตรงกลางเสาและผนังก่อกอิฐโชว์แนว หลังคาทรงกระเบื้องดินเผา

2. รายละเอียด

- โครงสร้างฐานราก ,คอก่อ, เสา, คานและพื้น ค.ศ.ด. ดูตามแบบโครงสร้าง

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ)

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ)

- ระดับของพื้นอาคาร ดูตามสภาพบริเวณที่กำหนดไว้ในผัง
- เสาและฐาน ก่ออิฐโชว์แนว
- โครงสร้างหลังคเป็นโครงไม้เต็งไทย ขนาดตามที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง
- มุงด้วยกระเบื้องดินเผา ชนิดไม้เคลือบมัน รูปแบบของแผ่นกระเบื้องที่มุงปลายตัดแหลม

อัตราส่วนผสมของวัสดุใหม่

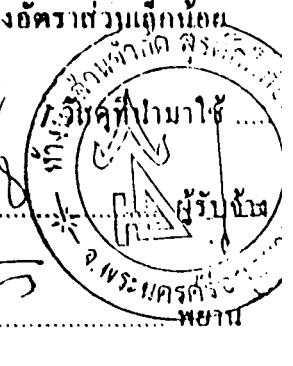
- คอนกรีตที่ใช้ในงานนี้ทั้งหมดใช้ใช้อัตราส่วน 1 : 2 : 4 (ปูนซีเมนต์ : ทรายหยาบ : หิน 1")
- ปูนก่อไม้ใช้ใช้อัตราส่วน 1 : 2 (ปูนขาว : ทรายกลาง) ผสมน้ำให้เข้ากันด้วยน้ำและหมักไว้โดยนึ่งนวด 48 ชั่วโมง เมื่อจะใช้ปูนให้ไปปูนหมักใหม่ ผสมกับปูนซีเมนต์ขาวโดยใช้อัตราส่วน 1 : 6 (ปูนซีเมนต์ขาว : ปูนหมัก)
- ปูนถือและปูนปั้น ใช้ปูนหมักแบบโบราณ อัตราส่วน 50 : 1 : 1 (ปูนขาว : กาวหนัสดัตว์ : น้ำตาลอ้อย) โดยดำเนินการดังนี้
 1. ปั้นเอาปูนขาวชนิดเป็นก้อนมาหมักใส่ภาชนะพร้อมกับน้ำ โดยจะต้องถ่ายน้ำที่หมักปูนทิ้งทุกวันจนครบกำหนด 30 วัน
 2. ปั้นเอากรวหนัสดัตว์กับน้ำตาลอ้อยมาผสมกันตามอัตราส่วน โดยใช้ความร้อนเตี่ยวจนเหนียวพอสมควรแล้วจึงนำไปผสมกับปูนขาวหมักทุกเคล้าจนเข้ากันดี
 3. เมื่อจะใช้งานไปปูนหมักในข้อ 3.2 ผสมกับทรายละเอียดโดยใช้อัตราส่วน 1 : 2 (ปูนหมักผสม : ทรายละเอียด) หลุกเคล้าจนเข้ากันดีและมีความเหนียวจนสามารถฉาบผนังและปั้นวงรีรูปพระวิหารตามรูปแบบรายการที่กำหนดไว้
- ปูนปั้นลวดลายบัวแก้วเสาไม้ใช้ปูนดำแบบโบราณ ตามอัตราส่วนดังนี้ คือ
 - 4.1 ปูนหมัก 60 ส่วน (รวมทั้งเช่นเดียวกับข้อ 3.1)
 - 4.2 เชือกกระดาน 7 ส่วน
 - 4.3 กรวหนัสดัตว์ 1 ส่วน
 - 4.4 น้ำตาลอ้อย 2 ส่วน
 - 4.5 ชีวเหนียว 3 ส่วน (ต้มจนเม็ดข้าวตะ และเทน้ำทิ้งจนแห้ง)
 - 4.6 ทรายละเอียด 90 ส่วน
 - 4.7 ไม้ป่าวศุขข้อ 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 มาผสมน้ำให้เข้ากันเสียก่อน แล้วจึงใส่ทรายละเอียดข้อ 4.6 ลงในครกไม้ตีประมาณ 40 นาที จนเนื้อละเอียดและเหนียวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ คุณสมบัตินของวัสดุที่จะไปมาใช้ในการตี ซึ่งอาจจะต้องเปลี่ยนแปรองอัตราส่วนเล็กน้อย

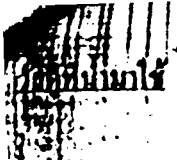
(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

- 1. ดินที่ใช้ในการขุดแซมในครั้งต่อไปให้ใช้ปริมาณค่าของเดิมที่มาตรฐานกำหนดไว้ทั้งหมด
- 2. แกรวดใช้รูปทรงแท่ง และต้องนำมาล้าง และต้องรูดน้ำให้เรียบร้อยเสียก่อน

ปูนซีเมนต์ที่ใช้ในงานที่หัวรถคอกให้ปูนซีเมนต์เกรดพรีเมียม เช่น คราเซีย คราซูบ่า หรือปูนซีเมนต์ที่มีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานกระทรวงอุตสาหกรรม และเป็นปูนใหม่ที่ยังไม่ออกจากโรงงานไม่เกิน 2 เดือน ไม่จับตัวเป็นก้อน และจะต้องนำมาเก็บไว้ในที่ที่ไม่เปียกชื้น

3. ปูนขาว ต้องเป็นปูนที่แยกแถมได้แล้ว มีเม็ดละเอียดเมล็ดสีขาวล้วน และไม่จับตัวเป็นก้อน ก่อนนำมาใช้รวมจะดีควรบดด้วยตะแกรงเสียก่อน ส่วนปูนขาวที่เป็นส่วนผสมของปูนหมักต้องเป็นปูนก้อนที่ยังไม่ได้ผ่านการบดเป็นผงและถูกความชื้น โดยนำมาใส่ภาชนะที่มิดชิดกันน้ำระเหย และถ่ายใส่ถังทุกวันตามระยะเวลาที่กำหนด

4. ปูนซีเมนต์ขาวที่ใช้ผสมในปูนก่อ เช่น คราซังผลิตอก ครมกิตเนน ให้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์

5. ทรายที่ไปผสมคอนกรีต และปูนก่อปูนฉาบจะต้องเป็นทรายน้ำจืด ที่สะอาดปราศจากสิ่งอื่นเจือปนเม็ด มีลักษณะแข็งแรงแทนให้ร่อนด้วยตะแกรงตามลักษณะงานที่จะนำมาใช้

6. หิน ต้องเป็นหินที่ใช้งานก่อสร้าง มีลักษณะโคมน้ำแถมได้ขนาดแข็งแรงแทนให้ร่อนด้วยตะแกรงตามลักษณะงานที่กำหนดปราศจากสิ่งอื่นเจือปน

7. เหล็กเสริมต้องเป็นเหล็กเสริมที่ใช้ในงานคอนกรีตที่ได้มาตรฐานกระทรวงอุตสาหกรรมและต้องให้ขนาดตามที่ระบุไว้ในแบบแปลนคิด ให้มีค่าค่าคดเคี้ยวไม่เกิน -0.5 มิลลิเมตร และเป็นเหล็กใหม่จากโรงงานไม่เกิดสนิมขุมหรือคดงอเสียรูปทรง

8. ไม้ให้ใช้ไม้เนื้อแข็งที่มีคุณสมบัติ เช่น ไม้เต็ง ไม้ตะเคียน ไม้แดง หรือไม้ที่มีคุณสมบัติเทียบเท่าตามบัญชีรายชื่อไม้เนื้อแข็งประเภทเดียวกัน และจะต้องเป็นไม้ที่ไม่มีคดกระพี้ ไม่มีตา ไม้แตกร้าว และให้รวมจากงานเก็บไป

9. น้ำ ใช้น้ำที่สะอาดปราศจากสิ่งอื่นเจือปน

10. วัสดุเคลือบผิว - วัสดุกันน้ำและกันรอยสกปรก - แผลง

10.1 วัสดุกันน้ำเนื้อไม้ ชนิดไม่มีสีและสีชา ให้ใช้น้ำยาเซลล์ หรือตราเครื่องหมายหรือชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า ทารักษาเนื้อไม้ตามที่ระบุไว้ในรายการประกอบแบบ และต้องปฏิบัติตามรายละเอียดของวิธีปฏิบัติ

10.2 วัสดุเคลือบผิวสีและกันรอยสกปรก - แผลง ให้ใช้โป๊วเซตต์โครท 20 ซี.ซี. หรือโป๊วไฮโปโรนัม หรือชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า ทราเคลือบตามอัตราส่วนที่บริษัทผู้ผลิตได้ระบุไว้

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง.

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) (ลงชื่อ)

10.3 ตีน้ำมัน ใช้เนื้อไม้แทนส่วนที่ระบุไว้ในรายการประกอบแบบจะต้องเป็นชนิดแข็งเมื่อ ทาเสร็จแล้วสามารถแสดงลายไม้ให้เห็นได้ เช่น สีตราเคาน์ท หรือชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติเทียบเท่าตามต้องการ

ข้อปฏิบัติในระหว่างดำเนินการ

1. เมื่อแจกใบราคาแสดงแบบแก่ผู้รับจ้างเป็นใบราคาแสดงแบบ กรมศิลปากร ได้ยื่นทะเบียนเป็นใบราคาแสดงแบบที่สำคัญของชาติแห่งหนึ่ง ผู้รับจ้างจะต้องจัดหาช่างที่มีฝีมือดีและมีความชำนาญงานมาทำการบูรณะซ่อมแซม ซึ่งจะต้องไปตรงกับไม้ที่ขมวดแบบในแต่ละส่วนแต่ละประเภท ที่จะเป็นจะต้องใช้หลักวิชาการและหลักทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม ในส่วนแต่ละประเภทขมวดนั้น ๆ ให้ถูกต้อง

2. ก่อนที่ผู้รับจ้างจะทำงานในส่วนใด ๆ ผู้รับจ้างจะต้องสอบถามผู้ควบคุมงานให้เข้าใจเสียก่อน หากผู้รับจ้างทำไม่ถูกต้องตามแบบ และรายการที่ขาดความมั่นคงแข็งแรง ผู้ควบคุมงานมีอำนาจสั่งแก้ไข โดยให้ทำขึ้นใหม่ให้ดี หรือถูกต้องให้มีความมั่นคงแข็งแรงในส่วนนั้น ๆ ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตาม และจะไม่คิดมูลค่าเพิ่มเติมแต่อย่างใด

3. ในระหว่างปฏิบัติงานหากเกิดความเสียหายใด ๆ ซึ่งเกี่ยวกับทรัพย์สิน ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในรูปแบบ - รายการ ที่ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตาม ผู้รับจ้างจะต้องชดเชยค่าเสียหายนั้น ๆ ให้แก่ผู้รับจ้างใหม่ให้ดีขึ้นหรือ ถูกต้องให้มีความมั่นคงแข็งแรงในส่วนนั้น ๆ ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตาม และจะไม่คิดมูลค่าเพิ่มเติมแต่อย่างใด

4. ผู้รับจ้างหรือผู้ควบคุมงานมีสิทธิที่จะห้ามช่างหรือคนงานผู้รับจ้างคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนไม่ให้มาปฏิบัติงานได้ ถ้าหากว่าเป็นผลเสียหายแก่ผู้รับจ้าง หรือประพจน์ไม่คิดต่อผู้ควบคุมงาน ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตามแบบ

5. การกำหนดรูปแบบ - รายการ - ขนาด - ระยะ - ชนิด และวิธีการดำเนินการมีข้อขัดแย้งกัน ระหว่างรูปแบบกับรายการ ให้ผู้รับจ้างชี้รายละเอียดในรายการประกอบแบบเป็นเกณฑ์ และที่สำคัญที่สุดก็คือ จะต้องยึดรูปแบบตามสภาพหลักฐานของเดิมเป็นต้นแบบในการทำงาน โดยผู้รับจ้างและผู้ควบคุมงานต้องคำนึงถึงเหตุการณ์ที่จะอนุรักษ์สภาพของเดิมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรงความคู่กันไป ด้วย และถ้าหากเกิดปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบ - รายการ หรือสภาพปัจจุบันของโบราณสถาน ซึ่งไม่สามารถจะตัดสินใจได้ในระหว่างปฏิบัติงานงั้นเป็น จะต้องได้รับปรึกษาจากคณะกรรมการตรวจการจ้างหรือผู้ออกแบบรายการ

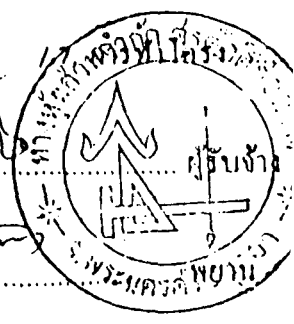
6. ผู้รับจ้างจะต้องแต่งตั้งหัวหน้างานอยู่ประจำ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน เพื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) พยาน

7. การทำโครงการขึ้นและบำรุงรักษาอุปกรณ์การบูรณะซ่อมแซมในส่วนต่างๆ ผู้ว่าจ้างจะต้องทำใ้
มีแผนผังแบบและตามเรกอไฟเงาหน้าเพื่อใ้คนผู้รับจ้างเห็นปฏิบัติงานและตรวจพบได้ภายในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงาน

8. เมื่อผู้รับจ้างเริ่มขอมอบงานงวดสุดท้าย จะต้องทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานและบริเวณ
ใกล้เคียงให้สะอาดเรียบร้อย รวมทั้งเสียลูกศรเข้าคร่าว เพื่อเตรียมงานเครื่องรื้อออกให้หมดสิ้นก่อนการส่ง
มอบงาน

ข้อกำหนด

วัสดุอุปกรณ์ที่รื้อออกเพื่อเปลี่ยนใหม่หรือใช้การไม่ได้ ใ้มีผู้รับจ้างนำไปเก็บกองไว้ต่างเป็นระยะเวลา
สิบวัน ในสถานที่ที่ชี้แจงใ้ผู้ว่าจ้างจัดเตรียมไว้ใ้ โดยมอบใ้เป็นสมบัติของวัด

(ล.ชื่อ)
 (..... นายบรรณ วัชรวิจิตร)
 (ล.ชื่อ)
 (..... นายไชยา คำสิทธิ์)
 (ล.ชื่อ)
 (..... นายเสวณ เริงใจสด)

พิชัย / ว่าง
 เสนอท่า / พิมพ์
 ว่าง / ว่าง

(ลงชื่อ)
(นายวรเดช งามดี)

(ลงชื่อ)
(นายสมชาย งามดี)

(ลงชื่อ)
(นายไชยา คำสัพ)

(ลงชื่อ)
(นายเสริม เจริญผล)

พยาน

บันทึกข้อตกลงเพิ่มเติมต่อท้ายสัญญาเลขที่ 29/2540

ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2540

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ทำขึ้น ณ สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2540 ระหว่างกรมศิลปากร โดยนายบารวย รุ่งรุจี ผู้อำนวยการสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 ผู้รับมอบอำนาจออกสิทธิกรมศิลปากร ตามคำสั่งที่ 90/2539 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 จึงโดยบันทึกเพิ่มเติมฉบับนี้เรียกว่า "ผู้ว่าจ้าง" ฝ่ายหนึ่ง กับทำขึ้น ส่วนจำกัด สรุทศลักษณ์ก่อสร้าง โดยนายสุราชย์ ชวนรัช ผู้รับมอบอำนาจจาก นายสุรศักดิ์ ชวนรัช ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลปรากฏตามหนังสือรับรองวงสำหรับจดทะเบียนใบส่วนบริษัท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ 500 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2540 และหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2540 เรียกว่า "ผู้รับจ้าง" อีกฝ่ายหนึ่ง มีข้อตกลงกับดังต่อไปนี้

1. บันทึกข้อตกลงเพิ่มเติมต่อท้ายสัญญาฉบับนี้ ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาเลขที่ 29/2540 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงรับจ้างบูรณะโบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ณ บริเวณพื้นที่วัดพุทธไสยาจารย์ ตำบลท่าไม้ด้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงยินยอมให้ปรับเปลี่ยนรายละเอียดการดำเนินงานรูปแบบปรับปรุงภูมิทัศน์และแบบรูปการบูรณะโบราณสถานบางส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงใหม่ให้ถูกต้องตามหลักการใช้สอยในสมัยโบราณ ซึ่งจะ ทำให้โบราณสถานมีความสวยงามสมกับสภาพสภาพของโบราณสถานยิ่งขึ้น
3. ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างตกลงยินยอมให้นำไปร่วมพิจารณาแบ่งงวดงานใหม่ใน งวดที่ 2 งวดที่ 3 และงวดที่ 4 (งวดสุดท้าย)
4. เอกสารแนบท้ายบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา
 - 4.1 แบบรูป จำนวน 11 หน้า
 - 4.2 รายละเอียดประกอบแบบรูป จำนวน 11 หน้า
 - 4.3 บัญชีรายการราคาก่อสร้าง จำนวน 45 หน้า
 - 4.4 รายการแบ่งงวดงาน (ใหม่) จำนวน 2 หน้า

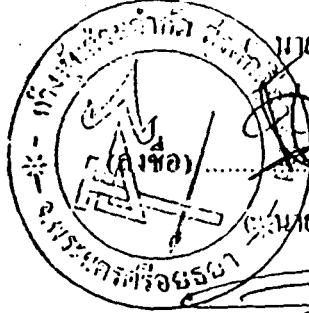
บันทึกข้อตกลงเพิ่มเติมต่อท้ายสัญญาฉบับที่มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อพร้อมประทับตราไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บไว้ฝ่ายละฉบับ

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
(นายบวรเวท รุ่งรุจี)

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง
(นายสุวัชชัย ชรรณรัช)

(ลงชื่อ) พยาน
(นายไชยา สำสิงห์)

(ลงชื่อ) พยาน
(นายเสริม เรืองโตสถ)

บันทึกข้อความ

วันที่ 15 ต.ค. 2540
ร.ก. 13: น.ศ. / 520
ก.ต. 10.29

ส่วนราชการ ...สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา.....

ที่ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2540

เรื่อง ขออนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวงเวียน.....

เรียน อธิบดีกรมศิลปากร

ตามสัญญาเลขที่ 29/2540 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 กรมศิลปากร โดยผู้ช่วยการ
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 ผู้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมศิลปากร ตามคำสั่ง
กรมศิลปากรที่ 90/2539 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 เป็นผู้ว่าจ้างจ้างหุ้นส่วนจำกัด สรุศักดิ์ก่อสร้าง ทำ
การบูรณะโบราณสถานวัดพุทธโรศวรย์ ตำบลสำเภาล่ม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เนื่องจากพื้นที่ที่จะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ตามรูปแบบเดิม ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าจะตกลง
กันได้อย่างไร เนื่องจากเป็นที่ดินให้เจ้าของกรมการศาสนา ดังนั้น สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่ง
ชาติที่ 3 จึงได้ขอใช้พื้นที่ของโรงเรียนพุทธโรศวรย์เป็นพื้นที่เชื่อมต่อทางเข้าหลักด้านหน้าของโบราณสถาน
จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนขอบเขตการดำเนินการแบบปรับปรุงภูมิทัศน์และแบบการบูรณะบางส่วนให้
สอดคล้องกับพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้ถูกต้องตามหลัก - การใช้สอยในสมัยโบราณ และทำให้โบราณสถานมี
ความสว่างาม เหมาะสมกับความสำคัญของโบราณสถานมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ลดความสูงของกำแพงแก้วด้านทิศใต้ให้ต่ำลงจากแบบเดิมประมาณ 0.70 เมตร โดยเฉลี่ย เพื่อเปิดมุมมองให้ดูดีขึ้น
2. ขยายทางเข้าออก ลานจอดรถ ทางเท้า จากทิศใต้ตามแบบเดิมไปอยู่ทางกำแพงด้านทิศ ตะวันออก ซึ่งมีประตูของเดิมบูรณะไว้เรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งปรับพื้นที่และจัดภูมิทัศน์บริเวณประตูเข้าออก ตลอดแนวกำแพงแก้ว
3. ทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง โรงเรียนวัดพุทธโรศวรย์ ซึ่งปลูกสร้างติดผนังกำแพงแก้ว ตลอดแนว และเปิดทางเข้าออกบริเวณประตูด้านทิศตะวันออกดังนี้
 - 3.1 บ้านพักครู จำนวน 4 หลัง
 - 3.2 เรือนแพะฆ่า จำนวน 1 หลัง
 - 3.3 เตาเผาขยะ จำนวน 1 เตา
 - 3.4 ห้องสุขา จำนวน 1 หลัง
4. สิ่งปลูกสร้างทั้งหมดในข้อ 3 จะดำเนินการก่อสร้างให้ใหม่ในพื้นที่ที่ทางโรงเรียนกำหนด ให้ เพื่อใช้พื้นที่เดิมเปิดเป็นทางเข้าหลักของโบราณสถานต่อไป

จากการปรับปรุงรูปแบบบูรณะและปรับปรุงแบบภูมิทัศน์ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างจากแบบเดิม จึงจำเป็นต้องปรับงานในงวดที่ 2 งวดที่ 3 และงวดที่ 4 (งวดสุดท้าย) ใหม่ ตามรายละเอียดที่แนบมา

กรมการปกครอง

ที่ ๒๐๕๖
วันที่ ๒๗ / ๗ / ๕๕
เรื่อง ๒๗ เม. ๕๐

เรียน ๕๕ ๕๕๗๕๕

จังหวัด

ที่

๒๗ เม. ๕๐

เรื่อง

[Handwritten signature]

(นาย...)

๒๗ เม. ๕๐

๒๗ เม. ๕๐

เรียน ๒๗ เม. ๕๐

จังหวัด

กทม

๒๗ เม. ๕๐

อื่นๆ

[Handwritten signature]

(นาย...)

๒๗ เม. ๕๐

เรียน ๒๗ เม. ๕๐

๒๗ เม. ๕๐

๒๗ เม. ๕๐

๒๗ เม. ๕๐

(นาย...)

๒๗ เม. ๕๐

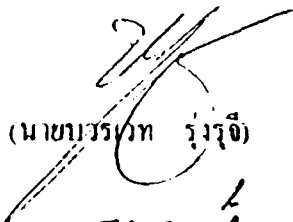
๒๗ เม. ๕๐

๒๗ เม. ๕๐

๒๗ เม. ๕๐

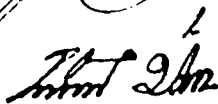
คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงขอบเขตการดำเนินการแบบปรับปรุงภูมิทัศน์และแบบบูรณะบางส่วนให้สอดคล้องกับพื้นที่นั้น เป็นความจำเป็นเพื่อให้งานแล้วเสร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ทหาราชการไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และทหารราชการมิได้เสียเปรียบต่อผู้รับจ้างแต่ประการใด จึงมีมติให้ปรับเปลี่ยนขอบเขตการดำเนินการแบบปรับปรุงภูมิทัศน์ และแบบการบูรณะพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวงงานใหม่ได้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงรูปแบบรูปและวงงานใหม่ได้

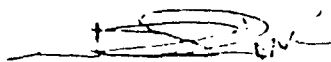
(นายบรรเวท รุ่งรุจี)

ผู้อำนวยการสำนักงานโบราณคดี ประชานกรรมการ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

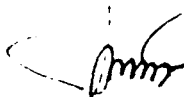
(นายสมเกียรติ ม่วงสรเชียว)

เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง 7 กรรมการ

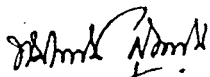
(นายประทีป เพ็งตะโก)

นักโบราณคดี 7 ว. กรรมการ

(นายวโรภาส วงศ์สุรภัทร)

ภูมิสถาปนิก ๑ ว. กรรมการ

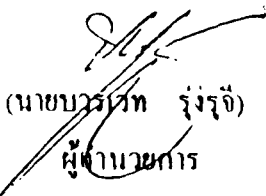
(นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน)

นายช่างศิลปกรรม 6 กรรมการ

ที่ ศธ 0708.10/3594

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

เพื่อ โปรดพิจารณานำเสนอขออนุมัติให้ต่อไปด้วย

(นายบรรเวท รุ่งรุจี)

ผู้อำนวยการ

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

12 มี.ย. 2540

มติคณะกรรมการตรวจการจ้าง
งานบูรณะโบราณสถานวัดพุทธไสสวรรย์
ตำบลลำเภาล้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
วันที่ 22 ตุลาคม 2540

ตามสัญญาเลขที่ 29/2540 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 กรมศิลปากร โดยผู้อำนวยการสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 ผู้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมศิลปากร ตามคำสั่งกรมศิลปากรที่ 90/2539 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 เป็นผู้ว่าจ้างจ้างเหมาหุ้นส่วนจำกัด สรุศักดิ์ก่อสร้าง ทำการบูรณะโบราณสถานวัดพุทธไสสวรรย์ ตำบลลำเภาล้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

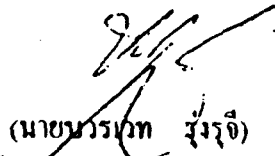
เนื่องจากพื้นที่ที่จะทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ตามรูปแบบเดิม ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าจะตกลงกันได้ได้อย่างไร เนื่องจากเป็นที่ดินให้เช่าของกรมการศาสนา ดังนั้น สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 จึงได้ขอใช้พื้นที่ของโรงเรียนพุทธไสสวรรย์เป็นพื้นที่เชื่อมต่อทางเข้าหลักด้านหน้าของโบราณสถาน จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนขอบเขตการดำเนินการแบบปรับปรุงภูมิทัศน์และแบบการบูรณะบางส่วนให้สอดคล้องกับพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้ถูกต้องตามหลักกรรมการใช้สอยในสมัยโบราณ และทำให้โบราณสถานมีความสง่างาม เหมาะสมกับความสำคัญของโบราณสถานมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ลดความสูงของกำแพงแก้วด้านทิศใต้ให้ต่ำลงจากแบบเดิมประมาณ 0.70 เมตร โดยเฉลี่ย เพื่อเปิดมุมมองให้ดีขึ้น
2. ขยายทางเข้าออก ลานจอดรถ ทางเท้า จากทิศใต้ตามแบบเดิมไปอยู่ทางกำแพงด้านทิศตะวันออก ซึ่งมีประตูของเดิมบูรณะไว้เรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งปรับพื้นที่และจัดภูมิทัศน์บริเวณประตูเข้าออกตลอดแนวกำแพงแก้ว
3. ทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง โรงเรียนวัดพุทธไสสวรรย์ ซึ่งปลูกสร้างติดผนังกำแพงแก้วตลอดแนว และปิดทางเข้าออกบริเวณประตูด้านทิศตะวันออกดังนี้
 - 3.1 บ้านพักครู จำนวน 4 หลัง
 - 3.2 เรือนเพาะชำ จำนวน 1 หลัง
 - 3.3 เคาเผาขยะ จำนวน 1 เคา
 - 3.4 ห้องสุขา จำนวน 1 หลัง
4. สิ่งปลูกสร้างทั้งหมดในข้อ 3 จะดำเนินการก่อสร้างให้ใหม่ในพื้นที่ที่ทางโรงเรียนกำหนดให้ เพื่อใช้พื้นที่เดิมเปิดเป็นทางเข้าหลักของโบราณสถานต่อไป

จากการปรับปรุงรูปแบบบูรณะ และปรับปรุงแบบภูมิทัศน์ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างจากแบบเดิม จึงจำเป็นต้องปรับงานในงวดที่ 2 งวดที่ 3 และงวดที่ 4 (งวดสุดท้าย) ใหม่ ตามรายละเอียดที่แนบมานี้

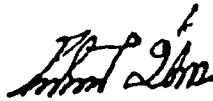
คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การปรับเปลี่ยนขอบเขตการดำเนินการแบบปรับปรุงภูมิทัศน์และแบบบูรณะบางส่วนให้สอดคล้องกับพื้นที่นั้น เป็นความจำเป็นเพื่อให้งานแล้วเสร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ทางราชการไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และทางราชการมิได้เสียเปรียบต่อผู้รับจ้างแต่ประการใด จึงมีมติให้ปรับเปลี่ยนขอบเขตการดำเนินการแบบปรับปรุงภูมิทัศน์ และแบบการบูรณะพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวงจางานใหม่ได้

คณะกรรมการจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

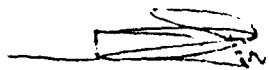
(นายวรเวท รุ่งโรจน์)

ผู้อำนวยการสำนักงานโบราณคดี ประชานกรรมการ
และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

(นายสมเกียรติ วงศ์ศรีเขียว)

เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง 7 กรรมการ

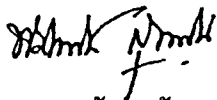
(นายประทีป เพ็งตะโก)

นักโบราณคดี 7 ว. กรรมการ

(นายวโรภาสน์ วงศ์จตุรภัทร)

ภูมิสถาปนิก 6 ว กรรมการ

(นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน)

นางช่างศิลปกรรม 6 กรรมการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักบริหารโครงการและพิธีกรรมทางศาสนาแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา โทร. 242448

ที่ วันที่ 11 พฤศจิกายน 2540

เรื่อง สรุปผลการแก้ไขรูปแบบบูรณะและปรับแบบภูมิทัศน์วัดพุทธาจรวรรย์

เรียน ประธานคณะกรรมการตรวจการไว้

ตามบันทึกฉบับวันที่ 20 ตุลาคม 2540 ขอบข่ายรูปแบบบูรณะกำแพงแก้วและปรับแบบภูมิทัศน์
รั้วรายละเอียดแนบแล้วแนบนั้น

บันทึก สถาปนิกผู้ออกแบบได้ดำเนินการปรับรูปแบบรายการแล้วเสร็จเสนอสรุปได้ดังนี้

1. ลดความสูงของกำแพงแก้วด้านทิศใต้ให้ต่ำลงจากแบบเดิมประมาณ 0.70 เมตร โดยเฉลี่ย
เพื่อเปิดมุมมองให้ดูดีขึ้น

2. กว้างทางเข้าออก ถนนจรวรรย์ ทางเท้า จากทิศใต้ตามแบบเดิมไปอยู่ทางกำแพงแก้วด้านทิศ
ตะวันออก ซึ่งมีประตูล้อมเดิมบูรณะไว้เรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งปรับพื้นที่และจัดภูมิทัศน์บริเวณประตูเข้าออก
ตลอดแนวกำแพงแก้ว

3. นำกรรเชียงล้อสี่ล้อเสริม โรงเรียนวัดพุทธาจรวรรย์ ซึ่งปลูกสร้างมรดกสิ่งกำแพงแก้ว
ตลอดแนว และปิดทางเข้าออกบริเวณประตูด้านทิศตะวันออกดังนี้

3.1 กำแพงก่ออิฐ จำนวน 4 หลัง

3.2 เือนนพเคราะห์ จำนวน 1 หลัง

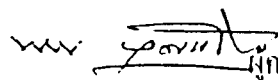
3.3 เสาเสาพระ จำนวน 1 เสา

3.4 หอระฆัง จำนวน 1 หลัง

4. สัมปลูกสร้างทั้งหมดในข้อ 3 ละดำเนินการก่อสร้างให้ใหม่ในพื้นที่ที่ทางโรงเรียนกำหนด
ไว้ เพื่อใช้พื้นที่เดิมเปิดเป็นทางเข้าหลักของโบราณสถานต่อไป

ซึ่งจากการปรับปรุงรูปแบบบูรณะและปรับปรุงแบบภูมิทัศน์ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างจากแบบเดิม จึงจำเป็นต้องปรับงานในงวดที่ 2 งวดที่ 3 และงวดที่ 4 (งวดสุดท้าย) ใหม่ ตามรายละเอียด
ที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ผู้ควบคุมงาน

(นายพิษณุ บุญแจ้ง)

นายช่างโยธา 6

พล.ต.ต. น. น. น.

(นายพิษณุ บุญแจ้ง)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารโครงการและพิธีกรรมทางศาสนาแห่งชาติ

11 พฤศจิกายน 2540

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา โทร. 242501, 242448

ที่ วันที่ 20 ตุลาคม 2540

เรื่อง ขอบแก้ไขรูปแบบบูรณะเปลี่ยนแปลงรายการปรับปรุงภูมิทัศน์วัดพุทธโรศวรชัย

เรียน ประธานคณะกรรมการตรวจการจ้าง

เนื่องด้วยในขณะดำเนินการก่อสร้าง ทาสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 ได้เจรจาขอใช้พื้นที่โรงเรียนวัดพุทธโรศวรชัย ให้เป็นพื้นที่เชื่อมต่อทางเข้าหลักด้านหน้าของโบราณสถานได้ จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนขอบเขตการดำเนินการแบบปรับปรุงภูมิทัศน์และแบบการบูรณะบางส่วนให้สอดคล้องกับพื้นที่ดังกล่าว ถูกต้องตามลักษณะการใช้สอยในสมัยโบราณและโบราณสถานมีความสว่างงาม เหมาะสมกับความสำคัญมากขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบบูรณะกำแพงแก้วด้านทิศใต้ เติมให้บูรณะเต็มรูปแบบ แบบปรับปรุงใหม่ ให้ก่ออิฐบูรณะต่ำกว่าระดับสมบูรณะเดิมรูปแบบเฉลี่ย 0.70 เมตร ทั้งนี้เพื่อเปิดมุมมองให้เห็นความสวยงามมากขึ้น จากผลการขุดแต่ง ไม่พบประตูทางเข้าด้านนี้ มีเพียงด้านตะวันออกเท่านั้น

2. แบบปรับปรุงภูมิทัศน์ จำกัดขอบเขตบริเวณพื้นที่ด้านทิศใต้จากด้านนอกแนวกำแพงแก้วถึงถนนลงมา ให้เหลือเฉพาะพื้นที่บริเวณลานจอดรถเท่านั้น เพราะพื้นที่ดังกล่าวเป็นของกรมการศาสนา ซึ่งยังไม่สามารถตกลงขอใช้พื้นที่ได้ และเพิ่มขอบเขตบริเวณพื้นที่ด้านทิศตะวันออก (บริเวณทางเข้าหลัก) ซึ่งปัจจุบันเป็นพื้นที่ของโรงเรียนวัดพุทธโรศวรชัย

จากการปรับขอบเขตพื้นที่ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องปรับแบบภูมิทัศน์ให้สอดคล้องต่อไป
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายวโรภาสน์ วงศ์จตุรภัทร)

ผู้ออกแบบ

ภูมิสถาปนิก 6 ว

นักคณะกรรมการฯ พิจารณา

วันที่ 22 ตุลาคม 2540

(นายพิชัย บุญแจ้ง)

ผู้ควบคุมงาน

เวลา 13.30 น.

นายช่างโยธา 6

(นายนิพนธ์ พุ่มรุจิ)

ผู้อำนวยการสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

20 ต.ค. 2540

1.1 แบบรูปและรายการละเอียด (ใบฝ)

รายการบูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน วัดพุทธไสยาจารย์ ตำบลลำเภอล้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการบูรณะซ่อมแซม

1. งานบูรณะซ่อมแซมกำแพงแก้วโดยรอบ
2. งานบูรณะซ่อมแซมเจดีย์รายหมายเลขที่ 4,5,6,16,17,18,19 (ตามผังบริเวณ)
3. งานบูรณะซ่อมแซมปรังก่าประธาน
4. งานปรับปรุงภูมิทัศน์

รายละเอียดและวิธีดำเนินการ

ผู้รับจ้างจะต้องถ่ายภาพขั้นตอนการบูรณะตั้งแต่เริ่มต้งจนถึงเสร็จด้วยฟิล์มสีและฟิล์ม
สไลด์ชนิดละไม่ต่ำกว่า 200 ภาพ และจัดทำรายงานขั้นตอนการบูรณะตั้งแต่เริ่มต้งจนถึง ต้นฉบับแต่ละ
สำเนา รวม 20 ฉบับ

1. การบูรณะกำแพงแก้วโดยรอบ

1.1 งานเสาเข็ม

- เสาเข็มที่ใช้ในงานนี้ใช้เสาเข็มเหล็กเหลี่ยมกลวงในขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.15 เมตร ยาว 2.00
เมตร ตอกทุกช่วงตรงกึ่งกลางฐานรากทุกช่วง 2.50 ม. โดยผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการ ตอกเข็มและกำหนดผังการ
ตอกเสาเข็มให้ทางผู้ควบคุมงานพิจารณาอนุมัติก่อน จึงจะดำเนินการตอกได้

- การตอกเสาเข็มจะต้องตอกให้ตรงศูนย์กลาง โดยอนุญาตให้เสาเข็มหนีศูนย์กลางได้ไม่เกิน
0.05 เมตร

1.2 งานฐานราก

- ขนาดของฐานราก คือ 0.20 X 1.40 X 230 เมตร (หนา X กว้าง X ระยะทาง) โดยที่ความหนา
ของฐานรากให้หุ้มหัวเสาเข็มไม่เกิน 0.05 เมตร

- คอนกรีตที่ใช้ต้องใช้อัตราส่วน 1 : 2 : 4 หรือหากผู้ว่าจ้างใช้คอนกรีตผสมเสร็จกำหนดใช้
คอนกรีตผสมเสร็จรับกำลังได้ ไม่ต่ำกว่า 300 กก./ตรม.

- ชั้นรองพื้นฐานรากให้ใช้คอนกรีตหนา 1 : 3 : 5 หนา 0.05 เมตร โดยมีชั้นทรายหนา ๒ กระที่
แน่น หนา 0.05 เมตร รองชั้นพื้นดินเดิมก่อน

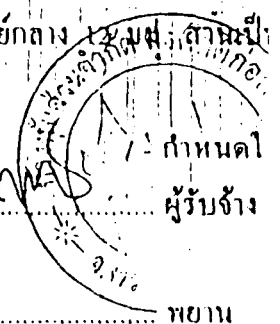
- เหล็กเสริมที่ใช้เสริมฐานรากใช้เหล็กเส้นกลมผิวเรียบ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๕ มม. ๑๕ มม.
ตะแกรง ขนาด 0.15 X 0.15 ม. โดยวางสานยาวตลอดแนวฐานกำแพง

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) พยาน

กำหนดค่าใช้จ่ายไม้แบบกันแบบเทคอนกรีตค้ำข้าง ห้ามเทคอนกรีตโดยใช้มันนังคินเป็นแบบ

1.3 งานก่ออิฐเสริมกำแพง

การรื้อชั้นอิฐที่ทรุดเอียงไปจากแนวชั้นอิฐเดิม ให้ผู้รับจ้างรื้อแนวอิฐดังกล่าวออกจนถึงแนวชั้นของอิฐที่ได้ระดับ เพื่อที่จะก่ออิฐซ่อมแซม ส่วนที่ขาดหายไป ให้มั่นคงแข็งแรงและถูกต้อง

สำหรับอิฐบางก้อนที่หมดสภาพ มีลักษณะเปื่อยหรือผุ กร่อน ให้ผู้รับจ้างกระเทาะเอาอิฐก้อนนั้น ๆ ออกเพื่อที่จะเปลี่ยนอิฐใหม่ที่มีสภาพแข็งแรงและได้รูปทรงแทนของ เดิมกระทำโดยการก่ออิฐดังกล่าวอัดเข้าไปแทนที่ของเดิม

สำหรับการก่อบัว ให้ผู้รับจ้างขีดขอมเดิมเป็นเกณฑ์ โดยการก่ออิฐให้เฉียง ดูได้จากแบบขยายบัว (ตามแบบที่กำหนดไว้)

การก่ออิฐในส่วนที่ชำรุดพังทลายและก่ออิฐซ่อมแซมก้อนที่หมดสภาพ ผู้รับจ้างต้องทำไปถึงแนวชั้นอิฐขอมเดิมที่ได้ระดับคือขุมเป็นเกณฑ์ และจะต้องพิจารณาถึงวิธีการ การก่อเรียงอิฐตามรูปแบบสมัยโบราณให้มากที่สุด

ผนังอิฐหรือพื้นปูของเดิมพัง หรือ แยกออกจากกัน ให้ทำการสกัดออกแล้วทำการก่อเสริมหรือปูใหม่ ตามรูปแบบเดิมที่กำหนด

การก่ออิฐเสปูน ให้ปูนสอหลอมเข้าไปข้างในประมาณ 1 ซม. ระหว่างดำเนินการไม่ควรให้ปูนสอทะลักออกมาข้างนอก

2. งานบูรณะซ่อมแซมเจดีย์หมายเลข 4, 5, 6, 16, 17, 18, 19

2.1 งานขุดแต่งงานย้ายวัสดุ ดินที่ทับถมภายในและภายนอก

ให้ดำเนินการกำจัดวัชพืชที่ขึ้นปกคลุมโบราณสถาน โดยคัดถอนรากไม้ของวัชพืชที่ฝังในชั้นอิฐออกให้หมดสิ้น เพื่อไม่ให้วัชพืชเหล่านี้กลับมาเจริญเติบโตขึ้นอีก แต่ห้าหากว่าเป็นวัชพืชที่ทนต่อสภาพดินที่อากาศให้ใช้น้ำยาหรือสารเคมี กำจัดวัชพืชนั้นเสีย ทั้งนี้และทั้งนั้นหากจำเป็นต้องรื้อชั้นอิฐก่อ บางส่วนออกเพื่อการถอนรากไม้ออก ก็จะต้องทำด้วยความระมัดระวังและเท่าที่จำเป็นเท่านั้น แล้วจึงทำการก่ออิฐเสริมขึ้นใหม่

สภาพดินและเศษวัสดุที่ขึ้นปกคลุมโบราณสถาน ให้ผู้รับจ้างดำเนินการขุดลอกเศษวัสดุเหล่านั้นออกจนถึงผิวของอิฐหรือปูนฉาบ เพื่อให้เห็นสภาพของโบราณสถานแท้จริงและเด่นชัดและยังใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินการบูรณะตามรูปแบบและลักษณะของเดิมต่อไป ทั้งนี้และทั้งนั้น ผู้รับจ้างจะต้องใช้ความระมัดระวังในการขุดแต่ง โดยจะต้องใช้เครื่องมือขนาดเบาขุดลอกและเศษวัสดุเหล่านั้น อย่าให้เกิดผลกระทบกับหลักฐานเดิมซึ่งอาจเกิดความเสียหายขึ้นได้

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

2.2 การก่อสร้างซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดพังทลายของชั้นถู ประกอบด้วย

การรื้อชั้นถูที่ทรุดเนื่องจากแนวชั้นถูเดิม ให้ผู้รับจ้างรื้อแนวถูค้ำงดล่างออกจนถึงแนวชั้นของถูที่ได้ระดับ เพื่อที่จะก่อสร้างซ่อมแซม ส่วนที่ชำรุดพังทลายไป ให้มั่นคงแข็งแรงและถูกต้อง

สำหรับถูบางก้อนที่หมดสภาพ มีลักษณะเปื่อยหรือผุ กร่อน ให้ผู้รับจ้างกระเทาะเอาถูก้อนนั้น ๆ ออกเพื่อที่จะเปลี่ยนถูใหม่ที่มีสภาพแข็งแรงและได้รูปทรงแทนของเดิม กระทำโดยการก่อสร้างค้ำงดล่างเข้าไปแทนที่ของเดิม

สำหรับการก่อสร้าง ให้ผู้รับจ้างยึดของเดิมเป็นเกณฑ์ โดยตรงถูให้เต็ม ดูได้จากแบบขยายบัว (ตามที่แบบกำหนดให้)

2.3 การก่อสร้างในส่วนที่ชำรุดพังทลายและก่อสร้างซ่อมแซมก้อนที่หมดสภาพ ผู้รับจ้างต้องทำเนียงถึงแนวชั้นถูของเดิมที่ได้ระดับคืออยู่เป็นเกณฑ์ และจะต้องพิจารณาถึงวิธีการ การก่อสร้างรูปแบบสมัยโบราณให้มากที่สุด

2.4 ผนังถูหรือพื้นปูของเดิมพัง หรือแยกออกจากกันให้ทำการสกัดออกแล้วทำการก่อสร้างใหม่ตามรูปแบบกำหนด

2.5 การก่อสร้างสลอป ให้ปูสอหลบเข้าไปข้างในประมาณ 1 ซม. ระหว่างดำเนินการไม่ควรให้ปูสอหลุดออกมาข้างนอก

2.6 สำหรับองค์เจดีย์ เมื่อก่อสร้างถึงขั้นสูงสุดแล้ว ให้เทศบาล ท.ศ.ล. ผูกเหล็กค้ำงดล่างก่อสร้างปิดทับหน้าไม้ไต่ยกกว่า 2 ชั้น โดยก่อสร้างเป็นลักษณะสูงต่ำ ๆ แสดงลักษณะของการพังทลาย

2.7 งานฉาบปูนฉาบซ่อมแซม

ให้ผู้รับจ้างดำเนินการฉาบแนวขอบปูนฉาบเดิม ที่ยังยึดเกาะติดกับถูก่อสร้างคืออยู่ โดยใช้ปูนฉาบฉาบแนวด้านในระหว่างถูกับแนวปูนฉาบเดิม เพื่อต้องการให้ปูนฉาบเดิมยึดเกาะติดแน่น แต่ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ ผู้รับจ้างจะต้องทำความสะอาด โดยเอาเศษดินที่ติดอยู่ข้างในออกให้หมดสิ้น

2.8 งานติดตั้งนั่งร้าน ไม้แบบ สำหรับปฏิบัติงานบูรณะซ่อมแซม

ให้ผู้รับจ้างติดตั้งนั่งร้านโดยรอบเพื่อให้สามารถดำเนินการบูรณะได้ทั้งหมด ตั้งแต่ชั้นล่างสุดจนถึงส่วนบนสุด และเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของฝ่ายผู้ว่าจ้างสามารถควบคุมงาน และคณะกรรมการตรวจงานได้ทุกระยะเวลา หากเกิดข้อขัดแย้งกัน ระหว่างแบบรายการกับสภาพหลักฐานที่ปรากฏอยู่ ก็จะสามารถดำเนินการบูรณะได้อย่างต่อเนื่อง

ไม้ที่ใช้ทำเสา กาน้ำยัน โครงสร้างไม้นั่งร้านชั่วคราว ให้ใช้ไม้ยาง 1.5" X 3" ส่วนไม้พื้นให้ไม้กระดาน (ไม้ทำแบบหล่อคอนกรีต) 1" X 6" หรือ 1" X 8" ตียึดติดแน่นด้วยตะปู

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) พยาน

- กำหนดให้ค้ำมีรั้วภายในแนวค้ำเป็นเสารับโครงรั้วไม้ไผ่สูงกว่า 3 เมตร และแต่ละช่วงเสา (ระยะห่างระหว่าง) มีระยะห่างกันไม่เกิน 1.50 เมตร โคจรอน ความสูงของแต่ละชั้นไม้ไม่เกิน 2.00 เมตร ไม้พื้นปูเพื่อเดินและปฏิบัติงานกว้างไม้ไผ่ยกกว้าง 0.80 เมตร และกำหนดให้ค้ำคั้งไม้ไผ่ยกกว้าง 3 ชั้น ส่วนไม้ค้ำยัน (ขาทราย) กำหนดให้ทำทุก ๆ ระยะห่างเสาวันเสา

- ในกรณีที่ผู้รับจ้างมีรั้วเหล็กก็ให้ใช้รั้วเหล็กยึดค้ำคั้งด้วยข้อต่อ โดยมีระยะห่างของเสาและชั้นความสูงค้ำ 7

- การทำรั้วการระกอบการปูและซ่อมแซมในส่วนต่าง ๆ ผู้ว่าจ้างจะต้องทำการไว้กันลมแข็งแรงและสามารถให้เจ้าหน้าที่ของฝ่ายผู้ว่าจ้างเข้าปฏิบัติดูแลและตรวจงานได้โดยสะดวกและจะต้องปลอดภัยด้วย

8. งานบูรณะปรารงค์ประธาณ

8.1 เสริมทาบท่อนกรีตเสริมเหล็กใต้ระค้ำแก้วรูปทรงแปดเหลี่ยมและยึดค้ำคั้งในแบบรูปตัด โดยให้สกัดอิฐเดิมออกให้ฐานล่างสุด เพื่อเสริมทาบตามขนาดกำหนดรองรับให้ฐานแก้ว และให้ก่ออิฐปิดแนวที่ได้สกัดเสริมทาบจนเต็มไม่มีช่องว่างปรากฏอยู่

8.2 รื้อสกัดอิฐเดิมเฉพาะก้อนที่ผุร่อน และกรดยึดไม้แข็งแรงร่อน ทั้งนี้ก่อนรื้อสกัดส่วนใดออกนั้น จะต้องแจ้งและได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจการจ้าง และหรือผู้ควบคุมงาน จึงจะดำเนินการได้

8.3 การทำความสะอาดพื้นผิวอิฐเดิมทั้งหมดก่อนที่จะทำการบูรณะก่ออิฐเสริมขึ้นใหม่ขึ้น ให้ใช้ไม้ขัดล้างผิวอิฐให้หมดคราบฝุ่นและความสกปรกต่าง ๆ ออกให้หมด

8.4 ก่ออิฐเสริมส่วนที่ขาดหายและผุร่อน โดยใช้อิฐลักษณะและขนาดใกล้เคียงของเดิมจะต้องนำตัวอย่างอิฐมาให้คณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพก่อน ปูนก่ให้ปูนเม็ด อัตราส่วนผสม 1 : 2 (ปูนขาวหมัก : ทรายกลตาม) โดยปริมาณการก่ให้ก่อซ่อมแนวปูนสอด และได้แนวให้ระดับกลมกลืนกับแนวชั้นอิฐของเดิม

8.5 การก่ออิฐเสริมรอยแตกแยก ให้รื้อสกัดอิฐบริเวณที่เกิดรอยแตกออกจนหมด รื้อรอยการแตกแยกแล้วจึงก่ออิฐใหม่เสริมเข้าแทนที่จนเต็มและได้แนวกลมกลืนกับแนวชั้นอิฐเดิม อัตราส่วนผสมปูนก่เหมือนข้อ 1.4

8.6 ก่ออิฐผิวปูนฉาบของเดิมเพื่อทำการฉาบปูนใหม่ทั้งหมด โดยเว้นระยะห่างจากจุดสกัดค้ำคั้งถึงลาดลาดปูนป็นขอบเดิม ไม่น้อยกว่า 0.50 ม. โคจรอน

8.7 เจาะสกัดเสริมความมั่นคง ให้ทำการเจาะสกัดค้ำคั้งของกำแพงรั้ว โครงบริเวณมุมทั้ง 4 ขององค์ปรารงค์ค้ำคั้งฐานล่าง จนถึงส่วนบนสุด โครงบริเวณฐานค้ำคั้งนอกให้เจาะแผ่กระจายให้ทั่วองค์ โดยเจาะรูขนาด 1 นิ้ว สักโดยประมาณ 1.00 เมตร ระยะห่างโดยประมาณ 0.50 - 0.60 เมตร (ตามแนวรอบนอกและแนวตัว) แล้วนำปูนออกจากภายในรูเจาะให้หมดจึงฉีดน้ำใส่ชุ่ม ก่ออิฐค้ำคั้งปูนฉาบเดิมรู แล้วจึงตอกเหล็กสแตนเลส ขนาด 9 มม. และล้างทำความสะอาดก่อนนำปูนก่กอิฐใหม่

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

3.8 การเจาะเข็มรอยแตกแยก ให้เจาะลักษณะกากบาทไขว้รอยแตกแยก ตลอดแนวรอยแยกนั้น ๆ โดยเจาะรูเท่ากับประมาณ 0.04 เมตร สลับฟันปลาทั้งสองข้างของรอยแตกแยกการอัดฉีดน้ำปูนและเสริมแกนเหล็กไฟ

3.9 เทกานทับหลังคอนกรีตเสริมเหล็ก บนส่วนบนสุดของผนังวงกบประมาณ 8 ซม. ผูกเหล็กตะแกรง 9 มม. ระยะห่าง 0.20 เมตร แล้วให้ก่ออิฐบุทาบทับหลัง ดังแสดงลักษณะการก่อโอบแบบบูรณะของแต่ละช่วง ทั้งที่จะต้องแสดงให้เห็นถึงลักษณะของร่องรอยการแตกหัก ซึ่งแสดงว่ายังมีส่วนของวงกบปรากฏต่อขึ้นมาอีก กระทั่งต้องแสดงให้เห็นต่อตามสภาพสูง ค่าของผนังกันเฉย หรือตามรูปแบบขยายกำหนด

3.10 การอนุรักษ์ปูพื้นตามเดิมที่มีเหลืออยู่ โดยให้เตรียมแนวตะเข็บของปูพื้นเดิม ด้วยปูนหมัก โดยรอยตะเข็บให้สีของปูพื้นใหม่ โดดเด่นกับสีของปูพื้นเดิม

3.11 เมื่อทำการบูรณะเสริมความมั่นคงแล้วให้ดำเนินการฉาบปูนหมักโดยใช้อัตราส่วน 1 : 4 : 1 (ปูนขาวหมัก : ทรายละเอียด : ทรายละเอียดละเอียด)

4. งานปรับปรุงภูมิทัศน์

4.1 งานปรับพื้นที่และโยกย้าย

ให้ดำเนินการตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบ

4.2 งานอาคาร

4.2.1 งานก่อสร้างห้องโถงไม้ขนาด 40 ม² จำนวน 1 หลัง ให้ดำเนินการตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบ

4.2.2, 4.2.3, 4.2.4 งานก่อสร้างศาลและลานพื้นไม้แดง

- ศาลไม้ทรงไทยขนาด 3X2 ม² จำนวน 4 หลัง มีแท่นที่นั่งพัก หลังคาทรงกระเบื้องดินเผาปลายตัด โครงสร้างหลังคาใช้ไม้ตั้งส่วนพื้นและไม้ประดับต่าง ๆ ใช้ไม้แดง ขนาดและรายละเอียดตามแบบที่ระบุไว้
- ลานพื้นไม้แดง ส่วนโครงสร้างใช้ไม้แข็ง ส่วนพื้นและไม้ประดับต่าง ๆ ใช้ไม้แดง ขนาดและรายละเอียดตามแบบ

4.2.5 งานป้ายบรรยายเล็ก

- ขนาด 0.60 X 0.80 ซม. จำนวน 26 จุด ตั้งกระจายตามตำแหน่งโบราณสถาน ฐานท.ส.ด. ยกเคลื่อนย้ายได้ ตัวป้ายเป็นแผ่นหินทองเหลืองรมดำ ตัวหนังสือสกรีนสีสีตัวหนังสือ

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ)

(ลงชื่อ)

- 4.2.6 งานขุดป่าไผ่รกรกตามแนวเขตและเขตโบราณสถาน ขนาด 1.60 X 3.10 X 3.00 เมตร ให้ดำเนินการตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบ
- 4.2.7 งานก่อสร้างขอบยกถนนกึ่งหินลาดถนนค้ ขนาด 0.20 X 0.35 ม. ทำแบบหล่อสำเร็จ ยาวช่วงละ 1 เมตร 45 ท่อน รายละเอียดและขนาดตามแบบ
- 4.2.8 งานทาสีถนนกึ่งหินลาดถนนค้ ขนาด 0.15 X 0.15 เมตร จำนวน 20 ม.ทิว ปฏิบัติ 2 ชั้น สีขาวแบบเรียบทำแบบหล่อสำเร็จ ผึ่งลงในดินลึก 5 ซม. ตามตำแหน่งที่กำหนดไว้ในผังบริเวณ
- 4.2.9 งานรั้วไม้ สูง 60 เซนติเมตร เป็นระยะทาง 120 เมตร ให้ดำเนินการตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบ
- 4.2.10 งานก่อสร้างประตูเหล็ก ขนาด 0.80 X 5.00 เมตร โครงสร้างเป็นเหล็กกล่องหนา 2 มม. ขนาดและรายละเอียดตามรายละเอียดที่ระบุในแบบ
- 4.2.11 งานป้ายชื่อโบราณสถาน ขนาด 0.80 X 3.00 เมตร จำนวน 2 จุด เสาค่ออิฐ ปรก. ไซ้แนวฐาน ท.ส.ล. การก่ออิฐให้เรียบร้อยไม้ไผ่ทำปูนไหลและออกมภายนอกโดยแนวเจาะร่องปูนที่หนาแนวไม้สี่กลวงไปจากผิวประมาณ 6 มม. ตัวป้ายเป็นแผ่นทองเหลืองรมดำ ทัศนระค้ำตามผัง

4.3 งานพื้น

- 4.3.1 งานพื้นไม้แดงบริเวณขุดประตูกันแพมั่ว ขนาด 5X10 ม² ให้ดำเนินการตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบ
- 4.3.2 งานพื้นบดเลือกถนนกึ่งหินลาดถนนค้หนาประมาณ 10 ซม. ขนาดพื้นที่ 1,522 ม² ปูเสริมระดับดินเดิมเท่ากับพื้นที่ข้างเคียง ตามรายละเอียดที่กำหนดในแบบ
- 4.3.3 งานพื้นปูอิฐมอญสลัวพื้นปลา 3 ก้อน วางบนทรายอัดแน่นหนา 5 ซม. ขนาดพื้นที่ 717 ม² ขอบยก ท.ส.ล. กว้าง 20 ซม. รายละเอียดตามที่กำหนดในแบบ
- 4.3.4 งานปูพื้นอิฐโบราณบนทรายอัดแน่นหนา 5 ซม. ขนาดพื้นที่ 132 ม² ใช้อิฐเทียบขนาดอิฐโบราณที่อยู่ในเขตโบราณสถาน รายละเอียดตามที่กำหนดในแบบ
- 4.3.5 งานปูพื้นกระเบื้องดินเผาขนาด 12" X 12" หนา 1" สีดำบนพื้น ท.ส.ล. หนา 10 ซม. ขนาดพื้นที่ 440 ม² สีกระเบื้องดินเผาให้เทียบให้ใกล้เคียงกับกระเบื้องที่ปูในบริเวณเขตโดยให้ร่องแนวแนวสีปูนธรรมชาติ ขอบยก ท.ส.ล. กว้าง 20 ซม. รายละเอียดตามที่กำหนดในแบบ
- 4.3.6 งานพื้นปาร์กปูหินแกรนิตปูถนนเท้าขนาดพื้นที่ 7,000 ม²

(ลงชื่อ)

ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ)

(ลงชื่อ)

พยาน

(ลงชื่อ)

4.4 มาตรฐานระยะขาน้ำ ให้ดำเนินการตามรายละเอียดที่ปรากฏในแบบ

4.5 มาตรฐานไฟฟ้า ให้ใช้ระบวงฝังใต้ดินเป็นหลัก รายละเอียดตามที่ปรากฏในแบบ

4.6 มาตรฐานพืชพันธุ์

4.6.1 งานปลูกต้นไม้เดิม กิ่งงามตัดแต่งกิ่งฟ้าและทรงพุ่มต้นไม้เดิมบริเวณรอบ ๆ วัตถุประสงค์ เพื่อเน้นให้มุมมองจากภายนอกมายังตัววัดทุกไร่ศวรรษมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น ได้แก่ไม้ที่ปรากฏในผังแสดงพืชพันธุ์ โดยในการตัดแต่งภูมิสถาปนิกผู้ออกแบบจะไปกำหนดการตัดแต่ง ให้ออกแบบที่จริง ในช่องการดำเนินการก่อสร้าง

4.6.2 งานปลูกต้นไม้ งานปลูกไม้ยืนต้นและไม้พุ่ม ให้ยึดถือตามแบบผังการปลูกต้นไม้ทุกสมบัติของต้นไม้ที่จะปลูก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ไม้ยืนต้น

- ไม้เลือกต้นไม้ที่มีความสมบูรณ์แข็งแรง ทั้งระบวงราก ลำต้นและใบ
- ลักษณะของลำต้นของต้นไม้ ที่ความสมบูรณ์ของรากแก้วและรากฝอยที่สามารถจะเจริญเติบโตได้
- ในการขุดหลุมปลูกต้นไม้ ก้นหลุมให้รองด้วยดินปลูกผสมปุ๋ยคอก ในอัตราส่วน 2 : 1 ของทุกหลุมปลูก และกลบหลุมด้วยหน้าดินปลูกโดยขุดดินบริเวณโคนต้นไม้ให้สูงกว่าบริเวณโดยรอบเล็กน้อยเพื่อไม่ให้ล้ม (ดูตามแบบ) หลังปลูกให้ดูแลรักษาต้นไม้เพื่อไม่ให้ต้นไม้ตาย ภายใน 2 เดือนแรกให้ดูแลรักษาและเย็น รวม 2 ครั้ง ใน 1 วัน เดือนที่ 3 - 4 รดน้ำวันละ 1 ครั้ง และดูแลไม้ให้ต้นไม้ตายภายหลังการปลูกไม้ไม่น้อยกว่า 6 เดือน

ไม้พุ่ม

- การปลูกไม้พุ่มตามแบบผังการปลูกต้นไม้ โดยเลือกพันธุ์ไม้ความสูงตามแบบที่ได้กำหนดไว้
- หลุมปลูก ให้ใส่ดินปลูกผสมปุ๋ยคอกอัตราส่วน 2 : 1 ไร่ที่หนาแน่นหลุมขนาดหนา 0.10 ม. เมื่อปลูกแล้วให้กลบดินด้วยหน้าดินปลูกผสมหน้าดิน

การปลูกหญ้า

การปลูกหญ้า สามารแบ่งออกเป็นรายละเอียดได้ดังนี้

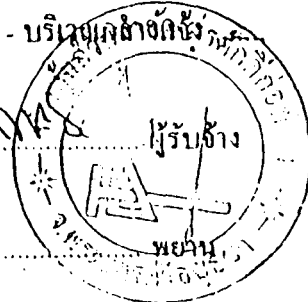
- บริเวณที่มีหญ้าขึ้นอยู่แล้ว ให้ปลูกหญ้าขนาดเล็ก เพื่อให้เรียบร้อยสวยงามสำหรับในที่กลางแจ้ง ส่วนในที่ร่มใต้ต้นไม้ใหญ่ให้ปลูกหญ้าขนาดเล็กคลุมพื้นที่และรดน้ำดูแลรักษาไม่ให้หญ้าตาย

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) (ลงชื่อ)

1 - บริษัทผู้ว่าจ้าง

- บริเวณกลางแจ้งปลูกหญ้าขนาดเล็ก บริเวณรอบวัดพุทธโศภนารามและทางเดินรอบ ๆ รวมทั้งสนามทางด้านหน้าทางเข้าที่ติดต่อกับศาลาวิศุทธโศภนาราม วัดพุทธโศภนารามให้ปลูกหญ้าขนาดเล็ก โดยปลูกหญ้าและใช้ลูกกลิ้งมาปรับระดับให้เรียบได้ระดับสวยงาม ส่วนในบริเวณที่ห้ามรถออกนอกมา ได้แก่ บริเวณที่เป็นสวนสาธารณะให้ปลูกแบบตัดแผ่นหญ้าเป็นแผ่นเล็ก ๆ ขนาด 0.30 + 0.30 ม. ปลูกระจกตามพื้นที่สนามโดยห่างกันประมาณ 0.30 ม.

- บริเวณโอบต้นไม้ใหญ่ ให้ปลูกหญ้ามาเลเซีย โดยใช้แผ่นหญ้าปูชนกัน

การเตรียมพื้นที่ สำหรับปลูกหญ้า ให้เตรียมพื้นที่ให้เรียบร้อย เก็บเศษวัสดุที่ไม่เกี่ยวข้อง รกวรื้อขยะให้พื้นที่บริเวณและโรยหน้าดินด้วยดินปลูกปุ๋ยคอก จนหน้าปลูกด้วยแผ่นหญ้าและปรับระดับลูกกลิ้งและรถนำคูแตรกับไม้ไผ่ให้หน้าตาขไม่ต่ำกว่า ๑ เมตร โดย 2 เดือนแรกให้รดน้ำวันละ 2 ครั้ง (เช้า - เย็น) เดือนต่อมาให้รดน้ำอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง

4.7 งานเบ็ลคเหล็ก

- 4.7.1 งานรั้วลวดหนาม ไข่เสาและคกม่อ ก.ส.ต. สำเร็จรูป ยาว 2 เมตร ให้สูงจากพื้นดิน 1 ม. พร้อมลวดหนาม 4 แถว
- 4.7.2 งานแผ่นอลูมิเนียมหนา 0.44 ม. กว้าง 20 ซม. ตามรายละเอียดแบบขยายตามรอยต่อกับโบราณสถานฝั่งใต้

อัตราส่วนผสมของวัสดุใหม่

1. คอนกรีตที่ใช้ในงานนี้ทั้งหมดให้ใช้อัตราส่วน 1 : 2 : 4 (ปูนซีเมนต์ : ทรายเขา : หิน 1")
2. ปูนก่อให้ใช้อัตราส่วน 1 : 2 (ปูนขาว : ทรายกลาง) ผสมให้เข้ากันด้วยน้ำและหมักไว้อย่างน้อย 48 ชั่วโมง เมื่อจะใช้วางให้ไปปูนหมักนี้มาผสมกับปูนซีเมนต์ขาวโดยใช้อัตราส่วน 1 : ๑ (ปูนซีเมนต์ขาว : ปูนหมัก)
3. ปูนถือและปูนปั้น มาตรฐานให้ใช้ปูนหมักแบบโบราณ อัตราส่วน 50 : 1 : 1 (ปูนขาว : กาวหนังสัตว์ : ป่าตาลอ้อย) โดยดำเนินการดังนี้
 - 3.1 ป่าเอาปูนขาวชนิดเป็นก้อนมาหมักใส่ภาชนะพร้อมกบแกว โดยจะต้องถ่ายน้ำที่หมักปูนทิ้งทุกวันจนครบกำหนด 30 วัน
 - 3.2 ป่าเอากาวหนังสัตว์กับป่าตาลอ้อยมาผสมกันตามอัตราส่วน โดยใช้ความร้อนเคี่ยวจนเหนียวพอสมควรแล้วจึงนำไปผสมกับปูนขาวหมักคลุกเคล้าจนเข้ากันได้

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
 (ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง
 (ลงชื่อ)
 1/33 16/05/2563
 16/05/2563
 16/05/2563
 16/05/2563

3.3 เมื่อจะใช้งานให้ไปปูนหมักในข้อ 3.2 ผสมกับทรายละเอียดโดยใช้อัตราส่วน 1 : 2 (ปูนหมักผสม : ทรายละเอียด) กดจนแน่นจนเข้ากันได้และมีความเหนียวจนสามารถทนทานหนักและเป็นบัวฐานพระวิหารตามรูปแบบรายการที่กำหนดไว้

4. ปูนปั้นลวดลายบัวหัวเสาให้ใช้ปูนดำแบบโบราณ ตามอัตราส่วนดังนี้ คือ

4.1 ปูนหมัก 60 ส่วน (หมักเช่นเดียวกับข้อ 3.1)

4.2 เชื้อกระดาก 7 ส่วน

4.3 ดินเหนียวสีบัว 1 ส่วน

4.4 น้ำตาลดิบ 2 ส่วน

4.5 ขี้เถ้าเหนียว 3 ส่วน (เต็มจามือค้ำและ และเท่าที่ทิ้งจนแห้ง)

4.6 ทรายละเอียด 90 ส่วน

4.7 ให้นำวัสดุข้อ 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 มาผสมให้เข้ากันเสียก่อน แล้วจึงใส่ทรายละเอียดข้อ 4.6 ลงในครกไม้ดำประมาณ 40 นาที จนเนื้อละเอียดและเหนียวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของวัสดุที่จะนำมาใช้ในกรณี ซึ่งอาจจะต้องเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนเล็กน้อย

วัสดุที่นำมาใช้

1. วัสดุที่ใช้ในการซ่อมแซมในครั้งนี ให้ใช้วัสดุขนาดเท่าของเดิมที่เก่าสุดค้ำทั้งก่อนมีลักษณะแข็ง
2. แกะรื้อได้รูปทรง และก่อนนำมาใช้งานจะต้องรื้อร้าวให้เปื่อยยุ่ยเสียก่อน

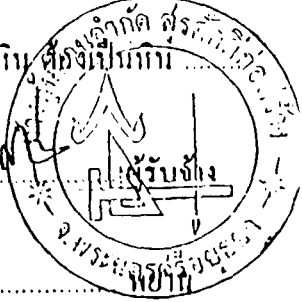
ปูนซีเมนต์ที่ใช้ในงานนี้ทั้งหมดให้ใช้ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ เช่น ตรีแฉก ตรีจุ่มเก่า หรือปูนซีเมนต์ที่มีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานกระทรวงอุตสาหกรรม และเป็นปูนใหม่ที้ออกจากโรงงานไม่เกิน 2 เดือน ไม่จับตัวเป็นก้อน และจะต้องนำมาเก็บไว้ในที่ที่ไมเปียกชื้น

3. ปูนขาว ต้องเป็นปูนที่เผาสุกดีแล้ว มีเนื้อละเอียดเม็ดสีขาวล้วน และไม่จับตัวเป็นก้อน ก่อนนำมาใช้งานจะต้องร่อนด้วยตะแกรงเสีอก่อน ส่วนปูนขาวที่เป็นส่วนผสมของปูนหมักต้องเป็นปูนก้อนที่ยังไม่ได้ผ่านการบดในผงและถูกความชื้น โดยนำมาใส่ภาชนะที่ทั้งก่อนหมักด้วยน้ำสะอาด และถ่ายทิ้งทุกวันตามระยะเวลาที่กำหนด

4. ปูนซีเมนต์ขาวที่ใช้ผสมในปูนก่อ เช่น ตรีช่างเหล็ก ตรีมกเตน ให้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์

5. ทรายที่นำมาผสมทดแทนกรวด และปูนก่อปูนฉาบจะต้องเป็นทรายน้ำจืด ที่สะอาดปราศจากสิ่งอื่นเจือปน มีลักษณะแข็งแกร่งและให้ร่อนด้วยตะแกรงตามลักษณะงานที่จะนำมาใช้

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ)
 (ลงชื่อ) พยาน (ลงชื่อ)
 16. หิน คือ ก้อนเป็นก้อน

6. หิน ต้องเป็นหินที่ใช้งานก่อสร้าง มีลักษณะโคสมันเสมอได้ขนาดแข็งแรงแม่เหล็กและต้องเป็นหินที่สะอาดปราศจากสิ่งอื่นเจือปน

7. เหล็กเสริมต้องเป็นเหล็กเสริมที่ใช้ในงานคอนกรีตที่ได้มาตรฐานกระทรวงอุตสาหกรรมและต้องได้ขนาดตามที่ระบุไว้ในแบบแปลนคีย์ ให้อินทรีย์ธาตุเคลื่อนไม่เกิน 0.5 มิลลิเมตร และเป็นเหล็กใหม่จาก โรงงานไม่เกิดสนิมขุมหรือคดงอจนเสียรูปทรง

8. ไม้ที่ใช้ใช้ไม้เนื้อแข็งที่มีคุณสมบัติ เช่น ไม้เต็ง ไม้ตะเคียน ไม้แดง หรือไม้ที่มีคุณสมบัติเทียบเท่าตามบัญชีรายชื่อไม้เนื้อแข็งประมาณเดียวกัน และจะต้องเป็นไม้ที่ไม้คดกาะที่ ไม้บิดงอ ไม้แตกร้าว และโค้งงอมากจนเกินไป

9. น้ำ ใช้น้ำที่สะอาดปราศจากสิ่งอื่นเจือปน

10. วัสดุเคมีอื่น - ปูนซีเมนต์ - ปูนและปลอกกันปลวก - แอมง

10.1 ปูนซีเมนต์ ปูนซีเมนต์ชนิดไม่มีสีและสีขา ไม้ใช้ไฮดรอกไซด์ หรือตราเครื่องหมายหรือชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า ทารักษาเนื้อไม้ตามที่ระบุไว้ในรายการประกอบแบบ และต้องปฏิบัติตามรายละเอียดของบริษัทผู้ผลิต

10.2 ปูนซีเมนต์ที่ป้องกันปลวก - แอมง ไม้ใช้ไฮดรอกไซด์โครท 20 อี.ซี. หรือไฮยาโคโรนัมหรือชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า เทรคเห็นตามฉัตร ส่วนที่บริษัทผู้ผลิตได้ระบุไว้

10.3 สีน้ำมัน ใช้ทาเนื้อไม้บางส่วนที่ระบุไว้ในรายการประกอบแบบจะต้องเป็นสีด้านซึ่งเมื่อทาเสร็จแล้วสามารถแสดงลายไม้ให้เห็นได้ เช่นสีตราคานอร์ท หรือชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติเทียบเท่าตามต้องการ

ข้อปฏิบัติในระยะวางแผนงาน

1. เนื่องจากใบวางแผนงานนี้เป็นใบวางแผนงาน กรมศุลกากร ได้ขึ้นทะเบียนเป็นใบวางแผนงานที่สำคัญของชาติแก่หนึ่ง ผู้รับจ้างจะต้องจัดทำข้อมติที่มีฝีมือดีและมีความชำนาญงานมาทำการบูรณะซ่อมแซม ซึ่งจะต้องให้ตรงกับหน้าที่ของงานในแต่ละส่วนแต่ละประเภทที่จะเป็นจะต้องใช้หลักวิชาการและหลักทางสถาปัตยกรรมในส่วนและประเภทของงานนั้น ๆ ให้ถูกต้อง

2. ก่อนที่ผู้รับจ้างจะทำงานในส่วนใด ๆ ผู้รับจ้างจะต้องสอบถามผู้ควบคุมงานให้เข้าใจเสียก่อน หากผู้รับจ้างทำไม่ถูกต้องตามแบบ และรายการที่ขาดความมั่นคงแข็งแรง ผู้ควบคุมงานมีอำนาจสั่งแก้ไข โดยให้แก้ไขใหม่ให้ดี หรือถูกต้องให้มีความมั่นคงแข็งแรงในส่วนนั้น ๆ ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตาม และจะไม่รับผิดชอบเพิ่มเติมแต่อย่างใด

(ลงชื่อ)

ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ)

ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ)

ทนาย

(ลงชื่อ)

3. ในระหว่างปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาฝ่ายเทคโนโลยีฯลฯ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในรูปแบบ - รายการ ที่ผู้รับจ้างจะจัด เก็บหรือไปเก็บตาม ผู้รับจ้างจะจัดหาใช้แก่ฝ่ายเทคโนโลยีฯลฯ ให้แก่ผู้จ้างโดยไม่ให้คืนหรือ ถูกยึดไว้กับงานที่ขอมอบเขียนโปรแกรมฯลฯ ผู้รับจ้างจะรู้ถึงปฏิบัตินี้ก่อน และจะไม่ถือบุคคลอื่นที่มิได้เขียนต่อ

4. ผู้จ้างหรือผู้ควบคุมงานมีสิทธิที่จะ ห้ามซ่อมหรือลบงานที่ผู้รับจ้างเขียนโดยคนอื่นที่มิใช่หรือลดคุณค่าไปให้ใหม่ปฏิบัติงานได้ ขึ้นมาจนเป็นที่พอใจของผู้จ้าง หรือประ เหวศที่ไม่ดีต่อผู้จ้างตามงาน ผู้รับจ้างจะสั่ง ปฏิบัติงานเสมอ

5. การเก็บหน่วยลงทุน - รายการ - รายการ - ชนิด และวิธีการนั้นต้องมีข้อชัดเจนเกี่ยวกับ ระ ทับรูปแบบการรายการ ให้ผู้รับจ้างมีรายละเอียดโดย รายการระเบียบเป็นเกณฑ์ และที่สำคัญที่สุดที่ถือ จะ ล้างหรือรูปแบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่เก็บอยู่ โดยผู้รับจ้างและผู้ควบคุมงานทั้งสองฝ่ายมีถึง หน้าที่การที่จะ ดูแลรักษาความปลอดภัย ให้แก่ข้อมูลที่จัดเก็บไว้ และข้อมูลทั้งหมดที่ขอมอบซึ่งรวมงานผู้จ้าง ไปด้วย และเก็บ เก็บข้อมูลที่มีอยู่ ณ ฝ่ายรูปแบบ - รายการ หรือระบบที่จัดเก็บของโปรแกรมฯลฯ ซึ่งไม่ควรมองแต่ผลเงินใจ ได้ในระ ทับ ปฏิบัติงานดังกล่าว จะต้องได้รับความยินยอมและการรวมหรือตรวจรายการจากผู้ลงทุนรายการ

6. ผู้รับจ้างจะสั่งมอบเครื่องมือที่จำเป็นของผู้จ้าง เช่น อุปกรณ์ปฏิบัติงาน เพื่อใช้งานที่ผู้รับจัด ซองงาน

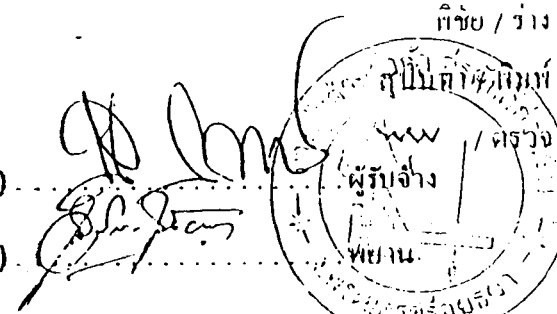
7. การที่โปรแกรมเมอร์และเจ้าหน้าที่โปรแกรมเมอร์และผู้ควบคุมงานโดยส่วนต่างๆ ผู้จ้างจะ ต้องทำให้ มีบ่งบอกชื่อ และความสามารถให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายผู้จ้างซึ่งอาจปฏิบัติงานและ ตรวจสอบ ได้ภายในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงาน

8. เมื่อผู้รับจ้างส่งมอบงานมาตลอดแล้ว จะต้องดูแลความสะดวกบริเวณที่ปฏิบัติงานและบริเวณใกล้ เคียงให้สะดวกเรียบร้อย รวมทั้งสิ่งปลูกสร้างชั่วคราว เมื่อเสร็จสิ้นงานต้อง รื้อถอนไปให้บุคคลก่อนการส่งมอบงาน

ข้อกําหนด

ข้อตกลงนี้เรื่องสลับเก็บค่าตอบแทนหรือใช้การไม่ได้ ให้กับผู้รับจ้างไปเก็บยกว้ ไขอย่างป็นระเบียบ เรียบร้อย ในงานที่ซึ่งมีผู้ใช้กับผู้จ้างจะเรียบร้อยไว้ ให้ โดยมอบไว้ ให้เป็นส่วนตัวอีกกว่า

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ)
(ลงชื่อ)

ฝ่ายการแข่งขางงานใหม่ (เฉพาะงวดที่ 2 งวดที่ 3 และงวดที่ 4)

งานบูรณะโบราณสถานวัดพุทธไสยวรรย

งวดที่ 2 เป็นจำนวนเงิน 3,051,000 บาท เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายใน 120 วัน

- ค่าเนินการบูรณะกำแพงแก้ว ตามรูปแบบและรายการที่กำหนด
- ค่าเนินการติดตั้งนั่งร้านคลุมปรางค์ประธานทั้งองค์แล้วเสร็จ
- ค่าเช่ารถขนคอนกรีตการบูรณะด้วยฟิล์มสีและฟิล์มสไลด์ ชนิดละไม่น้อยกว่า 50 ภาพ

งวดที่ 3 เป็นจำนวนเงิน 6,102,000 บาท เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายใน 210 วัน

งานบูรณะปรางค์ประธาน

- สกัดชีวปูนทดแทนผิวงานนอกสุดออกทั้งองค์
- สกัดชีวปูนทดแทนก่อตัวในสุดของเดิมในส่วนที่ผุกร่อนแตกร่อนออกถึงผนัง
- งานเสริมโครงสร้า เท.ศ.ล. องค์ปรางค์แล้วเสร็จ
- งานสีาเทคานไม้แล้วเสร็จ
- งานขุดชีวปรางค์ประธานด้วยปูนทดแทนหมักแล้วเสร็จ 50%

งานปรับปรุงภูมิทัศน์

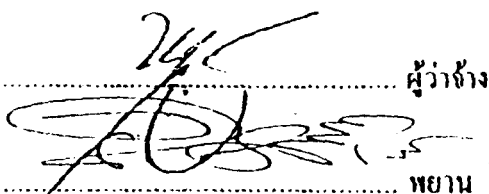
- งานปรับพื้นที่และ โยคย้ายอาคารแล้วเสร็จ (รั้ว - บ้านพัก 4 หลัง , เรือนเพาะชำ 1 หลัง , เคาเพาะชำ 1 หลัง ฯลฯ)
- งานอาคารแล้วเสร็จ (ศาลาพักผ่อน 3 หลัง , ห้องสุขา 1 หลัง)
- งานพื้น , ทาผนัง แล้วเสร็จ
- ค่าเช่ารถขนคอนกรีตการบูรณะและการก่อสร้างด้วยฟิล์มสีและฟิล์มสไลด์ ชนิดละไม่น้อยกว่า 50 ภาพ

งวดที่ 4 เป็นจำนวนเงิน 6,610,500 บาท เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายใน 120 วัน

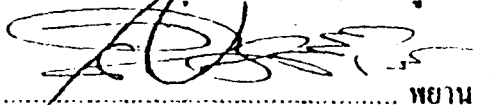
งานบูรณะปรางค์ประธาน

- งานฉาบผิวปรางค์ประธานด้วยปูนหมักแล้วเสร็จ
- งานขัดผิวภายนอกปรางค์ประธานด้วยปูนดำแล้วเสร็จ
- งานติดตั้งระแนงป้องกันฟ้าผ่าแล้วเสร็จ
- งานรื้อนั่งร้านแล้วเสร็จ

(ลงชื่อ)

ผู้ว่าจ้าง

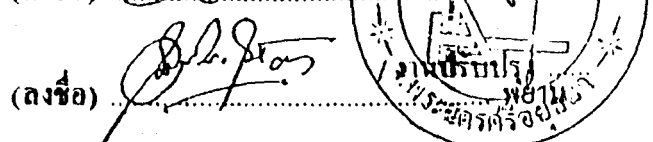
(ลงชื่อ)

พยาน

(ลงชื่อ)

ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ)

พยาน

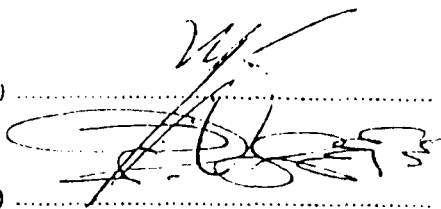

แบบรับปรุงภูมิทัศน์

- งบระบอบระบบเขื่อนแล้วเสร็จ
- งบวัสดุพืชพันธุ์แล้วเสร็จ
- งบเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ แล้วเสร็จ
- งบสิ้น ๆ ที่ยังเหลือไว้ในแล้วเสร็จตามรูปแบบรายการแล้วเสร็จ
- งบเก็บพื้นที่และทำความสะอาดบริเวณให้เรียบร้อย
- นำภาพถ่ายคอมพิวเตอร์ค่าเงินการบูรณะและการก่อสร้างทั้งหมดด้วยฟิล์มสีและฟิล์มสไลด์ชนิดละไม่น้อยกว่า 50 ภาพ
- ส่งรายงานการบูรณะและการก่อสร้างทั้งหมดตั้งแต่งวดที่ 1 ถึงงวดที่ 4 ด้ยงบและสำเนาจำนวน 20 ชุด
- ส่งภาพถ่ายทั้งฟิล์มสีและฟิล์มสไลด์ทั้งหมดตั้งแต่งวดที่ 1 ถึงงวดสุดท้ายก่อนส่งมอบงาน

พิชัย / ผู้ว่า
สุนันทา / ผู้พิมพ์
www / ผู้ตรวจ

(ลงชื่อ)

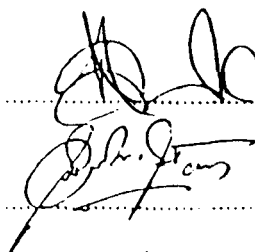

ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ)

พช.บ

(ลงชื่อ)

(ลงชื่อ)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา

ที่ วันที่ ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอลเปลี่ยนแปลงรายการรูปแบบงานบูรณะโบราณสถานวัดพุทธไสสวรรคย์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

เรื่องเดิม

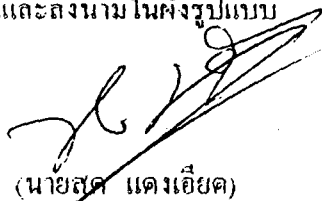
1. ตามสัญญาจ้างเลขที่ 29/2540 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 กรมศิลปากร โดยสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา เป็นผู้ว่าจ้าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรศักดิ์ก่อสร้าง ทำการบูรณะโบราณสถานวัดพุทธไสสวรรคย์ ในราคารวมทั้งสิ้น 16,950,000 บาท (สิบหกล้านเก้าแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) กำหนดเวลาทำงานแล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2542 (เอกสารเลข 1)
2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรศักดิ์ก่อสร้าง ผู้รับจ้าง ได้ทำงานงวดที่ 1 งวดที่ 2 และงวดที่ 3 แล้วเสร็จและรับเงินค่าจ้างไปแล้ว รวมทั้งสิ้น 10,339,500 บาท (สิบล้านสามแสนสามหมื่นเก้าพันห้าร้อยบาทถ้วน) คงเหลืองวดที่ 4 เป็นงวดสุดท้าย จำนวนเงิน 6,610,500 บาท (หกล้านหกแสนหนึ่งหมื่นห้าร้อยบาทถ้วน)
3. เนื่องจากงานในงวดที่ 4 มีการบูรณะปรารภประชาชน จะต้องใส่โครงสร้าง ก.ส.ส. รัศรอบภายในคูหาปรารภประชาชนและบริเวณทางเข้าชัมเรือนธาตุ แต่ภายในของก่ปรารภประชาชนมีจิตรกรรมที่ควรจะอนุรักษ์ไว้ ถ้าทำการเจาะสกัดผนังตามรูปแบบเดิม เพื่อใส่โครงสร้าง ก.ส.ส. จะทำให้จิตรกรรมเสียหาย ตามหนังสือของนายพิชัย บุญแจ้ง นายช่างโยธา 6 ผู้ควบคุมงาน ลงวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2541 ตามที่แนบมานี้ (เอกสารเลข 2)
4. เพื่อเป็นการแก้ปัญหาด้านการอนุรักษ์จิตรกรรมและปฏิมากรรม สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 ได้ขอให้สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จัดส่งผู้มีความชำนาญด้านอนุรักษ์จิตรกรรมและปฏิมากรรมมาให้คำแนะนำในการอนุรักษ์ ตามบันทึก ที่ ศษ 0708.10/1809 ลงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2541 ที่แนบมานี้ (เอกสารเลข 3)
5. นายสมศักดิ์ แดงพันธ์ นายช่างศิลปกรรม 8 กลุ่มงานอนุรักษ์ศิลปกรรม สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ได้มาตรวจและกำหนดแผนงานที่เหมาะสมในการอนุรักษ์จิตรกรรมและปฏิมากรรมวัดพุทธไสสวรรคย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามบันทึกสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กลุ่มงานอนุรักษ์ศิลปกรรม ที่ อจ. 459/2541 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2541 ที่แนบมานี้ 4 แผ่น (เอกสารเลข 4)
6. นายพิชัย บุญแจ้ง นายช่างโยธา 6 ผู้ควบคุมงาน ได้ปรับเปลี่ยนปริมาณงานให้เป็นไปตามแผนงานที่เหมาะสมในการอนุรักษ์จิตรกรรมตามที่นายสมศักดิ์ แดงพันธ์ นายช่างศิลปกรรม 8 กลุ่มงานอนุรักษ์จิตรกรรมได้เสนอไว้ ตามรายการประมาณราคารวม 3 แผ่น กระดาษไขแบน 5 แผ่น ที่แนบมานี้ (เอกสารเลข 5)

ที่ ๑๑๐๘๐๘/๒๖๖๒

เรียน ผอ.สพท.พช.สท.

คณะกรรมการตรวจการจ้าง งานบูรณะ
โบราณสถานวัดพุทธไสยาจารย์ ตามสัญญาเลขที่
๒๑/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐
ได้มีมติให้เปลี่ยนแปลงรายการ และผังรูปแบบ
ในงานงวดที่ ๔ เพื่อให้งานบูรณะสอดคล้องกับ
งานอนุรักษ์จิตรกรรมและเป็นประโยชน์แก่ทาง
ราชการมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนออธิบดีกรม
ศิลปากร อนุมัติและลงนามในผังรูปแบบ

(นายสศ.แดงเอียด)

ผู้อำนวยการ

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓

วันที่ ๑๖๐๓.๕๗

การพิจารณา

คณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานได้ประชุม เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 พิจารณาปัญหาการบูรณะและการอนุรักษ์จิตรกรรมวัดพุทธไสยาสน์ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันทั้งการบูรณะและการอนุรักษ์จิตรกรรม โดยไม่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ แต่ให้เกิดประโยชน์และเป็นผลดีแก่ทางราชการมากยิ่งขึ้น คณะกรรมการจึงมีมติให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการงานในงวดที่ 4 ใหม่ ตามรายการประมาณการรวม 3 แผ่น รูปแบบ 5 แผ่น

ปริมาณงานเดิมที่ขอเปลี่ยนแปลง

รายการที่ 8 งานบูรณะปรารักษ์ประธาน

- งานฉาบปูนห้กและขัดผิวด้วยปูนดำ 639 ตารางเมตร เป็นเงิน 383,400.- บาท

รายการที่ 9 งานปรับภูมิทัศน์

- งานป้ายบรรยายแสดงรายละเอียดโบราณสถาน จำนวน 1 ชุด เป็นเงิน 82,890.50.- บาท

- งานป้ายชื่อโบราณสถาน จำนวน 2 ชุด เป็นเงิน 22,350.- บาท

- งานติดตั้งปั้มน้ำขนาด 7.5 แรงม้า จำนวน 1 ชุด เป็นเงิน 25,000.- บาท

รวมเป็นเงิน (รายการที่ 8 + รายการที่ 9) 513,640.50.- บาท (ห้าแสนหนึ่งหมื่นสามพันหกร้อยสี่สิบบาทห้าสิบบาทถ้วน)

ปริมาณงานที่เปลี่ยนแปลงใหม่

รายการที่ 8 งานบูรณะปรารักษ์ประธาน

- งานอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง 34.97 ตารางเมตร เป็นเงิน 41,964.- บาท

- งานอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง 213.12 ตารางเมตร เป็นเงิน 149,184.- บาท

- งานปูนปั้นรอยพระพุทธรูปบาทจำลอง 2 องค์ 8 ตารางเมตร เป็นเงิน 32,000.- บาท

- งานบูรณะปรารักษ์กระสวน (ปรารักษ์ย่อ) 16 ตารางเมตร เป็นเงิน 40,000.- บาท

รายการที่ 9 งานปรับปรุงภูมิทัศน์

- งานป้ายบรรยายแสดงรายละเอียดโบราณสถาน 2 ชุด เป็นเงิน 103,988.- บาท

- งานป้ายชื่อโบราณสถาน 1 แห่ง เป็นเงิน 11,175.- บาท

- งานติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้าขนาด 30 แอมป์ 1 จุด เป็นเงิน 15,000.- บาท

- งานติดตั้งปั้มน้ำขนาดไม่ต่ำกว่า 5.5 แรงม้า 1 จุด เป็นเงิน 24,000.- บาท

- งานก่อสร้างบันไดศาลาท่าน้ำ 1 แห่ง เป็นเงิน 97,510.- บาท

รวมเป็นเงิน (รายการที่ 8 - รายการที่ 9) เป็นเงิน 514,812.- บาท (ห้าแสนหนึ่งหมื่นสี่พันแปดร้อยสิบสองบาทถ้วน)

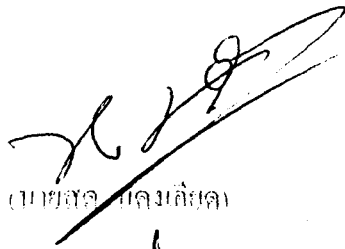
2. ค่าวัสดุ + ค่าแรงงาน ของงานเดิม รวมเป็นเงิน 513,640.50 บาท (ห้าแสนหนึ่งหมื่นสามพัน หกร้อยสี่สิบบาทห้าสิบบาทถ้วน)

ค่าวัสดุ + ค่าแรงงาน ของงานที่เปลี่ยนแปลงใหม่ เป็นเงิน 514,821.- บาท (ห้าแสนหนึ่งหมื่น สี่พันแปดร้อยยี่สิบเอ็ดบาทถ้วน)

ค่าวัสดุ + ค่าแรงงาน ที่เพิ่มขึ้นจากงานเดิมเป็น 1,180.50.- บาท (หนึ่งพันหนึ่งร้อยแปดสิบบาทห้าสิบบาทถ้วน)

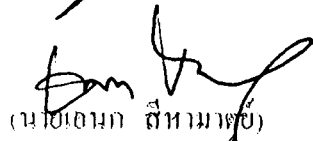
3. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรศักดิ์ก่อสร้าง ผู้รับจ้างยินยอมทำงานตามรายการและผังรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงใหม่โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นแต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดปรณเสนอขัติกรรมศิลปากร เพื่อโปรดอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงรายการและผังรูปแบบเพื่อให้การบูรณะและการอนุรักษ์จิตรกรรมสอดคล้องกันเพื่อประโยชน์ใช้สอยทางราชการ และลงนามในแผ่นไขผังรูปแบบ 5 แผ่น

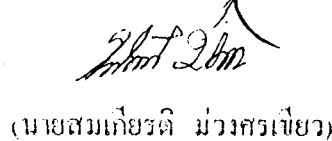
(นายสุคนธ์ บดินทร์)

ผู้อำนวยการ - ประธานกรรมการ
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

(นายเดนมก สีหามาตย์)

ผู้อำนวยการ - กรรมการ
อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอโยธยา

(นายสมเกียรติ ม่วงสรเชียว)

เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง 7 กรรมการ

(นายประทีป เพ็งตะโก)

ภัณฑารักษ์ 7 ว. กรรมการ

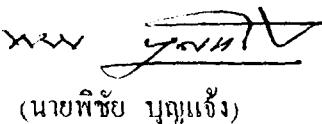
(นายวิโรภาสัน วังศ์สุรภัทร)

ภูมิสถาปนิก 6 ว. กรรมการ

(นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน)

นายช่างศิลปกรรม 6 กรรมการ

(นายพิชัย บุญแจ้ง)

นายช่างโยธา 6 ผู้ควบคุมงาน

มติคณะกรรมการตรวจการจ้าง

ตามสัญญาเลขที่ 29/2540 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2540

วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541

.....

ตามสัญญาจ้างเลขที่ 29/2540 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 กรมศิลปากร โดยสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา เป็นผู้ว่าจ้าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรศักดิ์ก่อสร้าง ทำการบูรณะโบราณสถานวัดพุทธไสสวรรย์ ในวงรวมทั้งสิ้น 16,950,000 บาท (สิบหกล้านเก้าแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) กำหนดเวลาทำงานแล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2542 (เอกสารเลข 1)

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรศักดิ์ก่อสร้าง ผู้รับจ้าง ได้ทำงานงวดที่ 1 งวดที่ 2 และงวดที่ 3 แล้วเสร็จ และรับเงินค่าจ้างไปแล้ว รวมทั้งสิ้น 10,339,500 บาท (สิบล้านสามแสนสามหมื่นเก้าพันห้าร้อยบาทถ้วน) คงเหลืองวดที่ 4 เป็นงวดสุดท้าย จำนวนเงิน 6,610,500 บาท (หกล้านหกแสนหนึ่งหมื่นห้าร้อยบาทถ้วน)

เนื่องด้วยงานในงวดที่ 4 มีการบูรณะปราสาทประธาน ซึ่งมีรายละเอียดการบูรณะตามสัญญากับสภาพความเป็นจริงของโบราณสถานไม่สอดคล้องกัน ถ้าทำการบูรณะตามรายละเอียดตามสัญญาแล้วอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายได้ ตามหนังสือของนายพิชัย บุญแจ้ง นายช่างโยธา 6 ผู้ควบคุมงาน (เอกสารเลข 2) ดังต่อไปนี้

1. การใส่โครงสร้าง ก.ส.ถ. รัศรอบภายในคูหาปราสาทประธานและบริเวณทางเข้าซุ้มเรือนธาตุ ปัญหาถือมีภาพจิตรกรรมฝาผนังไม่สามารถที่จะสกัดผนังโดยตรงที่จะใส่กาน ก.ส.ถ. ได้

2. ฝาเพดานบริเวณทางเข้าซุ้มเรือนธาตุเป็น 2 สมัยทับซ้อนกัน

3. การอนุรักษ์ถวลาชปูนปั้นของพระพุทธรูป รอยพระบาท

4. การอนุรักษ์ถวลาชปูนปั้นเจดีย์ย่อมุมภายในปราสาทประธาน

5. การอนุรักษ์ปูนฉาบเก่าบริเวณเสาระเบียงฐานทักษิณ ซึ่งมีเศษด้วยขามเป็นรูปต้นไม้และดอกไม้ติดอยู่

6. ซุ้มพระยืนด้านทิศเหนือ

เพื่อเป็นการแก้ปัญหาด้านการอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนังและปฏิมากรรม สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 ได้ขอให้สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จัดส่งผู้มีความชำนาญด้านอนุรักษ์จิตรกรรมและปฏิมากรรมมาให้คำแนะนำในการอนุรักษ์ ตามบันทึก ที่ ศธ 0708.10/1809 ลงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2541 ที่แนบมานี้ (เอกสารเลข 3)

นายสมศักดิ์ แดงพันธ์ นายช่างศิลปกรรม 8 กลุ่มงานอนุรักษ์ศิลปกรรม สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ได้มาตรวจและกำหนดแผนงานที่เหมาะสมในการอนุรักษ์จิตรกรรมและปฏิมากรรมวัดพุทธไสสวรรย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามบันทึกสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กลุ่มงานอนุรักษ์ศิลปกรรม ที่ อจ. 459/2541 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2541 ที่แนบมานี้ 4 แผ่น (เอกสารเลข 4)

นายพิชัย บุญแจ้ง นายช่างโยธา 6 ผู้ควบคุมงาน ได้ปรับเปลี่ยนปริมาณงานให้เป็นไปตามแผนงานที่เหมาะสมในการอนุรักษ์จิตรกรรมตามที่นายสมศักดิ์ แดงพันธ์ นายช่างศิลปกรรม 8 กลุ่มงานอนุรักษ์จิตรกรรมได้เสนอไว้ ตามรายการประมาณการรวม 3 แผ่น กระดาษไขแบบ 5 แผ่น ที่แนบมานี้ (เอกสารเลข 5)

คณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานได้ประชุม เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 พิจารณาปัญหาการบูรณะและการอนุรักษ์จิตรกรรมวัดพุทธไสยาจารย์ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันทั้งการบูรณะ และการอนุรักษ์จิตรกรรม โดยไม่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ แต่ให้เกิดประโยชน์และเป็นผลดีแก่ทาง ราชการมากยิ่งขึ้น คณะกรรมการจึงมีมติให้ดำเนินการดังนี้

เปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการงานในงวดที่ 4

ปริมาณงานเดิมที่ขอเปลี่ยนแปลง

รายการที่ 8 งานบูรณะปรารังค์ประธาน

- งานฉาบปูนหมักและขัดผิวด้วยปูนดำ 639 ตารางเมตร เป็นเงิน 383,400.- บาท

รายการที่ 9 งานปรับภูมิทัศน์

- งานป้ายบรรยายแสดงรายละเอียดโบราณสถาน จำนวน 1 ชุด เป็นเงิน 82,890.50.- บาท
- งานป้ายชื่อโบราณสถาน จำนวน 2 ชุด เป็นเงิน 22,350.- บาท
- งานติดตั้งปั้มน้ำขนาด 7.5 แรงม้า จำนวน 1 ชุด เป็นเงิน 25,000.- บาท

รวมเป็นเงิน (รายการที่ 8 + รายการที่ 9) 513,640.50.- บาท (ห้าแสนหนึ่งหมื่นสามพันหกร้อย

สี่สิบบาทห้าสิบบาท)

ปริมาณงานที่เปลี่ยนแปลงใหม่ ตามรายการประมาณราคา 8 แห่ง รูปแบบ 5 แห่ง

รายการที่ 8 งานบูรณะปรารังค์ประธาน

- งานอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง 34.97 ตารางเมตร เป็นเงิน 41,964.- บาท
- งานอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง 213.12 ตารางเมตร เป็นเงิน 149,184.- บาท
- งานปูนปั้นรอยพระพุทธรูปจำลอง 2 องค์ 8 ตารางเมตร เป็นเงิน 32,000.- บาท
- งานบูรณะปรารังค์กระสวน (ปรารังค์ย่อ) 16 ตารางเมตร เป็นเงิน 40,000.- บาท

รายการที่ 9 งานปรับปรุงภูมิทัศน์

- งานป้ายบรรยายแสดงรายละเอียดโบราณสถาน 2 ชุด เป็นเงิน 103,988.- บาท
- งานป้ายชื่อโบราณสถาน 1 แห่ง เป็นเงิน 11,175.- บาท
- งานติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้าขนาด 30 แอมป์ 1 ชุด เป็นเงิน 15,000.- บาท
- งานติดตั้งปั้มน้ำขนาดไม่ต่ำกว่า 5.5 แรงม้า 1 ชุด เป็นเงิน 24,000.- บาท
- งานก่อสร้างบันไดสถาปัตย์ 1 แห่ง เป็นเงิน 97,510.- บาท

รวมเป็นเงิน (รายการที่ 8 - รายการที่ 9) เป็นเงิน 514,812.- บาท (ห้าแสนหนึ่งหมื่นสี่พันแปด

ร้อยสิบสองบาทถ้วน)

มูลค่าของงานเดิม

ค่าวัสดุ + ค่าแรงงาน รวมเป็นเงิน 513,640.50 บาท (ห้าแสนหนึ่งหมื่นสามพันหกร้อยสี่สิบบาท

ห้าสิบบาท)

มูลค่าของงานที่เปลี่ยนแปลงใหม่

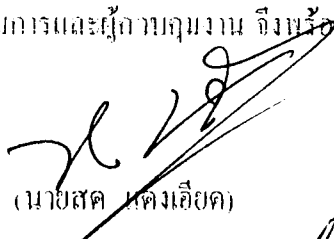
ค่าวัสดุ + ค่าแรงงาน รวมเป็นเงิน 514,821.- บาท (ห้าแสนหนึ่งพันสี่พันแปดร้อยยี่สิบเอ็ดบาท

ถ้วน)

มูลค่าของงานที่เพิ่มขึ้น

ค่าวัสดุ + ค่าแรงงาน รวมเป็นเงิน 1,180,50.- บาท (หนึ่งพันหนึ่งร้อยแปดสิบบาทห้าสิบบาท)

คณะกรรมการและผู้ควบคุมงาน จึงพร้อมกันลงนามมีชื่อไว้เป็นหลักฐาน

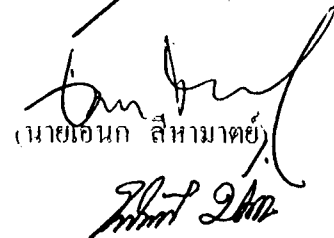

(นายสด คงเอียด)

ผู้อำนวยการ -

ประธานกรรมการ

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

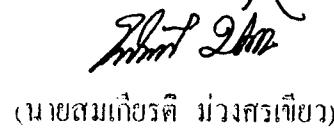

(นายเอนก สีสยาม)

ผู้อำนวยการ -

กรรมการ

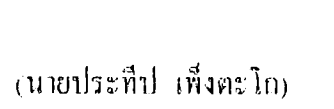
อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

(นายสมเกียรติ ม่วงศรีเขียว)

เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง 7

กรรมการ

(นายประทีป เพ็งตะโก)

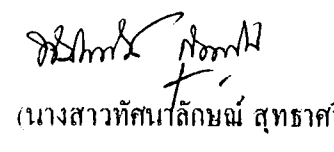
ภัณฑารักษ์ 7 ว.

กรรมการ

(นายวิโรภาสัน วังศัตร์ภัทร)

ภูมิสถาปนิก 6 ว.

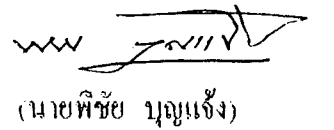
กรรมการ

(นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน)

นายช่างศิลปกรรม 6

กรรมการ

(นายพิชัย บุญแจ้ง)

นายช่างโยธา 6

ผู้ควบคุมงาน

หมายเหตุ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรศักดิ์ก่อสร้าง ผู้รับจ้าง ทำงานบูรณะโบราณสถานวัดพุทธไสยาสน์ ตามสัญญา
เลขที่ 29/2540 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ยินยอมปฏิบัติงานตามมติคณะกรรมการฯ ตามรายการและผัง
รูปที่เปลี่ยนแปลงใหม่ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เพิ่มขึ้น

..... ผู้รับจ้าง

(นายสุรชัย รมธรัช)

วันที่

(3)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา

ที่ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2541

เรื่อง การบูรณะวัดพุทไธสวรรย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 (ประธานกรรมการตรวจการจ้าง)

ตามที่กลุ่มงานอนุรักษ์ศิลปกรรม โดยนายสมศักดิ์ แดงพันธ์ (นายช่างศิลปกรรม 8) ผู้ได้รับมอบหมายให้มาประสานงานและให้คำปรึกษาแนะนำ เกี่ยวกับการอนุรักษ์จิตรกรรมและปูนฉาบปูนปั้นขององค์ปรังก์ประธานวัดพุทไธสวรรย์ (ตามสำเนาเรื่องเดิมที่แนบ) ซึ่งพอสรุปเรื่องได้ดังนี้

1. ในส่วนปูนฉาบผิวของเดิมบริเวณฐานไฟที รวมทั้งราวบันได ราวระเบียง ให้คงสภาพของเดิมไว้ และให้จับขอบรักษาผิวเดิมไว้ให้มั่นคงแข็งแรง โดยไม่ต้องฉาบปูนหมักและขัดปูนดำใหม่
2. ให้ทำการอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง ฝ้าเพดาน ปรังก์กระสวน รอยพระพุทธรูปท่าจำลอง 2 รอย พระพุทธรูป และซุ้มพระหลังองค์ปรังก์ รวม 6 รายการ

กระผมจึงได้ปรับลดปริมาณงานในข้อที่ 1 เพื่อที่จะนำมาดำเนินการในข้อที่ 2 แทน และเพื่อเป็นการเพิ่มเติมงานปรับภูมิทัศน์ให้สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยและการดูแลรักษาตามแบบมาตรฐานทั่วไป จึงได้ทำการปรับรายการและประมาณการมาในคราวเดียวกัน ซึ่งในข้อที่ 2 ตามประมาณการที่เปลี่ยนแปลงใหม่ สามารถดำเนินการได้ 4 รายการ ส่วนที่เหลืออีก 2 รายการ คือ พระพุทธรูปและซุ้มพระหลังองค์ปรังก์ประธาน คงจะต้องจัดหางบประมาณเพื่อดำเนินการบูรณะต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาต่อไป

เรียน ผอ.สนง.บค.พช.ที่ 3

เพื่อโปรด

- ทราบ ลงนาม
- พิจารณา ออนุมัติ/อนุญาต
- อื่นๆ.....

(นายพิชัย บุญแจ้ง)

นายช่างโยธา 6

(นายเทริม เริงโฮสต)
หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป

23 พ.ย. 41

150 นวนน
 ผอ.กรมศิลปากร (รับ)
 10 เม.ย. 61 10.00 น.
 นายศักดิ์ แดงพันธ์
 ผู้อำนวยการศูนย์